

A KSH turizmusstatisztikai vélemény- és igényfelmérésének első lépéseként a „Jelentés a turizmus teljesítményéről” című kiadványról kérjük ki olvasóink véleményét.

>>>kérdőív

Jelentés a turizmus 2009. évi teljesítményéről

Tartalom

Bevezetés	3
1. A turizmus főbb gazdasági mutatói.....	4
A turizmus gazdasági környezete.....	4
A turizmusban működő vállalkozások jellemzői	4
Foglalkoztatás, keresetek	4
A fogyasztói árak	5
Beruházások.....	6
Árbevételek, jövedelmezőség.....	6
Turizmus a fizetési mérlegben.....	7
2. Az utasforgalom, a külföldi turisztikai kereslet és fogyasztás	9
A Magyarországra érkező külföldi látogatók főbb jellemzői.....	9
Utazási célok, motivációk	14
A Magyarországra látogató külföldiek kiadásai, fogyasztása	18
Az utazási iroda közvetítésével érkező külföldi látogatók jellemzői.....	21
3. A lakosság belföldi turisztikai utazásai.....	23
A hétvégi típusú utazások jellemzői	25
A négy- és annál több éjszakás utak jellemzői.....	26
Az utazásból való kimaradás okai	29
4. A lakosság utazásai külföldön.....	30
A külföldre tett utazások főbb jellemzői	30

Az utazással eltöltött idő.....	32
A belföldre és külföldre irányuló többnapos szabadidős utazások összehasonlítása	33
5. Szálláshely-szolgáltatás.....	35
Szálláshely-kínálat.....	35
A kereskedelmi szálláshelyek kapacitása	35
A magán szálláshelyek kapacitása.....	38
Nem üzleti céllal üzemeltetett közösségi szabadidős szálláshelyek kapacitásadatai	40
A szálláshelyek vendégforgalma	40
A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma	40
A kereskedelmi szálláshelyek kapacitáskihasználtsága.....	44
Az utazási célok.....	44
A kereskedelmi szálláshelyek bevételei	45
A magán szálláshelyek vendégforgalma	46
Nem üzleti célú szálláshelyek vendégforgalma	49
6. Utazásszervezés.....	50
7. Vendéglátás.....	54
8. Egyéb turisztikához köthető információk.....	56
Idegenforgalmi adó.....	56
Üdülésicsekk-forgalom a kereskedelmi szálláshelyeken.....	56
Idegenvezetők Magyarországon	57
Külföldi kitekintés	57
Fogalmi meghatározások.....	59
Adatforrások.....	64
Kapcsolódó jogi anyagok.....	64
Táblázatok	65

Jelmagyarázat

Elérhetőségek

BEVEZETÉS

A turizmus a gazdaság sok alágazatát és a társadalom számos rétegét érintő tevékenység, életforma és fogyasztási szegmens. A gazdasági tevékenység egységes nemzetközi és hazai osztályozási rendszere nem tartalmaz turizmustételt, a turizmusként értelmezhető tevékenység számos szakágazat együttes teljesítményével határozható csak meg. A turizmus, mint „virtuális ágazat” 2009. évi teljesítményének egyes területeiről 2010 első felében már jelentek meg elemző adatközlések (így a „Kereskedelmi szálláshelyek forgalma”, havi gyorstájékoztató, a „Nemzetközi utazások jellemzői” negyedéves gyorstájékoztató és „A lakosság belföldi turisztikai utazásai”). Ez a kiadvány a magyarországi turizmus 2009. évi alakulását mutatja be a korábbi publikációknál részletesebben. A kiadványban a turisztikai tárgyú adatgyűjtések adatain túl a turizmust érintő egyéb gazdasági folyamatok (pl. a gazdaság teljesítménye, a foglalkoztatottak száma, a beruházások, a fogyasztói árak változása stb.) áttekintése is szerepel.

A kiadvány a turizmus nemzetgazdaságban betöltött szerepén túl a nemzetközi utasforgalom, a különböző szálláshelyek és a vendéglátás területét, illetve a külföldiek magyarországi kiadásait és a hazai lakosság utazási jellemzőit vizsgálja. Részletes elemzés olvasható a lakosság belföldi és külföldi turisztikai utazásairól, illetve a külföldiek magyarországi kiadásairól.

A kiadvány elemző és táblázatos részből épül fel. Az első, elemző részt szövegekőzi táblák és ábrák teszik szemléletesebbé. A második rész táblázatos formában mutatja be a részletek iránt érdeklődő olvasó számára az elemző részben kifejtett tendenciákat.

Tájékoztatjuk a tisztelt adatfelhasználókat, hogy a „Jelentés a turizmus 2009. évi teljesítményéről” c. kiadványban közzétett adatok csak egy részét képezik a Hivatal turisztikai adatvagyonának. A részletesebb adatok hozzáférhetőek a KSH honlapján keresztül elérhető stADAT és tájékoztatási adatbázisban, de kutató, elemző felhasználók rendelkezésére állnak az egyes fejezetek témagazdái is.

1. A TURIZMUS FŐBB GAZDASÁGI MUTATÓI

A turizmus gazdasági környezete

A magyar gazdaság teljesítménye – 2 évi stagnálás közeli állapot után – 2009-ben 6,3%-kal visszaesett, a lakosság bruttó reálkeresete 3,6%-kal volt alacsonyabb, mint egy évvel korábban, a munkanélküliség meghaladta a 10,0%-ot, az infláció 4,2% volt. A változásokat alapvetően befolyásolta a 2008 őszen kibontakozott és később globálissá vált gazdasági válság és a belső keresletet szűkítő egyensúlyjavítás. Ezek a tényezők mind a hazai, mind a külföldi turisztikai keresletre negatívan hatottak. Ennek ellenére nem a turizmus volt a válság legnagyobb áldozata.

A turizmus – interszektorális jellegéből adódóan – számos nemzetgazdasági ág teljesítményéhez járult hozzá különböző mértékben. A legjellemzőbb, legszorosabb kapcsolatban a szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás (I) nemzetgazdasági ággal van, amely gazdasági ág – **bruttó hozzáadott értékkel mért teljesítménye** – az elmúlt évben a 2008. évi kismértékű (2%-os) csökkenés után – az előzetes adatok alapján – a világgazdasági válság hatására további 5,8%-kal csökkent. A recesszió a nemzetgazdasági átlagnál kisebb mértékben érintette az ágazatot.

A turizmus szatellit számlái (TSZSZ) legutóbb 2007-ről készültek el. Ezek alapján a turizmusra jellemző ágazatok kibocsátása 2971 milliárd forint, nemzetgazdasági kibocsátáshoz viszonyított arányuk 5,3% volt, bruttó hozzáadott értékük 1322 milliárd forintot tett ki, ami 5,9%-os hozzájárulást jelentett a nemzetgazdaság összes hozzáadott értékéhez. Mindkét arány kismértékben magasabb, mint a TSZSZ első, 2004. évi összeállításánál volt.

A turizmusban működő vállalkozások jellemzői

A turizmus – a KKV-k (kis- és középvállalkozások) egyik jellemző tevékenységi területe – alapágazataiban működő vállalkozások 36%-a társas vállalkozás, ezen működő cégek 97%-a kis létszámú (20 fő alatti), elsősorban korlátolt felelősségű társaságként vagy betéti társaságként regisztrált vállalkozás. A vállalkozások kétharmada többségében belföldi, nem közösségi tulajdonban, 5%-a pedig többségében vagy kizárólag külföldi tulajdonban van. (A fennmaradó 28% közösségi és egyéb vegyes tulajdonú.) A külföldi tulajdonlás elsősorban a szálláshely-szolgáltató vállalkozásokra jellemző (11–19%). A több mint 27 ezer vállalkozás 7%-a az utazásszervezés, 14%-a szálláshely-szolgáltatás, 79%-a a vendéglátási szakágazatokba tartozik. A tevékenység jellege miatt nagyobb alkalmazotti létszámú vállalkozások elsősorban a szállodai szolgáltatások, a rendezvényi étkeztetés, egyéb vendéglátás és az utazásszervezés szakágazatok területén működnek, míg a kis létszámú vállalkozások inkább az ital-szolgáltatás területét jellemezték. A turizmus alapágazataiban regisztrált 97 részvénytársaságból 54 szállodai szolgáltatásokat nyújt, 24 pedig az éttermi, mozgó vendéglátás szegmensben tevékenykedik.

Bár a turizmus alapágazatokban meglehetősen nagy a megszűnő, felszámolás, vagy csődeljárás alatt álló vállalkozások aránya (15%), a válság ellenére ugyanilyen arányban nőtt az új vállalkozások száma 2009-ben.

Foglalkoztatás, keresetek

A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban a vállalkozások (kölsönzött munkaerő nélkül) 2009-ben 153 ezer főt foglalkoztattak, ami a nemzetgazdaság egészében a foglalkoztatottak 4%-át jelentette. Az említett nemzetgazdasági ágban foglalkoztatottak száma 2009 során – a nemzetgazdasági csökkenéssel azonos arányban – 3%-kal (4000 fővel) csökkent, így az I ágazat súlya 2005 óta gyakorlatilag változatlan.

1. tábla A foglalkoztatottak száma

Megnevezés	(ezer fő)		
	2004	2008	2009
Nemzetgazdaság	3 900,4	3 879,4	3 781,9
Ebből: Szolgáltatási ágazatok	2 415,0	2 458,6	2 425,6
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	148,8	157,2	152,8
A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás ágban foglalkoztatottak aránya, %	3,8	4,1	4,0

Mindössze 3 szállodai szolgáltató foglalkoztatott ezer főnél többet, és 29 esetben haladta csak meg a foglalkoztatottak száma a százat. Az I ágazatban, a teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi bruttó átlagkeresete 2009-ben 123 ezer forint volt, ezen belül a fizikai foglalkozásúak 98 ezer forintot, a szellemi foglalkozásúak 204 ezer forintot kerestek átlagosan. Az ágazatra jellemző bruttó átlagkereset 2%-kal emelkedett az egy évvel azelőttihez képest. A 2009. évi átlagbér-emelkedés egy százalékponttal meghaladja a nemzetgazdaság növekedési ütemét. A fő gazdasági ágak közül a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás ágazatban foglalkoztatottak havi bruttó átlagkeresete volt a legalacsonyabb, a nemzetgazdasági átlagnak csupán a 61%-a, amely pozíció lényegében nem változott az utóbbi 5 évben.

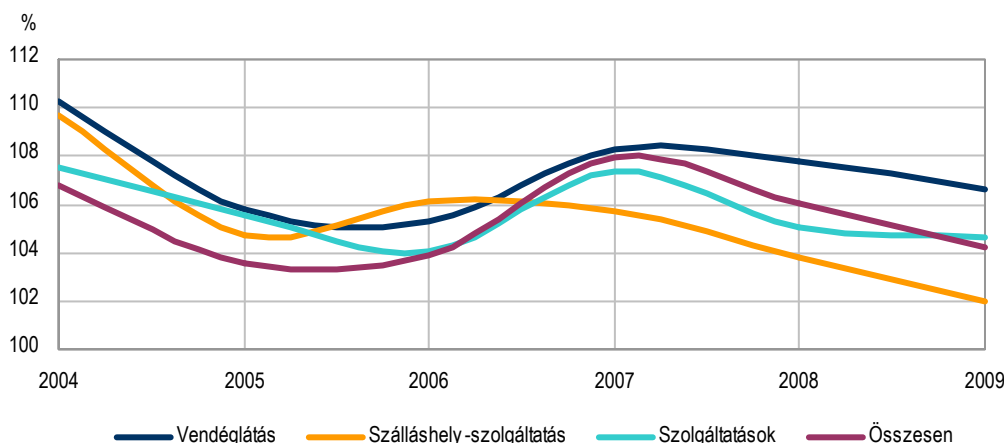
2. tábla Alkalmazottak keresete

Megnevezés	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás ("I" ágazat), Ft	I ágazat aránya a nemzetgazdasághoz képest, %
Teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi bruttó keresete	122 561	61,3
Teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi nettó keresete	86 356	69,6
Teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi munkajövedelme	127 845	60,1

A fogyasztói árak

A fogyasztóiár-**változás** a szolgáltatásoknál 2006-ig jellemzően meghaladta a teljes fogyasztóiár-indexet. Ugyanakkor a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás területén 2007-től erőteljesen szétválak az árváltozás jellege. Bár a vendéglátási szolgáltatások áremelkedése folyamatosan meghaladta a szolgáltatási (és a teljes) fogyasztóiár-indexet, elsősorban a szálláshelyek kapacitásbővítésének következtében a szálláshely-szolgáltatók nem tudtak árnövekedést érvényesíteni. Ennek következtében 2007-től a szálláshely-szolgáltatási árindexek rendre (2 százalékponttal) alacsonyabbak voltak, mint a teljes fogyasztóiár-index. (A szállodai átlagárak alakulását az 5. fejezet táblázatai bővebben is tartalmazzák.)

1. ábra Fogyasztói árak alakulása, 2004–2009
(előző év = 100)

Beruházások

A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban a korábbi évek beruházási „boom”-ja után 2009-ben a beruházások értéke 41,2 milliárd forintot tett ki, volumenét tekintve 31,2%-kal kevesebbet, mint az előző évben, miközben a nemzetgazdaság egészét csak 8,6%-os visszaesés jellemezte. Ez azt is jelenti, hogy az ágazat beruházásainak aránya – a 2004-es szintre – 0,9%-ra esett vissza. 2008-ban összességében 11%-kal nőtt a beruházások reálértéke, ezen belül az év két félévét eltérő irányú folyamatok jellemezték. 2008 első két negyedében az ágazat beruházásainak volumene minden más ágazaténál nagyobb mértékben nőtt, az általános gazdasági teljesítmény alakulásával összefüggésben az év második felében viszont már csökkenés mutatkozott. A visszaesés 2009-ben folytatódott, az ágazatban éves szinten 31%-os volt.

A beruházások nagy része az évtized eleje óta elsősorban a wellness- és gyógyszállodák fejlesztéséhez kötődik, ami a szegmens vendégforgalom- és kapacitásbővülésében is megmutatkozik.

3. tábla Beruházások teljesítményértéke, 2004–2009

Megnevezés	2004	2008	2009 ⁺
Nemzetgazdaság, milliárd forint	4 076,2	4 791,5	4 504,2
Ebből: Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	35,8	58,4	41,2
Volumenindex, előző év = 100,0			
Nemzetgazdaság	107,8	97,0	91,4
Ebből: Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	95,1	110,9	68,8
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ág beruházásainak aránya az összes beruházásból, %	0,88	1,22	0,92

A beruházások összetételét tekintve az I ágazat összes beruházásának 62,0%-át fordította épület- és építmény-, 30%-át gép-, berendezés- és 7,9%-át járműbeszerzésre. Az összes gép- és járműbeszerzés 26,4, az összes beszerzés 10,0%-a származott importból.

Árbevételek, jövedelmezőség

Az előzetes adatok alapján 2009 során a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás ágazatban működő **4 fő feletti vállalkozások nettó árbevétele** közel 482 milliárd forint volt, ennek 33%-a kapcsolódott a szálláshely-szolgáltatókhoz. Az ágazaton belül a szálláshely-szolgáltatás árbevétele a vizsgált évben 12, a vendéglátás területén 4%-kal csökkent, így a csökkenés az ágazatban összességében 7% volt. Az

ágazat **koncentráltságára** jellemző, hogy a vállalkozások alig 4%-a (178 cég) realizálja a nettó árbevétel több mint 53%-át, és a 250 fő feletti 17 vállalkozás termeli ki az árbevétel 28%-át.

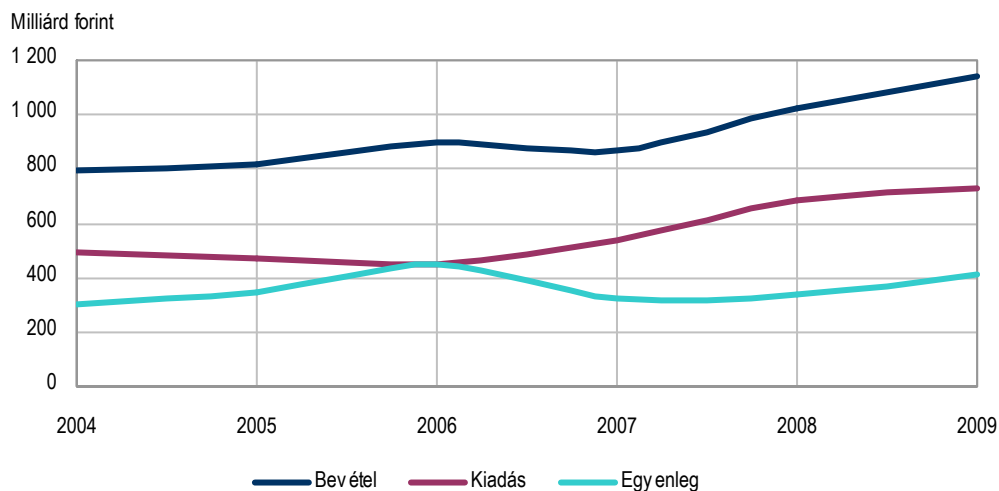
Az „I” ágazatban tevékenykedő **kettős könyvvitelt folytató vállalkozások 2008. évi árbevétele** 2007-hez képest 12%-kal 659 milliárd forintra csökkent. Az árbevétel több mint kétharmadát a vendéglátás realizálja, a szálláshely-szolgáltatók árbevételének több mint 93%-át pedig a szállodai szolgáltatók. Bár az árbevétel- és a ráfordításadatok nem változtak jelentős mértékben a szálláshely-szolgáltatóknál, az üzemi tevékenység eredménye több mint 9 milliárd forinttal (az előző év 6%-ára), az ágazat súlya a hozzáadott értéket tekintve 1,6%-ról 1,5%-ra csökkent a tárgyévben.

Turizmus a fizetési mérlegben

A Magyar Nemzeti Bank a folyó fizetési mérlegben, 2009-ben – „idegenforgalom” jogcímen – 1139 milliárd forint (4083 millió euró) bevételt mutatott ki, így az utasforgalmi export értéke euróban mérve lényegében nem változott. Az utasforgalmi kiadások ezzel párhuzamosan összességében 5%-kal csökkentek, így a pozitív egyenleg jelentősen (8%-kal) javult. A folyó fizetésimérleg-szolgáltatások során bevételi többlete 2009-ben 408 milliárd forintot (1474 millió eurót) tett ki, amely elsősorban az utasforgalomból származó bevételi többletnek köszönhető.

A szolgáltatás-külkereskedelem bevételi oldalának 31,2, kiadási oldalának 22,5%-át az „idegenforgalom” adta, amely a szolgáltatások között a kevés pozitív egyenleggel záró tételek közé tartozott.

2. ábra Az idegenforgalmi export és import alakulása

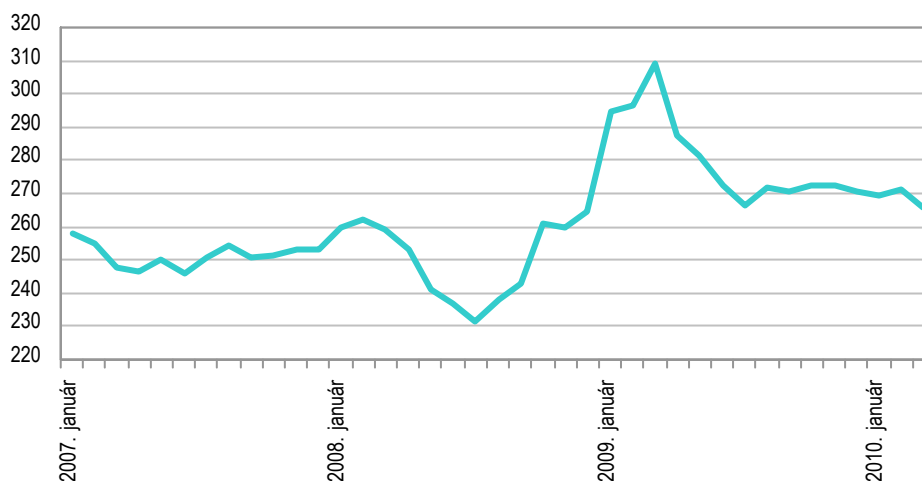
A fizetési mérleg tételei némileg eltérnek a külföldi látogatók (nem rezidensek) magyarországi fogyasztásának értékeitől. Ez utóbbi néhány milliárd forinttal azért mutat nagyobb értéket, mert az MNB, követve a Nemzetközi Valutaalap módszereit, a nemzetközi személyszállítási szolgáltatások értékét a fizetési mérleg szállítási sorában és nem az „idegenforgalom” tételen számolja el. A nemzetközi személyszállítás rezidens szolgáltatóinak teljesítményét, illetve ennek igénybevételét magyarországi fogyasztásnak tekintjük, a külföldi szolgáltatókét ezzel szemben nem.

4. tábla Az utasforgalmi export és import alakulása, 2004–2009 (milliárd forint)

Időszak	Fizetési mérleg: idegenforgalmi export	Nemzetközi közlekedés és biztosítás	Külföldiek magyarországi turisztikai és egyéb fogyasztása	Fizetési mérleg: idegenforgalmi import	Nemzetközi közlekedés	Magyarok fogyasztása külföldön	Idegenforgalmi	Utasforgalmi
							egyenleg	
2004	797	24	821	491	24	516	306	305
2008	1 021	66	1 087	681	43	724	340	363
2009	1 139	61	1 200	730	41	771	409	429

A folyamatok értelmezéséhez hozzátartozik, hogy 2009-ben a forint lényegesen, az éves átlagárfolyamát tekintve 12%-kal gyengébb volt az euróhoz viszonyítva, mint 2007-ben és 2008-ban. Ez a tény növelőleg hatott az euróban számított exportbevételek alakulására, és visszafogta az importkiadásokat. Az árfolyam gyengülését az első félévben mindenekelőtt a gazdasági válság, valamint a költségvetés helyzete idézte elő. A forint az év második felében 7%-kal volt erősebb az első félévinél, amellyel együtt a 271 forintos átlagárfolyama 9%-kal volt gyengébb az egy évvel korábbi szinthez képest.

3. ábra A forint/euró árfolyam alakulása

2. AZ UTASFORGALOM, A KÜLFÖLDI TURISZTIKAI KERESLET ÉS FOGYASZTÁS

A pénzügyi válság hatása – ami 2008 III. negyedétől Magyarországra is begyűrűzött – a turizmus eredményeit is visszavetette. 2009-re a turisztikai szervezetek és szövetségek egy merőben új problémával álltak szemben. A kérdés már nem az, hogy miként pozicionálják az ország attrakcióit a meglévő kereslet igényeinek megfelelően, hanem egyáltalán miként teremtsenek keresletet a meglévő kínálat számára. Magyarország 2009. évi „szlogene” az olcsóság lett, – ekként különböztettük meg magunkat a többi nyugat európai országtól – ami csökkenthette a turizmus terén elszenvedett veszteségeket. A gyenge forint vonzerőt biztosított azon utazók számára, akik óvatosabbak lettek a kiadások tekintetében, azonban nem kívántak lemondani a külföldi nyaralás lehetőségéről.

A szomszéd országok – főként az euróövezet tagjai – utazóinak is előnyt jelentett a gyengülő és ingadozó magyar forint. Az év első felében, az előző év azonos időszakához mérten közel 10–20%-kal csökkent a forint árfolyama az euróhoz képest. Ez tovább fokozta a külföldi szomszédaink vásárlási kedvét, a határmenti vásárlóforgalom megélnélt. Osztrák és főleg szlovák szomszédaink a „spórolás” jegyében mindjobban figyeltek az árak alakulására a magyar és saját országuk tekintetében. A gazdasági válság hatása, a Szlovákiában tapasztalható magas munkanélküliség, ezáltal a szűkebb családi költségvetés, a magas eurós árak is közrejátszottak a szlovák bevásárló-utaforgalom alakulásában. Jellemzően az élelmiszereket és napi szükségleti cikkeket keresték, e mellett nem elhanyagolható az ajándékokra (arany, ékszer, műszaki cikkek) fordított összegek nagysága sem. A turisztikai szolgáltatások vásárlására kevesebb jutott, azonban a külföldi fogyasztás a belföldi fogyasztás visszafogottságát jelentősen megérző kiskereskedelmi ágazat gondjain valamelyest enyhített. Mindez azt jelent, hogy az utasforgalomhoz kapcsolódó fogyasztásnak egy jelentős része – kb. 381 milliárd forint – nem a turisztikai piac szolgáltatásait gyarapította, hanem elsősorban a kiskereskedelmi forgalomhoz járult hozzá.

A Magyarországra érkező külföldi látogatók főbb jellemzői¹

2009-ben a fentiek hatására 3%-kal nőtt a **külföldi utasforgalmi érkezések száma** az előző évhez képest, ami 40,6 millió látogatást jelentett. Európából a látogatók 98%-a érkezett, 82%-uk az Európai Unióból, 71%-uk a szomszédos országokból.

A szomszédos országokból érkezők magas aránya kiterjedten tapasztalható jelenség, a hangsúlyozottan a sok országgal körülvett, viszonylag kicsiny területű országok esetén, ahol is főleg a határ közeli településeket érintő – a turisztikai kereslet szempontjából kevésbé releváns – napi ingázók és átutazók aránya jelentős. Magyarország esetén – a nemzetközi gyakorlatban is megkülönböztetett – az egy napos utazók aránya 2004–2009 között 75–78%, különösen az uniós csatlakozás óta.

5. tábla A Magyarországra látogató külföldiek száma

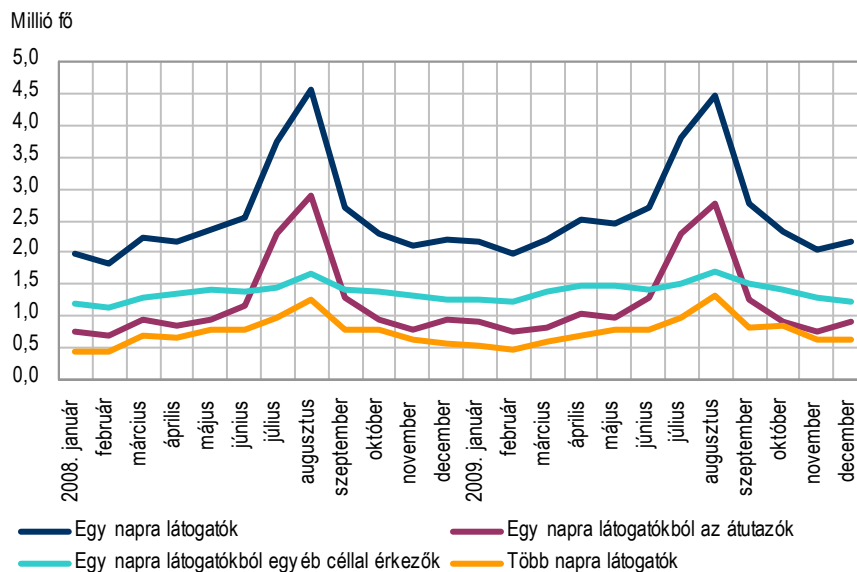
Megnevezés	2 004	2 008	2 009
Látogatók száma, ezer fő	33 934	39 554	40 624
2004. év = 100,0%	100,0	116,6	119,7
Előző év = 100,0%	–	100,4	102,7

Az **egy napra látogatók** száma 3%-kal emelkedett az előző évi stagnálást követően. Ez a kevesssel több mint 800 ezer főnyi plusz forgalom az év első két negyedére volt jellemző. Az év második felében nem változott, a téli hónapokban kissé vissza is esett a forgalom az előző év adataihoz mérten.

¹ A légi (tranzitutasok nélkül), a vasúti, a vízi és a közúti forgalom (tehergépjármű-vezetők nélkül).

A **több napra látogatók** száma a kitartó csökkenést követően 2008-ban mutatott első ízben kismértékű növekedést, ami 2009-ben tovább bővült 3%-kal. A rövidebb időre (1–3 nap) érkezők számának változatlanlansága mellett, a huzamosabb időre (4 és ennél több napra) érkezőké 6%-kal nőtt.

4. ábra A Magyarországra érkező külföldi látogatók száma

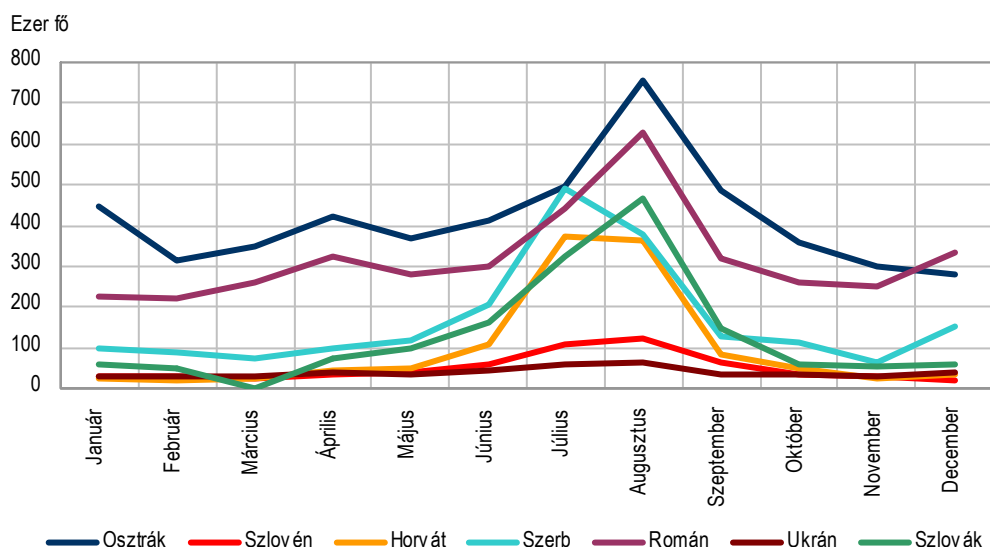
Turisztikai szempontból a kiemelt küldő országainknál – Ausztria, Németország – 1% alatti volt a látogatásnövekedés. Az okokat vizsgálva, feltételezhető, hogy a németek utazási szokásainak változásában meghatározó szerepe volt a belföldi turizmusélénkítő „Utazzunk el közelre” kampánynak, ami vonzó hazai üdüléseket kínált, elérhető ár és magas minőség nyújtásával az amúgy is árérzékeny vált lakosságnak, visszafogva ezzel a külföldi nyaralások számát.

A nem turisztikai motivációval érkezők 53%-a átutazó, ez 14,7 millió látogatást jelentett 2009-ben. Szomszédos országaink átutazói a teljes átutazóforgalom 63%-át teszik ki. Az átutazások fő iránya évek óta változatlan, csupán intenzitása ingadozik kismértékben. A nyári hónapokban (júniustól–szeptemberig) a teljes átutazóforgalom több mint fele bonyolódik közútjainkon. A nyári szabadságolások időszakán kívül az ünnepek környékén (karácsony–szilveszter, húsvét–pünkösd) emelkedik meg még kismértékben az utazószám. Az osztrák határszakaszon kilépő külföldiek több mint kétharmada Románia felől, 15%-uk Szerbia irányából lép hazánk területére. A horvát határszakaszon kilépők 92%-a Ausztria és Szlovákia irányából érkezett. A szlovén határszakaszon kilépők 55%-át a szlovák, 24%-át a román szakaszon regisztrálják².

Azon külföldi látogatók esetében, akik jellemzően egyéb, nem turisztikai céllal érkeztek hozzánk, – más-más indokok alapján, országonként – jelentős változások figyelhetők meg, 4%-kal visszaesett a szomszédos országok közül meghatározó román forgalom. Ezen országból érkezők 70%-a átutazó volt valamely nyugat-európai országba. Számuk jelentős volt ez évben is, több mint 5 millió fő. Ez a teljes magyarországi külföldi forgalom lényeges részét, 13%-át tette ki. A román vendégmunkások fő célországai több mint egy évtizede Ausztria, Németország, Spanyolország és kimagasló mértékben Olaszország, de jelentős tömegek járnak ide nyíljelleggel Szerbiába is munkát vállalni. A külföldiek áramlási adatai (6. ábra) is ezt támasztják alá. A román állampolgárok 63%-a Ausztria irányában hagyja el Magyarországot. 13%-uk Szlovákia felé lép ki országunkból, jellemzően az észak-németországi területekre igyekvők használják ezt az útvonalat. 11%-uk Horvátország felé távozik útban Olaszország felé.

² 2007 december végén Magyarország schengeni övezethez csatlakozásával az osztrák, a szlovák és a szlovén határszakaszon megszűnt mindennemű ellenőrzés és látogatószám-regisztrálás. Az érintett határszakaszon, valamint Ferihegyen a felvételek alapsokaságát a megszűnt jelentés hiányában – Eviews-szoftverrel, Tramo/Seats-módszerrel, ARIMA-modell alkalmazásával (idősor továbbvezetés) vezeti tovább a KSH.

5. ábra A Magyarországon átutazók száma határszakaszonként, havonkénti bontásban, 2009

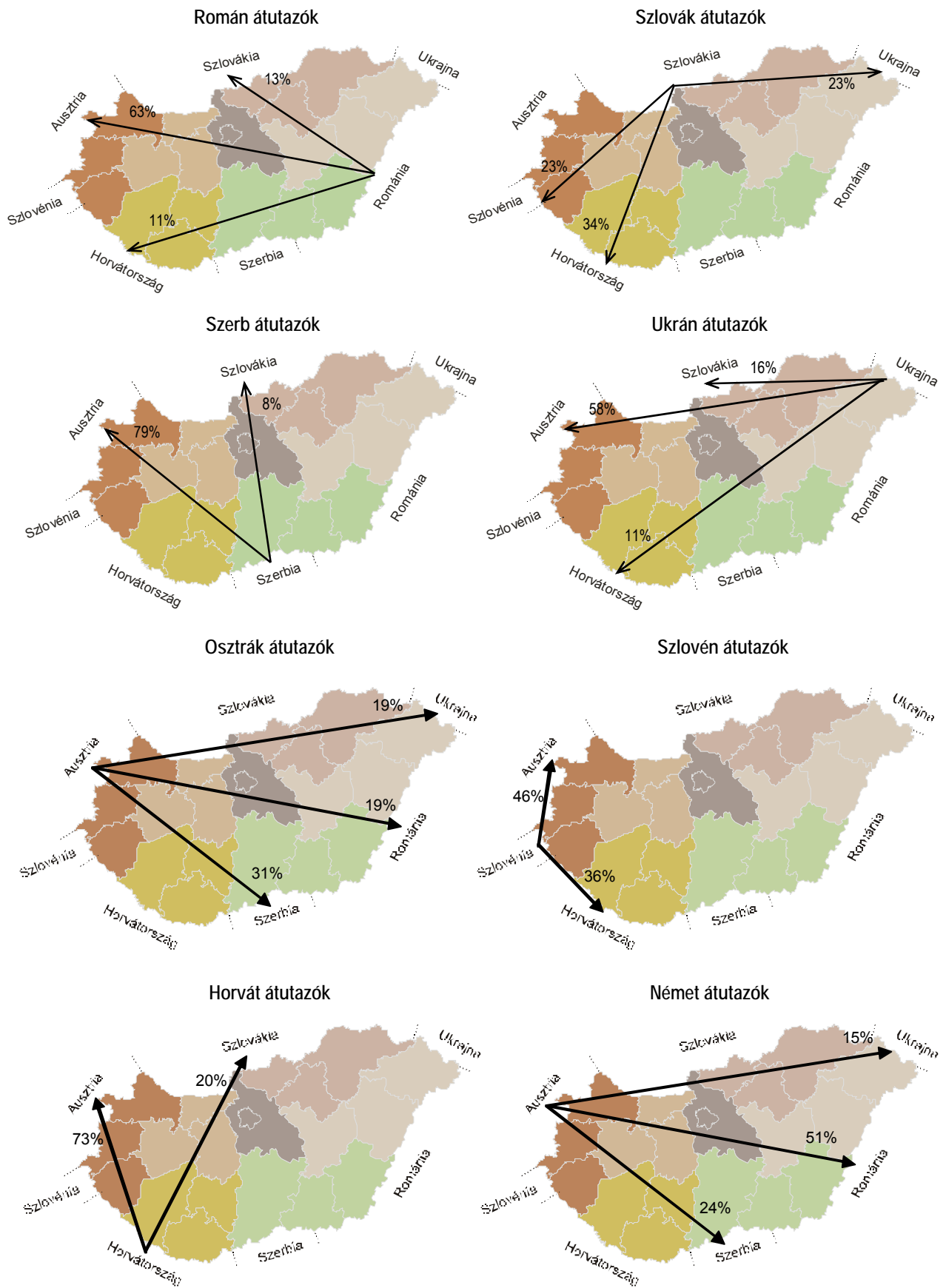

A román kormány az elmúlt években több próbálkozást is tett a hazai állampolgárok visszacsábítására, – munkaerőpiacának stabilizálása érdekében, elenyésző sikerrel – azonban a gazdasági válság hatására sokan állásukat elvesztve arra kényszerültek, hogy visszatérjenek hazájukba. A válság főként azon ágazatokat (mezőgazdaság, építőipar) érintette nyugat-európában is érzékenyen, ahol a jórészt szakképzetlen vendégmunkásokat tömegesen foglalkoztatták. A román utazók 4%-os látogatószám-csökkenése egyértelműen a vendégmunkások utazásainak mérséklődéséből fakad.

A szlovák érkezések számának emelkedése mögött a nagyarányú bevásárlóturizmus állt. A külföldi utasforgalom 22%-át kitevő szlovák utazások 12%-kal növekedtek 2009-ben. Ezen belül közel 2,3 millió fővel nőtt a vásárlási céllal érkezők száma. Ez a határmenti szlovák települések üzleteinek – forintba átszámított – jóval magasabb eurós árainak volt köszönhető. A szlovák átutazók – számukat tekintve 1 millió fő – valamivel több mint egyharmada Horvátország, 23%-a Szlovénia, valamint 23%-a Ukrajna irányában lépte át a határt. A Horvátországba menő forgalom nagy része (80%) július és augusztus hónapokra korlátozódik, amikor is a legnagyobb az érdeklődés a horvát tengerpart iránt. A Szlovénia felé kilépők esetében szintén ezen 2 nyári hónapban erősödött meg a forgalom. Az Ukrajna felé utazó szlovákok forgalmában nem fedezhető fel az előbbiekre jellemző kiugró szezonális jelleg, jóval kiegyenlítettebb a forgalom (feltehetőleg határmenti vásárlás).

Legjelentősebb látogatószám-növekedést **Ukrajna** esetében tapasztalhattunk. Számukat tekintve a teljes utasforgalom 4%-át adták – ez 1,7 millió főt jelent, ami elenyésző a 8 milliós román forgalom mellett –, azonban 2009-ben, az előző évhez viszonyítva 23%-kal növekedett az érkezések száma. Az ukrán állampolgárok – hasonlóan a románokhoz – jelentős számban dolgoznak szerte a világban (USA, Egyesült Királyság, Oroszország és nyugat-európai országok). A gazdasági visszaesés okozta munkaerő-piaci átrendeződés, valamint országoként, első lépésben a külföldi munkaerő elbocsátása kevésbé érintette az ukrán munkásokat, mivel jóval kevesebb pénzért dolgoznak adott esetben, mint a helyi munkaerő. Ez előnyt jelent számukra és – további foglalkoztatást, akár – a többi kelet-európai ország vendégmunkásaival szemben is. Azon országokban, ahol nincsen törvényileg meghatározott minimálbér (pl. Németország, Olaszország), vagy ahol ennek mértéke csekély – Portugáliában 525 euró, Oroszországban átszámítva kevesebb mint 100 euró –, a munkáltatók részéről még erősebb a törekvés a bérek alacsony szinten tartására, „olcsó” keleti vendégmunkások alkalmazására. Az ukránok dolgozni akarása – akár alacsony fizetés fejében is – lehet a magyarázata a Magyarországon tapasztalható ukrán utazószámok 2009. évi emelkedésének.

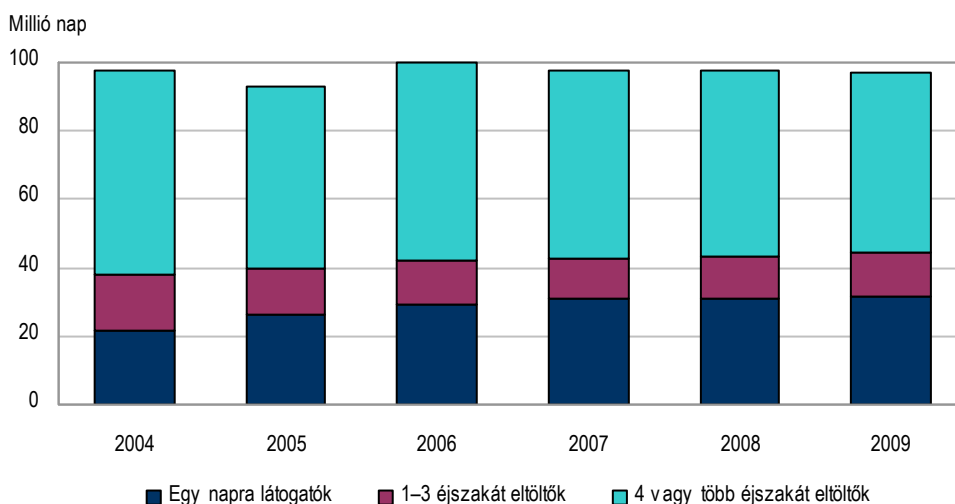
6. ábra A Magyarországon átutazók száma kiemelt átutazási irányok szerint, 2009

Megjegyzés: súlyozatlan adatokból számolt arányok.

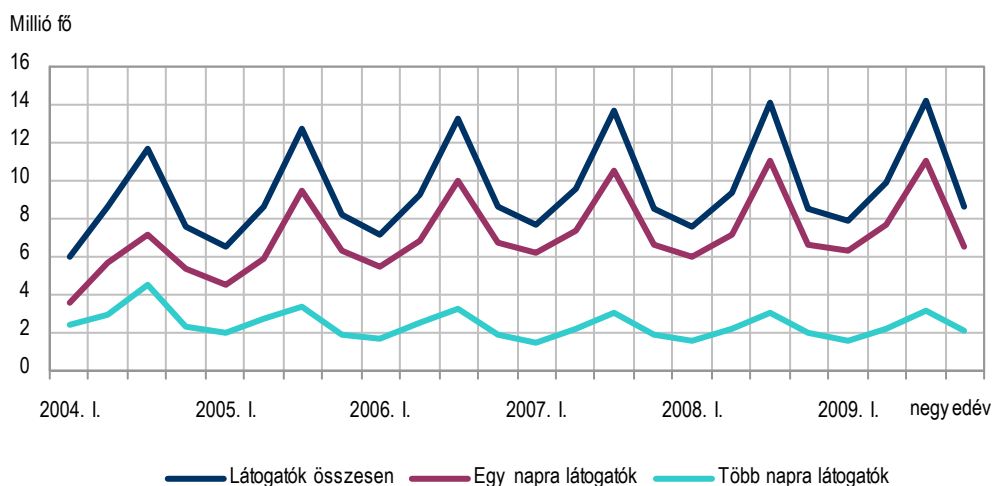
2009-ben a **külföldiek összesen 97 millió napot töltöttek el** Magyarországon. Ez minimális mértékű (0,4%) csökkenést jelent az előző évhez viszonyítva. Az **egy napra látogatók által eltöltött napok** száma 3%-kal nőtt a 2008-ban mért adatokhoz képest, ami továbbra is az összes tartózkodási idő közel egyharmadát tette ki. Szinte állandósulni látszik, hogy minden harmadik látogató egy napnál rövidebb időt tölt Magyarország területén. Földrajzi elhelyezkedésünkből adódóan a jelenlegi látogatószerkezetet legfeljebb hosszú távú turizmuspolitikai intézkedésekkel vagyunk képesek kismértékben javítani, de átutazóforgalmunk ezt követően is nagymértékben befolyásolja az arányok alakulását. Érdekesképpen, amennyiben nem vennénk figyelembe a 2009. évi tömegesen beáramló bevásárlóturizmus 30%-os növekményét, akkor az egy napra látogatók száma ez évben 6%-kal csökkent volna.

7. ábra A Magyarországra látogató külföldiek tartózkodási ideje

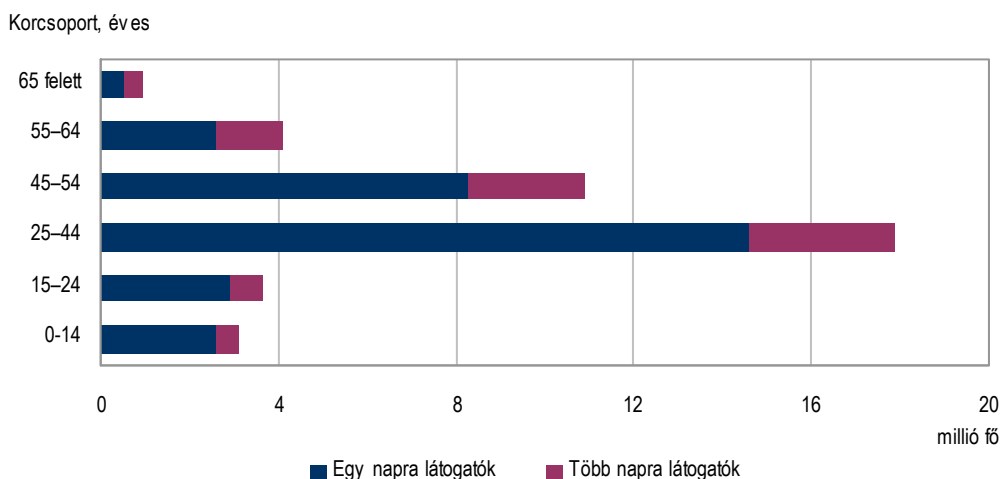
A **több napra érkezők** közül a néhány napra érkezők összes tartózkodási ideje 3%-kal nőtt, a hosszabb időre (4 vagy annál több napra) érkezőké 3%-kal csökkent. A külföldiek átlagosan 3%-kal kevesebb napot töltöttek hazánkban az egy évvel korábbihoz képest. **Az átlagos tartózkodási idő 2,4 nap volt.** A néhány napos utazók 2%-kal növelték átlagosan itt tartózkodási idejüket, a hosszabb időre érkezőké azonban 8%-kal visszaesett. Hazánk turizmusának szezonális jellege folytán az érkezések száma, valamint a tartózkodás hossza is a nyári hónapokban – III. negyedévben – a legnagyobb. Ekkor érkezett az összes külföldi látogatók, valamint a több napra látogatók 35%-a. Azon látogatóink, akik a nyári időszakban Magyarországot választották pihenésük helyszínékként, észrevehetően rövidebb időre érkeztek a korábban megszokottnál. Ez évben fordult elő először, hogy a néhány napos tartózkodások emelkedést mutattak a **III. negyedévben** az előző év azonos időszakához viszonyítva. Ezen látogatók száma 6, tartózkodási idejük 9%-kal nőtt. Eközben a klasszikus (egy hét vagy annál hosszabb) tartózkodások ideje 12%-kal, azok hossza 14%-kal csökkent. Az adatok egyértelműen jelzik a luxuskiadások tudatos visszafogását (az utazások is ebbe a kategóriába tartoznak) a pihenésre szánt idő és a költségek vonatkozásában.

8. ábra A látogatóforgalom negyedéves szezonalitása

A külföldi látogatók **demográfiai jellemzői** szerint a látogatók jellemzően az aktív, középkorosztály tagjai. A nemenkénti megoszlás átlagosan 55–45% a férfiak javára. Megfigyelhető azonban, hogy vannak „férfias” és „nőies” motivációk, melyeknél még inkább eltolódik az egyensúly valamelyik nem irányába. A vadászaton, üzleti úton rendszerint férfiak vesznek részt (arányuk 81–97%), gyógykezelés, vallás, vásárlási motivációval főként nők érkeznek (arányuk 55–57%) hazánkba. A **napon belüli látogatások** (átutazás, vásárlás, munkavégzés) közel felét a 25–44 éves korosztály tagjai teszik. A **tartózkodók** esetében az előbbi korosztály aránya 10 százalékponttal csökkent, melyet a középkorú és idősebb generáció (45–54 és 55–64 éves korosztályok) növekedése ellensúlyozott. A 45 év felettieknél túlnyomórészt a turisztikai utazások dominálnak (üdülés, egészségmegőrzés, városlátogatások).

9. ábra A Magyarországra látogató külföldiek száma korcsoportok szerint, 2009

Utazási célok, motivációk

A gazdasági recesszió európai küldő piacainkat is érzékenyen érintette. A fő nyaralás melletti második és harmadik utak elmaradtak, jobb esetben csak a tartózkodásra szánt idő csökkent. Ez számunkra az utazások számának csökkenését és hosszának rövidülését jelentette, mindezen problémák ellensúlyozására szánt 2009. évi kampányok³ – melyek Európa-szerte kiváló ár-értékarányú szolgáltatások-

³ Egyesült Királyság: „luxus kevesebért” kampány; Ausztria: „nálunk pénze duplán számít” gerillakampány; Dánia: „luxus fillérékért” kampány; Svédország, Norvégia: „hihetetlenül kedvező” kampány; Franciaország: „az ön eurója nálunk többet ér” kampány; Németország: „30%-kal többet kap pénzéért” kampány.

kal kívánták megnyerni a külföldi lakosságot – érzékelhető hatással járultak hozzá a beutazások növekedéséhez. A lengyelek 126%-kal többen érkeztek gyógy- és egészség-megőrzési céllal, mint 2008-ban. Részesedésük a teljes gyógy- és egészségturisztikai érkezésekből 8%. Két évvel korábban (2007) részesedésük még csupán 1% volt, ami azt mutatja, hogy a lengyel beutazókereslet még jelentős tartalékokat rejt hazánk számára. Az olaszok száma 30%-kal nőtt a szabadidős utaknál. A belgák és dánok számukat tekintve csekély mértékben járultak hozzá ugyan a látogatásokhoz (4–6 ezer fő), de mind a termálturizmus, mind a kapcsolatból fakadó látogatások terén 60–70%-os növekedést mutattak 2009-ben.

A 2008-ban tapasztalható, reményteljes 5%-os látogatószám-növekedést követően 2009-ben a **turisztikai célú utazások** aránya (31%) az összesen látogatáson belül kissé megrekedt. Továbbra is viszonylag alacsony volt azon külföldiek száma – a teljes látogatóforgalmon belül –, akik valamely üdülési, pihenési céllal keresték fel hazánkat. Bizakodásra adhat okot azonban az előző évi adatokhoz mérten az a változás, mely szerint a 11,7 millió turisztikai célú érkezésen belül a **többnapos** (legalább egyéjszakás) **tartózkodások** száma 6%-kal – közel 450 ezer főnyi látogatással – növekedett. Ez teljes egészében a szabadidős utazóknak köszönhető. Az üzleti utazások száma ezen időszakban 8%-kal visszaesett.

A **turisztikai célú egynapos látogatások** száma az előző évhez viszonyítva szinte minden kategóriában 8%-kal csökkent, kivéve a gyógyászati és egészségmegőrzést, ahol sikerült legalább a tavalyi látogatószámot megtartani. A rokon- és barátlátogatások 13%-kal mérséklődtek, az üzleti turisták száma jelentősen, 27%-kal esett vissza. A relatív változatlan turisztikai látogatottságon belül, a tartózkodási idő szerinti eltolódás azt mutatja, hogy azok, akik útra kelnek, akár rokonlátogatás, akár egyéb nyaralási célból, a közlekedési költségek emelkedése folytán – ami sok esetben a legnagyobb tétel is lehet – tartalmasabban kívánják kihasználni a rendelkezésre álló idejüket. Közgazdasági értelemben a maximális hasznosságra törekszenek ár, élmény tekintetében.

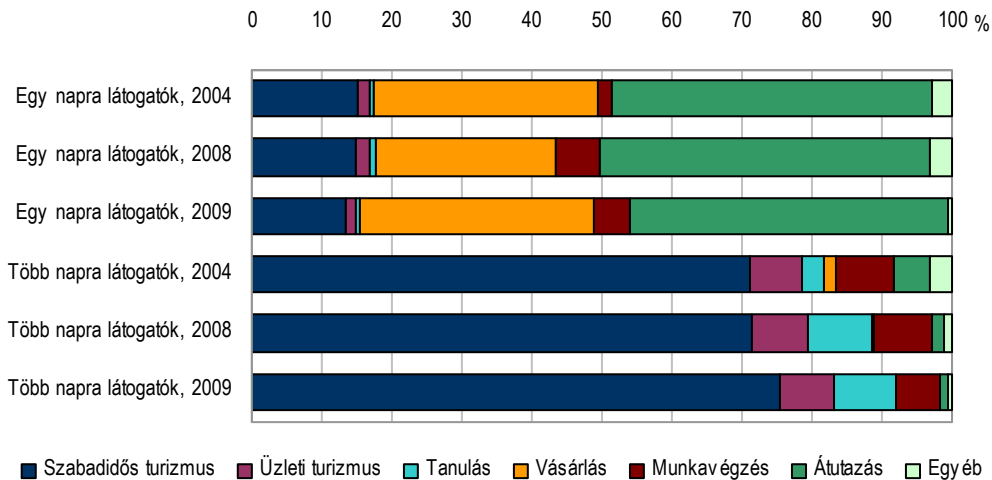
A látogatások jelentős része, hazánk turizmusának szezonális jellege folytán a nyári hónapokra koncentrálódik. Ilyenkor (július–szeptember) érkezik a turisztikai célú utazók 34%-a, azonban a tavaszi fesztiválok, rendezvények, valamint nemzeti ünnepeink is vonzerővel bírtak, főként a rokonlátogatások aránya élenkült meg.

A **nem turisztikai céllal** érkezők tekintélyes része (96%) **egy napra érkezik**. 2008-hoz mérten arányuk 1 százalékponttal nőtt. Ők jellemzően átutazók és vásárlók (14,3 és 10,6 millió fő), és egyetlen éjszakát sem töltenek hazánkban. Az átutazóknál, főként a hollandoknál, a briteknél és a svájciaknál megfigyelhető egy „kényelmesebb” utazási tempó. Esetükben 8–16% az aránya, akik hosszú utazások során szálláshelyeinket is igénybe veszik. Az átutazóforgalom a nyári hónapokban a legmagasabb (43%). A nyaralásokhoz kapcsolódó átutazás ekkor a legintenzívebb, melyhez még hozzáadódik a szintén szabadságra hazautazó vendégmunkások „áradata” is.

2009-ben a **több napra látogatók 88%-a turisztikai céllal érkezett**. Ezen belül a szabadidő-eltöltés, kikapcsolódás, egészségmegőrzés és gyógykezelés változatos formái a meghatározóak. A több napra érkezők egynegyede rokon- és barátlátogatás céljából érkezett. Az ezirányú forgalom Romániából és Németországból volt a legjelentősebb (20–20%). Ausztriából és Szlovákiából a látogatók 11 és 7%-a érkezett. A preventív, rekreációs és gyógyítókezelésekre érkező látogatók száma évről évre emelkedik. A több napra látogatók 10%-a érkezett e céllal, amihez jelentős kiadások kapcsolódnak. Az üzleti turizmus aránya sem mondható elhanyagolhatónak (13%), az e célra fordítható céges költségek szigorúbb és átgondoltabb kezelésével az előző évhez képest 8%-kal csökkent a céges látogatások száma. Érezhető, hogy a céges utazások száma 2009-ben megtorpant (3%-os visszaesés), azonban a korábban megszokott minőséget továbbra is megfizetik. Az egy fő egy napjára jutó kiadás 29 ezer forint az üzleti utazók körében, ami jócskán átlag feletti (12–13 ezer forint).

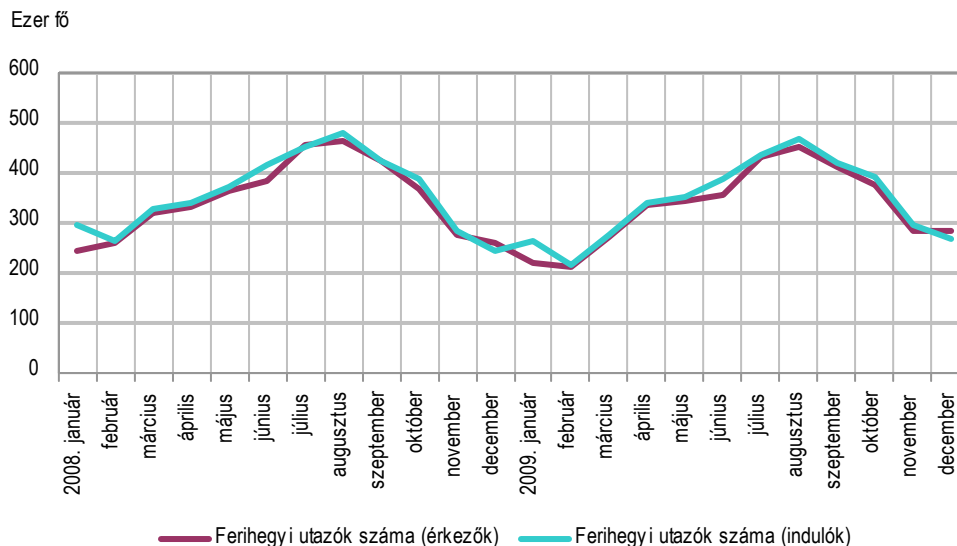
A **nem turisztikai céllal** érkező **többnapos látogatók** száma 1,1 millió fő volt 2009-ben, ami a teljes utasforgalom 3%-át teszi ki. Ebből jelentős, 43% a munkavégzők aránya, ami az előző évhez viszonyítva 5 százalékponttal növekedett. A magasabb kereseti lehetőségek, vagy csupán a munkához jutás esélyének érdekében 475 ezer külföldi ingázik időről időre a határmenti településekről, vagy idegenmunka, külföldi cég kiküldetése címén hosszabb időt tölt hazánkban ideiglenes szálláshelyeken. Az orosz munkavállalók tartózkodási ideje a leghosszabb, feltehetőleg a vízumkötelezettség és a behatárolt tartózkodási idő okán. Továbbá az utazással járó költségek is meghatározhatják a kiküldetés hosszát, ami az USA-ból érkezők esetében átlag 2 hónap. Az Európai Unió állampolgárai közül a britek és a franciák is átlagosan több mint egy hónapot dolgoztak nálunk egyhuzamban.

10. ábra A Magyarországra érkező külföldiek megoszlása az utazás célja és a tartózkodás időtartama szerint

2009-ben a **Ferihegyre érkezők utasforgalma** 4,1%-kal esett vissza az előző évhez képest⁵, a válság miatti forgalomcsökkenés ellenére kisebb mértékben, mint az unióban mért átlagos visszaesés (-5,9%). 8,1 millió látogató fordult meg (érkezés/indulás) a három terminálon együttesen. Két – mondhatni konkurens – közeli repülőtér esetében is jelentősebb visszaesésekről számoltak be a statisztikák. A Prága Ruzyněi repülőtér forgalma 7,8, a bécsi nemzetközi repülőtéré 8,3%-kal csökkent.

11. ábra A repülővel érkező/induló utazók száma (Budapest Airport jelentés alapján)

2009-ben a látogatók 8%-a (3,3 millió fő) érkezett repülővel, 12%-kal több⁶, mint egy évvel korábban. A légi úton érkezők forgalmának bővülése kissé lassult. A **repülővel** érkező vendégek utazási céljai, főbb jellemzői nagymértékben különböztek ez évben is a közúton érkezőkétől. A repülővel

⁵ www.bud.hu/sajtoszoba/kozlemlenyek.

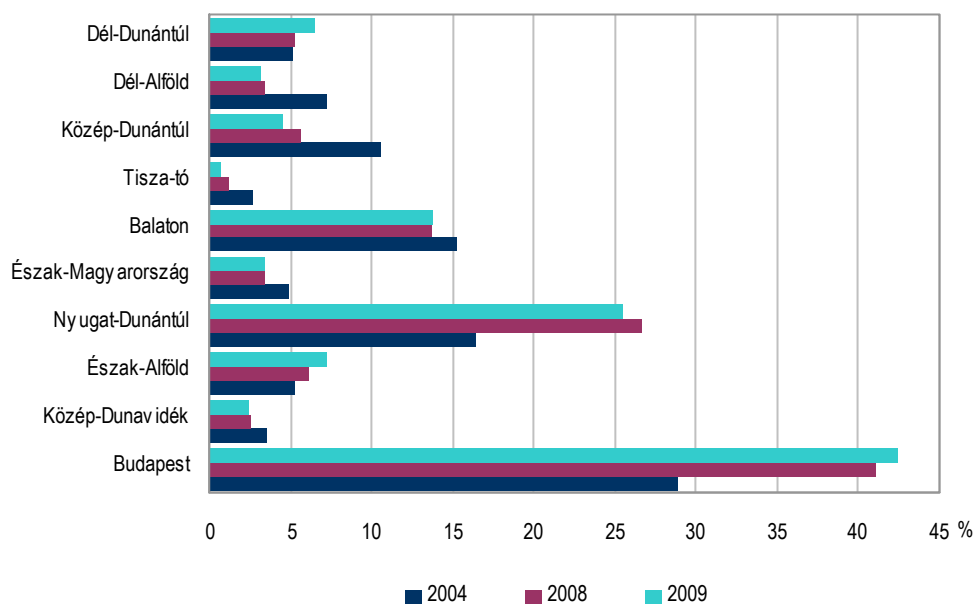
⁶ A 4,1%-os összes reptéri forgalomvisszaesés és a külföldi látogatóink számának 12%-os emelkedése közötti ellentmondás a statisztikák módszertani eltéréseiből fakad. A Budapest Airport minden fel- és leszálló utast regisztrál. A KSH a Ferihegyre érkező/induló tranzitutasokat nem vizsgálja.

érkezők háromnegyede szabadidős turisztikai céllal kívánta idejét hazánkban eltölteni, miközben közúton e motiváció aránya csupán 23% volt. A légi utasoknál a szabadidős utak száma 21, ezen belül a gyógy- és egészségmegőrzés célból érkezőké 51%-kal emelkedett. Ez utóbbi, növekedési arányát tekintve jelentős változásnak mondható, egy most épülő piacot jelenthet Magyarország számára. 2009-ben sajnos az összesen 46 ezer gyógyászati célú látogató a légi úton érkezők 1,4%-át tette ki, de számuk évről évre növekszik. A külföldieknek egyre nagyobb a bizalma a hazai fogászati és plasztikai sebészeti szolgáltatások iránt. Néhány évvel ezelőtt még csupán a nyugat-dunántúli fogászati praxisok kiemelkedő külföldi klientúrájáról szóltak a hírek. Mára egy egész üzletág szerveződött a külföldi betegek kiszolgálására az utazás megszervezésétől, a kezelésektől és egyéb kulturális időeltöltő programok pontos időbeosztásáig. Azon országokban, ahol a lakosság bizalmának elnyerése körülményesebb, és hosszabb időt vesz igénybe, a magyar orvosok praxisokat tartanak fenn, így erősítve azt az érzést, hogy a magyarországi kezelésektől színvonaluk és a betegeket váró környezet semmivel sem gyengébb az általuk megszokottnál. A francia és angol látogatók szinte 100%-ban légi úton, az osztrákok, a németek és a svájciak többségben közúton érkeztek.

A légi úton érkezőktől származott a külföldiek által hazánkban töltött összes tartózkodási idő 31%-a, melynek több mint felét szabadidő-eltöltésre használták. 2009-ben tartózkodási idejük 6%-kal nőtt, miközben a közúton érkezőké 3%-kal csökkent. A gyógyszolgáltatások terén 38%-kal nőtt a külföldiek ezen motivációra fordított ideje.

2009-ben Budapest és Nyugat-Dunántúl voltak a leglátogatottabb régióink a legalább egy éjszakát hazánkban eltöltők körében. Évente közel 3,8 millió főt láttunk vendégül fővárosunkban. Budapest látogatottsága az elmúlt 2 évben csökkenő ütemben emelkedett. A tavaszi és téli hónapok vonzották a legtöbb látogatót, tompítva a jellemzően szezonális jellegű turisztikai keresletet hazánk iránt.

12. ábra A Magyarországra látogató külföldiek* látogatásainak turisztikai régiók szerinti megoszlása

* legalább 1 éjszakát eltöltők csoportja.

Megjegyzés: a megkérdezettek több régiót is megjelölhettek.

Nyugat-Dunántúlon az I. negyedévben volt a legmagasabb a látogatottsági arány (31%), melyhez az év első hónapjaira jellemző gyenge forintárfolyam is hozzájárult. A csehek, az olaszok, az ukránok együttesen 49 ezer fővel növelték a látogatottságot az egy évvel korábbi évhez viszonyítva. Az első két nemzetnél a turisztikai célok voltak a meghatározók, az ukránok főként átutazásaik alkalmával szálltak meg – jellemzően – egy éjszakára. A többi nemzet esetében stagnáló, vagy csökkenő látogatások okán a régió ez évben 2%-os visszaesést mutatott. Észak-Alföld régióink már az előző évben is növelte forgalmát, amellett, hogy minden más régióban stagnált vagy csökkent a látogatók száma,

2009-ben közel 114 ezer fővel bővült a vendégszám. Hazai társfinanszírozással rendelkezésre álló európai uniós turizmusfejlesztési támogatások (gyógy- és termálfürdő fejlesztése) által számos projekt valósult meg a térségben, mely jelentős vonzerővel bírt. A Balaton szezonális jellegéből adódóan a nyári hónapok forgalma a meghatározó. látogatószáma 2009-ben 4%-kal növekedett. Szezonon kívül a nyári hónapok érkezéseinek 60%-át sem éri el a látogatottság. Összességében évente 1,3 millió külföldi nyaralt a „magyar tengernél”.

A Magyarországra látogató külföldiek kiadásai, fogyasztása

2009-ben Magyarország **utaforgalmi export bevétele** 1201 milliárd forint volt, ami 10,4%-kal haladta meg az előző év adatát. A növekedéshez 29%-ban vásárlási, 16%-ban szabadidős kiadások járultak hozzá. Az üzleti utakon részt vevők költése 2%-kal csökkent, amellett, hogy az érkezések száma – nagyobb mértékű – 4%-os csökkenést mutatott.

6. tábla A Magyarországra érkező külföldi látogatók magyarországi kiadásai és egy fő egy napjára jutó költése

Időszak	Egy napra látogatók		Több napra látogatók		Látogatók összesen		Ebből: turisztikai céllal érkezők	
	millió forint	egy fő egy napjára jutó költés, (eFt/fő/nap)	millió forint	egy fő egy napjára jutó költés, (eFt/fő/nap)	millió forint	egy fő egy napjára jutó költés, (eFt/fő/nap)	millió forint	egy fő egy napjára jutó költés, (eFt/fő/nap)
2004	192 269	8,9	629 531	8,3	821 800	8,4	597 366	9,5
2008	323 604	10,5	763 557	11,5	1 087 161	11,2	730 778	12,6
2009	353 234	11,2	847 402	13,0	1 200 637	12,4	819 605	13,9

Az **egy napra látogatók** – akik a külföldi látogatások 78%-át képviselték – 353 milliárd forintot költöttek, ami az összes magyarországi fogyasztás 29%-át tette ki, ebből 49 milliárd forint a turisztikai motivációval érkezők költése. A turisztikai kiadások csökkenését (–7%) a nem turisztikai kiadások növekedése (12%) ellensúlyozta. Előző évhez viszonyítva 9%-kal nőttek a kiadásai, ami háromnegyed részben a nagymértékű szlovák és a kevésbé nagyarányú osztrák vásárlóturizmusból befolyt bevételeknek köszönhető. A Szlovákiából érkezők vásárlási kiadásai közel megkétszereződtek. Összegét tekintve jelentős tételekről van szó. A 2008. évi 37 milliárd forint értékű élelmiszer-vásárlások 2009-re 70 milliárd forintra emelkedtek. A 2009. évi 9%-os növekmény további egynegyede az átutazókhoz köthető. Ők jellemzően az euróövezetben foglalkoztatott vendégmunkások, akik – szintén vonzóak találták az „olcsó” magyar árakat – hazaútjuk során nálunk vásárolták meg a családjuknak szánt ajándékokat és egyéb élelmiszereket.

Lényegesen nagyobb pénzüsszeget – 847 milliárd forintot – adtak ki a **több napra látogatók** itt tartózkodásuk során. A turisztikai kiadások 14%-kal emelkedtek, az egyéb – nem turisztikai – jellegűek 10%-os csökkenést mutattak. A szabadidős kiadásokra fordított összegek 18, ezen belül a gyógy- és egészségturisztikai kiadások 23%-kal emelkedtek. A jövőben – reményeink szerint – várható lesz a külföldiek egészségmegőrzési és gyógyászati kiadásainak nagyarányú növekedése, ha az EU-országok betegbiztosítói hajlandóak a finanszírozási akadályok rendezésére. Példaként a 2009-ben Németországban hozott bírósági határozati döntést lehetne megemlíteni, ahol is a német betegbiztosítók a német állampolgárok részére lehetővé tették az EU-n belüli országokban történő fogászati kezelések elszámolását, tételes árajánlat és a biztosító előzetes engedélye alapján⁷. Országonkénti összehasonlításban, a németek és osztrákok együttesen az összes szabadidős bevételek 40%-át adták (265 milliárd forint). Jelentős mértékben emelkedtek ez évben a lengyelek (76%) és a svájciak kiadásai (55%) is. Az előbbiek kiadásai zömét (30–30%) Budapest és Észak-Alföld régióban költötték el, a svájciak esetében több régió is megemlíthető (Nyugat-Dunántúl, Balaton és Dél-Dunántúl, közel azonos 16–18%-os költésarányal), Budapest továbbra is vezető szerepben maradt (34%).

⁷ <http://medical-press.hu/hirek/no-a-hazai-fogaszatokon-kezelt-nemetek-szama/9794>

7. tábla A Magyarországra érkező külföldi látogatók fontosabb adatai

Megnevezés	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Turisztikai célból utazók száma, ezer fő	12 697	12 722	12 419	12 092	12 653	12 670
Nem turisztikai célból utazók száma, ezer fő	21 237	23 451	25 899	27 287	26 900	27 953
<i>Turisztikai célból utazók részesedése, %</i>	<i>35,3</i>	<i>35,2</i>	<i>32,4</i>	<i>30,7</i>	<i>32,0</i>	<i>31,2</i>
Turisztikai célból utazók költsége, milliárd forint	597	636	678	639	731	820
Nem turisztikai célból utazók költsége, milliárd forint	225	228	293	292	356	381
<i>Turisztikai célból utazók részesedése az összesen kiadásból, %</i>	<i>72,6</i>	<i>73,6</i>	<i>69,8</i>	<i>68,6</i>	<i>67,2</i>	<i>68,3</i>

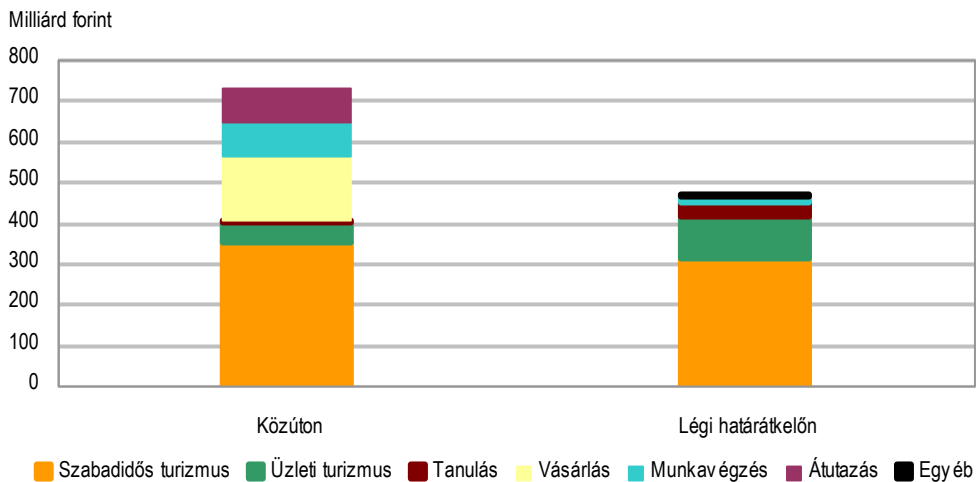
A **turisztikai céllal** érkezők száma lényegében változatlan, kiadásai 12%-os növekedést mutattak. Részesedésüket az összes idegenforgalmi exportból nem tudták növelni (68,3%). A **szomszédos országok** tekintetében az Ukrajnából érkezők kiadásainak csupán 10%-a kapcsolódik valamely **turisztikai célhoz**, szolgáltatáshoz. A Szerbiából és Szlovákiából érkezőknél ez az arány 13%, ami csekélynek mondható. Ausztria az egyedüli szomszédunk, ahonnan viszonylag magas arányú a turisztikai kereslet (69%).

A részletesebb adatokat vizsgálva, a **kulturális programokhoz kapcsolódó kiadások** a vizsgált időszakban 8%-kal emelkedtek, amellet, hogy közel 12%-kal csökkent az e célból látogatók száma. Érezhetően a nyári hónapokra koncentrálódik az ilyen célú beutazás. A kulturális program kedvéért hazánkban tartózkodók látogatásai több mint kétötödét ezen időszakban regisztráltuk, melyhez kiadásai több mint fele volt köthető. A különböző fesztiválok – Volt Fesztivál, Balaton Sound – sorra érték egymást ezen időszak alatt, melyek látogatottsága, főként a Sziget Fesztiválé – látogatói és bevételi rekordot döntött 2009-ben. A korosztályi sajátosságokat vizsgálva a **hollandok** több mint négyötödét érkezt a III. negyedévben, akik 42%-a a 15–24 éves korosztály tagjai. A holland kulturális kiadások 89%-a tehető a III. negyedévre. A briteknél az összes éves látogatás fele esik ezen időszakra, akik fele szintén a 15–24 éves korosztályba tartozik.

A külföldiek fajlagos – egy fő egy napjára jutó – kiadása 2009-ben átlagosan 12 400 forint volt, 11%-kal magasabb, mint az előző évben. Az egy napra látogatók kiadása 10 500 forintról 11 200 forintra nőtt, az egynapos utazóké – a nyári hónapok kivételével – 12–13 ezer forint körül mozgott, amit az év eleji eurógyengülés okán megnövekedett vásárlási kereslet, továbbá az év utolsó hónapját jellemző ünnepi és ajándékvásárlások tettek ki. A több napra látogatóknál jóval egyenletesebben oszlott meg a negyedévek között az átlagos fejenkénti kiadás, mely a tavalyi évhez viszonyítva, éves szinten 13%-os emelkedéssel 13 000 forint volt.

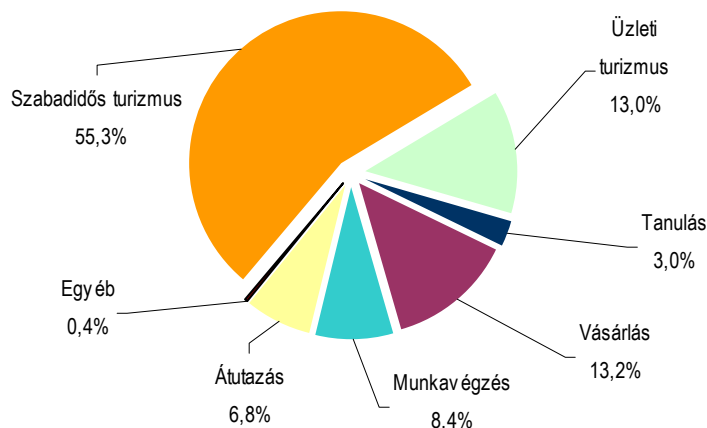
A **légi utasok 469 milliárd forint értékű** kiadásainak 65%-a az Európából érkezőktől származott, ami 4 százalékpontos emelkedést mutatott 2008-hoz viszonyítva. Az EU utazóitól a teljes kiadási összeg 55%-a érkezett, 2 százalékpontos – a tavalyi évhez viszonyított – emelkedés mellett. Az amerikai kontinens részesedése nem változott, továbbra is 21%. A fő küldő országból – Németország – érkezők költsége 46 milliárd forint, ami a teljes légi úton érkezők legnagyobb arányú kiadása (10%) volt. Ezen összeg 88%-a a turisztikai utakhoz, 10%-a tanulási célhoz köthető. A második legnagyobb költséssel rendelkező nemzet az Egyesült Királyság 35 milliárd, a harmadik Franciaország 21 milliárd forinttal. A franciák kiadásainak nagy aránya városlátogatásokhoz és üdüléshez kapcsolódik, de az üzleti kiadások is meghatározóak.

13. ábra A Magyarországra látogató külföldiek kiadásai a közlekedés módja szerint, 2009

A **közúton érkezők** kiadásai 48%-át nyaralásra, kikapcsolódásra és egyéb rekreációhoz kapcsolódó költségekre fordították. Az üzleti utazók kiadásai az előző évhez viszonyítva változatlanok (7%). A vásárlási célú kiadások aránya 2008-ban szinte 100%-ban a közúton érkezőkhöz volt köthető, azonban a tavalyi évben a légi utasok javára történt egy kismértékű elmozdulás. A repülő utak alkalmával megkérdezettek 700 millió forintnyi kiadásról számoltak be, ami a vásárlásokból befolyt összeg 4%-a. A közúton érkező vásárlók 158 milliárd forint értékben vettek élelmiszereket, italokat és egyéb árucikkeket. Az átutazók – függetlenül rövid tartózkodásuktól, amit hazánk területén töltenek – számottevő, 82 milliárd forintnyi kiadással járultak hozzá turisztikai és egyéb célú bevételeinkhez. Ez évben a közúton érkezők kiadásainak kevéssel több mint egytizede tőlük származott.

14. ábra A Magyarországra érkező külföldi látogatók kiadásai utazási célok szerint, 2009

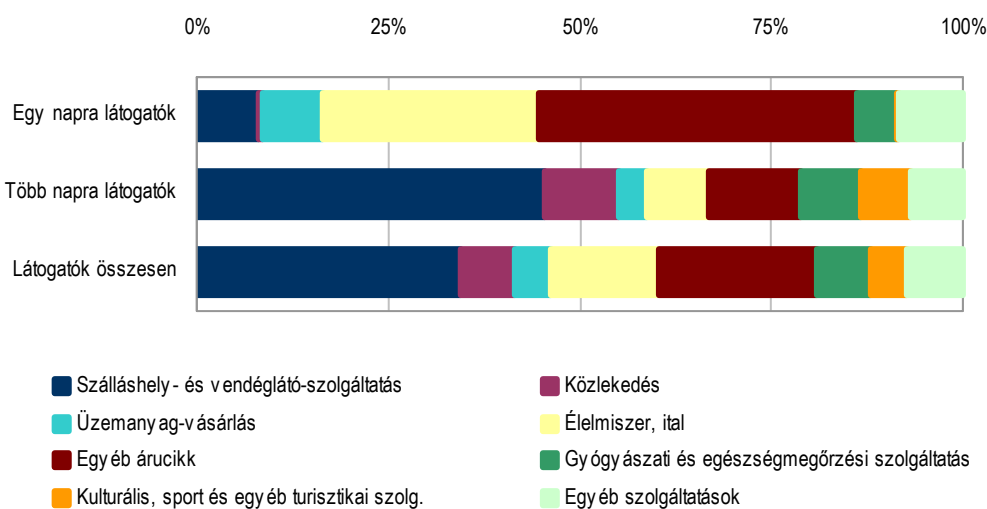

A látogatók fogyasztása ez évben jelentős eltolódást mutatott egyes költsételek⁸ irányába az egy napra **látogatók kiadási szerkezetén** belül, összességében viszonylag stabilnak mondható. Azon költségek aránya emelkedett kismértékben, amire egyre többet szükséges fordítanunk azonos felhasználás mellett. Ilyen a benzinvásárlás, mely árának alakulását befolyásolni nem tudjuk. A 2006. évi 3,5%-os arány 2009-re 4,8%-ra nőtt. Az **egy napra látogatók** kiadásai 44%-át árucikkek, közel egyharmadát,

⁸ 2.14. táblázat szolgáltatás- és árucikkcsoportjai.

28%-ot élelmiszer-vásárlásra fordítottak. Az élelmiszerek iránt a tavalyi évhez viszonyítva nagymértékben – 8 százalékponttal – megnőtt a kereslet, az egyéb szolgáltatásoknál 6 százalékponttal csökkent. Az egyéb árucikkvásárlások kismértékben, 2 százalékponttal csökkentek. Közlekedési kiadásaik aránya 1% alatti, ami főként azzal magyarázható, hogy az egy napra látogatók jelentős hányada szomszédos országokból érkezett – jellemzően határmenti településekről személykocsival, motorkerékpárral, esetleg gyalogosan – melynek közlekedési költsége csekély, illetve ezen összeg nem tartozik a nemzetközi közlekedési költségek közé. A **több napra látogatók** kiadásaik több mint 45%-át szálláshelyre és étkezésekre használták fel, ez az arányról évről évre közel azonos. A közlekedésre fordított kiadások aránya minimális mértékben –1 százalékponttal –, összegét tekintve 4 milliárd forinttal csökkent. A kulturális, sport- és egyéb turisztikai szolgáltatásokból befolyt bevételek aránya 1 százalékponttal emelkedett, ami 27%-os kiadásnövekedést jelentett. 2009-ben 57 milliárd forint volt e kiadási elemhez tartozó külföldiek általi költés.

15. ábra A Magyarországra látogató külföldiek fogyasztási szerkezete, 2009

Az utazási iroda közvetítésével⁹ érkező külföldi látogatók jellemzői

2009-ben a 12,7 millió turisztikai motivációval érkezők 14%-a (1,7 millió fő) érkezett hazánkba külföldi vagy magyar utazásszervező/ utazásközvetítő cégeken keresztül. Ez 2 százalékponttal magasabb, mint az előző évben. Az összes látogatószámában első helyen álló Németországból érkeztek a legtöbben utazási irodán keresztül (366 ezer fő), számuk 20%-kal, arányuk – az adott országból érkezők látogatásain belül – 2 százalékponttal nőtt. A szomszédos országok közül, Ausztriából csekély arányú volt az utazási irodán keresztüli foglalás, 1,5%, Szlovákia esetében 0,4%. A külföldi látogatók 74%-a az EU tagállamaiból jött utazási irodák által. Az előző évhez viszonyítva közel 243 ezer fővel emelkedett az utazási irodán keresztül érkezők száma. Ezen növekmény több mint fele abból adódott, hogy a németek és a lengyelek 20, illetve 60%-kal többen érkeztek hazánkba szervezett formában, Ázsiából 11, Kanadából 5%-kal nőtt a beutazás az egy évvel korábbi évhez mérten.

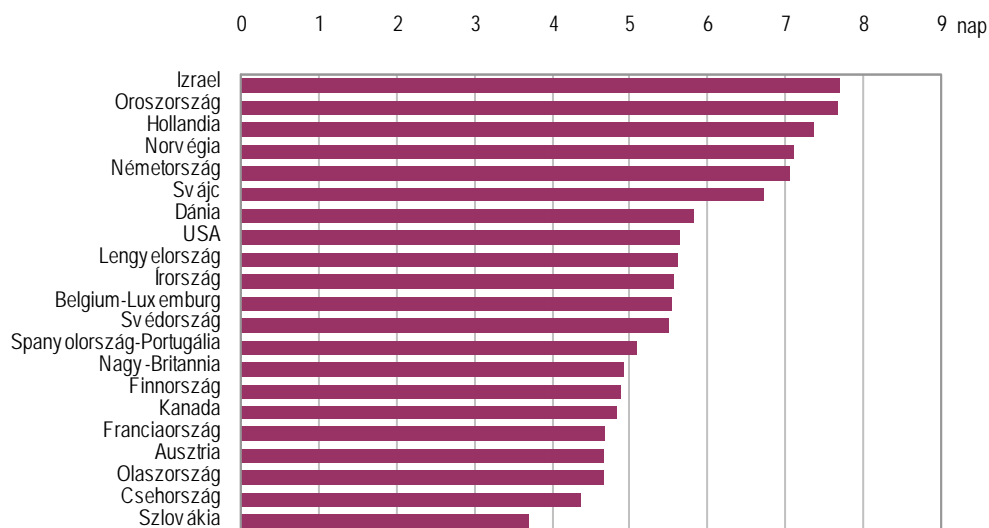
Az utazási irodán keresztül érkezők 10,1 millió napot töltöttek el hazánkban, 6%-kal többet, mint az előző évben. Ennek 25%-a Németországból, 45%-a a többi EU-s országból érkezők tartózkodásához köthető.

A 2009-ben utazási irodával érkezett külföldiek magyarországi kiadásai 122 milliárd forintot tettek ki, mely az összes kiadás 10%-a volt, az előző évhez képest kiadásai 28%-kal nőttek. Az USA-ból érkezők magyarországi kiadása 12%-ot, míg az Ázsiából jövőké közel 17%-ot ért el az adott országból érkezők összesen kiadásainak.

⁹ Forrás: OSAP 1943 „A külföldiek magyarországi turisztikai és egyéb kiadásai” című KSH-felvétel adataiból.

A szervezett utakon részt vevők átlagos tartózkodási ideje kiemelt országok szerint¹⁰ 2009-ben Izrael és Oroszország esetében volt a legmagasabb (7,7 nap).

16. ábra Az utazási irodán keresztül érkező külföldi látogatók átlagos tartózkodási ideje kiemelt országok szerint, 2009

Megjegyzés: az ábra nem tartalmazza a teljes országlistát, ezért a rangsorolásnál eltérések adódhatnak.

¹⁰ A listába azon országok kerültek bele, melyeknél a mintaelemszám 50-nél nagyobb.

3. A LAKOSSÁG BELFÖLDI TURISZTIKAI UTAZÁSAI

A turizmus jelentős szerepet tölthetne be a lakosság életminőségének javítása érdekében. A 2008-ban kezdődő és 2009-ben kiteljesedő gazdasági válság hatására csökkent a lakosság rendelkezésére álló, szabadon elkölthető (ún. diszkrecionális) jövedelem, ami a turizmus területén is erősen érezte a negatív hatását. Ebben a dimenzióban fontos annak ismerete, hogy a magyar lakosság adott egzisztenciális helyzetében milyen szerepet képes betölteni a turizmus.

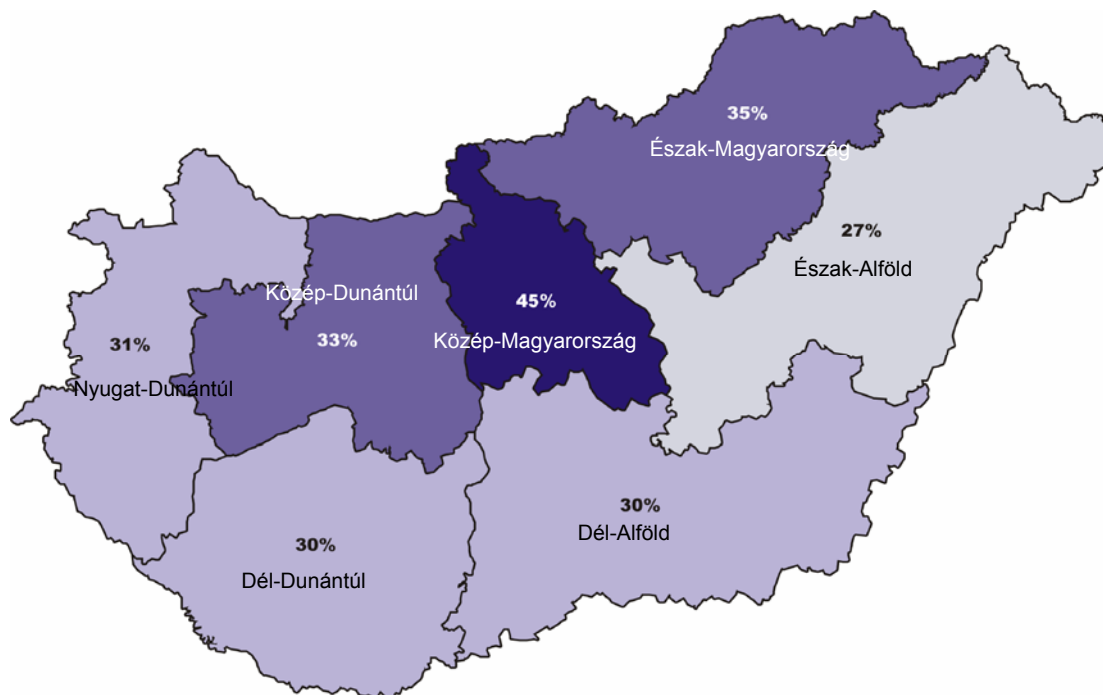
A turizmus területén lezajló folyamatok monitorozása 2004 óta rendszeres Magyarországon, egyrészt az uniós jogszabály (57/95.sz. Irányelv) által előírtak, másrészt a hazai – a turizmuspolitikai, szociálpolitikai, üzleti megfontolások által vezérelt – kormányzati és üzleti felhasználói igények miatt.

Az életkörülmények, az életszínvonal javításáért folyó verseny szempontjából a turisztikai aktivitás mértéke, annak változása árulkodó mérőszám. Ebből a szempontból két típusú ún. utasprofil különböztethető meg. A hétvégi típusú utazást végzők (rövid tartózkodási idejű turisták), akik 1–3 éjszaka-t töltenek távol állandó lakóhelyüktől, szokásos környezetüktől, és azok, akik 4, vagy annál hosszabb ideig tartózkodnak a meglátogatott helyeken.

(Az éjszakázást nem igénylő egynapos utakat jelenleg nem figyeli meg a statisztika.)

A magyar lakosság alig egynegyede tett 1–3 éjszakás és egyhatoda ennél hosszabb utazást 2009-ben, az utazás legalább egyik formájában a lakosság 34%-a vett részt, azaz a népesség kétharmada kimaradt a szabadidős utazás élményeiből 2009-ben. Különösen a hosszabb utazásoknál érzékelhető nagy visszaesés (12%). Jelentősek a regionális különbségek, a gazdasági fejlettség tekintetében előnyösebb helyzetben lévő főváros és a Dunántúl népessége aktívabb, a keleti országrészekből kevesebben, ritkábban, rövidebb időre és közelebbi célpontokra utaznak.

17. ábra Utazási aktivitás régiónként, az utazáson részt vevők aránya a lakosságon belül, 2009

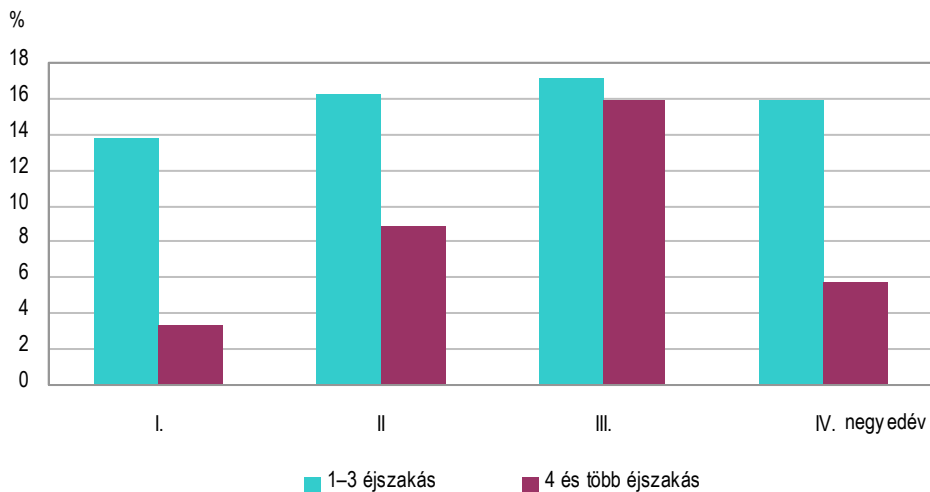

A turizmusban való részvételt hosszú idő óta a gazdasági aktivitás, az iskolai végzettség, az életkor, a háztartás jövedelmi, vagyoni helyzete – a második otthon, illetve a személygépkocsi-használat – a lakóhely településének nagysága és régiója befolyásolja.

2009-ben a 18 millió többnapos belföldi utazás során 73 millió napot töltöttek el az utazók. Ez azt jelenti, hogy a belföldi turizmus volumene jelentősen (18, illetve 16%-kal) elmaradt az előző évtől, aminek oka egyrészt, hogy kevesebb a hazai utazó, másrészt pedig az, hogy aki ezt megteszi, az a korábbiaknál kevesebb alkalommal utazott. A többnapos utazáson részt vevők átlagosan 5,3 – 2008-ban 6,2 – utazást tettek a vizsgált időszakban.

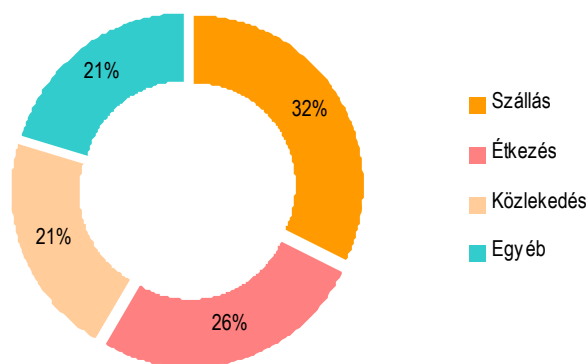
A szezonális ingadozás a tartós utazások tekintetében jelentős, a hétvégi típusú utazások sokkal kiegyenlítettebbek.

18. ábra A többnapos utazásokon részt vevő személyek aránya, 2009

Az utazásokhoz kapcsolódóan a lakosság fogyasztása 237 milliárd forintra becsülhető, ami folyó áron 19%-kal marad el az egy évvel korábbtól, s korántsem független a nettó reálkeresetek 2,4%-os csökkenésétől. Ez az összeg a háztartások fogyasztási kiadásainak 2%-a lehet. Ennek 32, illetve 26%-át szálláshely-szolgáltatásokra, továbbá vendéglátó-szolgáltatások és élelmiszerek vásárlására, 21%-át pedig közlekedésre (beleszámítva az üzemanyag-vásárlásokat is) fordították. Szállásra és közösségi közlekedésre 9, illetve 6%-kal költött kevesebbet a lakosság, mint az elmúlt évben, de ennél is nagyobb (20% fölötti) volt a visszaesés a benzinköltség, az éttermi étkezés, sőt még a vásárolt élelmiszerekre fordított kiadásnál is.

19. ábra Költség szerkezet a többnapos belföldi utakon, 2009

Miközben a budapestiek turisztikai költése alig csökkent az előző évhez képest, addig az Alföldön lakóké a korábban mért érték háromnegyedére esett vissza.

A csökkenés a hétvégi típusú, illetve az annál hosszabb időtartamú utazások esetében egyaránt érzékelhető volt.

A hétvégi típusú utazások jellemzői

Egy–három éjszakáig tartó utazáson a magyar lakosság valamivel több mint negyede vett részt legalább egyszer 2009-ben.

Regionális szempontból igen jelentős különbségek figyelhetők meg az országon belül. A fővárosban lakók körében az utazáson részt vevők aránya 44%, míg az Alföldön lakóknak alig ötöde, az ország többi területén élőknek pedig 20–28%-a tett ilyen utazást. 10%-nál nagyobb csökkenés a Nyugat- és Dél-Dunántúlon, illetve az Észak-Alföldön lakók körében volt megfigyelhető.

Sajátos módon befolyásolta az utazást a **háztartások összetétele**. Az egytagú háztartást alkotók – jellemzően idősek, nyugdíjasok – 24%-a utazott az időszak során. A kettő–négy tagú háztartásokban élőknel 27–28% volt ez az arány, ami az utóbbiaknál jelentős visszaesést jelentett.

Az **iskolai végzettség** is jelentős hatással van az utazási aktivitásra; a felsőfokú végzettségűek 45, a középfokú végzettséggel rendelkezők 28, az alacsony végzettségűek 17%-a utazott. Az előző évhez képest valamennyi csoportnál csökkenés tapasztalható.

A **gazdaságilag aktív dolgozóknak** jóval nagyobb az esélyük a turizmusba való bekapcsolódásra, mint a munkanélkülieknek, vagy az idősebb korosztályba tartozó nyugdíjasoknak.

A vizsgálat a jövedelmi helyzetet a kérdés érzékenysége miatt áttételesen, a háztartás tagjainak szubjektív megítélésén keresztül közelíti meg. A saját **anyagi helyzetüket** átlag felettinek érzők 45%-a tett belföldön hétvégi típusú utazást, míg a nagyon szűkös körülmények között élőknek csupán 16%-a.

A **nyaralóval, hétvégi házzal rendelkező háztartások** tagjainak több mint kétharmada vett részt ilyen utazáson, a második otthonnal nem rendelkezőknek kevesebb mint negyede.

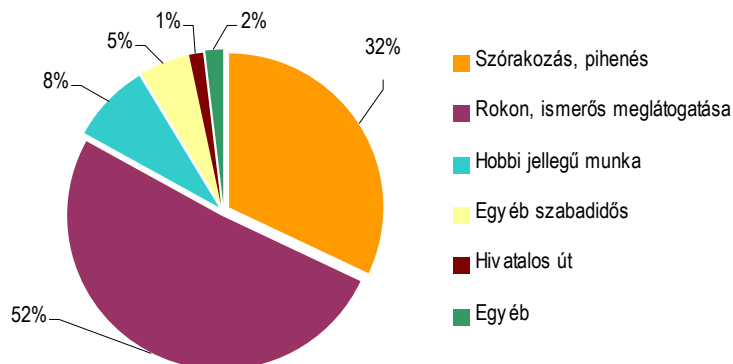
Hasonlóan jelentős kapcsolat figyelhető meg a **személygépkocsi-használat** és az utazási aktivitás között. A személygépkocsit használó háztartások lényegesen nagyobb arányban számoltak be 1–3 éjszakás utazásról, mint a személygépkocsit nem használók.

Ami az **utazások gyakoriságát** illeti, azoknak, akiknek része volt a hétvégi típusú utazásokban, átlagosan 5 alkalommal utaztak 2009-ben. Az utazók számának csökkenése mellett ez azt eredményezte, hogy a lakosság a vizsgált időszakban az előző évinél 19%-kal kevesebb – 13 millió utazásán – összesen 39 millió napot töltött el.

A lakosság személygépkocsival való felszereltségéből következik, hogy a hétvégi típusú utazásoknál a választott **közlekedési módok** közül személygépkocsit 72, autóbust 15, vonatot 13%-ban vettek igénybe. Az egyéni közlekedés részesedése csökkent, a közösségi közlekedés aránya pedig nőtt az elmúlt időszakban.

Az utazáson töltött idő több mint fele rokon, ismerős meglátogatása céljából történt. További jelentősebb súllyal rendelkező **motivációk** a szórakozás, pihenés, sportolás (34%), illetve a hobbi jellegű munkavégzés (8%) voltak.

20. ábra A belföldi utazáson töltött idő megoszlása az 1–3 éjszakás utakon, 2009

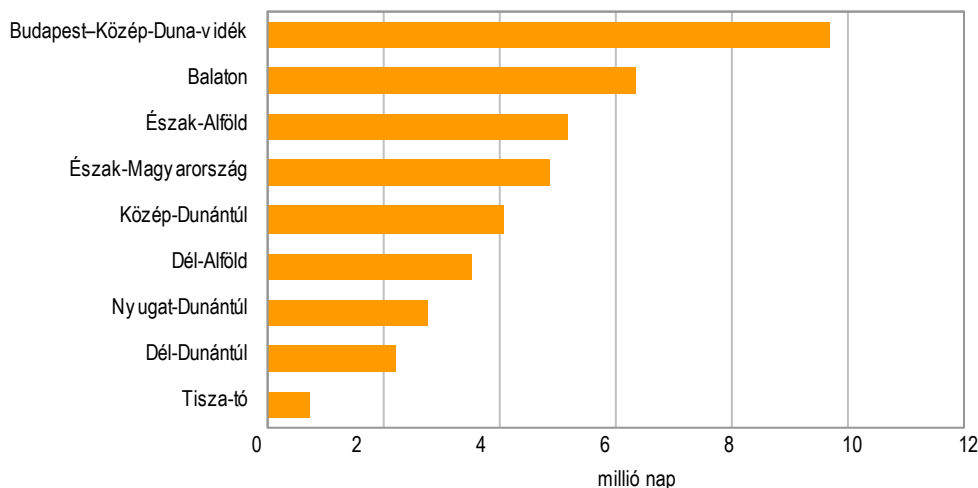

Mindezzel szoros összefüggésben van az is, hogy **az igénybe vett szállástípusok** között 56%-ot képvisel a rokon, ismerős által biztosított szállás, míg 23%-ot a saját második otthon igénybevétele, a kereskedelmi szálláshelyek közül a szállodák (11%) voltak a legnépszerűbbek.

A hétféligi típusú utazások harmadát a 25–44 éves **korosztályba** tartozók tették, a 45–64 évesek részesedése 29% volt, míg a 15–24 évesek, illetve a 64 évesnél idősebbek a teljes utazással töltött idő 12, illetve 11%-át mondhatják magukénak.

Az utazások **fogadó turisztikai régiók** szerinti eloszlása tekintetében az a tapasztalat, hogy a legnagyobb része a saját régióba irányult. Budapest–Közép-Duna-vidéken realizálódott az összes utazásra fordított idő negyede. A Balaton, az Észak–Alföld, továbbá Észak-Magyarország részesedése 16, 13, illetve 12% volt a teljes belföldivendég-forgalmon belül. A Balaton és Közép-Dunántúl régiók (idetartozik a Velencei-tó is) kivételével mindenhol 10%-nál nagyobb volt a visszaesés. Az említett két területen jelentős számú nyaralóval rendelkezik a lakosság, így valószínűsíthető, hogy az így rendelkezésre álló ingyenes szálláslehetőség lehet az egyik oka a kisebb mértékű csökkenésnek.

21. ábra Az 1–3 éjszakás utak során eltöltött idő célrégió szerint, 2009

A hétféligi típusú utazások során az előző évinél 20%-kal kevesebbet, **123 milliárd forintot költött el a lakosság**, amiből 53 milliárd forint a közép-magyarországi lakosokhoz köthető.

A hétféligi típusú utazásokra fordított kiadásból 34 milliárd forintot közlekedésre, 31 milliárd forintot szállásra, 12 milliárdot pedig vendéglátó-szolgáltatásokra költöttek az utazók, egy turista egy nap alatt az előző évihez hasonlóan, átlagosan 3125 forintot költött el.

A négy- és annál több éjszakás utak jellemzői

A szabadidő turisztikai célú felhasználását elsősorban a legalább négyéjszakás távolléttel járó utazások jellemzik, melyeken **a lakosság csupán 18%-a** vett részt 2009-ben, ami jelentős csökkenést jelent az egy évvel korábbihoz képest. Ezeknél az utazásoknál a **regionális különbségek** lényegesen nagyobbak, mint a rövidebb, hétféligi típusú utazásoknál. Az ország gazdaságilag kevésbé fejlett régióinak lakossága a turisztikai célú utazásoknak is kevésbé részese. A fővárosiak több mint harmada, a Dunántúlon élőknek 16–17%-a, az Alföldön lakóknak csupán 13%-a vett részt ilyen utazáson. A turisztikai szolgáltatók számára kedvezőtlen jelenség, hogy – az Észak-Alföld régió mellett – éppen a nagy kibocsátó régiókból, Közép-Magyarországról, illetve a Nyugat-Dunántúlról útnak indulók száma csökkent a legnagyobb mértékben.

A **háztartás összetétele** szintén jelentősen befolyásolta az utazáson való részvétel valószínűségét. Az egyedülállók 14, a gyermektelen fiatal párok 27, a három-, öttagú háztartásokban élők 17–20%-a vett részt ilyen utazáson. A hétféligi típusú utazásokkal ellentétben a hosszabb utaknál a háztartás méretének növekedése nem feltétlenül járt a belföldi turizmusban való részvétel esélyének csökkenésével.

A gyermekes háztartások utazási aktivitása élénkebb, ami persze nem jelenti feltétlenül az együtt utazásokat. A visszaesés elsősorban a két-, illetve háromtagú háztartásokban élőket érintette a legnagyobb (16%) mértékben.

A **gazdasági aktivitás** tekintetében az látható, hogy miközben a dolgozók 20%-a, addig a nyugdíjasoknak csak 14%-a tett négy- vagy többéjszakás utazást.

Iskolai végzettség szempontjából vizsgálva a jelenséget, látható, hogy a képzetlenebb rétegek életvitele, kulturális igényei által leírható különbségek a turizmusban való részvétel tekintetében is megnyilvánulnak, a felsőfokú végzettségűek 34, a középfokúak 18, az alacsonyok 9%-a vett részt ilyen utazáson. Az egy évvel korábbihoz képest mindhárom kategóriában csökkent az utazási aktivitás.

A **jövedelmi, anyagi feltételek** különbözőségének hatása szintén jelentős. A saját anyagi helyzetüket átlag felettinek érző háztartások 36, az átlagos anyagi helyzetűek 24, a szerény, vagy nagyon szűkös körülmények között élőknek mindössze 14, illetve 8%-a utazott az időszak során belföldre ilyen időtartamra.

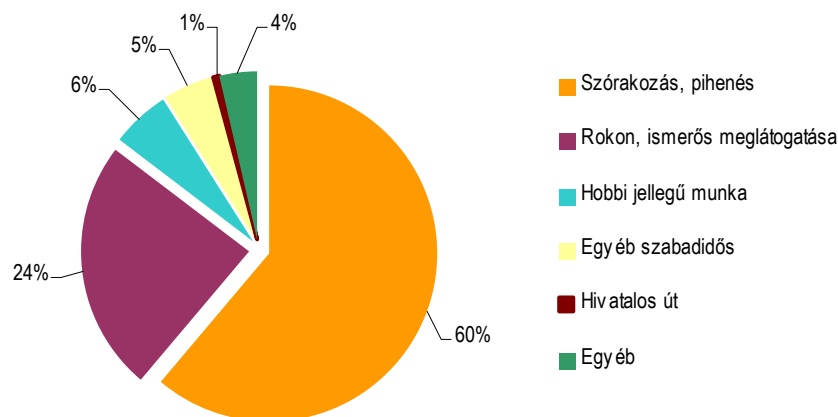
Azt, hogy az utazási aktivitás szoros kapcsolatban van a **háztartások anyagi helyzetével**, jól mutatja az a tény is, hogy a hétféle házzal, nyaralóval rendelkező háztartásokban élők 53%-a utazott el hosszabb időre, akár a saját nyaralójába, akár más típusú szálláshelyre. A személygépkocsit használók közül 22%, a többiek közül azonban csak minden kilencedik személy utazott belföldön öt vagy annál több napra.

Az utazókra ma az jellemző, hogy egy évben többször is utaznak, 2009-ben átlagosan 2,6 alkalommal indultak ilyen hosszú utazásra, ami nem sokkal marad el az előző évitől, így tehát megállapítható, hogy elsősorban a hosszabb belföldi utazáson részt vevők száma, nem pedig az utazásaik száma csökkent az időszak során. Az utazások átlagos időtartama 7,4 nap volt.

2009 folyamán a lakosság 4,6 millió négy- vagy annál több éjszakás utazást tett, melyek során 34 millió napot töltött el, ami 13, illetve 14%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban.

Az utazások legfontosabb **motivációja** a tartós utaknál a szórakozás, pihenés (62%) volt, de figyelmet érdemlő a rokonok, ismerősök meglátogatása is (24%), az utazáson töltött idő 6%-a kertészkedéshez, vagy más hobbi jellegű munkavégzéshez kötődött. A motiváció szoros kapcsolatban van a célrégióval; a Balatonnál töltött idő 82%-a a szórakozást, pihenést szolgálta, míg a Budapest–Közép-Duna-vidék régióban a rokon-, barátlátogatások jelentősége meghaladta a pihenési célú utazásokét.

22. ábra A belföldi utazáson töltött idő megoszlása a négy- vagy annál több éjszakás utakon, 2009

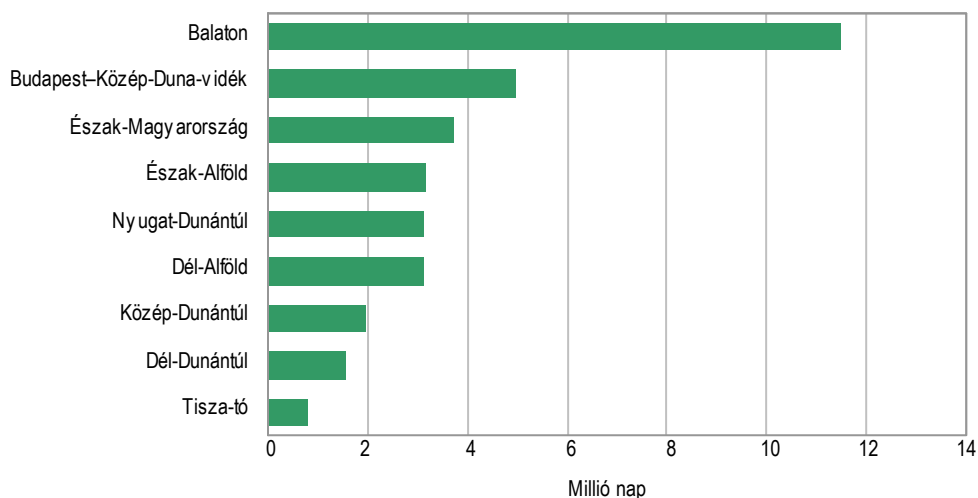

Saját második otthon 25, ismerős által biztosított **szálláslehetőséget** 32%-ban vettek igénybe az utazók. Ez utóbbi megoldás is arra utalhat, hogy miközben az utazási aktivitás alacsony, azok, akik résztvevői a turizmusnak, annak csak szerényebb módozatait engedhetik meg maguknak, és éppen az egyik legdrágábbnak vélt szolgáltatáson, a szálláshelyen tudnak költséget megtakarítani. A kereskedelmi szálláshelyek közül a szállodák (20%) és a panziók (7%) voltak a legnépszerűbbek.

Az utazásokon töltött idő 29%-a a 45–64 évesek, 18%-a pedig az ennél idősebbekhez kötődik. A 25–44 évesekre jutott az eltöltött idő negyede, a 15–24 évesekre pedig 11%-a. A legjelentősebb csökkenés éppen ez utóbbi, illetve a 65 évnél idősebbek körében történt.

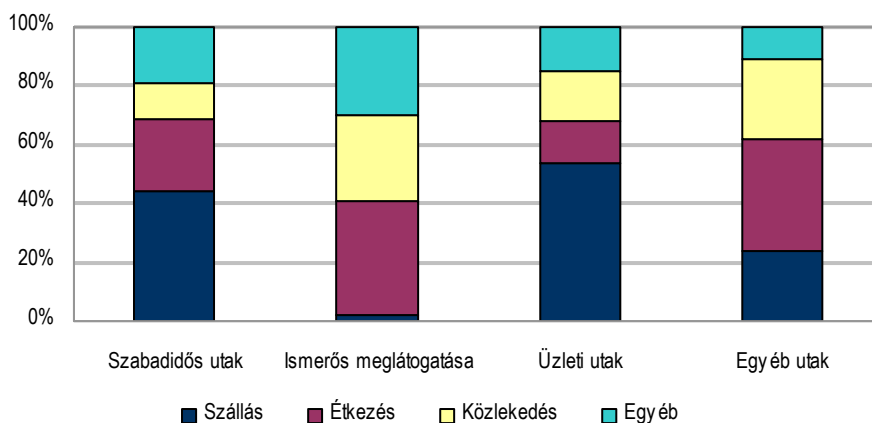
Sajátos módon alakul a kibocsátó–fogadó régiók viszonya. A Közép-Magyarországon – ezen belül is elsősorban Budapesten – lakók utazásra fordított ideje a Balatonnál több mint 5,6 millió nap, ami a régió belföldivendég-forgalmának közel a fele. Emellett Budapest–Közép-Duna-vidék turisztikai régió szerepét érdemes kiemelni a belföldi turizmusban, itt a vendégforgalom 56%-a Közép-Magyarországról származik. Még mindig e két célrégió adta a teljes belföldivendég-forgalom közel felét, annak ellenére, hogy a Balatonnál 7, Közép-Magyarországon 31%-kal kevesebb időt töltött el a lakosság 2009-ben, mint egy évvel korábban. Az ország többi részére – ahogy a rövid utaknál is – elsősorban a régióon belüli utazások voltak a jellemzők, ami arra utal, hogy a közeli célpontokhoz való utazások jelentős súllyal vannak jelen az egyébként visszafogott utazási keresletben.

23. ábra A négy- vagy annál több éjszakás utak során eltöltött idő célrégió szerint, 2009

A négy- és többéjszakás utazások során a lakosság az előző évinél 18%-kal kevesebbet, 114 milliárd forintot költött. A kiadások 40%-át szállásra, 26, illetve 14%-át pedig étkezésre és közlekedésre fordították az utazók. Az egy utazó egy napjára jutó kiadás 3556 forint volt 2009-ben, ami lényegében megegyezik az egy évvel korábbival, ám a motiváció, a célrégió, a szálláshely-igénybevétel mentén jelentősen szóródik.

24. ábra A turisztikai kiadások megoszlása a négy- vagy annál több éjszakás utakon fő motiváció szerint, 2009

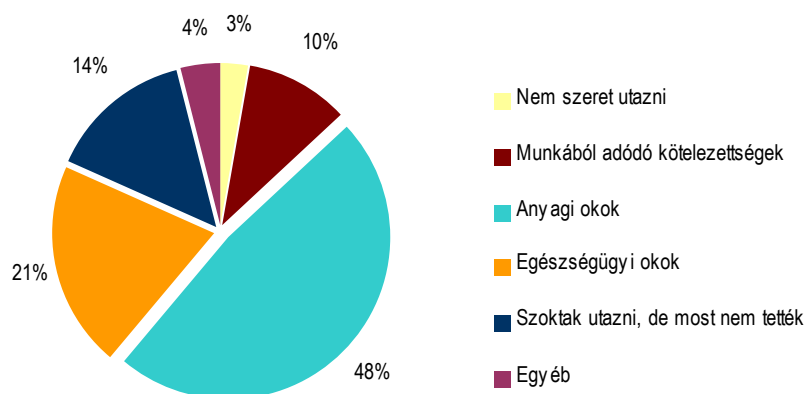
8. tábla Belföldi utazások jellemzői az utazás hossza szerint, 2009

Utazás hossza	Utazások száma, ezer fő	Eltöltött idő, ezer nap	Átlagos tartózkodási idő, nap	Összes kiadás, millió forint	Egy fő egy napjára jutó átlagos kiadás, forint
Hétféle típusú	13 326	39 355	3,0	122 982	3 125
4 és többéjszakás	4 594	33 946	7,4	113 910	3 530
Összesen	17 920	73 302	4,1	236 892	3 327

Az utazásból való kimaradás okai

A szerény utazási aktivitás – mintegy „komplementerként” – egyben azt is jelenti, hogy a magyar lakosság közel kétharmada nem utazott turisztikai céllal sem hétfélegre, sem hosszabb időre. Azt, hogy az elvileg rendelkezésre álló szabadidőt a turizmus helyett, vagy mellett a lakosság mire fordítja, az időmérleg-vizsgálatok deríthetik ki. Némileg enyhíti ezt a hiányt azoknak a száma, akik 2009-ben ugyan nem utaztak, de korábban már részesei voltak a turizmusnak. A turizmusból való kimaradás legfőbb oka az anyagi lehetőségek hiánya, 2009-ben ez az előző évi 42%-ról 48%-ra emelkedett. Erre az Alföldön, illetve az Észak-Magyarországon lakók hivatkoztak az átlagnál gyakrabban. A másik két leggyakrabban említett ok részaránya ennek megfelelően csökkent, az egészségügyi problémáké 21%-ra, a munkából adódó kötelezettségeké pedig 10%-ra. Utóbbira a fővárosban lakók hivatkoztak kiemelkedően nagy arányban.

25. ábra Az utazásból való kimaradás oka, 2009

4. A LAKOSSÁG UTAZÁSAI KÜLFÖLDÖN

A külföldre tett utazások főbb jellemzői

A lakosság 2009-ben összesen 16,9 millió alkalommal utazott a határon túlra – nagyrészt a schengeni belső határszakaszokon, illetve a Ferihegyi repülőtéren keresztül –, ez 3%-os csökkenést jelent 2008-hoz képest. Az utazások 2/3-át – 11 millió alkalom – az egynapos, éjszakázás nélküli, közeli úti célra irányuló utazások tették ki. Ezeknek az utazásoknak alig 30%-a volt szabadidős vagy hivatalos, azaz turisztikai célú. Az utazás indítéka leggyakrabban az egyes termékekben és szolgáltatásokban meglévő árkülönbségek, valamint az árfolyam erős ingadozása adta pillanatnyi előnyök kihasználását jelentő **vásárlás**, továbbá a **munkavégzés** miatti **napi ingázás**. Mindez azt jelenti, hogy egy viszonylag szűk réteg nagy gyakorisággal lépi át a határt.

9. tábla A külföldre tett látogatások száma és aránya határszakaszonként, 2009

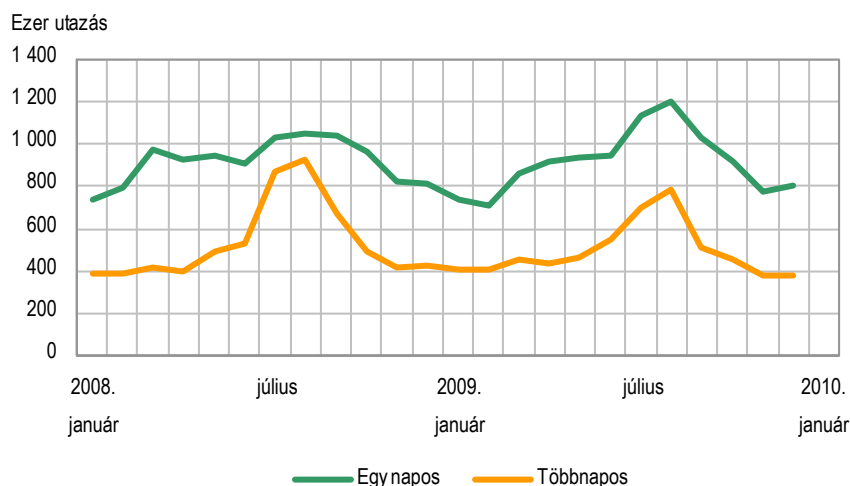
Határszakasz	Egynapos látogatások	Többnapos látogatások	Látogatások összesen	Egynapos látogatások aránya, %
	ezer látogatás			
Oszták	4 964	2 511	7 475	66,4
Szlovén	222	33	255	87,0
Horvát	269	326	595	45,2
Szerb	385	177	562	68,5
Román	795	424	1 219	65,2
Ukrán	517	145	661	78,1
Szlovák	3 830	735	4 565	83,9
Budapest (Ferihegy)	0	1 573	1 573	0,0
Összesen	10 981	5 924	16 905	65,0
Ebből: Schengen belső	9 015	3 279	12 295	73,3

Különösen élénk volt a napi ingázás az oszták és a szlovák határszakaszon, erős szezonális ingadozás nem jellemezte ezeket az utakat.

Az ukrán határszakaszt leggyakrabban vásárlási céllal lépték át, az utak több mint 85%-át ez jellemezte, bár számukat tekintve ezt az oszták, illetve a szlovák határszakaszon megvalósuló vásárlási célú utak többszörösen meghaladták.

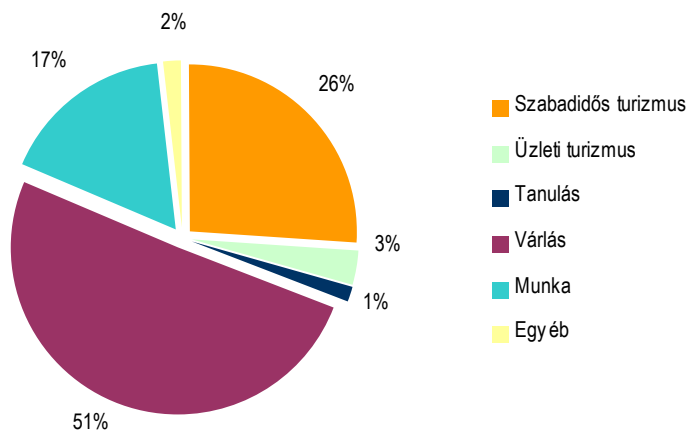
A legtöbb munkavégzési célú út az oszták határszakaszon keresztül valósult meg – csaknem 1,4 millió, 28% –, arányuk a szlovén határszakaszon volt a legnagyobb.

26. ábra Egy- és többnapos utazások száma

2009-ben az egynapos utazások közel 30%-a kapcsolódott turisztikai motivációhoz. Ezen belül az üzleti utazások aránya csekély, az összes egynapos útnak csak 3%-át érte el. A legtöbb üzleti út a szlovák, illetve osztrák határszakaszon bonyolódott le. A szabadidős utazási cél a szlovák, a szerb és a román határszakaszon meghaladta, vagy elérte a 26%-os országos átlagot.

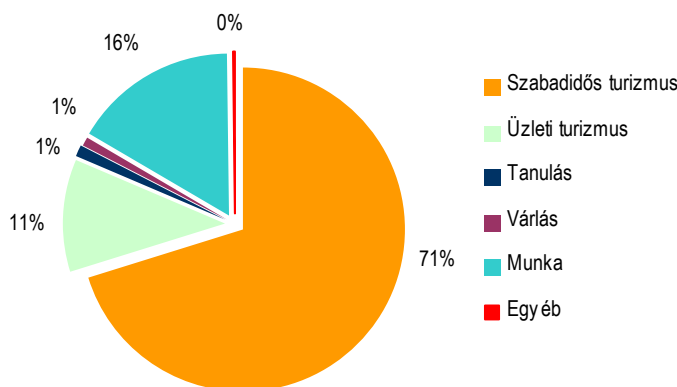
27. ábra Az egy napra külföldre látogatók megoszlása motiváció szerint, 2009

A **többnapos utazások** 81%-át a lakosság turisztikai céllal tette a vizsgált időszakban. Ezen belül a szabadidős turizmus szerepe a döntő, arányuk az összes többnapos utazáshoz viszonyítva 70, míg az üzleti céllal tett utazásoké csak 11%. Ez utóbbiak arányát felülmúlták a 16%-ot képviselő, munkavégzési céllal tett utazások, melyek az elmúlt hat évben folyamatosan emelkedtek. A vásárlási célú utazások száma és aránya – az egynapos utazások arányához képest – a többnapos utaknál alacsony, a tanulási célú utak meghaladják számukat, részesedésük egyaránt 1–1% volt.

A többnapos utazások 42%-a az osztrák határszakaszon keresztül történt 2009-ben, ezt követte a Ferihegyi repülőtér és a szlovák határszakasz a maga 27, illetve 12%-ával. Az összes többi határszakasz részesedése 1 és 7% között mozgott.

28. ábra A több napra külföldre látogatók megoszlása motiváció szerint, 2009

Az utazások számát tekintve a lakosság külföldi látogatásai során (a 4. helyen szereplő Németországot és a 8. helyezett Csehországot, illetve a 9. Olaszországot leszámítva) a szomszédos országokat részesítette előnyben. Ausztria és Szlovákia kiugró mértékben vezet – 6, illetve 4 millió utazással – a listát. A környező országokba tett utazások az összes utazás 80%-át képviselték. Az első 20 célsz ország közül csak egyetlen Európán kívüli található, az Egyesült Államok, mely a 15. általunk leglátogatott-

tobb ország. Amennyiben a tartózkodási időt vesszük figyelembe, a célországok rangsora megváltozik, a lista elejére az elsősorban munkavállalási céllal felkeresett országok (Egyesült Királyság, Ausztria, Németország, Egyesült Államok stb.) kerültek. A turisztikai célú utazásokon eltöltött idő gyakorlatilag felére esett vissza Horvátország és Szlovákia tekintetében.

2009-ben a magyar lakosság 772 milliárd forintot költött el külföldön, további 124 milliárd forint volt a hazai kereskedelemben, hazai szolgáltatóknál megvalósult, de a külföldi utazásokhoz kapcsolódó költés. A 772 milliárd forintból 328 milliárd forint volt a többnapos szabadidős utazásokon elköltött összeg. A többnapos utazások az utazási kedvet érintő hatásokra – mint a határnyitások, jogszabályi változások, jövedéki áruk behozatala stb. – kevésbé reagálnak, mint az egynapos utazások.

Az egy napra látogatók 93 milliárd forintot költöttek külföldön, ebből 67 milliárdot (72%) vásárlási célú utazásokon. Az üzleti utakon megvalósult 7 milliárdos (8%) kiadással együtt megállapítható, hogy az egynapos utakon megvalósult külföldi kiadásoknak csak a 21%-a köthető a turisztikai célú utakhoz.

A többnapos utakra jutó kiadások (679 milliárd forint) 42 milliárd forintos növekedése az átlagos tartózkodási idő, valamint az egy fő átlagos napi kiadásának növekedéséből adódott. A lakosság külföldi kiadásainak 62%-a turisztikai, 34%-a pedig munkavégzési célú utakhoz kötődött. Az összes külföldi fogyasztás 57%-a (438 milliárd forint) kapcsolódott a turisztikai motivációjú utazásokhoz, melyből 41 milliárd forintot fordítottak nemzetközi közlekedésre a külföldre utazók. Azon 20 ország közül, ahol a magyarok 2009-ben a legtöbbet költöttek, az egy főre jutó egy napi átlagos kiadás a csehországi utakon volt a legmagasabb (16 000 forint) és Romániában a legalacsonyabb (4500 forint).

A magyarok minden utazásra fordított 10 forintjukból több mint 7-et költöttek el az Európai Unió országaiban, és minden negyedik forintjukat a szomszédos országok valamelyikében.

Az utazással eltöltött idő

Amíg az utazások számát tekintve az egynapos látogatások aránya a legmagasabb, addig a tartózkodási időt véve alapul a többnapos, ezeken belül is a 4 vagy annál több éjszakás utazások voltak többségben, arányuk összesen 78%. 2009-ben a lakosság 83 millió napot töltött külföldön, ennek több mint 1/3-át a III. negyedévben. Az 1–3 éjszakás utazások arányának 2005-től tartó folyamatos visszaszorulása (%-os értékben) azt jelenti, hogy a magyarok, ha tehetik inkább 4 vagy több éjszakára utaztak külföldre. 2008-hoz képest csaknem fél millióval (8%) csökkent a többnapos utazások száma, viszont az ezekhez kapcsolódó átlagos tartózkodási idő a 2008-as 11,3 napról 12,1 napra növekedett 2009-ben.

10. tábla A külföldre látogatók tartózkodási ideje és aránya

Időszak	Egynapos utazások		Többnapos utazások, ezen belül				Összesen	
			1–3 éjszakás utazások		4 vagy többéjszakás utazások			
	tartózkodási ideje, ezer nap	aránya, %	tartózkodási ideje, ezer nap	aránya, %	tartózkodási ideje, ezer nap	aránya, %	tartózkodási ideje, ezer nap	aránya, %
2004	9 462	15,3	7 891	12,8	44 298	71,9	61 650	100,0
2005	10 765	17,9	8 663	14,4	40 759	67,7	60 187	100,0
2006	10 589	17,4	7 820	12,8	42 451	69,8	60 861	100,0
2007	11 322	16,0	6 795	9,6	52 516	74,4	70 632	100,0
2008	11 006	13,1	7 542	9,0	65 315	77,9	83 864	100,0
2009	10 981	15,3	7 379	8,9	64 268	77,8	82 629	100,0

Amíg az egynapos és az egy hónapnál rövidebb utazások esetében csökkenés, addig az igazán **hosszú (30 napon túli) utazások** tekintetében különösen nagy, 17%-os bővülés történt az utazások számában. Ezen utóbbi utazások számának növekedése következtében a többnapos utazásokon megvalósult tartózkodási idő kisebb mértékben csökkent (1,5%), mint az utazások száma (3%). A negyed-

éves, illetve hosszabb utazásoknál jelentősebb növekedést – 17% az utazások számában és 11% a tartózkodási időben – regisztráltunk 2009-ben.

A **munkavégzési céllal** tett utazásoknál mind számuk, mind az ezekre fordított kiadások évről évre növekedtek. A 2008. évi kiugróan magas növekedés a kiadásokban (93-ról 162 milliárd forint) tovább folytatódott, és 72 milliárd forinttal 234 milliárd forintra emelkedett.

A növekmény kifejezetten a hosszú tartózkodással járó utazásokból adódott. Míg az egynapos utazások esetében 6%-os a csökkenés, addig az egy hónapnál rövidebb utaknál több mint 2 milliárd forint volt a növekedés, az egy hónapnál hosszabb utaknál pedig 70 milliárd forint. Ezen többi kategóriában az átlagos tartózkodási idő csaknem 104 nap. A hazánkat Ferihegyen keresztül elhagyó magyarok 14%-a munkavállalási céllal utazott, míg e csoport a kinn tartózkodási időből már 60%-kal részesedett. Ez lényegében azt jelenti, hogy a repülővel utazó magyarok száz külföldön eltöltött napjából 60 nap (ha az üzleti turizmust is ide értjük, akkor 65) a munka motivációjú utakhoz kötődött 2009-ben. A munkavállalási céllal több napra külföldre látogató magyarok elsősorban Ausztriába, Németországba és az Egyesült Királyságba utaztak, együttes arányuk 70% (utazásaik száma meghaladja a 680 ezret). A munkavállalási célú kinttartózkodások ideje és költsége is jelentősen nőtt az osztrák, a szerb és a szlovák határszakaszon kilépőknél.

Az Egyesült Királyságba irányuló (repülővel történő) munkavégzési célú kiutazások különös szerephez jutottak, mivel az Egyesült Királyság (és Írország) nyitotta meg elsőként munkaerőpiacát az újonnan csatlakozók előtt, ezért ma már viszonylag sokan élnek a lehetőséggel, és a fapados repülőjáratokkal évente 2–3 alkalommal is hazautaznak, és az ottani életvitelszerű kiadásaikkal szerepeltek a felvételben. A hazai fogyasztás, a nemzeti fogyasztás számításában, valamint a fizetési mérleg összehasonlításakor erre a körülményre is figyelemmel kell lenni.

11. tábla A munkavállalási céllal külföldre tett utazások adatai az utazás hossza szerint

Utazás hossza	Utazások száma, ezer utazás	Tartózkodási idő, ezer nap	Külföldi költség, millió forint
Egynapos utazások	1 862	1 862	4 631
2–30 napos utazások	672	2 952	18 992
30 napnál hosszabb utazások	303	30 991	210 831
Ebből: 90 napnál hosszabbak	149	24 114	157 154
Összesen	2 837	35 805	234 455

A külföldön tett látogatások számát tekintve üzleti, vagy vadászútra, illetve üzletelési, vagy munkavállalási motivációval elsősorban férfiak utaznak (67–93%), gyógykezelésre pedig jellemzően nők.

A belföldre és külföldre irányuló többnapos szabadidős utazások összehasonlítása

A lakosság 2009. évi külföldi, többnapos szabadidős utazásai a negyedét sem érték el az ugyanilyen, de belföldi utak számának, mégis 40%-kal többet költött külföldön¹¹, mint belföldön. Fontos eltérés a két utazási típus között, hogy az átlagos tartózkodási idő a belföldi utazásoknál 4 nap, a külföldi utak esetében meghaladta a 7 napot. Az egy fő egy napjára jutó kiadások különbsége elsősorban abból adódik, hogy a lakosság a belföldi utazásai során több mint 69%-ban térítéssel nem járó szálláshelyeket (barát, rokon által biztosított szállást vagy saját nyaralót, második otthon) vett igénybe, a külföldi utazásoknál a külföldi utak miatti nagyobb távolság következtében többet költ utazásra. A nagy eltérést az is magyarázza, hogy a külföldre irányuló utazásokhoz sokkal nagyobb mértékben társulnak a szabadidő eltöltéséhez nem kapcsolódó vásárlások is.

¹¹ A külföldi utazásokhoz kapcsolódó 895 milliárd forint lakossági kiadásból 124 milliárd forint a hazai rezidenseknél (pl.: utazási, szervezési és közvetítési díjak, hazai utaztatók szolgáltatási díjai) maradt.

A lakosság 2009-ben összességében – a belföldi kirándulásokhoz kapcsolódó fogyasztás nélkül – több mint 1100 milliárd forintot fordított belföldi és külföldi utazásai során termékek és szolgáltatások vásárlására, ami hozzávetőleg a lakossági összes fogyasztás 0,9–1,0%-val egyenértékű. Ebből a szabadidős, többnapos belföldi és külföldi utazások részesedése 565 milliárd forint volt.

12. tábla A lakosság bel- és külföldi többnapos szabadidős utazásainak főbb jellemzői, 2009

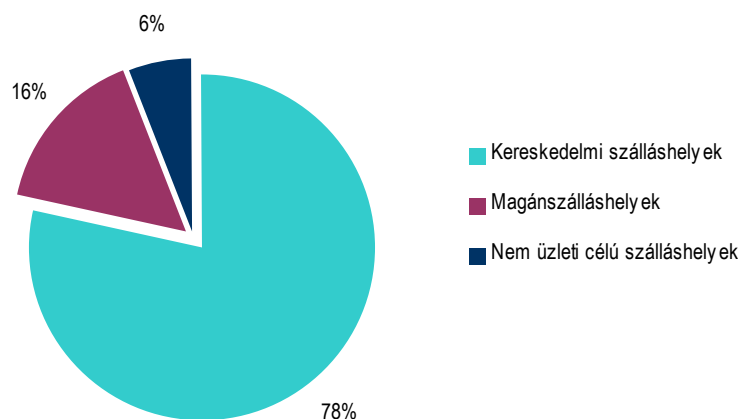
Utazás típusa	Utazások száma, ezer utazás	Az utazással eltöltött idő, ezer nap	Az utazások átlagos hossza, nap	Az utazásra fordított kiadások, millió forint	Egy fő napi átlagos kiadása, forint
Belföldi utazások	17 920	73 302	4,1	236 892	3 232
Külföldi utazások	4 159	30 913	7,4	327 852	10 606
Együtt	22 079	104 215	4,7	564 744	5 419

5. SZÁLLÁSHELY-SZOLGÁLTATÁS

2009-ben Magyarországon a (kereskedelmi, magán és nem üzleti célú) szálláshely-szolgáltatást nyújtó egységek 231 ezer szobát és 581 ezer férőhelyet biztosítottak a vendégek számára. A szobák és a férőhelyek több mint fele kereskedelmi szálláshelyen volt. Az összes szálláshelyi férőhelyet figyelembe véve a kereskedelmi egységek részesedése – a Dél-Dunántúl tervezési-statisztikai régió kivételével (ahol részesedésük egyharmadot tett ki mindössze) – mindegyik régióban meghaladta az 51%-ot. A magánszálláshelyi férőhelyek aránya kimagasló (57%) a dél-dunántúli régióban, míg Közép-Magyarországon csak minden tizedik szálláshelyi férőhellyel rendelkeztek a magánszálláshelyek. A nem üzleti célú szálláshelyek az összes férőhely 9%-ával várták a vendégeket az országban.

Teljesítmény szempontjából a kereskedelmi szálláshelyek forgalma volt a legjelentősebb, ezek az egységek bonyolították le a 2009. évi teljes vendégforgalom közel 84%-át. Az összes eltöltött vendégéjszaka több mint háromnegyede a kereskedelmi szálláshelyeken realizálódott. A kereskedelmi egységek részesedése a vendégéjszakák számát tekintve mindegyik régióban a legmagasabb arányú, Közép-Magyarország, Nyugat-Dunántúl és Észak-Alföld régiókban átlag feletti (79–89%-os) volt. A magánszálláshelyek a legnagyobb arányú forgalmat Észak-Magyarországon és Dél-Dunántúlon bonyolították le. A nem üzleti célú szálláshelyek forgalmának aránya egyik régióban sem érte el a 10%-ot.

29. ábra A vendégéjszakák megoszlása, 2009

Szálláshely-kínálat

A Magyarországon **regisztrált** több mint 4100 kereskedelmi szálláshelyet 3200 vállalkozás üzemeltette. A vállalkozások mindössze 46%-a tartozott a Vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás ágazatba (I). Ezen ágazatban működő üzemeltetők 86%-a csupán egy, 10%-a kettő, a maradék 4% pedig három vagy több szálláshelyet működtetett. Az egyéb ágazatokban regisztrált vállalkozásoknál az arányok hasonlóan alakultak. Összességében az egy–két szálláshelyet üzemeltető vállalkozások adták a férőhely-kapacitás 69%-át. Mindössze 25 olyan vállalkozás működött 2009-ben – ha a küszöbértéket 6 szálláshelyben határozzuk meg –, amely hálózatként üzemelt.

A kereskedelmi szálláshelyek kapacitása

2009 júliusában 2993 kereskedelmi szálláshely¹² közel 118 ezer szobával – ezen belül a kempingek 33 ezer lakóegységgel – és 302 ezer férőhellyel várta a vendégeket.

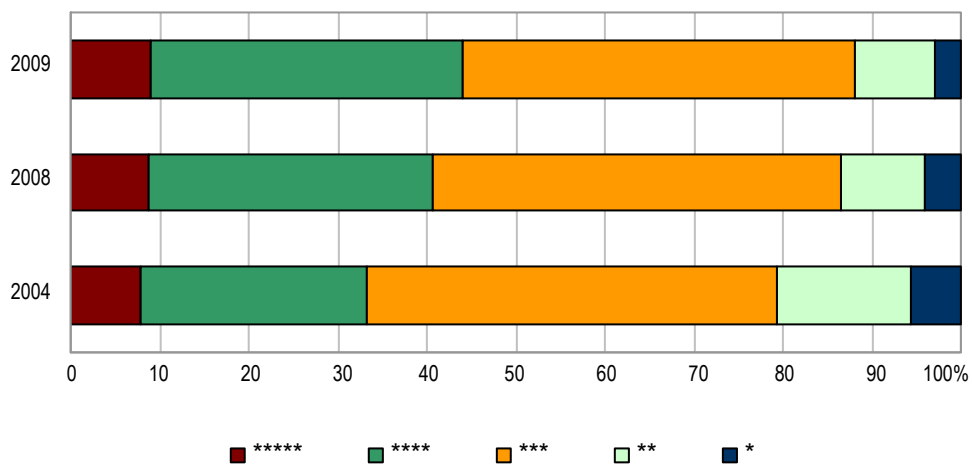
2009. július 31-én 884 szálloda működött az országban. A szállodák 52 ezer szobával és az összes kereskedelmi szálláshelyi férőhely több mint egyharmadával (118 ezer férőhellyel) rendelkeztek. A

¹² A regisztrált szálláshelyek egynegyede, különböző okok miatt (átépítés, szünetelés, felszámolás, későbbi megnyitás stb.) júliusban, a turisztikai főidényben zárva volt.

működő egységek száma 2%-kal emelkedett, míg a kiadható szobák, illetve férőhelyek száma közel azonos nagyságú maradt, mint amennyi 2008-ban volt. Az egységek száma – a kempingek kivételével, ahol nem történt változás – minden szállástípus esetében nőtt. A szállodakategóriák szerinti bontás eltérő képet mutatott. 2009-ben 60 új szálloda kezdte meg működését, ezek kapacitása 2388 szoba volt, ugyanekkor 27 szüntette meg a tevékenységét. Az újonnan üzembe helyezett szállodák közül 2 öt-, 21 négy- és 29 háromcsillagos. A megszűnt egységek többsége alacsonyabb kategóriájú szálloda volt. Az öt- és négycsillagos egységek száma 4, illetve 16%-kal emelkedett, míg a két- és egycsillagos szállodák száma 4, illetve 24%-kal esett vissza. A háromcsillagos egységek száma nem változott.

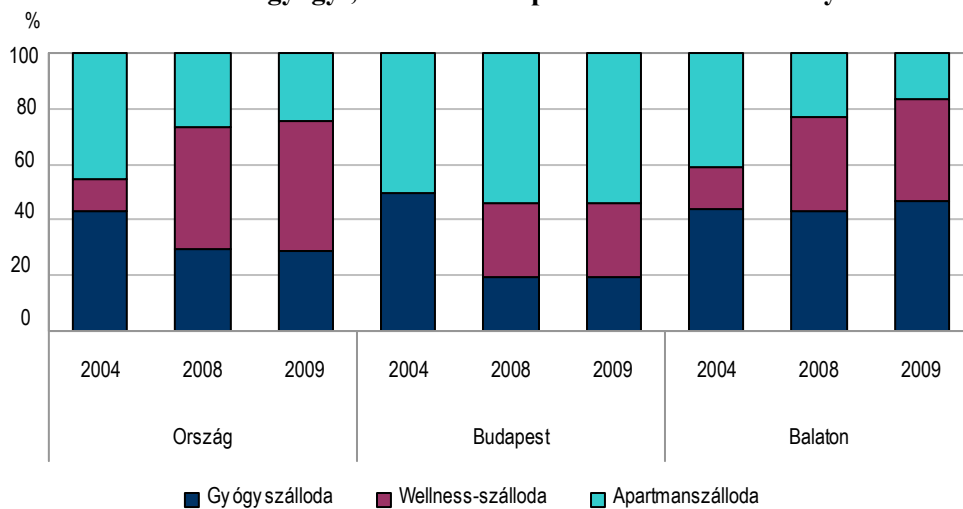
2004 óta nem változott jelentősen a szállodák üzemméret szerinti összetétele. Mind 2004-ben, mind 2009-ben a szállodák több mint kétharmada 50 vagy annál kevesebb szobával rendelkezett, míg 15%-uk esetében a szobák száma meghaladta a 100-at. 2004-hez képest a 75, illetve kevesebb szobát üzemeltető magasabb kategóriájú (öt- és négycsillagos) szállodák száma több mint kétszeresére nőtt.

30. ábra Szállodai szobák számának megoszlása kategóriánként

A szállodai férőhelyek több mint egyötödével a gyógy- és wellness-szállodák rendelkeztek, az összes szálloda közül 54 gyógy-, 90 wellness-szállodaként működött. Míg a gyógy szállók száma stagnált, a wellness-szállodáké 10%-kal nőtt az előző évhez képest. A szállodák közül 46 ház apartmanszállodaként üzemelt.

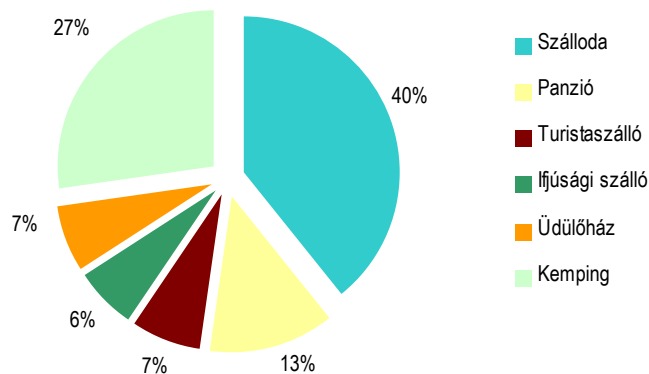
31. ábra A gyógy-, wellness- és apartmanszállodák aránya

2009 júliusában a működő panziók száma megközelítette az 1200 egységet. A panziók a kereskedelmi szálláshelyi férőhelyek 13%-ával (39 ezer férőhellyel) álltak a vendégek rendelkezésére.

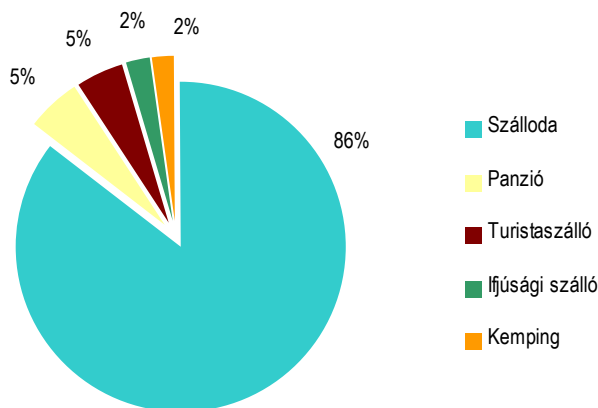
A többi szállástípus közül – ahol a férőhelyek elsősorban a nyári üdülési szezonra korlátozódnak – kiemelkedtek a kempingek. A 249 egység a szállodákhoz közelítő nagyságrendű, 82 ezer férőhellyel rendelkezett. Bár a kempingek száma megegyezett az egy évvel korábbi értékkel, az általuk biztosított férőhelyek száma 7%-kal visszaesett. A turistaszállók, ifjúsági szállók és üdülők házak együttes férőhely-kapacitása az összes kereskedelmi szálláshelyi férőhely-kapacitás egyötödét tette ki.

32. ábra A kereskedelmi szálláshelyek férőhelyeinek megoszlása szállástípusonként, 2009. július 31.

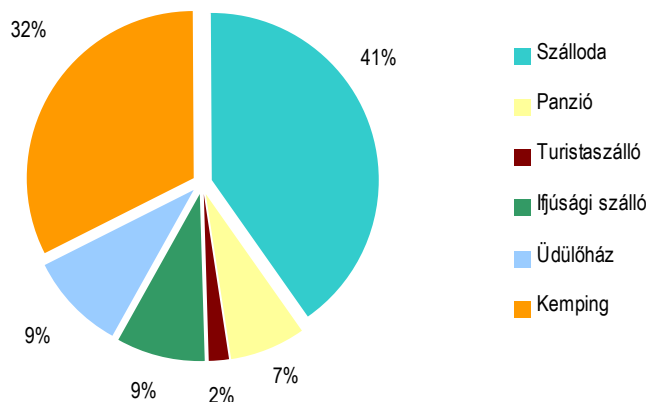
Budapestre a szálloda típusú egységek túlsúlya volt jellemző, így a 243 kereskedelmi szálláshely 90%-a szálloda vagy panzió típusba tartozott. A szállodák száma közel azonos mértékben emelkedett (11%), mint az összes kereskedelmi szálláshelyek száma (12%). Az összes kereskedelmi szálláshelyi férőhely nagy részével – 37 ezer férőhellyel – a szállodák rendelkeztek. Az ország 24 ötcillagos szállodája közül 16 található a fővárosban. A budapesti szállodák túlnyomó része (több mint háromnegyede) három- és négycsillagos egységként működött. A szállodák közül 5 gyógy-, 7 wellness-szálloda, 14 pedig apartmanszálloda kategóriába tartozott.

33. ábra A budapesti kereskedelmi szálláshelyek férőhelyeinek megoszlása szállástípusonként, 2009. július 31.

A Balaton üdülőkörzetben 2009 júliusában az 516 működő kereskedelmi szálláshely közül 180 szálloda, ezen belül 20 gyógy-, 16 wellness- és 7 apartmanszálloda állt a vendégek rendelkezésére. A szállodák nagy része három-, illetve kétszintes egységként üzemelt (75%). A balatoni üdülőkörzetben a turista, illetve ifjúsági szállók kivételével minden szállástípus esetében csökkent a működő egységek száma az előző évhez képest. Az összes kereskedelmi szálláshelyi férőhely négytizede jutott a szállodákra, mely mellett a kempingek is jelentős férőhely-kapacitással várták a vendégeket (25 ezer). A balatoni üdülőkörzet adatainak vizsgálata során figyelembe kell venni, hogy a magánszállásadók száma jelentősen meghaladja a működő kereskedelmi szálláshelyi egységek számát.

34. ábra A balatoni kereskedelmi szálláshelyek férőhelyeinek megoszlása szállástípusonként, 2009. július 31.

Az idényszerű nyitva tartást figyelembe véve az üzemelő egységek 40%-a működött az év minden napján. A szálláshelyek közel 70%-a legalább az év felében, míg 10%-a 90 napnál kevesebb ideig várta a vendégeket. Budapest esetében az év egészében nyitva tartó kereskedelmi szálláshelyek aránya az országos átlagnál kedvezőbben alakult (70%). Az egységek több mint 90%-a működött legalább az év felében, míg a 90 napnál rövidebb ideig nyitva tartók aránya csupán 5% körül alakult. A Balatont érintő megyékben (Veszprém, Zala, Somogy) leginkább az idényszerű nyitva tartás jellemezte a kereskedelmi szálláshelyeket, az egységek mindössze 22%-a üzemelt egész évben. A szálláshelyek közel fele legalább az év felében, míg 16%-a összességében kevesebb mint 90 napig volt nyitva.

A magánszálláshelyek kapacitása

2009. július 31-én 39,3 ezer hivatalosan regisztrált magánszálláshelyi vendéglátó több mint 100 ezer szobával és 227 ezer férőhellyel várta a vendégeket. A szállásadók, a szobák és a férőhelyek száma az előző év azonos időszakához képest összességében enyhén csökkent.

A vendéglátók túlnyomó része (az akkor még létező kategorizálás szerint) fizetővendéglátás keretében adta ki szobáit, hasonlóan az egy évvel korábbihoz. Mérsékelt ütemben ugyan, de folytatódott a már 2007–2008-ban is tapasztalt tendencia, a falusi szállásadók számának növekedése és a fizetővendéglátók számának csökkenése. 2009-ben a falusi szállásadással foglalkozók száma kiemelkedő mértékben (8–22%-kal) nőtt a Nyugat-Dunántúlon és a Dél-Alföldön. A fizetővendéglátók számának kismértékű csökkenését a közép- és a dél-dunántúli régióban mért 1–4%-os mérséklődés okozta. Ebben a két régióban tevékenykedik a fizetővendéglátók kétharmada. A magánszálláshelyek férőhelyekben mért kapacitása – a nyitvatartási idő hosszát nem számítva – csak a Balaton és a Mecsek–Villány kiemelt üdülőkörzetben haladja meg a kereskedelmi szálláshelyekét.

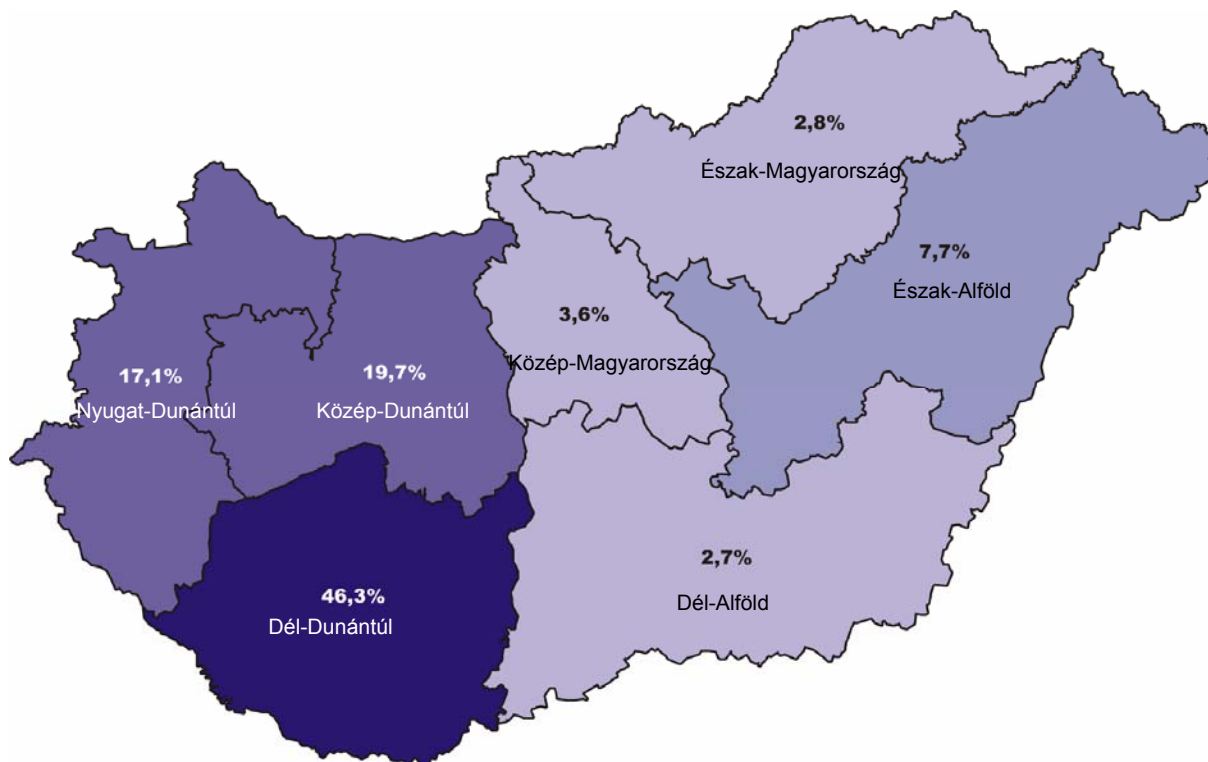
13. tábla Magán szálláshelyek kapacitása, 2009. július 31.

Szálláshelytípus	Vendéglátók száma	Szobák száma	Ágyak száma	Férőhelyek száma
Falusi szállásadás	7 534	19 877	48 176	49 327
Fizetővendéglátás	31 776	80 561	176 139	178 128
Összesen	39 310	100 438	224 315	227 455

2009-ben a **fizetővendéglátó-férőhelyek** száma a Mátra–Bükk, Sopron–Kőszeghegyalja, a Mecsek és Villány, továbbá a Tisza-tó üdülőkörzetben 6–9%-kal bővült, míg a Velencei-tó–Vértes üdülőkörzetben, a Dunakanyarnál, Budapesten és a Balaton part közeli településein 1–6%-kal csökkent. A legtöbb fizetővendéglátó-férőhely – az összes ebbe a típusba tartozó férőhely kétharmada – a Balaton kiemelt üdülőkörzetben várta a vendégeket. A part közeli településeken az előző évinél kevesebb vendéglátó, kevesebb szobával és kevesebb férőhellyel végezte a tevékenységét, az üdülőkörzetbe tartozó további településeken változatlan számban és kapacitással működtek a fizetővendéglátók.

A fizetővendéglátó tevékenység a Dunántúlra koncentrálódik az országban, a vendéglátók több mint négyötöde a három dunántúli régióban várta a vendégeket a férőhelyek hasonló arányú megoszlása mellett. A dunántúli régiókban összességében változatlan számú férőhelyet, a Dél- és Észak-Alföld régióban 10–11%-kal több férőhelyet regisztráltak az önkormányzatok az előző évhez képest. Közép-Magyarországon a szállásadók száma 12%-kal nőtt, a férőhelyek 4%-os csökkenése mellett. A közép-magyarországi régió férőhelyeinek több mint háromnegyede Budapesten, kevesebb mint egy-negyede Pest megyében volt.

35. ábra A fizetővendéglátás vendéglátóinak megoszlása régiók szerint, 2009. július 31.

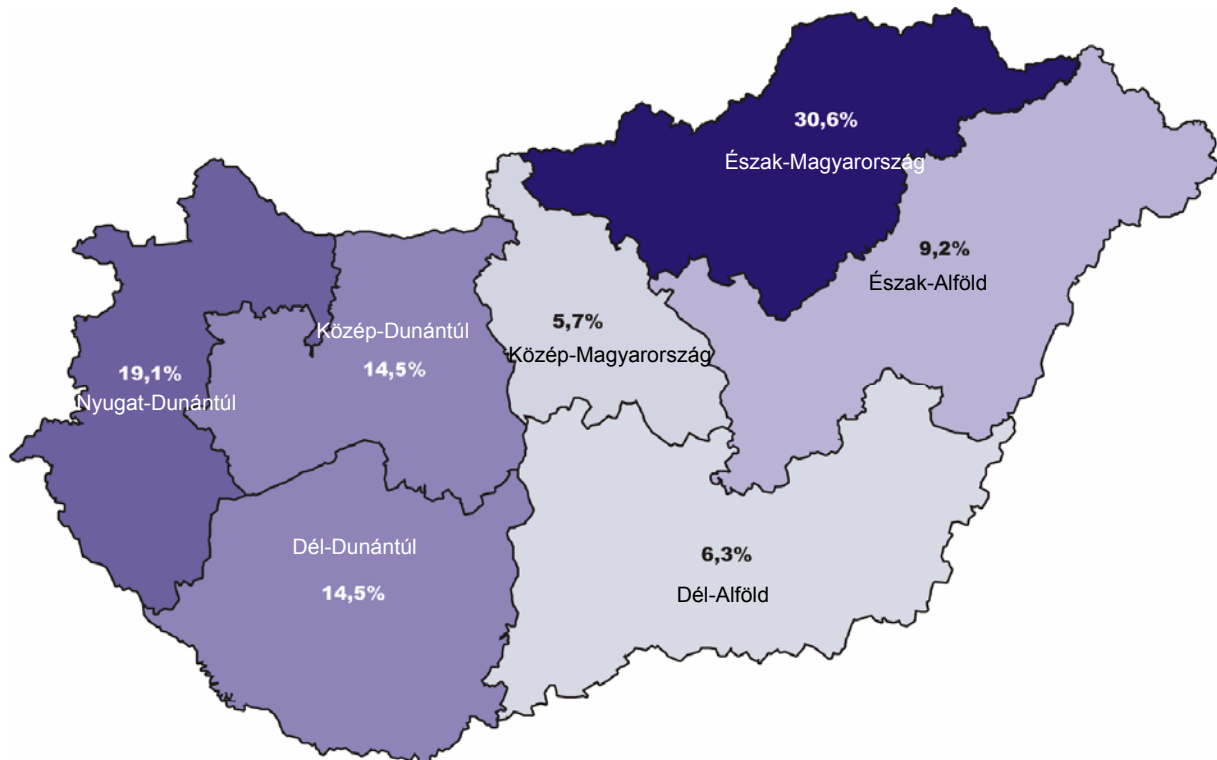

A **falusi szállásadás** férőhelyeinek száma Dunakanyar és Tisza-tó kiemelt üdülőkörzetek területén jelentősen, Velencei-tó–Vértes üdülőkörzetben, a Balaton további településein, Mátra–Bükk és Sopron–Kőszeghegyalja üdülőkörzetekben kisebb mértékben bővült 2009-ben. A vizsgált évben 16%-

kal visszaesett a férőhelyek száma a Mecsek–Villány üdülőkörzetben, míg a Balaton part közeli településeinek közel tizedével kevesebb vendéglátó változatlan számú férőhellyel várta a turistákat.

A megfigyelt évben a falusi szállásadás nem koncentrált olyan mértékben a dunántúli régiókra, mint a fizetővendéglátás. Dél-, Közép- és Nyugat-Dunántúlon a szállásadók és a férőhelyek közel fele található. A legtöbb falusi szállásadót és férőhelyet – az összes falusi szállásadó 31%-át, a férőhelyek 33%-át – Észak-Magyarországon vették nyilvántartásba. A falusi szállásférőhelyek száma – a dél-dunántúli régió kivételével, ahol jelentős visszaesés tapasztalható – mindegyik tervezési-statisztikai régióban bővült. A legnagyobb mértékű (12, illetve 25%-os) növekedést Nyugat-Dunántúl és Dél-Alföld érte el, a többi régióban egyaránt 5–6%-os bővülést mértek.

36. ábra Falusi szállásadás férőhelyeinek megoszlása régiók szerint, 2009. július 31.

A nem üzleti céllal üzemeltetett közösségi szabadidős szálláshelyek kapacitásadatai

2009-ben 1110 regisztrált nem üzleti célú szálláshelyből 749 egység üzemelt, 55 ezer férőhellyel. A legtöbb szálláshely (191 egység) a Közép-Magyarország régióban működött, közel 3 ezer férőhellyel. Az egységek 40%-a egész éven át nyitva várta a vendégeket, míg az idejnyelleggel üzemelők száma 50, az eseti nyitva tartók száma pedig 10% volt. A nem üzleti célú szálláshelyek döntő része (295 egység) üdülőként üzemelt, több mint 11 ezer férőhellyel. Az üdülők mellett a diákotthon és kollégium a legelterjedtebb üzemelési forma, az általuk biztosított férőhelyek száma 14%-kal több, mint az üdülők esetében. E két szállástípus adja az egységek, illetve férőhelyek 55%-át. Az üdülési csekket elfogadó egységek száma 120 volt.

Szálláshelyek vendégforgalma

A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma

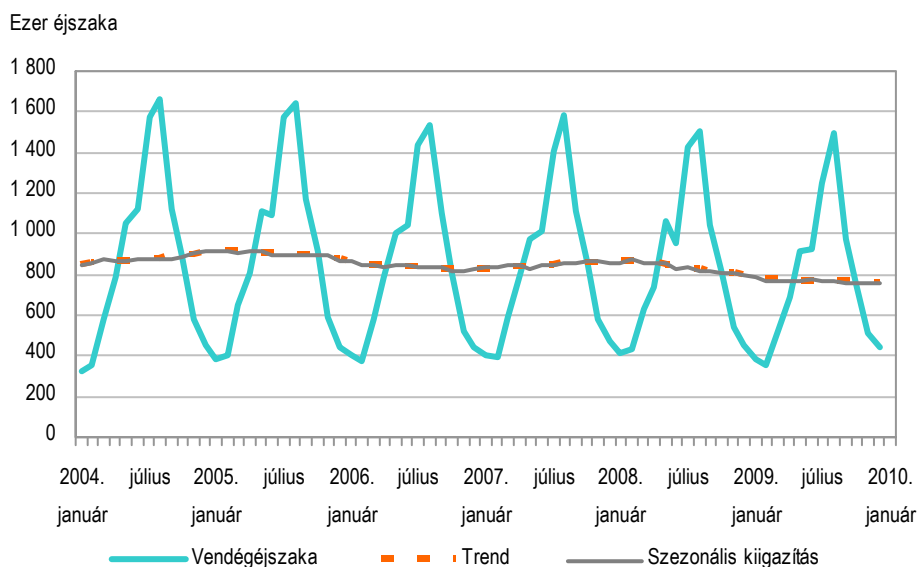
2009-ben 7,2 millió külföldi és belföldi vendég 6%-kal kevesebb éjszakát töltött el, mint 2008-ban. A Balatonon az országos átlagnak megfelelően csökkent az éjszakák száma, míg Budapesten 8%-kal esett vissza az előző évhez képest.

A kereskedelmi szálláshelyekre 2009 folyamán 3,2 millió külföldi vendég érkezett, számuk és az általuk eltöltött vendégéjszakák száma egyaránt 8%-kal csökkent. A külföldiek aránya az összes vendéget tekintve 45%-ot tett ki, míg a vendégéjszakák számából magasabb arányban, 49%-kal részesedtek.

Az egyes szállodakategóriákban eltérő mértékben, de az előző évhez képest mindegyik kategóriában visszaesett a külföldiek által eltöltött éjszakák száma. Legnagyobb mértékű (18%-os) csökkenésről a háromcsillagos egységek számoltak be, de 14%-os visszaesést regisztráltak az egycsillagos szállodák is. Az egyéb típusú szálláshelyek mindegyikében csökkent a külföldivendég-forgalom. Nagyobb mértékű visszaesést jelentettek az ifjúsági szállók (29%), a turistaszállók (14%) és a panziók (13%) is.

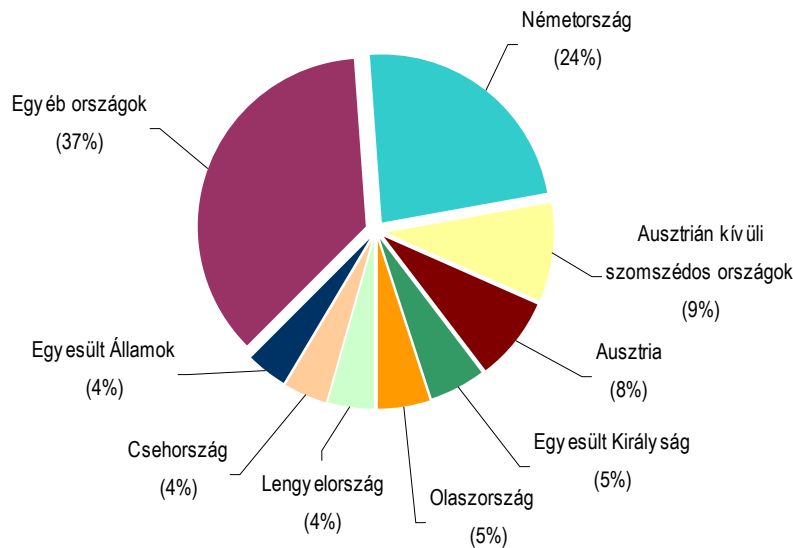
A **külföldivendég-forgalom** erős területi koncentrátságára utal, hogy a vendégéjszakák közel háromnegyedét a fővárosban és a Balatonnál regisztrálták. A balatoni üdülőkörzetben eltöltött külföldivendég-éjszakák száma 14%-kal csökkent, a Budapestre látogató külföldi turisták 8%-kal kevesebb vendégéjszakát töltöttek el 2008-hoz képest. A további kiemelt üdülőkörzetek közül az előző évben számottevő (16%-os) csökkenést regisztráló Velencei-tó–Vértes (6%), Sopron–Közszeghegyalja (5%) térségben nőtt a külföldiek által eltöltött éjszakák száma, miközben a többi üdülőkörzet esetében csökkenés volt. A legnagyobb mértékű visszaesést a Dunakanyar (15%), valamint a 2008-ban 42%-os emelkedést regisztráló Tisza-tó (14%) térségben tapasztalták a szálláshelyek üzemeltetői. Az előző években is tapasztalható tendencia 2009-ben is folytatódott, miszerint a **tervezési-statisztikai régiók** közül Közép-Magyarországra irányult a külföldi vendégek forgalmának több mint fele. A második és harmadik legnépszerűbb régió a külföldiek körében továbbra is Nyugat-, illetve Közép-Dunántúl volt, ezekben a régiókban regisztrálták a külföldiek által lefoglalt vendégéjszakák 28%-át. A Nyugat-Dunántúl kivételével – ahol stagnált a vendégforgalom – az összes tervezési statisztikai régióban visszaesett a külföldiek által eltöltött vendégéjszakák száma, legnagyobb mértékben a közép-dunántúli régióban (29%).

37.ábra Külföldivendég-éjszakák a kereskedelmi szálláshelyeken

Európa országaiból 7%-kal kevesebb vendégérkezést és éjszakát regisztráltak a kereskedelmi szálláshelyek 2008-hoz viszonyítva. Az Európai Unió – Magyarországon kívüli – 26 tagországából 2,4 millió vendég látogatta meg a kereskedelmi szálláshelyeket, az általuk eltöltött éjszakák száma meghaladta a 7,1 milliót. Az unióból érkezők éjszakáik háromnegyedét szállodákban töltötték. A számunkra jelentősebb küldő országnak számító tagországok közül az olasz és az osztrák vendégéjszakák száma nőtt a vizsgált évben, míg a német, a brit és a lengyel vendégéjszakák száma visszaesett. A térségbeli országokból érkező vendégek által eltöltött éjszakák száma jelentős mértékű növekedést mutatott a Csehországból, Szlovákiából érkező vendégforgalom tekintetében.

38. ábra A külföldivendég-éjszakák számának megoszlása a főbb küldő országok szerint, 2009

Bár részesedésük a vendégforgalmi adatokban nem jelentős, az Európán kívüli földrészekről – Afrika kivételével – csökkenő forgalmat jelentettek a kereskedelmi szálláshelyek 2008-hoz képest. A legjelentősebb Európán kívüli küldő ország az Egyesült Államok, ahonnan több mint 140 ezer vendég érkezett hazánkba 2009-ben. Jelentős szerepet töltenek be az ázsiai országok (közel 240 ezer vendég), ezen belül legfőképpen Japán.

A **külföldi vendégek átlagos tartózkodási ideje** a kereskedelmi szálláshelyeken 2009-ben 2,9 éjszaka volt, ami több mint az előző évi átlagos tartózkodási idő. A szálloda típusú egységekben (szállodákban és panziókban egyaránt) átlagosan 2,7; ezen belül a gyógyszállókban 4,5; a wellness-szállodákban 2,8 éjszakát töltöttek el a külföldiek.

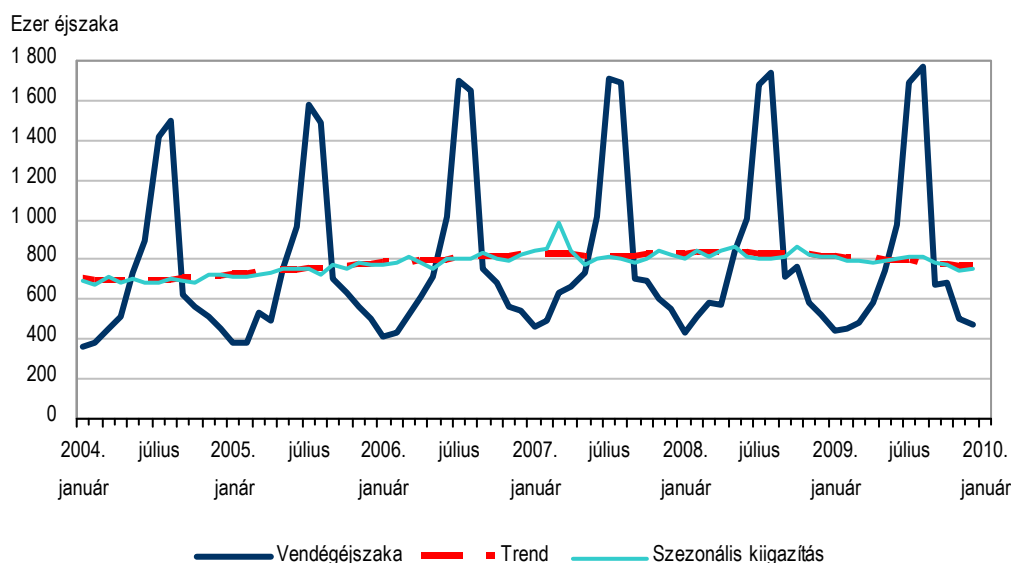
A külföldi látogatók kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakáit összevetve a kereskedelmi szálláshelyek külföldivendég-forgalmával, feltételezhető a nem elhanyagolható fekete-, illetve szürkegazdaság jelenléte. A kereskedelmi szálláshelyeken összességében a külföldi többnapos látogatóforgalom 44%-át jelentették. A szállástípusok közül a szállodák részéről vélhetően kisebb, az egyéb típusú szálláshelyek részéről valószínűleg nagyobb arányú a „láthatatlan”, nem regisztrált vendégforgalom.

A kereskedelmi szálláshelyek 2009-ben 4 millió **belföldi vendéget** fogadtak, akik 9,5 millió vendégéjszakát vettek igénybe. A vendégek és vendégéjszakák száma egyaránt 5%-kal csökkent 2008-hoz képest.

A belföldivendég-forgalom kevésbé koncentrált a szállodákra, mint a külföldi, ugyanakkor az utóbbi években megfigyelhető a belföldi forgalom eltolódása a magasabb kategóriájú szállodák felé. Az öt-, illetve négycsillagos szállodák esetében 16, illetve 2%-kal nőtt a vendégéjszakák száma, miközben a többi szállodakategóriában 9–66%-os visszaesést regisztráltak az egységek. A belföldi vendég-forgalom – a vendégéjszakák száma alapján – az ifjúsági szállók, üdülőkörzetek és kempingek kivételével minden szállástípusban csökkent. Az üdülőkörzetek 5, az ifjúsági szállók 9, a kempingek esetében 13%-os volt az emelkedés 2008-hoz képest.

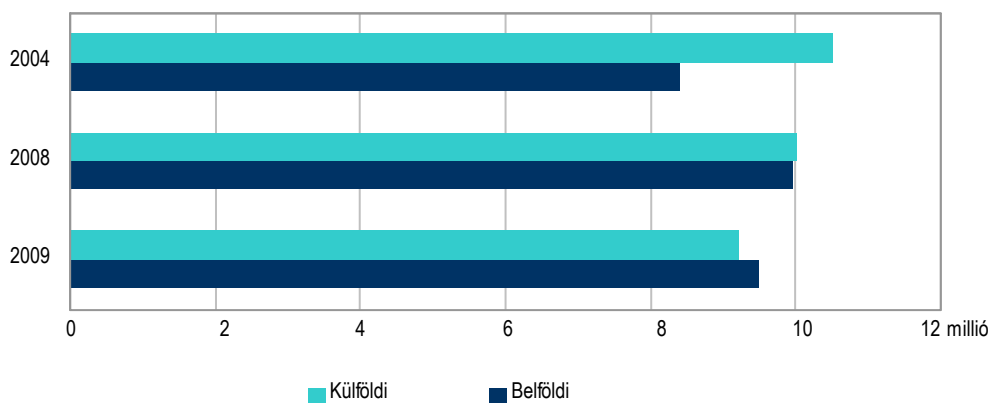
A belföldivendég-forgalom kevésbé összpontosult a fővárosra, mivel a vendégéjszakák csupán 8%-át regisztrálták Budapesten. A vendégek által eltöltött éjszakák száma a legnagyobb mértékben a Velencei-tó–Vértes üdülőkörzetben emelkedett (27%), de növekedést regisztráltak a Dunakanyar (4%) és Tisza-tó (1%) térségekben is. A többi üdülőkörzetben visszaesést jelentettek a szálláshelyek, a legjelentősebb csökkenés a budapesti (10%), illetve Mecsek és Villány üdülőkörzetben (10%) volt. A **tervezési-statisztikai régiók** közül Nyugat-és Dél-Dunántúl a legnépszerűbbek a belföldi vendégek körében, ahol összesen 3,6 millió belföldi éjszakát regisztráltak. A többi régióba – Dél-Alföld kivételével – közel azonos (1,2–1,4 milliós nagyságrendű) belföldi forgalom irányult. A régiók közül Közép-Dunántúl kivételével az összes régiót a forgalom csökkenése jellemezte.

39. ábra Belföldivendég-éjszakák a kereskedelmi szálláshelyeken

2009-ben a **belföldiek átlagosan 2,4 éjszakát** tartózkodtak a kereskedelmi szálláshelyeken, az átlagosnál kissé hosszabb időt (2,8 éjszakát) töltöttek a kempingekben, az üdülőházakban és az ifjúsági szállókban.

40. ábra A külföldi és belföldi vendégek által eltöltött vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken

Vendégforgalmi adatok alapján, mind a belföldi, mind a külföldi vendégek körében – Budapesten kívül – a leglátogatottabb városok között számos fürdőváros található. A külföldi vendégek és az általuk eltöltött éjszakák számát figyelembe véve Budapest, Hévíz és Bükk foglalja el az első három helyet. A külföldi vendégek körében a dunántúli városok magasabb látogatottsági aránya, elsősorban a jelentős német és osztrák vendégforgalomnak köszönhető. A belföldi vendégek és vendégéjszakák számát tekintve a három dobogós – eltérő helyezéssel – Budapest, Siófok és Hajdúszoboszló. Az adatok értékelése során figyelembe kell venni, hogy Budapest kedvező helyzetéhez a jelentős számú üzleti, hivatalos célból érkező vendégek is hozzájárultak. A külföldiek által leglátogatottabb városok közül Bükk, Győr és Harkány hiányzik, a belföldiek körében legnépszerűbb települések közül, valamint Debrecen, Sopron és Eger megjelenik a belföldiek prioritása között.

14. tábla Magyarország legnépszerűbb városai a vendégéjszakák száma alapján

Külföldivendég-éjszakák szerint	Belföldivendég-éjszakák szerint
Budapest	Budapest
Hévíz	Hajdúszoboszló
Bükk	Siófok
Hajdúszoboszló	Hévíz
Balatonfüred	Sopron
Siófok	Zalakaros
Sárvár	Balatonfüred
Zalakaros	Debrecen
Győr	Eger
Harkány	Sárvár

A kereskedelmi szálláshelyek kapacitáskihasználtsága

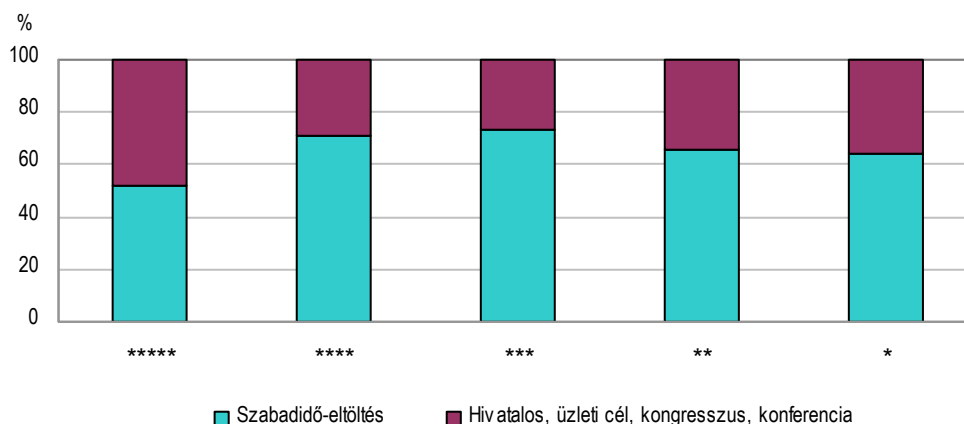
A szállodák átlagos szobafoglaltsága 2009-ben 43,1%-os volt, ami öt százalékponttal kevesebb, mint 2008-ban, utoljára 2003-ban volt hasonlóan alacsony. Az év során július, augusztus és szeptember hónapokban működtek a szállodák a legmagasabb (49–58%-os) szobafoglaltsággal. Ebből a szempontból a két leggyengébb hónapnak – 31%-os, illetve 32%-os kapacitás-kihasználtsággal – január és december bizonyult. A legmagasabb (54–49%-os) kihasználtsággal az öt- és négycsillagos házak működtek 2009-ben. A gyógyszállodák ezt meghaladó (átlagosan 57%-os), a wellness-szállodák alacsonyabb (41%-os) szobafoglaltságot mutattak.

A **többi szállástípus** – panziók, ifjúsági szállók, turistaszállók, üdülőházak – átlagosan 20–26%-os szobafoglaltság jellemezte az év folyamán. A legmagasabb szobakihasználtságot ezek közül a szállástípusok közül az ifjúsági szállók, a legalacsonyabbat a turistaszállók érték el. Mindez már a működőképesség határán lehet.

Az utazási célok

2009-ben a kereskedelmi szálláshelyekre érkező vendégek 72%-ának **utazási célja** szabadidejének eltöltése volt, az érkezett vendégek 11%-ának az egészségturizmus a legfőbb motivációja. A vendégek 8%-a kongresszusra, konferenciára, több mint egyötödük hivatalos (üzleti) célból érkezett. Az üzleti és kongresszusi vendégek aránya az ötcsillagos szállodákban (együttvéve 48%) lényegesen markánsabban jelent meg, mint a többi szállodakategóriában (27–36%). A gyógyszállodákba a vendégek 43%-a, a wellness-szállodákba minden ötödik vendég érkezett egészségturisztikai céllal. 2009-ben a fő szállástípusok közül a panziókban volt a legmagasabb az üzleti célból érkezők aránya (36%). A turista és ifjúsági szállókba, üdülőházakba és kempingekbe túlnyomó többségben szabadidő-eltöltési célból érkeztek a vendégek.

41. ábra A vendégforgalom megoszlása utazási célok szerint szállodakategóriánként, 2009

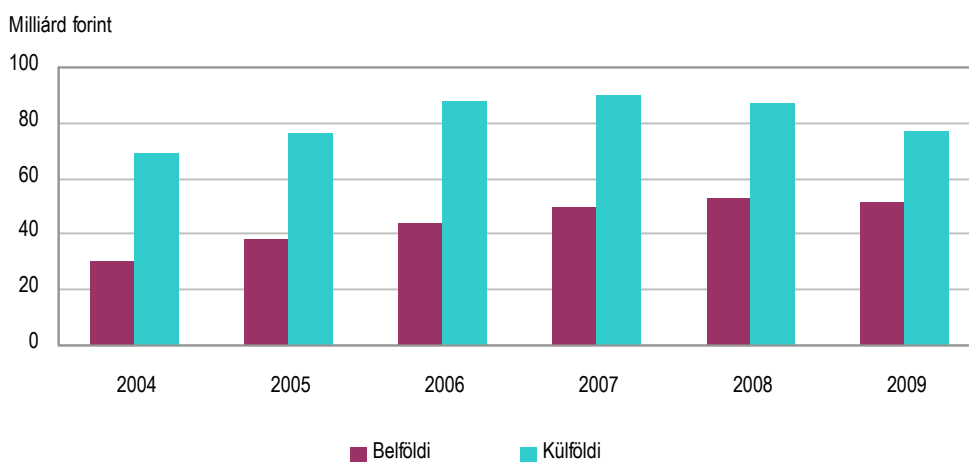
A kereskedelmi szálláshelyekre érkező vendégek 73%-a egyénileg, 27%-a utazási irodán keresztül foglalta le szállását. 2009-ben a foglalások 30%-át elektronikus úton intézték.

A kereskedelmi szálláshelyek bevételei

A kereskedelmi szálláshelyek az év során összesen 225 milliárd forint bevételt realizáltak, ami folyó áron 9%-kal kevesebb, mint az előző évi összes bevétel. 2009-ben a bevételek összetételére jellemző volt, hogy a szállásdíjbevétel 57%-ot, a szálláshelyi vendéglátás bevétel 26%-ot, az egyéb szolgáltatásokból származó bevétel 17%-ot tett ki.

A kereskedelmi szálláshelyeken, 2009-ben folyó áron az előző évitől 8%-kal alacsonyabb – 129 milliárd forint – **szállásdíjbevétel** képződött. A szállásdíjbevételek közel kétharmada a külföldi vendégektől származott. A külföldi szállásdíjbevétel az év folyamán 11%-kal visszaesett (77 milliárd forint), a belföldi vendégek által fizetett szállásdíjbevétel 3%-os csökkenés után 52 milliárd forintot tett ki.

42. ábra A külföldi és a belföldi szállásdíjbevételek alakulása

A szállásdíjbevételek 86%-a a szállodákban keletkezett, 97%-a a három-, négy- és ötszallagos egységekben folyt be. Az összes szállásdíjbevétel további 7%-át a panziók realizálták, a fennmaradó 7%-a a kempingekben, az üdülőházakban, az ifjúsági és a turistaszállókban folyt be. Folyó áron az üdülőházak és kempingek magasabb, a többi szállástípus pedig kevesebb szállásdíjbevételt ért el.

A kereskedelmi szálláshelyeken 2009-ben egy külföldi vendég-éjszakára átlagosan 8400, egy belföldire 5400, egy vendégéjszakára összességében 6900 forint szállásdíjbevétel jutott. Ez 2008-hoz képest a külföldiek esetében 4%-os csökkenést, míg a belföldiekénél 3%-os emelkedést jelent folyó áron számítva. Az **egy vendégéjszakára jutó szállásdíjbevétel** a szállodákban az átlagosnál magasabb volt. A többi szállástípus közül a panziókban volt a legmagasabb, 5000 forint, a többi szállástípusban 1700 és 3400 forint között alakult.

A szállodai szobák bruttó átlagára 15 000 forint volt (az előző évvel azonos mértékű), az ötszallagos kategóriában ennek több mint kétszeresét, az egyszallagos egységekben pedig a felét regisztrálták a szálláshelyek. Egy szoba egy működési napjára („REVPAR”) a szállodákban átlagosan bruttó 6400 forint szállásdíjbevétel jutott, ami 11%-kal csökkent a 2008-ban mért mutatóhoz képest. Az ötszallagos egységek 17 000 forintot, a négyzallagos házak ennek kevesebb mint felét, 7500 forintot értek el. A szállodai átlagár és „REVPAR” európai összehasonlításban is alacsony volt, akár országos, akár a fővárosi adatokat tekintetjük. A forintban számított mutatók értékét az is csökkentette, hogy 2009-ben gyengébb volt a forint, mint az utóbbi négy év bármelyikében. Az egyéb szálláshelyeknél 5000 és 9000 forint körül alakultak az egy kiadott szobára jutó bevételek. A panziók, üdülőházak ifjúsági és turistaszállók egy kiadható szobára jutó szállásdíjbevétele 1100 és 2100 forint között mozgott. A legkisebb összegű (1100 forintos) egy kiadható szobára jutó szállásdíjbevételt a turistaszállók érték el.

2009-ben a kereskedelmi szálláshelyek üzemeltetésében lévő **vendéglátóegységek bevétele** folyó áron 9%-kal csökkent, és 58 milliárd forintot tett ki. A vendéglátásból származó bevétel az év folyamán – az üdülőházak kivételével – minden szállástípusban visszaesett.

Az **egyéb szolgáltatásokból** (amely 2009-ben a gyógy- és wellness-szolgáltatások díjait is tartalmazta) 38 milliárd forint bevételük származott a kereskedelmi szálláshelyeknek a vizsgált évben, ami folyó áron 10%-kal esett vissza 2008-hoz képest. Az egyéb bevételekből származó forgalom túlnyomó többségét (95%-át) a szállodák bonyolították.

Mindez azt jelenti, hogy a szállodák szállásdíjbevétele az összes bevételük 58%-át tette ki, a többi szálláshelytípusnál ez az arány 43 és 89% között alakult – panziók esetében a legalacsonyabb, kempingeknél a legmagasabb az érték.

A szálláshely-, vendéglátó-szolgáltatások együttes **fogyasztóiár-indexe** 2009-ben 106,2% volt. Ezen belül a vendéglátás területén 7, a szálláshely-szolgáltatás területén 2%-os áremelkedést mértek.

A magánszálláshelyek vendégforgalma

A települési önkormányzatok jelentése szerint 2009-ben az előző évhez képest 1%-kal kevesebb vendég, 3%-kal kevesebb, 3,8 millió éjszakát töltött el a magánszálláshelyeken. Egy magánszálláshelyi vendéglátó az év során átlagosan 25 vendéget fogadott, akik átlagosan 3,9 éjszakára vették igénybe a szolgáltatásaikat. A magánszállásadás vendégforgalmára jellemző a **belföldi** vendégek túlsúlya, a vizsgált évben az éjszakák kétharmadát ők vették igénybe. 2009-ben 681 ezer belföldi vendég 2,5 millió éjszakát töltött el a magánszálláshelyeken, ami 1%-os csökkenést jelent az előző évhez képest, mind a vendégek, mind pedig az éjszakák számát tekintve. A **külföldi** vendég-forgalomban nagyobb visszaesés volt, 2%-kal kevesebb vendég érkezett, 8%-kal kevesebb éjszakára. A belföldi vendégek tartózkodási ideje nem változott, átlagosan 3,7 éjszakát töltöttek magánszálláshelyen, a külföldiek átlagos tartózkodási ideje jelentősen, 4,5 éjszakára rövidült 2009-ben.

15. tábla Magánszálláshelyek fajlagos mutatói, 2009

Megnevezés	Összes vendég-éjszaka, ezer	Belföldi vendég-éjszakák aránya, %	Átlagos tartózkodási idő, éjszaka			Egy szállásadóra jutó	
			külföldi	belföldi	összesen	vendég, fő	vendég-éjszaka
Falusi szállásadás	722	88,6	3,7	3,0	3,0	32,1	97,7
Fizetővendéglátás	3 035	61,0	4,6	4,0	4,2	23,4	98,1
Összesen	3 757	66,3	4,5	3,7	3,9	25,1	98,0

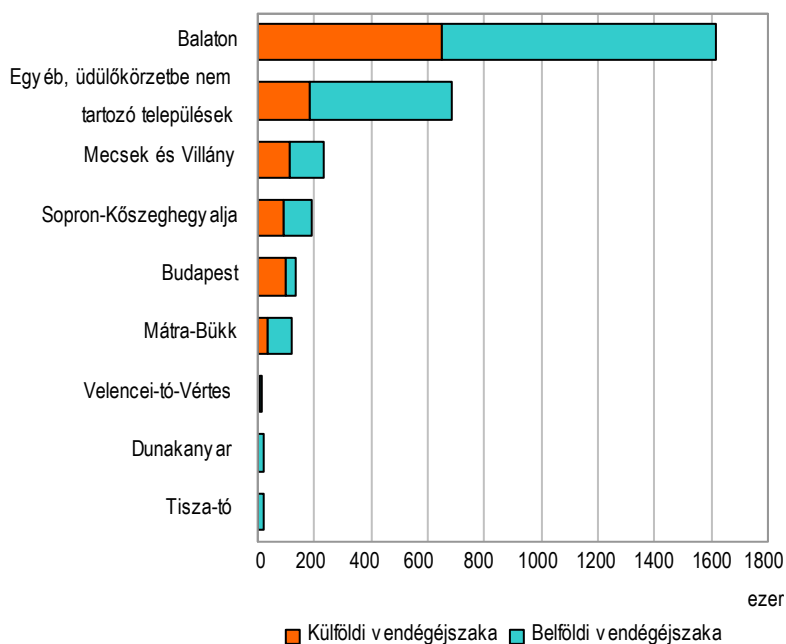
2009-ben a legnépszerűbb települések a tradicionális fürdővárosok és a Balaton partján elhelyezkedő települések. Az összes vendég több mint harmadát a tíz leglátogatottabb település fogadta. Az összes vendégéjszaka 42%-a realizálódott a rangsorban az első tíz helyen szereplő településeken. A preferált települések – Eger és Hajdúszoboszló kivételével – a dunántúli régiókban találhatók. Az első három település, mind a vendégszám, mind az éjszaka tekintetében, Balatonboglár, Hajdúszoboszló és Siófok volt. A legtöbb külföldi vendég-éjszakát sorrendben Harkány, Hajdúszoboszló és Siófok regisztrálta, míg a belföldiek Hajdúszoboszló, Zamárdi és Balatonboglár települések magánszálláshelyein éjszakáztak a legtöbbit.

2009-ben 258 ezer külföldi és 466 ezer belföldi vendég töltött el a **fizetővendéglátó**-helyeken több mint 3 millió vendégéjszakát, a magánszálláshelyi vendégéjszakák 81%-át. A külföldi és belföldi vendég-éjszakák aránya az egy évvel korábbihoz hasonlóan alakult, a fizetővendéglátás vendégéjszakáinak számából a hazai vendégek részesedése 2009-ben 61%-os volt. A fizetővendéglátóhelyet igénybe vevő külföldiek száma az előző évihez hasonló volt, míg a belföldiek száma 7%-kal

csökkent. A vendégéjszakák számának változásában fordított tendencia figyelhető meg, a külföldiek által eltöltött vendégéjszakák száma nagyobb mértékben (6%-kal) esett vissza, míg a belföldiek által eltöltött éjszakák száma kismértékben (2%-kal) csökkent. A fizetővendéglátó-helyeken a belföldi átlagos tartózkodási idő nőtt, a külföldi átlagos tartózkodási idő csökkent, így összességében az előző évhez hasonlóan 4,2 éjszaka maradt.

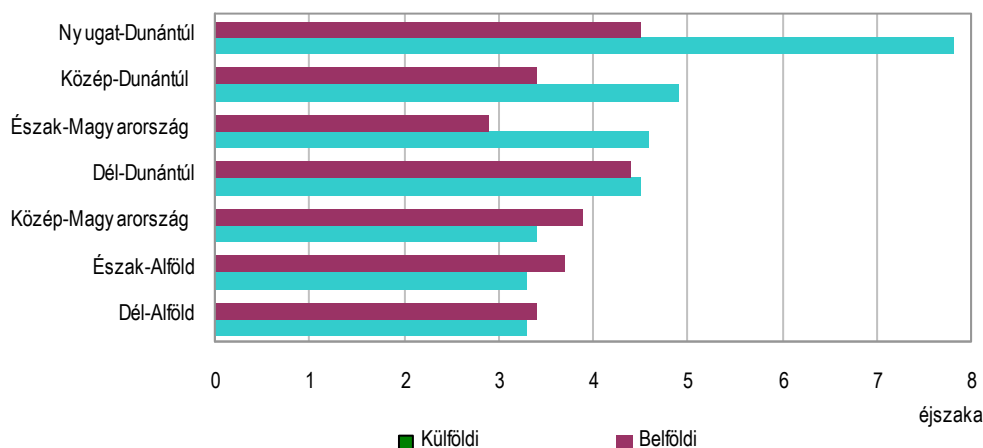
A vendégforgalom közel fele, a vendégéjszakák 51%-a a Balaton-part közeli településeken realizálódott 2009-ben, akárcsak egy évvel korábban. A vendégéjszakák számát tekintve a balatoni üdülőkörzet part közeli települései bonyolították le mind a belföldi, mind a külföldivendég-forgalom több mint felét, ami összesen több mint 1,5 millió vendégéjszakát jelentett. Budapesten, ahol magán szállásadói tevékenység csak fizetővendéglátás keretében végezhető, a külföldivendég-forgalom jelentős bővülése és a belföldi forgalom nagymértékű visszaesése figyelhető meg 2009-ben. A külföldiek által eltöltött vendégéjszakák száma egyötödével bővült, és megközelítette a 99 ezret, míg a belföldiek közel egynegyedével kevesebb – 34 ezer – éjszakát töltöttek a fővárosban. A többi kiemelt üdülőkörzetet vegyes folyamatok jellemezték. Jelentősen visszaesett a forgalom a Dunakanyar és a Velencei-tó–Vértes üdülőkörzet településein, kisebb mértékű (7–9%-os) csökkenés figyelhető meg a Tisza-tónál, Sopron–Közszeghegyalján, míg az előző évinél nagyobb látogatottság jellemezte a Mátra–Bükk és a Mecsek–Villány üdülőkörzeteket.

43. ábra A fizetővendéglátás külföldi- és belföldivendég-éjszakáinak száma üdülőkörzetek szerint, 2009

A vizsgált évben a régiókban eltöltött vendégéjszakák száma két régió kivételével csökkent. A külföldivendég-éjszaka jelentős bővülésének köszönhetően összességében 1–2%-os növekedés tapasztalható Észak- és Közép-Magyarországon. A dél-dunántúli régióban – ahol a fizetővendéglátó-helyek 46%-a található, és a forgalom hasonló aránya bonyolódott le – 11%-kal kevesebb vendég, 3%-kal kevesebb éjszakát töltött el, mint egy évvel korábban. A másik két dunántúli régióban, Nyugat- és Közép-Dunántúlon, ahol a forgalom további egynegyede jelentkezett, a vendégéjszakák 5–7%-os csökkenését mérték. A visszaesés mind a belföldiek, mind a külföldiek által eltöltött éjszakák számában megmutatkozott.

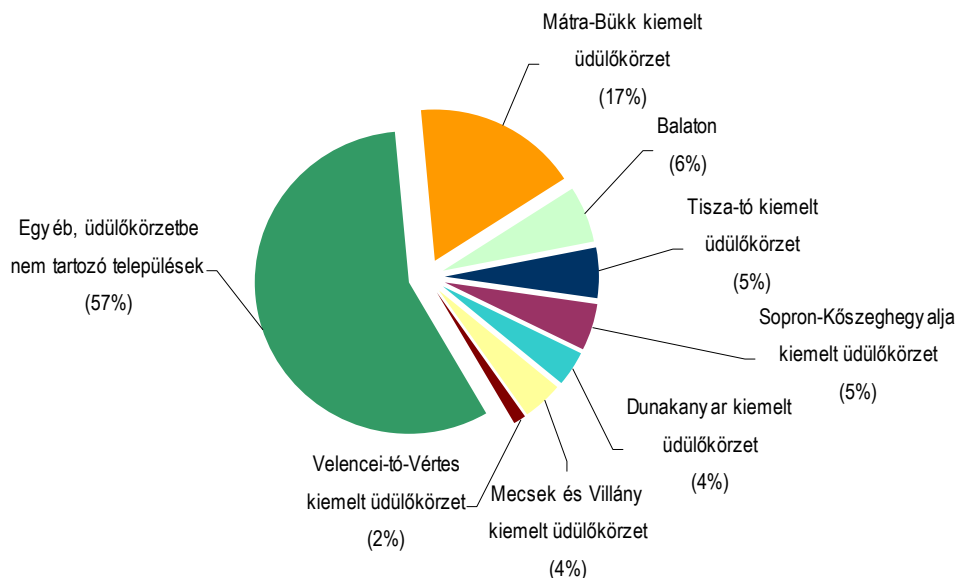
44. ábra Átlagos tartózkodási idő a fizetővendéglátó-helyeken, 2009

2009-ben a magán szálláshelyi forgalom alig egyötödét képviselő **falusi szállásadás** területén a külföldi forgalom visszaesésével párhuzamosan a belföldi forgalom fellendülése figyelhető meg. A belföldi forgalom élénkülése a vendégek számát tekintve ellensúlyozni tudta a külföldi forgalom visszaesését, ennek köszönhetően összességében 11%-kal több, közel 237 ezer vendég érkezett a falusi szállásadókhöz. A belföldi vendég-éjszakák számának 2%-os növekedése azonban nem volt elég ahhoz, hogy a külföldi vendég-éjszakák számában bekövetkezett jelentős mértékű (28%-os) visszaesést ellensúlyozza, így összességében az előző évhez képest 3%-kal kevesebb, 722 ezer éjszaka realizálódott. Ennek a folyamatnak az eredményeképpen tovább nőtt a falusi szállásadáson belül a belföldi forgalom aránya, tízből 9 vendég belföldi volt a falusi szálláshelyeken 2009-ben.

Mátra-Bükk kiemelt üdülőkörzet szállásadói fogadták a vendégeket a legtöbb falusi férőhellyel, a 7,7 ezer férőhelyet a vendégek 20%-a, közel 3 ezer külföldi és 44 ezer hazai lakos vette igénybe a vizsgált évben. A külföldi vendégek száma 25, a belföldi vendégek száma 22%-kal nőtt az üdülőkörzetben, az eltöltött vendégéjszakák száma szerényebb mértékben, 6, illetve 8%-kal emelkedett. A belföldiek, a Dunakanyar és a Mecsek-Villány üdülőkörzet kivételével, több éjszakát töltöttek a kiemelt üdülőkörzetek falusi szálláshelyein, mint az előző évben. A jóval kisebb arányú külföldi forgalom a Balaton part közeli és távolabbi településeire, valamint a Mátra-Bükkre és Sopron-Kőszeghegylárára koncentrált elsősorban. Ezekben az üdülőkörzetekben töltötték el a külföldi vendégéjszakák negyötödét.

45. ábra Falusi szálláshelyek vendégéjszakáinak megoszlása üdülőkörzetek szerint, 2009

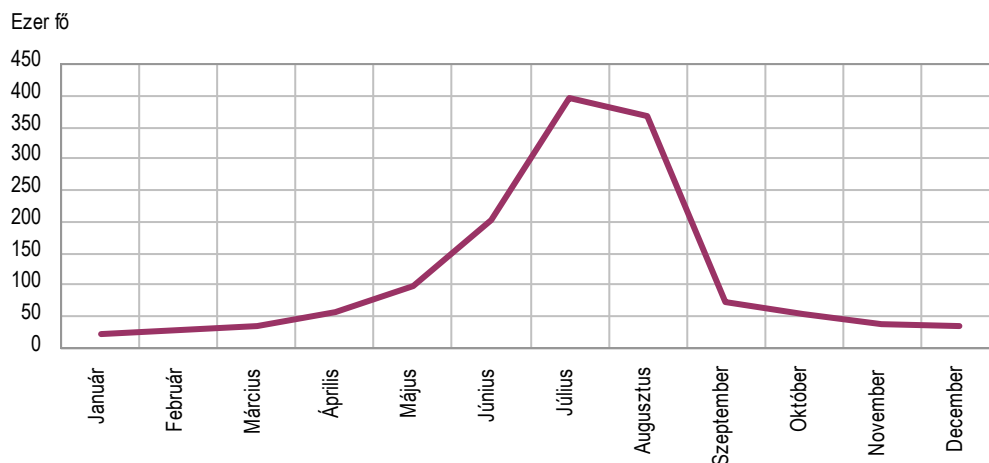

2009-ben a tervezési-statisztikai régiók közül a legnépszerűbb Észak-Magyarország és Nyugat-Dunántúl voltak. Az összes vendég közel hattizede, közel 138 ezer vendég ebben a két régióban töltötte el az éjszakák 55%-át. A vendégek száma – a Dél-Dunántúl kivételével – mindegyik régióban növekedett, legnagyobb mértékben Dél-Alföldön és Nyugat-Dunántúlon. A vendégéjszakák számában kismértékű bővülés mérhető az észak-alföldi, az észak-magyarországi, a közép- és a nyugat-dunántúli régiókban. Egyötödével bővült, és 56 ezerre emelkedett a Dél-Alföldön eltöltött vendégéjszakák száma, míg jelentős mértékű (14 és 30%-os) visszaesést jelentettek a közép-magyarországi és a dél-dunántúli önkormányzatok.

Nem üzleti célú szálláshelyek vendégforgalma*

2009-ben a nem üzleti célú szálláshelyek több mint 400 ezer vendéget fogadtak (számuk nem változott 2008-hoz képest). Az átlagos tartózkodási idő 3,5 nap volt, amely nem változott az előző évhez viszonyítva. Az előző évekhez hasonlóan 2009-ben is a vendégek meghatározó többségét (97%) a belföldi vendégek adták (közel 390 ezer fő). A nem üzleti célú szálláshelyek jellemzően a nyári hónapokban regisztrálták a legtöbb vendéget. A legforgalmasabb hónap a július és az augusztus volt, melyek együttesen az éves forgalom 38%-át adták. 2009-ben ezen szálláshelyek 1405 ezer vendégéjszakát regisztráltak, 41 ezerrel (3%-al) kevesebbet, mint 2008-ban.

46. ábra A nem üzleti célú szálláshelyeken megszállt vendégek száma, 2009

Az üdülők esetében a vendégek száma meghaladta a 150 ezer főt, akik több mint 600 ezer éjszakát vettek igénybe. A diákotthonok és kollégiumok tekintetében – amelyek az összes vendégforgalom 63% át képezték – a vendégek száma elérte a 118 ezer főt, a vendégéjszakáké pedig a 882 ezret.

A budapesti vendégforgalom-részesedés 26% volt, 19 ezer vendég, 158 ezer éjszakát töltött a fővárosban. Egy vendég átlagos tartózkodási ideje az országos átlagot jelentősen meghaladta, 8 éjszaka volt.

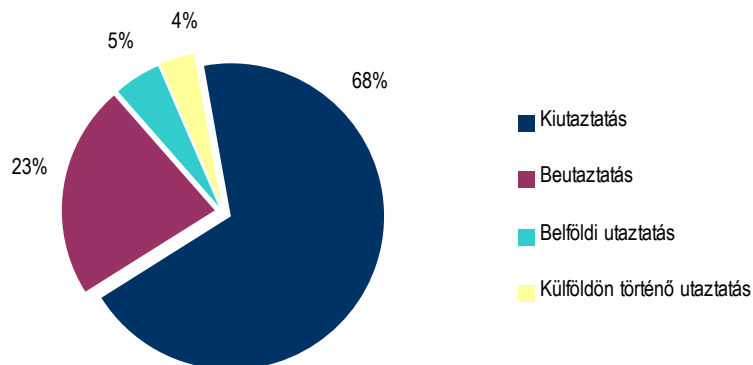
* Előzetes adatok.

6. UTAZÁSSZERVEZÉS¹³

2009 során 1212 vállalkozás rendelkezett utazásszervezői és -közvetítői tevékenységi engedéllyel.¹⁴ A vállalkozások többsége, 961 db utazásszervezői és -közvetítői engedéllyel egyaránt rendelkezett, 129 csupán utazásközvetítői, 122 pedig csak utazásszervezői engedélyt váltott ki.

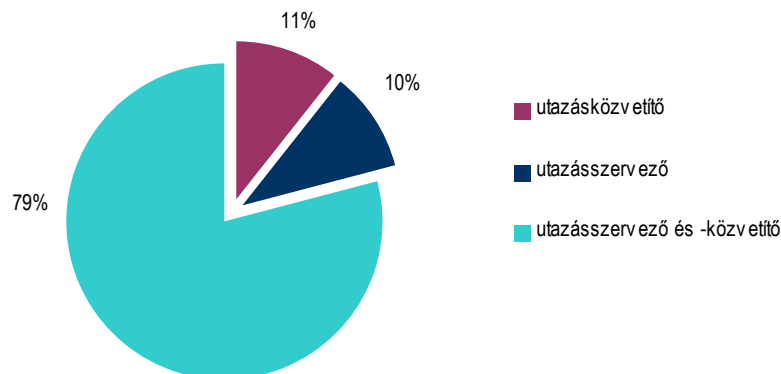
Az utazásszervezés és -közvetítés, valamint az egyéb foglalási tevékenység nettó árbevételeként 223 milliárd¹⁵ forintot számoltak el a tevékenységgel foglalkozó gazdasági szervezetek. Ebből az „ágazaton kívüliek” részesedése 6%, „az ágazaton belülieké” 94%, ezen belül is az utazásszervezők képviselik a legnagyobb, 77%-os részarányt.

47. ábra Az utazásszervező- és közvetítő tevékenységi engedéllyel rendelkező vállalkozások árbevételének főbb utaztatási tevékenységek szerinti megoszlása, 2008

Az utaztató szervezetek 24%-a az utazásszervező és -közvetítő tevékenységet más főtevékenység mellett végezte. Ezek elsősorban olyan vállalkozások, amelyek főtevékenysége – bár utazáshoz kötődik – nem a szervezést vagy a közvetítést, hanem elsősorban csak annak egy-egy elemét érinti. Így az egyéb szervezetek között jellemzően kereskedelmi szálláshelyek, személyszállítási cégek, egyéb nagyobb vállalkozások találhatóak. Az „ágazaton belüli”, tevékenységi engedéllyel rendelkezők 77%-os túlsúlya mellett a főként ügynöki tevékenységet végzők aránya 20%-os, míg 4% azon cégek aránya, akik elsősorban egyéb utazással összefüggő tevékenységet folytatnak.

48. ábra Utazásszervezők, utazásközvetítők megoszlása az engedély típusa szerint, 2009

¹³ Forrás: „Jelentés az utazásszervező és -közvetítő tevékenységről” c. 1035-ös OSAP számú adatgyűjtés.

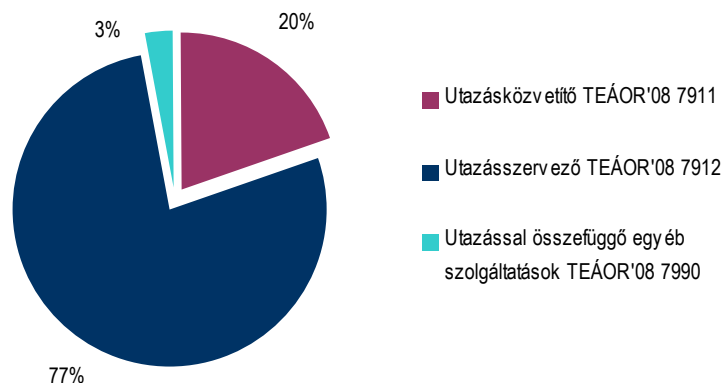
¹⁴ Forrás: Magyar Kereskedelmi és Engedélyezési Hivatal nyilvántartása.

¹⁵ Az Utazásszervezői és -közvetítői tevékenység 2008-ig a TEÁOR '03 6330-as szakágazatába tartozott. A 2008-tól érvényben lévő TEÁOR '08 79-es ágazata foglalja magába jelenleg is az utazásszervezést (79.12), az utazásközvetítést (79.11) és az egyéb foglalási tevékenységet (79.90). 2008-tól már ebbe az ágazatba tartozik a menetjegyek értékesítése is, ezért a bevételi adatok tartalmazzák a menetjegyek értékesítéséből származó árbevételeket is!

A korábbi évekhez hasonlóan az utaztató szervezetek 77%-a kft., 15%-a betéti társaság, 3%-a vállalkozói igazolvánnyal rendelkező egyéni vállalkozás, 3% részvénytársasági, 2% pedig közkereseti társasági formában működött. Az utazásszervező és -közvetítő vállalkozások területi megoszlását tekintve a budapesti székhelyű vállalkozások aránya 2008-ban és 2009-ben is meghaladta az 50%-ot.

Az utazásszervezés szakágazatba sorolt 718 vállalkozás 73%-a, az utazásközvetítést főtevékenységként végző 182 vállalkozás 83%-a, és a legfőképp utazással összefüggő egyéb foglalmi tevékenységet végző 26 vállalkozás 88%-a kevesebb mint öt főt foglalkoztatott.

49. ábra Utazásszervezők, utazásközvetítők és az egyéb foglalás szakágazatba sorolt gazdálkodó szervezetek TEÁOR'08 szerinti megoszlása, 2009

Az utazásszervező, -közvetítő és az egyéb foglalás szakágazatba sorolt, 5 fő feletti vállalkozások 2009-ben az értékesítés nettó árbevételeként összesen 179 milliárd forintot számoltak el az évközi gazdaságstatisztikai jelentés előzetes adatai szerint, ez folyó áron 10%-os csökkenést jelent az elmúlt évhez képest. Ezeknek a szervezeteknek a túlnyomó többsége az utazásszervezés mellett érdemben nem végzett más tevékenységet, esetenként személyszállítási, mezőgazdasági, szállodai szolgáltatást.

2008-ban a regisztrált 1190 vállalkozás közül, árbevételeik alapján 176 vállalkozás kizárólag kiutaztatással, 155 csak beutaztatással, 60 csupán belföldi utaztatással foglalkozott, és 799 vállalkozás végzett több tevékenységet is. A kizárólag kiutaztatással foglalkozók száma közel hatszorosára nőtt egy év alatt, a belföldi utaztatóké több mint háromszorosára, azonban az összesen beutaztatási tevékenységet végzők száma 25%-kal visszaesett. Tekintettel arra, hogy egy adott vállalkozás több tevékenységet is folytathat, közülük összesen 425 foglalkozott kiutaztatással, 309 beutaztatással, 324 pedig belföldi utaztatással.

Az utazásszervezők tevékenységének domináns része az utazási csomagok és az önállóan értékesített szolgáltatások eladásából származó megközelítőleg bruttó 103 milliárd forint bevételt jelentő **kiutaztatás**. A hazai kiutaztatással foglalkozó utazási irodák árbevételeinek aránya az utazásszervezés és -közvetítés, valamint az egyéb foglalmi tevékenység nettó árbevételeiből 46%-os. A kiutaztatási üzletággal foglalkozó vállalkozások 10%-a, a 43 legnagyobb realizálja a kiutaztatásból származó bruttó árbevétel 72%-át.

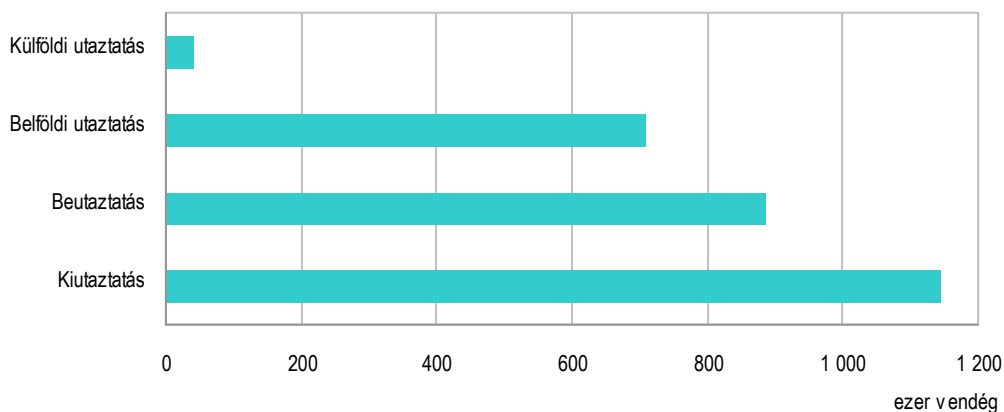
A külföldre utazó magyarok 7%-a¹⁶ szervezett utaztatás keretében járt külföldön. Ezeknek az utazásoknak a száma 2008-ban is meghaladta az 1 milliót, hasonlóan a korábbi évekhez, 9%-os növekedés mellett. A külföldi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma ezzel párhuzamosan további 5%-kal nőtt egy év alatt, és meghaladta a 6,7 millió éjszakát. Utazási csomag keretében több mint 1 millió, utazási csomagon kívül 80 ezer utazó vett igénybe értékesített szálláshelyet. Az előbbieken vendégéjszakáinak száma 6%-os növekedéssel meghaladta a 6 milliót. Míg önállóan értékesített külföldi szálláshelyet rövidebb tartózkodás mellett, hasonló számú vendég foglalt utazási irodán keresztül, mint egy évvel korábban, vendégéjszakáik száma 9%-kal (360 ezerre) csökkent.

¹⁶ Lásd. 4. fejezet

A külföldre utaztatott vendégek száma összességében 9%-kal nőtt, a célrégió szerinti összetétel csak kismértékben változott 2007-hez képest. Európán belül 14%-kal nőtt, míg azon kívül csökkent az utaztatott vendégek száma. Európán belül 2008-ban a legtöbb magyar vendéget Görögország (18%) mondhatta magáénak, ezt követte Olaszország (15%), Ausztria (13%), Horvátország (11%), Spanyolország (7%) és Törökország (7%). Az említett hat desztinációban regisztráltak az európai országokba utaztatott magyar vendégek több mint kétharmadát. Bulgária népszerűsége – Görögország és a török riviéra – mellett jelentősen nőtt, a Bulgáriába utaztatottak száma – alacsony szintről – egy év alatt közel megháromszorozódott. Az észak-afrikai térség továbbra is népszerű üdülési célpont az utazási irodával utazó hazai lakosok körében, Tunéziába 46, Egyiptomba 41%-kal több vendéget utaztattak, mint egy évvel korábban. Az Olaszországba, Horvátországba, Franciaországba, Lengyelországba és a szomszédos Szlovákiába irányuló vendégforgalom csökkenő keresletet mutatott, 10 és 71% közötti mértékben.

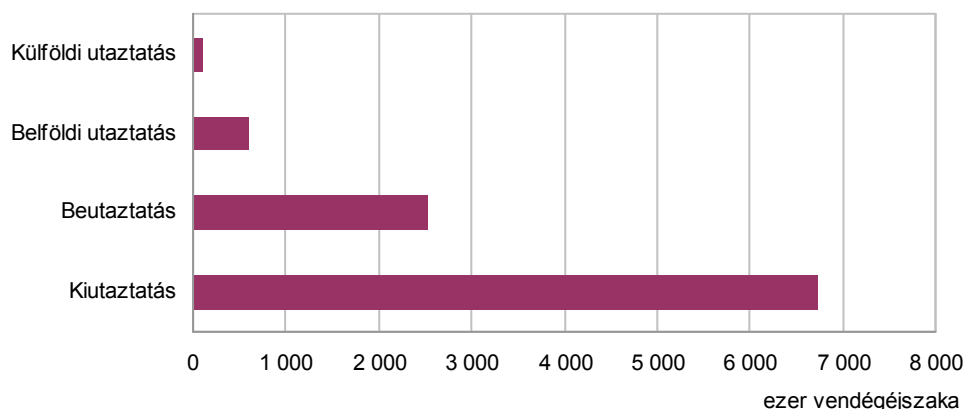
Az utazásközvetítők 2008-ban belföldről külföldre 358 ezer vendéget – az utazásszervező és -közvetítő vállalkozások által kiutaztatott összes vendég 31%-át – közvetítettek, akárcsak egy évvel korábban. A kiutazó vendégeket közvetítő vállalkozások 2008-ban 2,7 milliárd forint jutalékot realizáltak.

50. ábra A szervezett utaztatásban részt vevők az utazás típusa szerint, 2008

A **beutaztatással** foglalkozó cégek az utazásszervezésből és -közvetítésből, valamint az utazási csomagon kívül értékesített szolgáltatások eladásából származó árbevétel 15%-át realizálták 2008-ban. A beutaztatásból összességében közel 34 milliárd forint árbevétel származott, amely 9%-os növekedést jelentett az előző évhez képest. A beutaztatással foglalkozó vállalkozások 10%-a, a 31 legnagyobb vállalkozás az ebből a tevékenységből származó bruttó árbevétel 72%-át fedte le.

51. ábra A szervezett utaztatás keretében eltöltött vendégéjszakák száma az utazás típusa szerint, 2008

A hazai utazási irodák szervezésében 888 ezren érkeztek Magyarországra 2008-ban, amely az összes szervezeten hazánkba utazó felét¹⁷ jelenthette. Közülük 763 ezer külföldi vendég utazási csomagként értékesített utazás keretében érkezett, és több mint 2 millió vendégéjszakát töltött el. Nem utazási csomagként értékesített belföldi szálláshelyet 67 ezer külföldi vendég vett igénybe.

2008-ra a szervezett utaztatás keretében az Európából hazánkba látogató külföldiek száma tovább csökkent 3%-kal, 680 ezerre. Magyarország legfontosabb küldő területei Németország, Spanyolország, Ukrajna, Olaszország és Ausztria voltak, az európai küldő országok vendégeinek számából együttesen 52%-os részesedéssel. 2008-ban hazánk jóval népszerűbb volt a lengyel és a román vendégek körében, mint egy évvel korábban. A beutazó vendégforgalmat leginkább a német, a spanyol és az olasz vendégek számának 21, 22 és 14%-os visszaesése gyengítette.

A **belföldi utaztatás** szerepe továbbra is csökken, 2008-ban már csak az utaztatási piac 3%-át, mindössze 7,7 milliárd forintot tett ki. A belföldre történő utaztatással foglalkozó hazai utazásszervező és -közvetítő, valamint az utazási csomagon kívüli értékesítéssel foglalkozó vállalkozások 10%-ánál koncentráltabb az árbevétel 88%-a.

2008-ban az utazásszervező és -közvetítő cégek 12%-kal kevesebb, 709 ezer főt utaztattak belföldön, vendégéjszakáik száma 15%-kal, 605 ezerre esett vissza. A vendégek nagyobb része, 65%-a csomagban értékesített szolgáltatást vásárolt, akikhez az eltöltött vendégéjszakák 84%-a kötődött.

A nem utazási csomagként belföldön értékesített belföldi szolgáltatást igénybe vevő, többek közt a belföldi programon részt vevő vendégek száma, valamint az utazási irodán keresztül belföldi célállomású menetjegyet vásárolt utazók száma az egy év alatt kevesebb mint felére, 251 ezerre csökkent. Az utazási csomagon kívül értékesített belföldi szolgáltatások vásárlóinak 53%-a (67 ezer fő) vett igénybe belföldi szálláshely-szolgáltatást, az egy főre jutó vendégéjszakáik száma 2008-ra 3,4 vendégéjszakára csökkent. A lakosság a belföldi többnapos utazások 2%-ánál¹⁸ vett igénybe utazási irodai szolgáltatást.

Az utazásközvetítők 2008-ban belföldről belföldre 58 ezer vendéget – az utazásszervező és -közvetítő vállalkozások által belföldön utaztatott összes vendég 8%-át – közvetítettek. A belföldi közvetítéssel foglalkozó vállalkozások a vizsgált évben 16%-kal kevesebb, 198 millió forintot számoltak el jutalékként.

2008-ra az utazási irodák közreműködésével a **külföldről külföldre** utaztatott vendégek száma 9%-kal visszaesett, az általuk eltöltött vendégéjszakák száma azonban 9%-kal, 118 ezerre nőtt, ezzel párhuzamosan az átlagos tartózkodási idő 2,8 éjszakára emelkedett.

¹⁷ Lásd. 2. fejezet

¹⁸ Lásd. 3. fejezet

7. VENDÉGLÁTÁS

A szálláshely-szolgáltatás mellett a vendéglátás a turizmus másik meghatározó ágazata. 2009-ben a vendéglátásból folyó áron 681 milliárd forint árbevétel származott. Az árbevétel 86%-a, 587 milliárd forint (2008-ban 600 milliárd forint) a kereskedelmi vendéglátásban, 94 milliárd forint (2008-ban 86 milliárd forint) a munkahelyi, rendezvényi és közétkeztető vendéglátásban realizálódott. A vendéglátóhelyek eladási forgalmának volumene tovább csökkent, az általános gazdasági válság hatására 2009-ben már 7%-os visszaesés mutatkozott. Ezen belül a kereskedelmi vendéglátásé 8%-kal esett vissza, ezzel szemben a munkahelyi vendéglátóüzleteké 2%-kal magasabb volt az egy évvel korábbinál. A vendéglátó-szolgáltatások átlagosan 7%-kal drágultak.

2009. június 30-án összesen 57 ezer¹⁹ **vendéglátóhely** várta a vendégeket Magyarországon, számuk mindössze 1%-kal (392 egységgel) nőtt az egy évvel korábbi állapothoz képest. A vendéglátóüzletek 87%-át (közel 50 ezer) a **kereskedelmi** vendéglátóhelyek tették ki, míg a **munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző** vendéglátóhelyek részesedése 13% volt.

16. ábra Vendéglátóhelyek számának alakulása típus szerint, 2009. június 30.

Vendéglátóhelyek	Vendéglátóhelyek száma, 2009	előző év = 100,0
Kereskedelmi vendéglátóhelyek összesen	49 839	100,4
Éttermek	11 767	100,8
Cukrászdák	1 541	90,4
Bárok, borozók	13 982	99,8
Egyéb vendéglátóhelyek ²⁰	22 549	101,4
Munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátóhelyek	7 165	102,4
Vendéglátóhelyek	57 004	100,7
Ebből: Egyéni vállalkozók által működtetett vendéglátóhelyek	24 077	95,0

A kereskedelmi vendéglátóüzletek és a munkahelyi rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátóegységek számának alakulása eltérő. Míg a munkahelyi rendezvényi és közétkeztetést végző üzletek állománya évről évre nő, addig a kereskedelmi vendéglátóüzleteké lényegében változatlan. Az éttermek, valamint a munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátóegységek száma 1, illetve 2,4%-kal bővült, az utóbbiak száma meghaladta a 7 ezret.

A cukrászdák száma 10%-kal mérséklődött, az évekig tartó lassuló növekedési és a 2004-től mutatkozó erősödő csökkenési ütem következtében számuk még a 10 évvel korábban mért szintet sem érte el.

Az egyéni vállalkozások vendéglátásban való szerepvállalása számottevően nem változott az egy év alatt. 2009. június 30-án a kereskedelmi vendéglátóegységek 45%-át, a munkahelyi, rendezvényi és közétkeztető vendéglátók 24%-át egyéni vállalkozók üzemeltették, míg egy évvel korábban ez az arány 48%, illetve 25%-os volt.

Hasonlóan a korábbi évekhez, az ország vendéglátóüzleteinek több mint egynegyede (15 ezer) 2009 első félévének végén is a közép-magyarországi régióban összpontosult, – ebben a régióban koncentrálódott a kereskedelmi vendéglátóhelyek 27%-a és a munkahelyi rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátóegységek 28%-a.

Egy év alatt a vendéglátóüzletek számának bővülése elsősorban a közép-magyarországi régióra irányult, ebből a fővárosi vendéglátóhelyek számának növekedése 43%-os részarányt képviselt. A

¹⁹ 2009. október 1-jén hatályba lépett a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (XI. 29.) Korm. rendelet, amely hatályon kívül helyezte az üzletek működését szabályozó 133/2007 (VI.13.) Korm.rendeletet, és új alapokra helyezte a kereskedelmi tevékenységet és annak önkormányzati nyilvántartását. Erre való tekintettel a legfrissebb rendelkezésünkre álló adatok 2009. június 30-i állapotra vonatkoznak.

²⁰ Lásd fogalmi meghatározások.

közép-magyarországi régióban a vendéglátóhelyek száma dinamikusan nő. A vizsgált időszakban az éttermek számának alakulását tekintve csupán a közép-dunántúli régióban figyelhető meg enyhe visszaesés. A cukrászdák számának visszaesése a közép- és a nyugat-dunántúli régiókban volt leginkább számottevő, ahol a félév végére 17, illetve 15%-kal kevesebb cukrászda várta a vendégeket. A munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátóegységek száma a korábbi évekhez hasonlóan minden régióban tovább növekedett.

A vendéglátóhelyek száma összességében lényegesen nem változott a **kiemelt üdülőkörzetekben** az egy év alatt. Ezzel szemben 2009 júniusában a Balatonnál, a part közeli településeken már 3%-kal több étterem, 4%-kal több bár és borozó, valamint több mint háromszor annyi munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátóhely működött, mint egy évvel korábban. A cukrászdák száma azonban – az országos tendenciát lényegesen meghaladóan – 17%-kal csökkent. A kiemelt üdülőkörzetek éttermeinek, a munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátóhelyeinek, valamint a bárók, borozók száma nem változott jelentős mértékben, a cukrászdáké viszont 7%-kal volt kevesebb, mint egy évvel korábban. 2009 júniusában a kereskedelmi vendéglátóhely és a munkahelyi, rendezvény és közétkeztetést végző vendéglátóhelyek 39%-a üzemelt a 8 kiemelt üdülőkörzetben. Ezen belül a fővárosi vendéglátóhelyek aránya volt túlsúlyban, 43%-kal. A vendéglátóhelyek 18 és 12%-a a Balatonnál és a Mátra–Bükk üdülőkörzetben működött. Összességében, az ország vendéglátóhelyeinek számát tekintve, a főváros 17%-os, a Balaton térsége 7%-os, a Mátra–Bükk üdülőkörzet 5%-os részarányt képviselt, akárcsak egy évvel korábban.

8. EGYÉB TURISZTIKÁHOZ KÖTHETŐ INFORMÁCIÓK

Idegenforgalmi adó

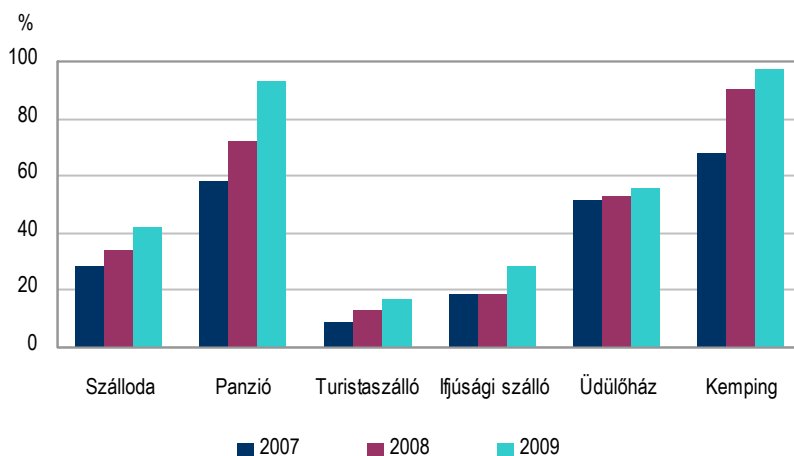
2009-ben a települési önkormányzatok közül 635 szedett idegenforgalmi adót, közülük több mint 150-nek még a 100.000 forintot sem érte el az ebből az adónemből befolyt bevétele. Az önkormányzatok nagy része csak az adó egyik típusát, a tartózkodási idő után szedhető adót vetette ki. Az összes beszedett idegenforgalmi adó értéke megközelítette a 6,8 milliárd forintot. Ebből közel 5,5 milliárd forint a tartózkodási idő után kivetett, 1,3 milliárd forint az épület után kivetett adóból folyt be. Az országban befolyt idegenforgalmi adó közel felét a tíz legtöbb adót beszedett településen fizették be. A legtöbb és kiemelkedő összegű idegenforgalmi adó a fővárosi önkormányzathoz folyt be, a balatoni települések önkormányzatai közel 1,7 milliárd forintot szedtek be.

Üdüléscsekk-forgalom a kereskedelmi szálláshelyeken

Az üdüléscsekk-rendszer évek óta jelentős mértékben érinti a belföldi turisztikai keresletet. A csekket 2009-ben már 13 különböző szolgáltatás igénybevétele esetén lehetett felhasználni, melyek közül a szálláshely-szolgáltatás²¹ és a közösségi közlekedés játszotta a fő szerepet (39, illetve 5%). 2009 júliusában 2214 kereskedelmi szálláshely fogadta el az üdülési csekket fizetőeszközként, amely 10%-kal haladta meg a 2008-ban mért értéket. A korábbi években az elfogadóhelyek jellemzően szállodák voltak, a panziók és az egyéb kereskedelmi szálláshelyek részesedése közel azonos volt. Az elmúlt évek során azonban a panziók egyre inkább felzárkóztak, így 2009-re részesedésük már meghaladta a 37%-ot, míg az egyéb szálláshelyek aránya az üdülési csekket elfogadó egységek között 28%-ra csökkent.

2009-ben a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány adatai alapján több mint 25 milliárd forint értékben váltottak be üdülési csekket a kereskedelmi szálláshelyeken, amely a válság ellenére is 19%-os növekedést jelentett az előző évhez képest. A beváltott csekkek értéke az összes árbevétel 11%-át adta, ezen belül a belföldi bruttó szállásdíj 49%-át tette ki. A szálloda típusú egységekben és az egyéb szállástípusok esetében (turista- és ifjúsági szállók, üdülőház, kemping) a beváltott üdülési csekkek aránya a belföldi bruttó szállásdíjból 49, illetve 50% volt. 2008-hoz képest a beváltott csekkek aránya az összes árbevételből 2 százalékponttal, a belföldi szállásdíj esetében 9 százalékponttal nőtt. (Az adatok értékelésekor figyelembe kell venni, hogy az üdülési csekkek felhasználása a szálláshelyek által nyújtott többféle szolgáltatás esetében is lehetséges.)

52. ábra A beváltott üdülési csekkek aránya a belföldi bruttó szállásdíjból

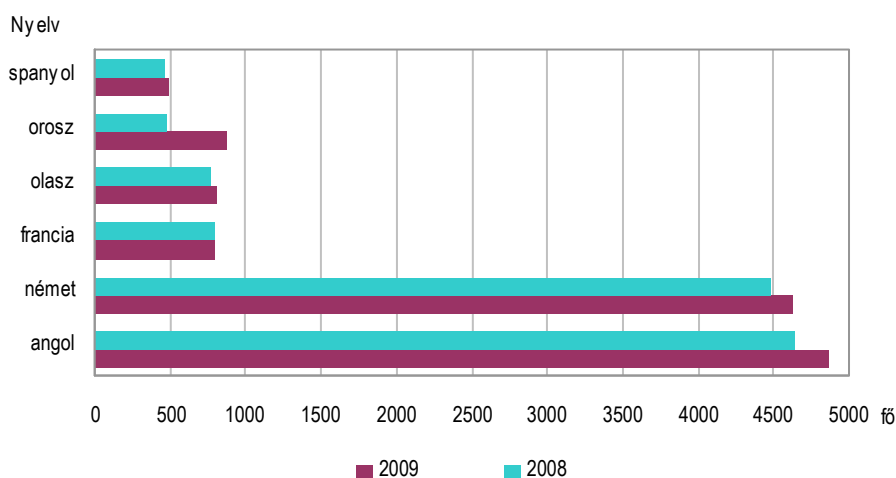

²¹ Kereskedelmi és magánszálláshelyek együttesen.

Idegenvezetők Magyarországon

2009-ben Magyarországon hivatalosan már több mint 11 ezren rendelkeztek idegenvezetői igazolvánnyal, számuk 4%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.²² A hivatalosan regisztrált idegenvezetők 76%-a beszélt egy, 20%-a két nyelvet, és csupán 5%-a rendelkezett legalább három idegen nyelv ismeretével. A 2 és a 3, vagy annál több nyelvet beszélők száma 16, illetve 44%-kal bővült egy év alatt. A beszélt főbb idegen nyelvek továbbra is az angol és a német voltak. Az angolul beszélők száma 5, a németül beszélő idegenvezetőké 3%-kal nőtt, az idegenvezetők 44%-a beszélt angolul, 42%-a németül, akárcsak egy évvel korábban. A spanyol és az olasz nyelvtudással rendelkezők száma egyaránt 4%-kal volt több, a francia nyelvet beszélők száma nem változott. Ezzel szemben 82%-kal nőtt az orosz nyelvtudással rendelkező idegenvezetők száma az előző évhez képest.

53. ábra A főbb idegen nyelveket beszélő idegenvezetők száma

Külföldi kitekintés²³

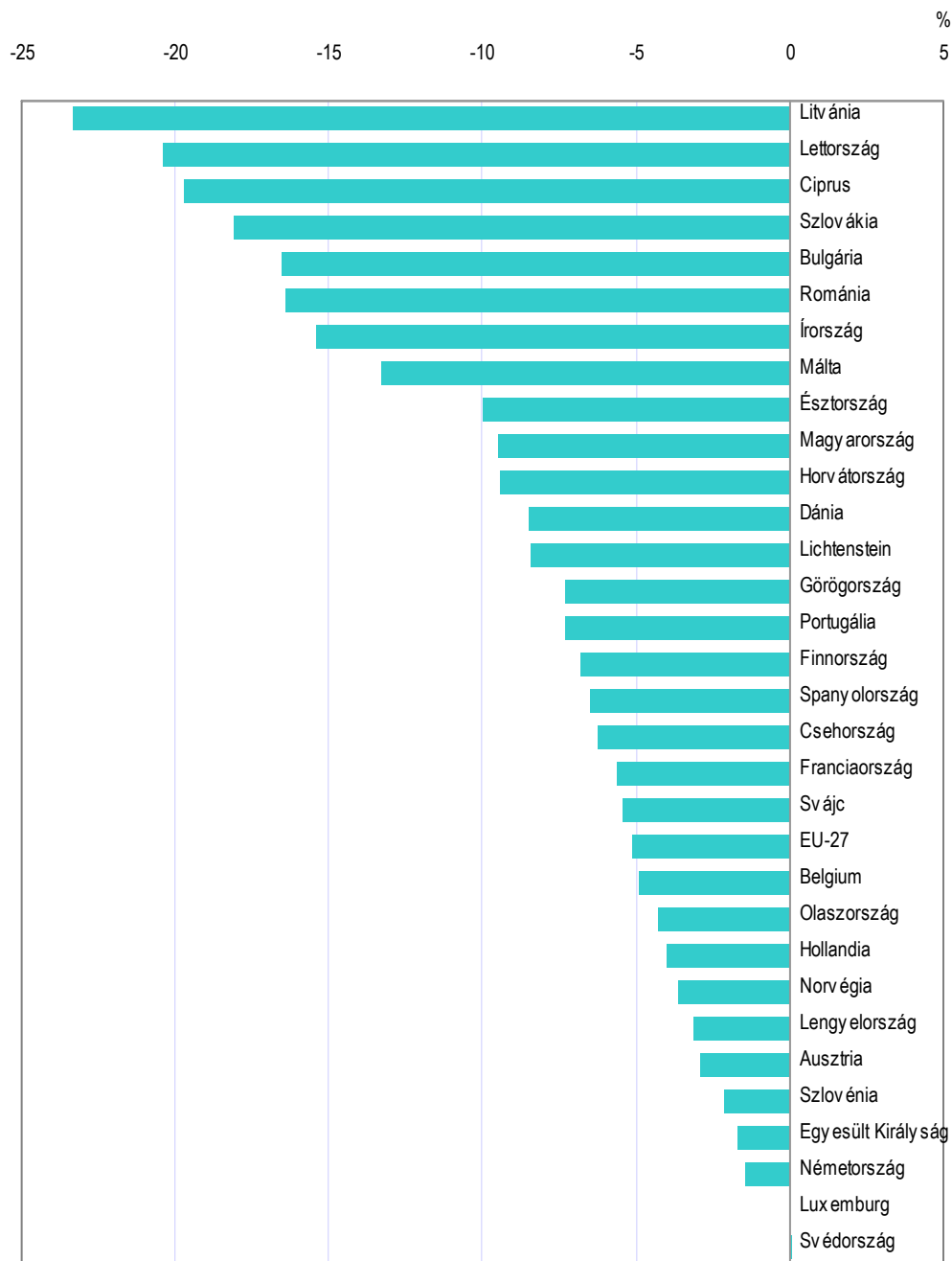
Az első eredmények alapján az Európai Unió szálloda típusú egységeiben, 2009-ben a vendégek 1,5 milliárd vendégéjszakát töltöttek el, amely a 2007. évi 3,5%-os emelkedés, illetve a 2008. évi 0,2%-os csökkenés után 5,1%-os visszaesést jelent az előző évihez viszonyítva. Az összes tagországban – Svédország kivételével – visszaesett a szálloda típusú egységekben eltöltött vendégéjszakák száma. A legnagyobb visszaesést (23%) Lettország regisztrálta, míg Svédországban nem változott az éjszakák száma. Az öt legtöbb vendégéjszakát regisztráló ország Spanyolország, Olaszország, Németország, Franciaország és az Egyesült Királyság volt, amelyek összességében 70%-át adták az Európai Unióban eltöltött vendégéjszakák számának.

A vendégéjszakák száma a szálloda típusú szálláshelyeken nem érte el a 2006. év szintjét. Legnagyobb mértékben a külföldiek által eltöltött éjszakák száma csökkent, – a 2005. év értékei alá estek.

²² Forrás: Magyar Kereskedelmi és Engedélyezési Hivatal nyilvántartása.

²³ Forrás: Eurostat, Data in focus 4/2010, Tourism in Europe: First results for 2009.

54. ábra A vendégéjszakák számának változása a szálloda típusú egységekben, 2009
(az előző évhez képest)

Az előzetes adatok alapján az EU országokban a válság hatására az összes – a lakosság által megtett – utazások száma 2,3%-kal nőtt, ugyanakkor a növekedés elsősorban a rövidebb időtartamú bel-földi utazásszám-emelkedésének tudható be. A válság legkevésbé a bolgár lakosságot érintette, itt az utazások száma közel 40%-kal haladta meg a 2008-as adatokat. A rendelkezésre álló adatok alapján legnagyobb csökkenést Magyarországon és Lettorszában regisztráltak.

Fogalmi meghatározások

A turisztikai statisztika fogalmai, meghatározásai megegyeznek az ENSZ Turisztikai Világszervezete (UNWTO) ajánlásainak²⁴, az EU turisztikai statisztika szabályok irányelvében megfogalmazottnak és az Eurostat Turisztikai Szatellit Számlák ajánlásaiban leírtaknak, valamint a hazai jogszabályokban rögzítetteknek.

A 110/1997. (VI. 25.) korm. rendelet, illetve az ezt módosító 150/2003. (IX. 22.) korm. rendelet hatályos szövege értelmében a magánszemély lakásának vagy üdülőjének, valamint a gazdálkodó szervezet lakásának, illetve azok egy részének és a hozzájuk tartozó helyiségeknek és területeknek idegenforgalmi célú üzletszerű hasznosítása a vendég részére **magán szállásadói tevékenységnek** minősül. A lakás vagy üdülő idegenforgalmi célú, üzletszerű hasznosítása a fizetővendéglátás, valamint a falusi szállásadás.

Falusi szállásadás a falusi lakóházban²⁵ folytatott szállásadói tevékenység.

Fizetővendéglátás a falusi szállásadásnál nem említett településen, illetve településrészen folytatott szállásadói tevékenység.

Korábban a kormányrendelet értelmében a falusi magán szálláshely és a fizetővendéglátó-hely szobáinak száma legfeljebb öt, az ágyak száma legfeljebb tíz lehetett egy szálláshelyen. A 150/2003 (IX. 22.) korm. rendelet feloldotta ezt a korlátozást, azaz jelenleg a szoba- és ágyszám tekintetében sem felső, sem alsó limit nem érvényesül.

Mind a falusi szállásadói tevékenység, mind a fizetővendéglátás, csak akkor tekinthető idegenforgalmi célúnak, ha a falusi lakóház (lakás, üdülő) hasznosítása ugyanannak a vendégnek a részére egyhuzamban a 30 napot nem haladja meg²⁶

Háztartás: azoknak a személyeknek a közössége, akik – függetlenül a rokoni kapcsolatoktól és az adott lakásban való bejelentettségüktől – a folyamatos életviteli költségeiket részben vagy egészben közösen viselik, egyazon jövedelmi és fogyasztói közösség tagjai.

Fizetési mérleg bevételi és kiadási tételei:

Idegenforgalmi egyenleg (a folyó fizetési mérleg Szolgáltatások tételének Idegenforgalmi bevételeinek és kiadásainak különbsége): A Magyar Nemzeti Bank által a fizetési mérleg összeállításánál használt kifejezés. Ennek jelentése közel azonos a KSH által használt turisztikai egyenleg kifejezéssel, a különbség, hogy az MNB által közölt adatok nem tartalmazzák az utazási és a biztosítási szolgáltatások díjait.

Incentive utak: Minden olyan utazás, melyet egy cég, intézmény a foglalkoztatottjának ösztönzésül, esetleg elismerésül vagy jutalmazásul nyújt.

Kereskedelmi szálláshely: minden, engedélyben feljogosított, erre a célra épített vagy átalakított és használt létesítmény (szálloda, panzió, turistaszállás, ifjúsági szálló, üdülőház, kemping), ha a hasznosított szobák száma az ötöt, az ágyak száma a tizet, kempingek esetében a hasznosított terület egységek száma az ötöt meghaladja, továbbá a létesítmény egész éven át vagy idényjelleggel, folyamatosan napi üzemeltetéssel, megszakítás nélkül szállásszolgáltatást nyújt. Az adatok tartalmazzák az egyéni vállalkozók által üzemeltetett szálláshelyek adatait is.

A 45/1998. (VI. 24.) IKIM-rendelet, illetve az ezt módosító 54/2003 (VIII. 29.) GKM-rendelet szerint:

²⁴ International Recommendations for Tourism Statistics

²⁵ Falusi lakóház:

a) a magán szállásadást szabályozó rendelet 1. számú mellékletének I. része szerint kiemelt gyógyhelynek, kiemelt üdülőhelynek, gyógy- vagy üdülőhelynek nem minősülő községben,

b) a magán szállásadást szabályozó rendelet 1. számú mellékletének II. része szerint kiemeltnek nem minősülő településen az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) korm. rendelet alapján falusias lakóterületnek minősített részeken,

c) már kialakult tanyás térségben lévő lakóház (családi ház) a hozzá tartozó épületekkel, helyiségekkel, területtel. Kiemelt gyógyhelynek, kiemelt üdülőhelynek, gyógy-, vagy üdülőhelynek minősülő község többek között: Balatonaliga, Balatonkenese, Balatonöszöd, Lillafüred, Parád, Révfülöp, Csopak, Tihany és Zánka. A kormányrendelet 1. sz. mellékletének II. része szerint kiemeltnek minősülő települések a főváros, a megyeszékhelyek és megyei jogú városok, valamint Balatonfüred, Fonyód, Keszthely, Siófok, Gyöngyös, Velence, Zalakaros és egyéb a mellékletben írt települések.

²⁶ 110/1997 (VI. 25.) korm. rendelet 1. § (6) bekezdés

- **apartmanszálloda** az a szálloda, amelyben az ágyak több mint 80%-a berendezett és felszerelt háló- és nappali szobával, valamint konyhával rendelkező apartmanban található, és megfelel a garniszállodára előírt követelményeknek, azzal az eltéréssel, hogy a kétszeres alapterületű szobaegységek méretébe az erkély és a terasz alapterülete is beleszámít, és legalább 11 szobaegységgel rendelkezik.
- **garniszálloda** az a szálloda, amely megfelel a szállodára előírt követelményeknek azzal az eltéréssel, hogy a főételek közül csak reggelizési lehetőség áll a vendégek rendelkezésére.
- **gyógy szálloda** az a szálloda, amely megfelel a szállodára előírt követelményeknek, továbbá vendégei számára főként természetes gyógytényező alkalmazásával, saját gyógyászati részlegén önálló vagy más gyógyintézet kiegészítő szolgáltatásainak bevonásával, orvosi ellenőrzés mellett terápiás lehetőséget biztosít, és megfelel a természetes gyógytényezőkről szóló 74/1999. (XII. 25.) EüM-rendeletben foglalt feltételeknek;
- **kemping lakóegysége:** a lakóegységek rendelkezésre álló területegység nagysága legalább 40 m² (egy területi egységre 2,5 főt kell számításba venni). A kempingnek legalább hat területegységgel kell rendelkeznie.
- **wellness-szálloda** az a szálloda, amely megfelel a minimum háromcsillagos szállodákra előírt követelményeknek, az egyes szállodai szaktevékenységeket, illetőleg a szálloda által nyújtott szolgáltatásokat az erre vonatkozó szakképzettséggel rendelkező személyekkel látja el, az egészséges életvitelhez szükséges gasztronómiai, sport-, relaxációs, illetve wellness-szolgáltatásokat nyújt, valamint közösségi programlehetőségeket biztosít, továbbá megfelel az 54/2003 (VIII. 29.) GKM-rendelet I/F pontjában meghatározott feltételeknek.

2009. október 20-tól a 239/2009 (x. 20.) kormányrendelet életbelépésével a kereskedelmi szálláshelyi kategóriákra vonatkozó megnevezések, előírások megváltoztak. Az új rendelet értelmében az üzleti céllal üzemeltetett szálláshelyi kategóriák: szálloda, panzió, kemping, üdülőtábor, közösségi szálláshely.

Átlagár: szobaárbevétel / eladott szoba

Revpar: egy kiadható szobára jutó szobaárbevétel = szobaárbevétel / kiadható szobák

Szobafoglaltság: adott időszakban eladott szoba / (eladható szoba x 100)

Nem üzleti célú szálláshely: a nem üzleti céllal üzemeltetett közösségi, szabadidős szálláshely a korábban nonprofit szálláshelynek nevezett, az erre a célra épített vagy átalakított, és a szolgáltató által ekként minősített, üdültetési és ifjúsági turisztikai célú, továbbá helyi menedék céljára szolgáló, közösségi elhelyezést biztosító, legalább 6 férőhellyel rendelkező létesítmény.

Magánszálláshely: a magánszállásadói tevékenység a magánszemély lakásának vagy üdülőjének, valamint a gazdálkodó szervezet lakásának, illetve azok egy részének és a hozzájuk tartozó helyiségeknek és területeknek idegenforgalmi célú, üzletszerű hasznosítása a vendég részére. 2009. október 20-tól a 239/2009 (x. 20.) kormányrendelet életbelépésével ez a szállástípus megszűnt. Helyette az új szálláshelyrendelet bevezette az egyéb szálláshely szálláshelytípust.

Kiemelt Üdülőkörzetek:

- Budapest
- Balaton kiemelt üdülőkörzetbe tartozó part közeli települések
- Balaton kiemelt üdülőkörzetbe tartozó további települések
- Dunakanyar
- Mátra–Bükk
- Mecsek és Villány
- Sopron–Kőszeghegylajka
- Tisza-tó
- Velencei-tó–Vértes

A **Balaton kiemelt üdülőkörzet** esetén a besorolás a Balaton kiemelt üdülőkörzet területrendezési tervének elfogadásáról, és a Balaton területrendezési szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény alapján történt. A **többi kiemelt üdülőkörzet** esetében az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztériummal történt egyeztetés alapján a „Területi számjelrendszer besorolása az irányadó.

Látogató: minden olyan személy, aki idegenforgalmi célból a lakhelyétől különböző helységbe (országba) utazik.

Látogatás/ Utazás: az egyes személyek által szokásos lakókörnyezetükön kívülre tett, 12 hónapot meg nem haladó minden olyan utazás, mely fő úti célja bármely tevékenység, kivéve olyan, amelyért a meglátogatott helyen javadalmazásban részesül.

Egynapos látogatás: olyan látogatás, melyen a látogató legfeljebb egy napot tölt el, éjszakázás nélkül.

Többnapos látogatás/Tartózkodás: olyan utazás, melyen legalább egy éjszakát töltenek a meglátogatott helyen.

Részletesebb csoportosítása: 1–3 éjszakás látogatás (rövid, hétfégi típusú látogatás), 4 vagy többéjszakás látogatás (hosszú látogatás).

Második otthon: olyan nyaraló, hétfégi ház, apartman, lakás, telek, ahol a háztartás tagjai éjszakázni is szoktak, és az nem azon a településen van, ahol a háztartás lakóhelye.

Az utazásszervező és -közvetítő tevékenységről szóló többször módosított 213/1996 (XII. 23.) korm. rendelet hatályos szövege értelmében **Utazásszervező** az, aki

a) saját szervezésű vagy egyedi megrendelés szerint összeállított utazást belföldről belföldre közvetlenül, vagy közvetítő útján értékesít,

b) saját szervezésű vagy egyedi megrendelés szerint összeállított utazást belföldről külföldre közvetlenül, vagy közvetítő útján értékesít,

c) saját szervezésű vagy egyedi megrendelés szerint összeállított utazást külföldről belföldre közvetlenül, vagy közvetítő útján értékesít,

d) külföldi utazásszervező Magyarországra történő utazásait belföldön szervezi,

e) külföldi utazásszervező vagy egyéni utas részére Magyarországra történő utazásokat értékesít,

f) külföldi utazásszervező által szervezett utazást Magyarországon értékesít vagy abban közreműködik,

g) külföldről külföldre történő utazásokat szervez, továbbá

h) külföldi szálláshelyet belföldön értékesít, ideértve a külföldre szervezett tanfolyamokat is.

Belföldi utazásszervezés az utazásszervező által szervezett belföldi úti célú utazások szervezése és értékesítése.

Nemzetközi utazásszervezés a belföldről külföldre és külföldről külföldre történő utazások szervezése, a külföldi utazásszervező Magyarországra történő utaztatásainak belföldi szervezése, illetőleg külföldi utazásszervező vagy egyéni utas részére Magyarországra történő utazások értékesítése, továbbá a külföldi szálláshely belföldi értékesítése.

Utazásközvetítő az, aki az utazási szerződést a belföldi utazásszervező megbízottjaként az utazásszervező nevében köti meg.

Utazási csomag az a szolgáltatás, amely a személyszállítás, szállás és egyéb turisztikai szolgáltatások közül legalább kettőnek az előre meghatározott együttese, feltéve, hogy a kínált ár valamennyi szolgáltatás teljes ellenértékét együttesen tartalmazza, és a szolgáltatás 24 óránál hosszabb időszakot érint, vagy éjszakai szállást is tartalmaz.

Nem minősül utazásszervezésnek az önállóan (nem utazási csomagban) értékesített: közlekedési szolgáltatás, a menetjegy-kiszolgálás, a szálláshelyi szolgáltatás (szobafoglalás) – az a) pontban foglaltak kivételével –, a vendéglátó-szolgáltatás, a gyógy- és egyéb szolgáltatás, a kulturális programokra és egyéb (pl. sport-) rendezvényekre jegyárúsítás, a helyi programszervezés, az idegenvezetői szolgáltatás, illetve az ezekkel kapcsolatos ügyek intézése, továbbá a más szervezet által teljesítendő, az utazással összefüggő szolgáltatás és az ezekkel kapcsolatos ügyek intézése.

TEÁOR'08: A Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszere 2008 január 1-én megváltozott. Az új ágazati besorolás alapján a Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ág a korábbi „H” ágazatból átkerült az „I” ágazatba, továbbá a Szálláshely-szolgáltatás és a vendéglátás (korábban alágazatok) szétváltak és 2008-tól külön ágazatba kerültek (55. és 56.).

Turisztikai kiadás: A belföldi utak esetében a költségek kiszámításánál bele kell számítani az utazás előtt, illetve után felmerülő, de az ahhoz közvetlenül kapcsolódó kiadásokat is. Nem kell ide számítani a továbbeladási céllal megvásárolt árukat, továbbá azoknak a tartós fogyasztási cikkeknek a megvásárlását, amelyet több utazás során kívánnak használni (pl. sátor, videokamera, lakóautó stb.). Bele kell azonban számítani az olyan áruk és szolgáltatások vásárlását, amelyek felhasználásra kerülnek az utazás során (pl. ételkonzervek, szállásdíj, utazási biztosítás, utazási irodának fizetett összeg stb.). Az előzőek szerint meghatározott, utazáshoz közvetlenül kapcsolódó valamennyi kiadás, függetlenül azok felmerülésének és a számlák kiegyenlítésének időpontjától. Így ide tartoznak például az utazás során beszerzett élelmiszerek, menetjegy, üzemanyag stb. és az utazást követően felmerült, de azzal kapcsolatban levő tételek, mint például a filmelőhívás.

A Magyarországra érkező külföldi látogatók kiadásai a külföldi állampolgárok által hazánkban elköltött összeget, valamint jutalék és egyéb jogcímek formájában Magyarországon maradó összeget tartalmazzák.

Magyarok külföldi közvetlen kiadásai: az utazás során ténylegesen külföldön elköltött pénzek.

Magyarok külföldi kiadásai: a magyarok külföldi közvetlen kiadásaihoz hozzászámítjuk a belföldi kiadások azon részét, melyek külföldi rezidensekhez kerülnek (pl.: az utazási irodának itthon befizetett összegből a külföldi szálláshelynek továbbutalt szállásdíj értékét).

Turizmus: olyan személyek tevékenységei, akik saját szokásos környezetükből más helyre utaznak, ahol folyamatosan nem több mint egy évet töltenek el pihenési, üzleti vagy más célból, de nem keresőtevékenységet folytatnak. Szokásos környezet: egy személy otthonának és munkahelyének vagy tanulmányai helyének közvetlen környéke, valamint az általa gyakran látogatott helyek.

Turizmus alapágazatok: Ide tartozik a TEÁOR'08 szerinti „I” ágazat (szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás) és a 79 nemzetgazdasági ág (utazásszervezés, -közvetítés és egyéb foglalás).

Turizmusra jellemző ágazatok: Ide tartoznak a turizmus alapágazatai, illetve a személyszállítási, kulturális szolgáltatások és a sport- és egyéb szabadidős szolgáltatások szakágazatok.

Turizmus Szatellit Számlái (TSZSZ): a turizmus nemzetgazdasági szerepvállalását hitelesen bemutató, a nemzeti számlák (SNA) rendszeréhez igazodó eszköz. A nemzeti számlarendszerrel összhangban kimutatható a turizmus teljes, és más ágazatokkal, illetve országokkal összehasonlítható társadalmi-gazdasági hatása.

Utascsoportok (utasprofilok a nemzetközi gyakorlat szerint):

Egy napra látogatók: azok az utazók/látogatók, akik 24 óránál rövidebb ideig tartózkodnak, tehát nem éjszakáznak a meglátogatott helyen.

Több napra látogatók: azok az utazók, akik legalább egy éjszakát töltenek a meglátogatott helyen 1–3 éjszakát eltöltők – (rövid tartózkodás), 4 vagy több éjszakát eltöltők – (hosszú tartózkodás).

Utazási aktivitás: az utazáson részt vevők aránya a népességben belül.

Utazási célok (motivációk):

Turisztikai cél:

Szabadidős turizmus: szórakozás, pihenés, sport; üdülés; városnézés; természetjárás; rokon, barát, ismerős meglátogatása; iskolai tanulmányút, tábor; gyógykezelés (nemzetközi utazások esetén), egész-

ségmegőrzés; kulturális és sportrendezvény meglátogatása; vadászat; vallási cél; hobbi jellegű munkavégzés;

Üzleti turizmus: konferencia, kongresszus; üzleti út; kiállítás, vásár;

Nem turisztikai cél:

Vásárlás;

Átutazás;

Munkavégzés (szezonális, alkalmi munkavégzés, Magyarországon foglalkoztatott, üzletelés);

Tanulás;

Egyéb (utazási cél)

Üzlettípus: a vendéglátóhelyek bejelentett főtevékenysége, a KSH „Gazdasági tevékenységek egységes osztályozási rendszere” 2008-ban kiadott szakágazati osztályozásának (TEÁOR '08) megfelelően.

Az adatok: az üzletek működését szabályozó kormányrendelet alapján, a tárgyév december 31-én működési engedéllyel rendelkező egységeket tartalmazzák.

Az adatok forrása: a KSH-ban kifejlesztett és folyamatosan karbantartott Kiskereskedelmi Üzlethálózati Regiszter (Kisreg) és a Gazdasági Szervezetek Regisztere (GSZR).

Vendéglátás: kész vagy helyben készített ételek, italok jellemzően helyben fogyasztás céljából történő eladása, az azzal összefüggő szórakoztató- és egyéb szolgáltatótevékenység, továbbá a munkahelyen, intézményben bármely formában üzletszerűen történő étkeztetés.

Vendéglátóhely: rendszeresen (állandó vagy ideiglenes jelleggel) nyitva tartó, működési engedéllyel rendelkező szolgáltatóhely, ahol a vendégek részére étel- és/vagy italszolgáltatást biztosítanak. Ide tartozik a munkahelyi, illetve a közétkeztetés, valamint az étel házhozszállítása is.

Kereskedelmi vendéglátóhely: meleg- és nem melegkonyhás vendéglátóhelyek, cukrászdák, valamint a szeszes és szeszmentes italokat értékesítő vendéglátóegységek és zenés szórakozóhelyek.

Egyéb vendéglátóhely: Hideg ételek, melegített kész-, illetve félkész ételek, frissen sült (grillezett) húsok, halak, nyers saláták és zöldségfélék, lángos, édesipari termékek, cukrászati készítmények, kávé, szeszes és szeszmentes italok stb. értékesítését végző kereskedelmi vendéglátóhelyek. Ide tartozik: pl. ételbár, tejbár, bisztró, pecsenyesütő, büfé, falatozó, fagyraltozó, valamint a bármilyen intézményben működő nyílt árusítású vendéglátóhely.

Munkahelyi vendéglátóhely: szeszes ital árusítása nélküli, zárt rendszerű munkahelyi, valamint az étel házhozszállítását (közétkeztetés) végző vendéglátóhely. Ide tartozik: a munkahelyi, intézményi, pl. az iskolai büfé, valamint az alap-, közép-, felsőfokú iskolai oktatásban részesülő fiataloknak az oktatási intézmény keretei között biztosított főzőkonyhás étkeztetése, egy adott munkahely (pl. üzem, hivatal vagy sporttelep) dolgozóinak étkeztetése.

A 2008-ra vonatkozó GDP-adatok, a 2009-re vonatkozó beruházási, munkaügyi és a nem üzleti céllal üzemeltetett szálláshelyi adatok előzetesek.

A **részadatok összegei** – a kerekítések miatt – eltérhetnek az összesen adatoktól.

A nemzetiségi szintű turisztikai keresletadatok egyes kis mintaelemszámú országoknál nagyobb mértékben is eltérhetnek a közöltektől. Az adatok továbbfelhasználásának érdekében kérjük konzultáljanak a téma felelősével.

Adatjavítás: az adatok – a hibás adatszolgáltatások visszamenőleges javítása miatt – a korábban publikáltaktól eltérhetnek.

További adatok elérhetőek a KSH-honlapján (www.ksh.hu):

Adatok:

stADAT-táblák (3.2. Gazdasági szervezetek 4.5. Turizmus, vendéglátás; 4.6. Szállítás, közlekedés);

Tájékoztatósi adatbázis: 4. Gazdaság, 43. Termékek, tevékenységek, 436. Idegenforgalom

Kiadványaink letölthetőek:

www.ksh.hu vagy a www.szamokbanutazunk.hu

Adatforrások

Az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programban (OSAP) elrendelt turisztikai tárgyú adatgyűjtések:

- OSAP 1035. Jelentés az utazásszervező és -közvetítő tevékenységről (éves²⁷)
- OSAP 1036. Jelentés a kereskedelmi szálláshelyekről (havi)
- OSAP 1045 Jelentés a kiskereskedelem és vendéglátás eladási forgalmáról (havi)
- OSAP 1726 Jelentés a működő, megszűnt üzletekről (féléves)
- OSAP 1761. Jelentés a magánszálláshelyekről (éves)
- OSAP 1965. Jelentés a nem üzleti céllal üzemeltetett szálláshelyekről
- OSAP 1942. Lakosság utazási szokásai
- OSAP 1943. Külföldiek magyarországi turisztikai kiadásai
- OSAP 2007. Lakosság külföldi utazásai

- **Adminisztratív nyilvántartások:**
- Magyar Közigazgatási Engedélyezési Hivatal által vezetett idegenvezetők nyilvántartása
- Magyar Közigazgatási Engedélyezési Hivatal által vezetett utazásszervezési engedéllyel rendelkező vállalkozások nyilvántartása

- **Egyéb források:**
- Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány üdülési csekk forgalmi adatai
- KSH honlapján elhelyezett stADAT-adatbázis
- KSH Tájékoztatási Adatbázisa
- Előzetes Pénzügyminisztériumi adatok az idegenforgalmi adókról

Kapcsolódó jogi anyagok

- 110/1997.(VI.25.) Korm. rendelet a magánszálláshelyek idegenforgalmi hasznosításáról
- (hatályon kívül helyezte: 239/2009. (X. 20.) Korm. rendelet a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről, hatálytalan: 2009. X. 25-től)
- 45/1998.(VI.24.) IKIM-rendelet a kereskedelmi és fizetővendéglátó szálláshelyek osztályba sorolásáról, valamint a falusi szálláshelyek minősítéséről
- (hatályon kívül helyezte: 239/2009. (X. 20.) Korm. rendelet a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről, hatálytalan: 2009. X. 25-től)
- 133/2007.(VI.13.) Korm. rendelet az üzletek működésének rendjéről, valamint az egyes üzlet nélkül folytatható kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről
- (Hatályon kívül helyezte: 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről, hatálytalan: 2009. X. 1-től)
- 173/2003.(X. 28.) Korm. rendelet a nem üzleti célú közösségi, szabadidős szálláshely-szolgáltatásról
- 28/1998. (V. 13.) IKIM-rendelet a Regionális Idegenforgalmi Bizottságok, valamint a Regionális Idegenforgalmi Bizottságok munkaszervezeteinek feladatairól
- 213/1996.(XII.23.) Korm. rendelet az utazásszervező és -közvetítő tevékenységről
- 57/95 sz. EK-irányelv a turisztikai adatok előállításáról
- UNWTO, International Recommendations for Tourism Statistics

²⁷ Adatgyűjtés gyakorisága

A KSH turizmusstatistikai vélemény- és igényfelmérésének első lépéseként a „Jelentés a turizmus teljesítményéről” című kiadványról kérjük ki olvasóink véleményét.

>>>kérdőív

Táblajegyzék

- [1.1. A magyar gazdaság és a turizmus főbb mutatói, 2004–2009](#)
- [1.2. Regisztrált társas vállalkozások száma a vállalkozások mérete szerint, 2009.december 31-én](#)
- [1.3. Regisztrált társas és egyéni vállalkozások száma a vállalkozások gazdasági formája szerint, 2009.december 31-én](#)
- [1.4. Turisztikai ágazat vállalkozásainak száma tökeösszetétel szerint, 2009](#)
- [1.5. Új, megszűnt, felszámolás, csődeljárás és végelszámolás alatt álló vállalkozások száma, 2009. december 31-én](#)
- [1.6. Foglalkoztatás, keresetek a Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás \(TEÁOR'08 "I"\) ágazatban, 2009](#)
- [1.7. Szálláshely- és vendéglátó szolgáltatások fogyasztóiár-indexe, 2004–2009](#)
- [1.8. Turizmus szatellit számlák: A magyarországi turisztikai fogyasztás a látogatók csoportjai szerint, 2007](#)
- [1.9. Turizmus szatellit számlák: Foglalkoztatottság a turizmusra jellemző ágazatokban, 2007](#)
- [1.10. Turizmus szatellit számlák: Összefoglaló adatok, 2004–2007](#)
- [2.1. Magyarország turisztikai bevételei, kiadásai és egyenlege, 2009](#)
- [2.2. A Magyarországra látogató külföldiek főbb mutatói turisztikai és nem turisztikai bontásban, 2004–2009](#)
- [2.3. A Magyarországra látogató külföldiek száma az utazás motivációja szerint, 2004–2009](#)
- [2.4. A Magyarországra látogató külföldiek száma az utazás célja szerint, 2004–2009](#)
- [2.5. A Magyarországra látogató külföldiek tartózkodási ideje, 2004–2009](#)
- [2.6. A Magyarországra látogató külföldiek tartózkodási ideje az utazás motivációja szerint, 2004–2009](#)
- [2.7. A Magyarországra több napra látogató külföldiek átlagos tartózkodási ideje az utazás motivációja szerint, 2004–2009](#)
- [2.8. A Magyarországra látogató külföldiek száma a felkeresett turisztikai régiók** szerint, 2004–2009](#)
- [2.9. A Magyarországra látogató külföldiek főbb mutatói küldő országok szerint, 2009](#)
- [2.10. A Magyarországra látogató külföldiek száma az utazás motivációja és küldő országok szerint, 2009](#)
- [2.11. A Magyarországra látogató külföldiek kiadásai \(folyó áron\), 2004–2009](#)
- [2.12. A Magyarországra látogató külföldiek kiadásai utazási motivációk szerint, 2004–2009](#)
- [2.13. A Magyarországra látogató külföldiek kiadásai utazási motivációk és országok szerint, 2009](#)
- [2.14. A Magyarországra látogató külföldiek fogyasztási szerkezete, 2009](#)
- [2.15. A Magyarországra látogató külföldiek fogyasztási szerkezete utazási motivációk szerint, 2009.](#)
- [2.16. A Magyarországra látogató külföldiek fontosabb jellemzői közlekedési mód és utazási motivációk szerint, 2009](#)
- [2.17. A Magyarországra látogató külföldiek száma, nemek, korcsoportok és az utazás motivációk szerint, 2009](#)
- [2.18. A Magyarországra látogató külföldiek megoszlása a szálláshely típusa szerint, 2009](#)
- [3.1. A belföldi utazások összefoglaló adatai, 2009](#)
- [3.2. A lakosság belföldi utazási aktivitása demográfiai, társadalmi és gazdasági jellemzők szerint, 2009](#)
- [3.3. A lakosság belföldi utazási aktivitása településnagyság és az anyagi helyzet megítélése szerint, 2009](#)
- [3.4. A lakosság belföldi utazási aktivitása településnagyság és iskolai végzettség szerint, 2009](#)
- [3.5. A belföldi utazások fontosabb jellemzői, 2009](#)
- [3.6. Belföldi utazások időtartama lakóhely és célrégió szerint, 2009](#)
- [3.7. Belföldi utazások időtartama motiváció és célrégió szerint, 2009](#)
- [3.8. Belföldi utazások időtartamának megoszlása motiváció és az igénybevett szálláshely típusa szerint, 2009](#)
- [3.9. Belföldi utazásokhoz kapcsolódó turisztikai kiadások a lakóhely, az utazás céljának régiója és az utazás típusa szerint, 2009](#)
- [3.10. Belföldi utazásokhoz kapcsolódó turisztikai kiadások összetétele a belföldi többnapos utakon, 2009](#)
- [3.11. Belföldi utazásokhoz kapcsolódó turisztikai kiadások összetétele, az igénybevett szálláshely típusa szerint, 2009](#)

- [3.12. A turizmusból való kimaradás okai, 2009](#)
- [4.1. A külföldre látogatások utazástípusok és motivációs célok szerint, 2004–2009](#)
- [4.2. A külföldre tett látogatások határszakaszok, utazástípusok és motivációk szerint, 2004–2009](#)
- [4.3. A külföldre tett látogatások utazástípusok, motiváció és demográfiai jellemzők szerint, 2009](#)
- [4.4. A külföldön eltöltött idő határszakaszok, utazástípusok és motivációk szerint, 2009](#)
- [4.5. A külföldre tett látogatások a tartózkodás hossza szerint, 2009](#)
- [4.6. A külföldi utazásokhoz kapcsolódó kiadások utazástípusok és motiváció szerint, 2004–2009](#)
- [4.7. A külföldi utazásokhoz kapcsolódó kiadások határszakaszok, utazástípusok és motivációk szerint, 2009](#)
- [4.8. A közvetlen külföldi kiadások összetétele utazástípusok szerint, 2009](#)
- [4.9. A külföldre látogatók adatai a célszágok rangsora szerint, 2009](#)
- [5.1. Szálláshelyszolgáltatók összefoglaló adatai, 2009](#)
- [5.2. A kereskedelmi szálláshelyek kapacitása, 2009. július 31.](#)
- [5.3. A kereskedelmi szálláshelyek kapacitása régiók és üdülőkörzetek szerint, 2009. július 31.](#)
- [5.4. A kereskedelmi szálláshelyek száma üzemméret szerint, 2009. július 31.](#)
- [5.5. Szállodák üzemméret szerint, csillagonként, július 31.](#)
- [5.6. A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma, 2009](#)
- [5.7. A kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak száma régióként és kiemelt üdülőkörzetként, 2009](#)
- [5.8. Vendégéjszakák a kereskedelmi szálláshelyeken országokként, 2009](#)
- [5.9. A kereskedelmi szálláshelyek külföldi vendégéjszakáinak száma kiemelt országokként, szállástípusokként, 2009](#)
- [5.10. A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalmának megoszlása motivációk szerint, 2009](#)
- [5.11. A kereskedelmi szálláshelyek bruttó bevételei, 2009](#)
- [5.12. A kereskedelmi szálláshelyek fajlagos bevételei, 2009](#)
- [5.13. Szállodai szobák bruttó átlagára, havonta, csillagonként, 2009](#)
- [5.14. Egy szoba egy működési napjára jutó szállásdíj \(REVPAR\), 2009](#)
- [5.15. Szállodák szobafoglaltsága havonta, csillagonként, 2009](#)
- [5.16. 2009-ben üzembe helyezett szállodák](#)
- [5.17. 2009-ben megszűnt szállodák](#)
- [5.18. A kereskedelmi szálláshelyek előzetes* és végleges adatai közötti eltérés, 2009](#)
- [5.19. A kereskedelmi szálláshelyek vendéglátó egységeinek száma szálláshely-típusokként, 2009. július 31.](#)
- [5.20. A kereskedelmi és magán szálláshelyek férőhely-kapacitása és vendégforgalma, üdülőkörzetként, 2009](#)
- [5.21. A magán szálláshelyek kapacitása régiók és kiemelt üdülőkörzetek szerint, 2009. július 31.](#)
- [5.22. A magán szálláshelyek külföldi és belföldi vendégforgalma, 2009](#)
- [5.23. A nem üzleti céllal üzemeltetett közösségi szabadidős szálláshelyek kapacitása és vendégforgalma régiók és szállástípusok szerint, 2009](#)
- [5.24. Fontosabb turisztikai települések jegyzéke az idegenforgalmi adó és a idegenforgalom alapján, 2009](#)
- [6.1. Az utazásszervezői és -közvetítői tevékenységi engedéllyel rendelkező vállalkozások száma, 2004–2009](#)
- [6.2. Az utazásszervezés összefoglaló adatai, 2008](#)
- [6.3. Az utazásszervezés adatai üzletágak szerint, 2007–2008](#)
- [6.4. Szervezett ki- és beutaztatás partnerországok szerint, 2008](#)
- [6.5. Budapest Airport járat- és utasforgalma, 2009](#)
- [7.1. A vendéglátóhelyek száma üzlettípusokként, régiók és üdülőkörzetek szerint, 2009. június 30.](#)
- [7.2. A vendéglátóhelyek eladási forgalma, 2004–2009](#)
- [8.1. Kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak változása egyes európai országokban, 2009](#)
- [8.2. A lakosság belföldi és külföldi utazásszámainak változása egyes európai országokban, 2009](#)
- [Függelék 1. A Magyarországra utazó külföldiekkel készített interjúk száma, 2009](#)
- [Függelék 2. A külföldiekkel készített interjúk száma országok szerint, 2009](#)
- [Függelék 3. A lakosság belföldi utazásai \(LUSZ\) adatgyűjtés mintája, 2009.](#)
- [Függelék 4. A lakosság belföldi utazásai \(LUSZ\) adatgyűjtés mintájának lakosság összetétele, anyagi helyzet megítélése, illetve az abban a megelőző három év során bekövetkezett változás szerinti megoszlása, % – 2009](#)
- [Függelék 5. A külföldre utazó magyarokkal készített Interjúk száma, 2009](#)

1.1. A magyar gazdaság és a turizmus főbb mutatói, 2004–2009

Mutató	Mértékegység	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Bruttó hozzáadott érték							
a nemzetgazdaságban	előző év = 100,0	105,2	103,4	104,2	100,8	100,9	93,7
az I nemzetgazdasági ágban		100,4	99,7	101,7	103,8	97,9	94,2
Beruházások							
a nemzetgazdaságban	előző év = 100,0	107,8	106,4	98,0	100,3	97,0	91,4
az I nemzetgazdasági ágban		95,1	112,0	106,0	109,5	110,9	68,8
Fogyasztói árak							
a nemzetgazdaságban	előző év = 100,0	106,8	103,6	103,9	108,0	106,1	104,2
az I nemzetgazdasági ágban ^{a)}		110,2	105,7	105,3	108,2	107,5	106,2
Foglalkoztatottak száma^{b)}							
a nemzetgazdaságban	ezer fő	3 904	3 902	3 930	3 926	3879	3782
az I nemzetgazdasági ágban		149	154	157	156	157	153
Teljes munkaidőben foglalkoztatottak bruttó havi átlagkeresete^{c)}	ezer forint						
a nemzetgazdaságban		145,5	158,3	171,4	185,0	198,7	199,8
az I nemzetgazdasági ágban		90,1	95,8	102,9	112,2	120,6	122,6
Folyó fizetési mérleg^{d)}							
szolgáltatások egyenlege		127	480	1 268	1 123	960	1 474
idegenforgalmi bevétel	millió euró	3 265	3 433	3 371	3 450	4 101	4 084
idegenforgalmi kiadás		2 302	2 347	1 687	2 149	2 740	2 610
idegenforgalmi egyenleg		962	1 085	1 684	1 301	1 361	1 473
Utasforgalmi adatok^{e)}							
Utasforgalmi bevétel		3 265	3 484	3 673	3 705	4 257	4 299
Ebből: turisztikai motivációval utazóktól származó bevétel		2 374	2 564	2 565	2 544	2 863	2 942
Utasforgalmi kiadás		2 050 ^R	2 018 ^R	1 820 ^R	2 296	2 840	2 755
Ebből: turisztikai motivációval utazóktól származó kiadás	millió euró	1 581 ^R	1 385 ^R	1 225 ^R	1 565	1 824	1 567
Utasforgalmi egyenleg		1 215	1 466	1 853	1 409	1 417	1 544
Ebből: turisztikai motivációval utazóktól származó bevétel-kiadás egyenlege		793	1 179	1 340	979	1 039	1 375
Árfolyamok							
euró átlagárfolyama	forint / euró	251,68	248,05	264,27	251,31	279,84	280,58
Danubius-részvények záróárfolyama a BÉT-en	forint	5 160	5 845	6 950	9 200	4 440	3 540
Budapesti Értéktőzsde záróindexe	1991. január 2. = 1000 pont	14 742,6	20 784,7	24 844,3	26 235,6	12 241,7	21 227,0
Külföldi vendég-éjszakák							
Kereskedelmi szálláshelyek	előző év = 100,0	104,7	102,6	93,2	101,2	98,4	92,1
Ebből: szállodák		110,4	104,4	93,4	101,3	98,9	91,9
Belföldi vendég-éjszakák							
Kereskedelmi szálláshelyek	előző év = 100,0	97,9	106,8	107,2	103,7	100,1	95,2
Ebből: szállodák		104,1	113,3	112,9	105,6	102,2	93,2
Összes vendégéjszaka							
Kereskedelmi szálláshelyek	előző év = 100,0	101,5	104,4	99,6	102,4	99,2	93,7
Ebből: szállodák		108,0	107,6	100,8	103,1	100,3	92,4
Szobafoglaltság							
Szállodák	%	46,4	48,1	47,9	50,1	48,5	43,1
Ebből: gyógyszállodák		60,0	61,1	62,8	63,9	61,3	56,5
Szállásdíjbevétele							
Kereskedelmi szálláshelyek	előző év = 100,0	111,8	114,9	115,6	106,5	99,8	92,1
Ebből: szállodák		114,2	116,5	116,9	106,1	99,7	91,4
Szálláshelyi vendéglátás bevétele							
Kereskedelmi szálláshelyek	előző év = 100,0	118,2	105,9	103,9	105,9	106,8	90,8
Ebből: szállodák		120,3	104,3	102,8	104,7	107,5	89,1
Szálláshelyi egyéb szolgáltatások bevétele							
Kereskedelmi szálláshelyek	előző év = 100,0	116,4	122,6	92,1	102,9	90,9	89,7
Ebből: szállodák		116,8	123,5	92,8	102,9	90,5	89,7
Kiadott szállodai szobák éves bruttó átlagára	forint	11 875	12 938	13 513	13 641	14 935	13 885

a) COICOP-nómenklatúra szerint (Vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás).

b) Forrás: Munkaerő-felmérés.

c) Forrás: Intézményi munkaügyi adat-gyűjtés.

d) Forrás: Magyar Nemzeti Bank.

e) Forrás: Hatalárisztikák.

1.2. Regisztrált társas vállalkozások száma a vállalkozások mérete szerint, 2009. december 31-én

Ágazat	Összesen	Ebből:				
		-4	5-19	20-49	50-299	300-
		fős				
Nemzetgazdaság mindösszesen	579 821	505 279	57 558	10 886	5 294	804
Ebből:						
Szállodai szolgáltatás	2 215	1 552	463	137	58	5
Ifjúsági és turistaszállás	832	801	29	1	1	0
Kempingszolgáltatás	159	136	19	4	0	0
Egyéb szálláshely-szolgáltatás	558	522	30	6	0	0
Szálláshely-szolgáltatás	3 764	508 290	58 099	11 034	5 353	809
Éttermi, mozgó vendéglátás	13 873	10 904	2 546	344	77	2
Rendezvényi étkeztetés	93	70	14	5	4	0
Egyéb vendéglátás	1 307	995	225	58	23	6
Italszolgáltatás	6 108	5 599	492	15	2	0
Vendéglátás együtt	21 381	17 568	3 277	422	106	8
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	25 145	525 858	61 376	11 456	5 459	817
Utazásközvetítés	355	315	36	2	2	0
Utazásszervezés	1 316	1 081	202	21	11	1
Egyéb foglalás	220	207	12	1	0	0
Utazásközvetítés, utazásszervezés, egyéb foglalás	1 891	1 603	250	24	13	1
Turizmus alapágazatai összesen	27 036	527 461	61 626	11 480	5 472	818

1.3. Regisztrált társas és egyéni vállalkozások száma a vállalkozások gazdasági formája szerint, 2009. december 31-én

Ágazat	Társas vállalkozások					Egyéni vállalkozások
	összesen	ebből:				
		kft.	részvény-társaság	kkt.	betéti társaság	
Nemzetgazdaság mindösszesen	579 821	319 849	5 020	6 153	202 173	112 770
Ebből:						
Szállodai szolgáltatás	2 215	1 751	54	16	392	339
Üdülési, egyéb átmeneti szálláshely-szolgáltatás	832	587	3	5	228	23 004
Kempingszolgáltatás	159	99	1	5	54	70
Egyéb szálláshely-szolgáltatás	558	382	1	6	166	6 552
Egyéb kereskedelmi szálláshely-szolgáltatás	1 549	1 068	5	16	448	29 626
Szálláshely-szolgáltatás	3 764	2 819	59	32	840	29 965
Éttermi, mozgó vendéglátás	13 873	8 778	24	256	4 800	9 447
Rendezvényi étkeztetés	93	75	1	0	17	170
Egyéb vendéglátás	1 307	752	6	24	521	960
Italszolgáltatás	6 108	3 103	0	117	2 874	6 880
Vendéglátás együtt	21 381	12 708	31	397	8 212	17 457
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	25 145	15 527	90	429	9 052	47 422
Utazásközvetítés	355	261	1	3	88	35
Utazásszervezés	1 316	953	6	18	333	144
Egyéb foglalás	220	125	0	3	90	706
Utazásközvetítés, utazásszervezés, egyéb foglalás	1 891	1 339	7	24	511	885
Turizmus alapágazatai összesen	27 036	16 866	97	453	9 563	48 307

1.4. Turisztikai ágazat vállalkozásainak száma tőkeösszetétel szerint, 2009

Szakágazat	Többségében belföldi, nem közösségi tulajdonú	Kizárólag vagy többségében külföldi tulajdonú	Közösségi és egyéb vegyes tulajdonú	Összesen
Szállodai szolgáltatás	1 493	234	488	2 215
Ifjúsági és turistaszállás	369	160	303	832
Kempingszolgáltatás	104	20	35	159
Egyéb szálláshely-szolgáltatás	300	148	110	558
Szálláshely-szolgáltatás	2 266	562	936	3 764
Éttermi, mozgó vendéglátás	9 371	632	3 870	13 873
Rendezvényi étkeztetés	39	1	53	93
Egyéb vendéglátás	839	25	443	1 307
Italszolgáltatás	4 222	87	1 799	6 108
Vendéglátás együtt	14 471	745	6 165	21 381
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	16 737	1 307	7 101	25 145
Utazásközvetítés	212	30	113	355
Utazásszervezés	953	131	232	1 316
Egyéb foglalás	134	5	81	220
Utazásközvetítés, utazásszervezés, egyéb foglalás	1 299	166	426	1 891
Turizmus alapágazatai összesen	18 036	1 473	7 527	27 036

1.5. Új, megszűnt, felszámolás, csődeljárás és végelszámolás alatt álló vállalkozások száma, 2009. december 31-én

Szakágazat	Megszűnt	Felszámolás, csődeljárás és végelszámolás alatt álló	Új
	vállalkozások száma		
2009			
Szálláshely-szolgáltatás	184	302	391
Ebből: Szállodai szolgáltatás	31	46	161
Vendéglátás	1 214	2 140	2 641
Utazásközvetítés, utazásszervezés, egyéb foglalás	103	143	151
Turisztikai ágazatok együtt	1 532	2 631	3 344
Nemzetgazdaság mindösszesen	28 322	45 491	46 588
előző év= 100,0			
Szálláshely-szolgáltatás	172,0	112,7	109,5
Ebből: Szállodai szolgáltatás	134,8	102,2	154,8
Vendéglátás	142,2	121,5	110,4
Utazásközvetítés, utazásszervezés, egyéb foglalás	198,1	95,3	92,1
Turisztikai ágazatok együtt	151,2	120,7	114,8
Nemzetgazdaság mindösszesen	140,7	111,0	92,2

1.6. Foglalkoztatás, keresetek a Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (TEÁOR'08 "I") ágazatban, 2009

Megnevezés	2009 ⁺	Előző év = 100,0
Foglalkoztatottak száma, ezer fő		
Teljes munkaidőben	139,9	95,8
Részmunkaidőben	13,0	115,9
Összesen	152,8	97,2
"I" ágazat aránya a nemzetgazdasághoz képest, %	4,0	–
Teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi bruttó keresete, Ft		
Fizikai	98 081	100,7
Szellemi	204 050	101,8
Együtt	122 561	101,6
"I" ágazat aránya a nemzetgazdasághoz képest, %	61,3	–
Teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi nettó keresete, Ft		
Fizikai	74 341	100,8
Szellemi	126 351	103,0
Együtt	86 356	101,9
"I" ágazat aránya a nemzetgazdasághoz képest, %	69,6	–
Teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi munkajövedelme, Ft		
Fizikai és szellemi együtt	127 845	101,8
"I" ágazat aránya a nemzetgazdasághoz képest, %	60,1	–

+ előzetes adat

1.7. Szálláshely- és vendéglátó-szolgáltatások fogyasztóiár-indexe, 2004–2009

Időszak	Fogyasztóiár-index	Ebből: szolgáltatások	Ebből: szálláshely-szolgáltatás	Vendéglátás
előző év = 100,0				
2004	106,8	107,6	109,7	110,3
2005	103,6	105,5	104,7	105,8
2006	103,9	104,1	106,1	105,3
2007	108,0	107,4	105,7	108,3
2008	106,1	105,0	103,8	107,8
2009	104,2	104,6	102,0	106,6
2004 = 100,0				
2005	103,6	105,5	104,7	105,8
2006	107,6	109,8	111,1	111,4
2007	116,2	117,9	117,4	120,7
2008	123,3	123,8	121,9	130,1
2009	128,4	129,6	124,3	138,6

1.8. Turizmus szatellit számlák: A magyarországi turisztikai fogyasztás a látogatók csoportjai szerint, 2007*

(millió forint)

Termékek és szolgáltatások	A látogatók végső fogyasztási kiadásai		
	nem rezidens turisztikai fogyasztás	rezidens turisztikai fogyasztás	hazai turisztikai fogyasztás összesen
A. Specifikus termékek			
A.1 Jellemző termékek			
1 – Szálláshoz tartozó szolgáltatások	181 674	86 609	268 283
1.1 – Szálloda és egyéb szálláshelyi szolgáltatás	181 674	86 609	268 283
1.2 – Második otthon
2 – Vendéglátás	103 396	39 495	142 891
3 – Személyszállítási szolgáltatás	83 649	16 224	99 873
3.1 Vasúti személyszállítás	1 577	2 178	3 755
3.2 Közúti személyszállítás	15 668	12 343	28 011
3.3 Vízi forgalmi személyszállítás	751	X	751
3.4 Légiforgalmi személyszállítás	55 675	X	55 675
3.5 Személyszállítást kiegészítő tevékenység	7 367	1 614	8 981
3.6 Szárazföldi és vízi járművek kölcsönzése	2 611	89	2 700
4 – Utazási irodai, utazásszervezői és idegenvezetői szolgáltatás	8 467	11 080	19 547
5 – Kulturális szolgáltatások	14 527	3 818	18 345
6 – Sport- és egyéb szabadidős tevékenység	54 669	17 025	71 694
Összesen	446 385	174 251	620 636
B. Kapcsolódó és nem specifikus termékek és szolgáltatások			
Árrés	21 883	21 173	43 056
Termékek	124 007	119 982	243 989
Szolgáltatások	47 033	6 153	53 186
Összesen	192 923	147 308	340 231
ÖSSZESEN	639 308	321 559	960 867

* Az adatok a Turizmus Szatellit számláinak A4-es táblájával egyeznek meg.

1.9. Turizmus szatellit számlák: Foglalkoztatottság a turizmusra jellemző ágazatokban, 2007*

(fő)

Ágazatok	Foglalkoztatottak száma teljes munkaidős egyenértékesre számítva								
	alkalmazottak száma			egyéb foglalkoztatottak száma			összesen		
	össze- sen	férfi	nő	össze- sen	férfi	nő	össze- sen	férfi	nő
A. Turizmusra jellemző termékek és szolgáltatások									
A.1 Jellemző termékek									
1 – Szálláshoz tartozó szolgáltatások	34 073	14 604	19 469	2 155	670	1 485	36 228	15 274	20 954
1.1 – Szálloda és egyéb szálláshoz tartozó szolgáltatások	34 073	14 604	19 469	2 155	670	1 485	36 228	15 274	20 954
1.2 – Második otthon
2 – Vendéglátás	96 707	40 614	56 093	19 034	10 437	8 598	115 741	51 051	64 690
3 – Személyszállítási szolgáltatások	107 106	88 377	18 732	13 233	12 264	969	120 339	100 641	19 701
3.1 Vasúti személyszállítás	20 492	15 353	5 139	X	X	X	20 492	15 353	5 139
3.2 Közúti személyszállítás	69 977	60 844	9 134	12 762	11 793	969	82 739	72 637	10 103
3.3 Vízi forgalmi személyszállítás	2 050	1 340	713	X	X	X	2 050	1 340	713
3.4 Légiforgalmi személyszállítás	5 826	4 207	1 619	X	X	X	5 826	4 207	1 619
3.5 Személyszállítást kísérő tevékenység	7 203	5 825	1 379	471	471	X	7 674	6 296	1 379
3.6 Szárazföldi és vízi járművek kölcsönzése	1 557	809	748	X	X	X	1 557	809	748
4 – Utazási irodai, utazásszervezői és idegenvezetői szolgáltatások	4 681	1 339	3 343	500	86	413	5 181	1 425	3 756
5 – Kulturális szolgáltatások	28 414	14 067	14 347	8 092	5 911	2 180	36 506	19 979	16 527
6 – Sport- és egyéb szabadidős tevékenység	7 571	3 817	3 754	1 153	824	329	8 724	4 641	4 083
Turizmusra jellemző ágazatok összesen	278 552	162 818	115 738	44 167	30 192	13 974	322 719	193 011	129 711
Nemzetgazdaság összesen	3 370 252	1 799 426	1 570 827	478 428	319 353	159 076	3 848 681	2 118 778	1 729 902
Jellemző ágazatok aránya, %	8,3	9,0	7,4	9,2	9,5	8,8	8,4	9,1	7,5

* Az adatok Munkaerő-felmérés (MEF) alapján készültek, és megegyezik a Turizmus Szatellit számláinak A7-es táblájával.

1.10. Turizmus szatellit számlák: Összefoglaló adatok, 2004–2007

Mutató megnevezése	Mértékegység	2004	2005	2006	2007
Magyarországra látogató külföldiek száma	ezer fő	33 934	36 173	38 318	39 379
Ebből: turisztikai célból utazók száma	ezer fő	12 697	12 722	12 419	12 092
Külföldre utazó magyar lakosság száma	ezer fő	17 558	18 622	16 597	17 269
Külföldiek magyarországi turisztikai fogyasztása	millió Ft	597 366	635 996	677 741	639 308
A lakosság belföldi turisztikai fogyasztása	millió Ft	440 585	626 559	400 245	452 225
A külföldre utazók turisztikai fogyasztása	millió Ft	578 487	581 220	591 448	707 756
Magyarországi turisztikai fogyasztás	millió Ft	1 037 952	1 262 555	1 077 986	1 091 533
A turizmusra jellemző ágazatok összes kibocsátása	millió Ft	2 112 012	2 248 769	2 535 422	2 971 119
A turizmusra jellemző ágazatok összes hozzáadott értéke	millió Ft	962 851	990 412	1 085 864	1 321 957
Turizmusra jellemző ágazatok összes kibocsátásának aránya a nemzetgazdaság összeséből	%	5,1	5,0	5,0	5,3
Turizmusra jellemző ágazatok összes hozzáadott értékének aránya a nemzetgazdaság összeséből	%	5,5	5,4	5,4	5,9
Ebből: szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás kibocsátásának az aránya	%	1,4	1,3	1,3	1,3
Szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás hozzáadott értékének az aránya	%	1,4	1,4	1,3	1,4
Foglalkoztatottak száma a turizmusra jellemző ágazatokban	fő	308 065	303 252	308 558	322 719
Bruttó állóeszköz-felhalmozás a turizmusra jellemző ágazatokban	millió Ft	423 028	385 801	386 477	415 271

^{a)} 2006-tól az egynapos látogatók adatai nélkül.

^{b)} A Központi Statisztikai Hivatal nyilvános revíziós politikájának megfelelően a bruttó hazai termék (GDP-) adat felülvizsgálata a Nemzeti számlák főosztály által alkalmazott szokásos eljárás alapján négy lépésben történik: ebből a tárgyidőszakot követő harmadik lépés, az éves végleges becslés a tárgyévet követően 16,5 hónapra kerül publikálásra. Az utolsó, előre tervezett revízió a forrás- és felhasználástáblákon (SUT) alapuló felülvizsgálat: t+36 hónap. A fenti tábla ennek figyelembe vételével készült. A szokásos felülvizsgálat mellett – nagyon indokolt esetben eseti revízióra is sor kerülhet.

^{c)} Foglalkoztatottak száma teljes munkaidős egyenértékesre átszámítva.

2.1. Magyarország turisztikai bevételei*, kiadásai és egyenlege, 2009

Időszak	Külföldiek magyarországi fogyasztása, millió Ft	Ebből: turisztikai fogyasztás, millió Ft	Nemzetközi közlekedés, millió Ft ^{a)}	Fizetési mérleg: idegenforgalmi export, millió Ft ^{b)}	A nemzetközi közlekedés aránya a külföldiek magyarországi fogyasztásában, %
	a	b	c	d = a - c	e = c/a
2009. I.	233 035	145 767	10 906	222 129	4,7
2009. II.	311 357	211 397	17 410	293 947	5,6
2009. III.	393 173	287 561	19 544	373 629	5,0
2009. IV.	263 072	174 881	13 468	249 603	5,1
2009	1 200 637	819 605	61 328	1 139 309	5,1

a) A nemzetközi közlekedés külföldi rezidensekre jutó része.

b) Az MNB által közölt fizetési mérleg.

* A korábbi adatok (2004-2008) elérhetők a KSH honlapján – <http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xftp/idoszaki/jeltur/jeltur08t.pdf>

2.1. Magyarország turisztikai bevételei*, kiadásai és egyenlege, 2009 (folytatás)

Időszak	Magyarok fogyasztása külföldön, millió Ft	Ebből: Turisztikai fogyasztás, millió Ft	Nemzetközi közlekedés, millió Ft	Fizetési mérleg: idegenforgalmi import, millió Ft	A nemzetközi közlekedés aránya a magyarok külföldi fogyasztásában, %
	a	b	c	d = a - c	e = c/a
2009. I.	170 398	98 697	9 065	161 365	5,3
2009. II.	208 398	109 139	9 841	198 558	4,7
2009. III.	234 958	147 421	13 597	221 361	5,8
2009. IV.	157 826	83 154	8 844	148 982	5,6
2009	771 579	438 412	41 346	730 233	5,4

a) A nemzetközi közlekedés külföldi rezidensekre jutó része.

b) Az MNB által közölt fizetési mérleg.

* A korábbi adatok (2004-2008) elérhetők a KSH honlapján – <http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xftp/idoszaki/jeltur/jeltur08t.pdf>

2.2. A Magyarországra látogató külföldiek főbb mutatói turisztikai és nem turisztikai bontásban, 2004–2009

Megnevezés	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Turisztikai célból utazók száma, ezer fő	12 697	12 722	12 419	12 092	12 653	12 670
Nem turisztikai célból utazók száma, ezer fő	21 237	23 451	25 899	27 287	26 901	27 953
<i>Turisztikai célból utazók részesedése, %</i>	35,3	35,2	32,4	30,7	32	31,2
Turisztikai célból utazók költsége, milliárd forint	597	636	678	639	731	820
Nem turisztikai célból utazók költsége, milliárd forint	224	228	293	292	356	381
<i>Turisztikai célból utazók részesedése az összesen kiadásból, %</i>	72,6	73,6	69,8	68,6	67,2	68,3
Turisztikai célból utazók egy utazóra jutó költsége, forint	49 837	49 992	54 572	52 869	57 756	64 689
2004=100%	–	100,3	109,5	106,1	115,9	129,8
előző év=100%	–	100,3	109,2	96,9	109,2	112
Nem turisztikai célból utazók egy utazóra jutó költsége, forint	10 248	9 735	11 305	10 689	13 248	13 631
2004=100%	–	95	110,3	104,3	129,3	133
előző év=100%	–	95	116,1	94,6	123,9	102,9

2.3. A Magyarországra látogató külföldiek száma az utazás motivációja szerint, 2004–2009

Időszak	Egy napra látogatók					Tartózkodók					Látogatók összesen	
						1–3 éjszakát eltöltők		4 vagy több éjszakát eltöltők		turisztikai motivációval érkezők		
	száma, ezer fő	turisztikai motivációval érkezők (kirándulók)	nem turisztikai motivációval érkezők	ebből: átutazók	aránya, %	száma, ezer fő	aránya, %	száma, ezer fő	aránya, %	száma, ezer fő	aránya, %	
2004	21 722	3 678	18 044	9 943	64,0	6 340	18,7	5 872	17,3	9 019	33 934	100,0
2005	26 194	4 368	21 826	12 619	72,4	4 924	13,6	5 055	14,0	8 354	36 173	100,0
2006	29 059	4 902	24 157	14 119	75,8	4 757	12,4	4 503	11,8	7 517	38 318	100,0
2007	30 741	5 087	25 654	14 246	78,1	4 397	11,2	4 241	10,8	7 006	39 379	100,0
2008	30 740	5 143	25 596	14 503	77,7	4 355	11,0	4 459	11,3	7 510	39 554	100,0
2009	31 565	4 707	26 858	14 305	77,7	4 355	10,7	4 703	11,6	7 963	40 624	100,0
I. negyedév	6 347	866	5 481	2 392	79,9	886	11,2	709	8,9	1 314	7 942	100,0
II. negyedév	7 681	1 312	6 369	3 233	77,5	1 069	10,8	1 165	11,7	1 996	9 916	100,0
III. negyedév	11 022	1 509	9 513	6 184	77,8	1 237	8,7	1 900	13,4	2 860	14 159	100,0
IV. negyedév	6 515	1 020	5 495	2 496	75,7	1 162	13,5	929	10,8	1 793	8 606	100,0
Előző év azonos időszaka = 100,0												
2005	120,6	118,8	121,0	126,9	–	77,7	–	86,1	–	92,6	106,6	–
2006	110,9	112,2	110,7	111,9	–	96,6	–	89,1	–	90,0	105,9	–
2007	105,8	103,8	106,2	100,9	–	92,4	–	94,2	–	93,2	102,8	–
2008	100,0	101,1	99,8	101,8	–	99,0	–	105,1	–	107,2	100,4	–
2009	102,7	91,5	104,9	98,6	–	100,0	–	105,5	–	106,0	102,7	–
I. negyedév	105,6	81,9	110,7	99,3	–	95,0	–	108,2	–	107,3	104,5	–
II. negyedév	108,1	89,3	113,0	109,7	–	96,5	–	105,0	–	104,5	106,3	–
III. negyedév	100,0	94,5	101,0	95,3	–	105,7	–	101,8	–	105,0	100,7	–
IV. negyedév	98,6	100,0	98,4	93,8	–	101,7	–	111,9	–	108,6	100,3	–

2.4. A Magyarországra látogató külföldiek száma az utazás célja szerint, 2004–2009

(ezer fő)

Időszak	Turisztikai motiváció						Nem turisztikai motiváció						Össze- sen
	szabad- idős turiz- mus	ebből:		üzleti turiz- mus	ebből:		tanu- lás	vásár- lás	mun- ka- vég- zés	átuta- zás	egyéb	együtt	
		rokon-, barát- látog- tatás	gyógy- - és egész- -ség- turiz- mus		konfe- rencia- turiz- mus	együtt							
Egy napra látogatók													
2004	3 309	1 490	702	369	53	3 678	113	6 924	471	9 943	592	18 044	21 722
2005	3 925	1 748	922	443	63	4 368	104	6 484	1 938	12 619	682	21 826	26 194
2006	4 413	1 777	927	489	39	4 902	185	6 916	1 817	14 119	1 120	24 157	29 059
2007	4 583	1 738	843	504	28	5 087	186	7 321	2 031	14 246	1 871	25 655	30 741
2008	4 562	1 793	928	581	28	5 143	261	7 939	1 934	14 503	959	25 596	30 740
2009	4 282	1 567	929	426	18	4 707	169	10 551	1 637	14 305	195	26 858	31 565
2009. I. negyedév	764	326	186	103	4	866	81	2 516	443	2 392	49	5 480	6 347
2009. II. negyedév	1 194	433	238	118	6	1 312	27	2 632	410	3 233	67	6 369	7 681
2009. III. negyedév	1 398	445	343	110	4	1 509	23	2 848	413	6 184	46	9 513	11 022
2009. IV. negyedév	926	362	161	94	3	1 020	39	2 556	372	2 496	33	5 495	6 515
Több napra látogatók													
2004	7 819	2 345	904	1 200	283	9 019	166	366	425	1 964	272	3 193	12 212
2005	7 057	2 401	647	1 297	355	8 354	133	215	715	305	256	1 625	9 979
2006	6 296	2 078	547	1 222	217	7 517	108	64	704	575	291	1 742	9 259
2007	5 886	1 950	516	1 120	164	7 006	105	47	614	586	280	1 632	8 638
2008	6 241	1 993	792	1 269	154	7 510	118	37	502	502	146	1 305	8 814
2009	6 794	2 272	883	1 169	150	7 963	139	44	475	387	51	1 095	9 058
2009. I. negyedév	1 039	454	204	276	26	1 314	28	8	130	103	11	281	1 595
2009. II. negyedév	1 704	572	239	292	42	1 996	39	8	109	67	14	238	2 234
2009. III. negyedév	2 575	646	209	285	41	2 860	29	14	93	131	11	278	3 138
2009. IV. negyedév	1 476	600	232	316	41	1 793	42	14	143	85	15	298	2 091
Látogatók összesen													
2004	11 128	3 834	1 606	1 569	337	12 697	280	7 290	896	11 907	864	21 237	33 934
2005	10 982	4 150	1 569	1 740	418	12 722	237	6 699	2 653	12 924	938	23 451	36 173
2006	10 709	3 855	1 472	1 710	256	12 419	293	6 980	2 522	14 694	1 410	25 899	38 318
2007	10 468	2 173	1 360	1 624	193	12 092	291	7 367	2 646	14 832	2 151	27 287	39 379
2008	10 803	3 786	1 720	1 850	182	12 653	379	7 976	2 436	15 004	1 105	26 900	39 554
2009	11 076	3 838	1 812	1 594	168	12 670	308	10 595	2 112	14 692	246	27 953	40 624
2009. I. negyedév	1 802	780	390	378	31	2 181	109	2 524	573	2 495	60	5 761	7 942
2009. II. negyedév	2 898	1 005	478	410	48	3 308	66	2 640	519	3 300	81	6 606	9 916
2009. III. negyedév	3 973	1 091	552	395	45	4 368	52	2 862	505	6 315	57	9 791	14 159
2009. IV. negyedév	2 402	962	393	411	44	2 813	81	2 569	515	2 581	48	5 794	8 606

2.4. A Magyarországra látogató külföldiek megoszlása az utazás célja szerint, 2004–2009 (folytatás)

(%)

Időszak	Turisztikai motiváció						Nem turisztikai motiváció						Össze- sen
	szabad- idős turizmus	ebből:		üzleti turiz- mus	ebből:		tanu- lás	vá- sár- lás	mun- ka- vég- zés	át- uta- zás	egyéb	együtt	
		ro- kon- barát- látog- atás	gyógy- és egész- ség- turiz- mus		kon- feren- cia- turiz- mus	együtt							
Egy napra látogatók													
2004	15,2	6,9	3,2	1,7	0,2	16,9	0,5	31,9	2,2	45,8	2,7	83,1	100,0
2005	15,0	6,7	3,5	1,7	0,2	16,7	0,4	24,8	7,4	48,2	2,6	83,3	100,0
2006	15,2	6,1	3,2	1,7	0,1	16,9	0,6	23,8	6,3	48,6	3,9	83,1	100,0
2007	14,9	5,7	2,7	1,6	0,1	16,5	0,6	23,8	6,6	46,3	6,1	83,5	100,0
2008	14,8	5,8	3,0	1,9	0,1	16,7	0,8	25,8	6,3	47,2	3,1	83,3	100,0
2009	13,6	5,0	2,9	1,3	0,1	14,9	0,5	33,4	5,2	45,3	0,6	85,1	100,0
2009. I. negyedév	12,0	5,1	2,9	1,6	0,1	13,7	1,3	39,6	7,0	37,7	0,8	86,3	100,0
2009. II. negyedév	15,5	5,6	3,1	1,5	0,1	17,1	0,4	34,3	5,3	42,1	0,9	82,9	100,0
2009. III. negyedév	12,7	4,0	3,1	1,0	0,0	13,7	0,2	25,8	3,7	56,1	0,4	86,3	100,0
2009. IV. negyedév	14,2	5,6	2,5	1,4	0,0	15,7	0,6	39,2	5,7	38,3	0,5	84,3	100,0
Több napra látogatók													
2004	64,0	19,2	7,4	9,8	2,3	73,9	1,4	3,0	3,5	16,1	2,2	26,1	100,0
2005	70,7	24,1	6,5	13,0	3,6	83,7	1,3	2,2	7,2	3,1	2,6	16,3	100,0
2006	68,0	22,4	5,9	13,2	2,3	81,2	1,2	0,7	7,6	6,2	3,1	18,8	100,0
2007	68,1	22,6	6,0	13,0	1,9	81,1	1,2	0,5	7,1	6,8	3,2	18,9	100,0
2008	70,8	22,6	9,0	14,4	1,7	85,2	1,3	0,4	5,7	5,7	1,7	14,8	100,0
2009	75,0	25,1	9,7	12,9	1,7	87,9	1,5	0,5	5,2	4,3	0,6	12,1	100,0
2009. I. negyedév	65,1	28,5	12,8	17,3	1,6	82,4	1,8	0,5	8,2	6,5	0,7	17,6	100,0
2009. II. negyedév	76,3	25,6	10,7	13,1	1,9	89,3	1,8	0,4	4,9	3,0	0,6	10,7	100,0
2009. III. negyedév	82,1	20,6	6,7	9,1	1,3	91,1	0,9	0,4	3,0	4,2	0,4	8,9	100,0
2009. IV. negyedév	70,6	28,7	11,1	15,1	1,9	85,7	2,0	0,6	6,8	4,1	0,7	14,3	100,0
Látogatók összesen													
2004	32,8	11,3	4,7	4,6	1,0	37,4	0,8	21,5	2,6	35,1	2,5	62,6	100,0
2005	30,4	11,5	4,3	4,8	1,2	35,2	0,7	18,5	7,3	35,7	2,6	64,8	100,0
2006	27,9	10,1	3,8	4,5	0,7	32,4	0,8	18,2	6,6	38,3	3,7	67,6	100,0
2007	26,6	5,5	3,5	4,1	0,5	30,7	0,7	18,7	6,7	37,7	5,5	69,3	100,0
2008	27,3	9,6	4,3	4,7	0,5	32,0	1,0	20,2	6,2	37,9	2,8	68,0	100,0
2009	27,3	9,4	4,5	3,9	0,4	31,2	0,8	26,1	5,2	36,2	0,6	68,8	100,0
2009. I. negyedév	22,7	9,8	4,9	4,8	0,4	27,5	1,4	31,8	7,2	31,4	0,8	72,5	100,0
2009. II. negyedév	29,2	10,1	4,8	4,1	0,5	33,4	0,7	26,6	5,2	33,3	0,8	66,6	100,0
2009. III. negyedév	28,1	7,7	3,9	2,8	0,3	30,8	0,4	20,2	3,6	44,6	0,4	69,2	100,0
2009. IV. negyedév	27,9	11,2	4,6	4,8	0,5	32,7	0,9	29,9	6,0	30,0	0,6	67,3	100,0

2.5. A Magyarországra látogató külföldiek tartózkodási ideje, 2004–2009

Időszak	Egy napra látogatók által eltöltött idő összesen, ezer nap	Többnapos látogatók					Látogatók	
		1–3 éjszakát eltöltők		4 vagy több éjszakát eltöltők		összesen	tartózkodási ideje összesen, ezer nap	által átlagosan eltöltött idő, nap
		tartózkodási ideje összesen, ezer nap	által átlagosan eltöltött idő, nap	tartózkodási ideje összesen, ezer nap	által átlagosan eltöltött idő, nap	által átlagosan eltöltött idő, nap		
2004	21 722	16 582	2,6	59 249	10,1	6,2	97 553	2,9
2005	26 194	13 751	2,8	53 173	10,5	6,7	93 119	2,6
2006	29 059	13 151	2,8	57 718	12,8	7,7	99 928	2,6
2007	30 741	12 238	2,8	54 632	12,9	7,7	97 612	2,5
2008	30 740	12 496	2,9	54 150	12,1	7,6	97 385	2,5
2009	31 565	12 876	3,0	52 547	11,2	7,2	96 988	2,4
2009. I. negyedév	6 347	2 549	2,9	8 055	11,4	6,6	16 951	2,1
II. negyedév	7 681	3 236	3,0	13 193	11,3	7,4	24 110	2,4
III. negyedév	11 022	3 681	3,0	20 961	11,0	7,9	35 663	2,5
IV. negyedév	6 515	3 411	2,9	10 338	11,1	6,6	20 264	2,4
Előző év azonos időszaka = 100,0								
2005	120,6	82,9	107,7	89,7	104,0	108,1	95,5	89,7
2006	110,9	95,6	100,0	108,5	121,9	113,2	107,3	100,0
2007	105,8	93,1	100,0	94,7	100,8	100,0	97,7	96,2
2008	100,0	102,1	103,6	99,1	93,8	95,4	99,8	97,0
2009	102,7	103,0	102,0	97,0	92,3	97,3	99,6	97,0
2009. I. negyedév	105,6	97,8	103,6	108,0	100,0	104,8	105,4	100,0
II. negyedév	108,1	99,9	103,4	100,6	95,8	100,0	102,8	96,0
III. negyedév	100,0	109,0	102,6	87,7	86,2	87,8	93,1	93,3
IV. negyedév	98,6	104,2	100,0	106,9	95,1	100,0	103,6	102,4

2.6. A Magyarországra látogató külföldiek tartózkodási ideje az utazás motivációja szerint, 2004–2009

(ezer nap)

Időszak	Turisztikai motiváció					együtt
	szabadidős turizmus	ebből:		üzleti turizmus	ebből: konferencia-turizmus	
		rokon-, barátlátogatás	gyógy- és egészség- turizmus			
Egy napra látogatók						
2004	3 309	1 490	702	369	53	3 678
2005	3 925	1 748	922	443	63	4 368
2006	4 413	1 777	927	489	39	4 902
2007	4 583	1 738	843	504	28	5 087
2008	4 562	1 793	928	581	28	5 143
2009	4 282	1 567	929	426	18	4 707
2009. I. negyedév	764	326	186	103	4	866
2009. II. negyedév	1 194	433	238	118	6	1 312
2009. III. negyedév	1 398	445	343	110	4	1 509
2009. IV. negyedév	926	362	161	94	3	1 020
Több napra látogatók						
2004	54 030	14 907	6 262	5 453	1 403	59 483
2005	46 178	15 863	4 585	5 735	1 660	51 913
2006	46 773	14 692	4 465	5 481	991	52 254
2007	45 512	13 139	4 935	4 473	716	49 985
2008	47 672	13 925	7 774	5 230	668	52 902
2009	49 365	16 040	7 884	5 051	717	54 416
2009. I. negyedév	6 680	3 106	1 568	1 180	103	7 860
2009. II. negyedév	11 904	4 072	2 156	1 205	196	13 108
2009. III. negyedév	21 363	5 092	2 185	1 248	226	22 611
2009. IV. negyedév	9 418	3 771	1 975	1 419	191	10 836
Látogatók összesen						
2004	57 338	16 397	6 964	5 823	1 456	63 161
2005	50 006	17 612	5 506	6 178	1 723	56 184
2006	51 187	16 469	5 392	5 970	1 030	57 156
2007	50 094	14 877	5 778	4 977	744	55 071
2008	52 234	15 718	8 702	5 812	696	58 045
2009	53 646	17 606	8 812	5 477	735	59 123
2009. I. negyedév	7 443	3 432	1 754	1 283	108	8 726
2009. II. negyedév	13 098	4 505	2 394	1 323	203	14 421
2009. III. negyedév	22 762	5 537	2 527	1 358	230	24 120
2009. IV. negyedév	10 343	4 133	2 137	1 513	194	11 856

2.6. A Magyarországra látogató külföldiek tartózkodási ideje az utazás motivációja szerint, 2004–2009 (folytatás)

(ezer nap)

Időszak	Nem turisztikai motiváció						Összesen
	tanulás	vásárlás	munka- végzés	átutazás	egyéb	együtt	
Egy napra látogatók							
2004	113	6 924	471	9 943	592	18 044	21 722
2005	104	6 484	1 938	12 619	682	21 826	26 194
2006	185	6 916	1 817	14 119	1 120	24 157	29 059
2007	186	7 321	2 031	14 246	1 871	25 655	30 741
2008	261	7 939	1 934	14 503	959	25 596	30 740
2009	169	10 551	1 637	14 305	195	26 858	31 565
2009. I. negyedév	81	2 516	443	2 392	49	5 480	6 347
2009. II. negyedév	27	2 632	410	3 233	67	6 369	7 681
2009. III. negyedév	23	2 848	413	6 184	46	9 513	11 022
2009. IV. negyedév	39	2 556	372	2 496	33	5 495	6 515
Több napra látogatók							
2004	2 555	1 158	6 416	3 927	2 291	16 348	75 831
2005	3 510	809	7 556	610	2 155	14 640	66 924
2006	4 749	162	8 726	1 162	3 816	18 615	70 869
2007	5 134	124	8 117	1 245	2 265	16 885	66 870
2008	6 036	212	5 639	1 050	807	13 744	66 645
2009	5 737	123	4 048	783	317	11 007	65 423
2009. I. negyedév	1 496	22	951	216	60	2 744	10 604
2009. II. negyedév	1 925	17	1 150	135	92	3 320	16 428
2009. III. negyedév	690	39	966	262	73	2 030	24 642
2009. IV. negyedév	1 626	45	980	170	91	2 913	13 749
Látogatók összesen							
2004	2 669	8 082	6 888	13 870	2 883	34 392	97 553
2005	3 614	7 292	9 493	13 229	2 837	36 466	93 119
2006	4 933	7 078	10 543	15 282	4 936	42 772	99 928
2007	5 320	7 444	10 148	15 491	4 136	42 540	97 612
2008	6 298	8 151	7 573	15 552	1 766	39 340	97 385
2009	5 906	10 675	5 685	15 088	512	37 865	96 988
2009. I. negyedév	1 576	2 538	1 394	2 608	109	8 225	16 951
2009. II. negyedév	1 952	2 649	1 560	3 368	160	9 689	24 110
2009. III. negyedév	713	2 887	1 379	6 446	119	11 544	35 663
2009. IV. negyedév	1 664	2 601	1 352	2 666	124	8 408	20 264

2.7. A Magyarországra több napra látogató külföldiek átlagos tartózkodási ideje az utazás motivációja szerint, 2004–2009

(nap)

Időszak	Turisztikai motiváció						együtt
	szabadidős turizmus	ebből:		üzleti turizmus	ebből:		
		rokon-, barát-látogatás	gyógy- és egészség-turizmus		konferencia-turizmus		
2004	6,9	6,4	6,9	4,5	5,0	6,6	
2005	6,5	6,6	7,1	4,4	4,7	6,2	
2006	7,4	7,1	8,2	4,5	4,6	7,0	
2007	7,7	6,7	9,6	4,0	4,4	7,1	
2008	7,6	7,0	9,8	4,1	4,3	7,0	
2009	7,3	7,1	8,9	4,3	4,8	6,8	
2009. I. negyedév	6,4	6,8	7,7	4,3	3,9	6,0	
2009. II. negyedév	7,0	7,1	9,0	4,1	4,7	6,6	
2009. III. negyedév	8,3	7,9	10,5	4,4	5,5	7,9	
2009. IV. negyedév	6,4	6,3	8,5	4,5	4,7	6,0	

2.7. A Magyarországra több napra látogató külföldiek átlagos tartózkodási ideje az utazás motivációja szerint, 2004–2009 (folytatás)

(nap)

Időszak	Nem turisztikai motiváció						Összesen
	tanulás	vásárlás	munka-végzés	átutazás	egyéb	együtt	
2004	15,4	3,2	15,1	2,0	8,4	5,1	6,2
2005	26,4	3,8	10,6	2,0	8,4	9,0	6,7
2006	44,0	2,5	12,4	2,0	13,1	10,7	7,7
2007	48,9	2,6	13,2	2,1	8,1	10,3	7,7
2008	51,2	5,7	11,2	2,1	5,5	10,5	7,6
2009	41,4	2,8	8,5	2,0	6,2	10,0	7,2
2009. I. negyedév	53,4	2,6	7,3	2,1	5,4	9,8	6,6
2009. II. negyedév	49,0	2,1	10,5	2,0	6,6	13,9	7,4
2009. III. negyedév	23,7	2,8	10,4	2,0	6,6	7,3	7,9
2009. IV. negyedév	38,6	3,3	6,9	2,0	6,1	9,8	6,6

2.8. A Magyarországra látogató külföldiek a felkeresett turisztikai régiók szerint, 2004–2009*

Időszak	Budapest	Közép-Duna-vidék	Észak-Alföld	Nyugat-Dunántúl	Észak-Magyarország	Balaton	Tisza-tó	Közép-Dunántúl	Dél-Alföld	Dél-Dunántúl
Száma, ezer fő										
2004	3 674	454	668	2 081	618	1 939	341	1 353	924	659
2005	4 108	397	431	1 862	730	1 395	210	1 290	697	561
2006	3 546	250	455	2 121	430	1 311	129	890	453	496
2007	3 342	226	501	2 006	305	1 229	113	639	383	578
2008	3 612	230	546	2 346	310	1 205	106	500	303	466
2009	3 838	231	660	2 306	313	1 253	60	413	290	585
2009. I. negyedév	676	51	133	489	32	72	4	106	42	88
2009. II. negyedév	1 014	60	169	581	64	263	12	95	64	159
2009. III. negyedév	1 222	73	224	684	116	792	36	109	106	181
2009. IV. negyedév	926	48	133	551	101	126	7	102	77	157
Megoszlása, %										
2004	30,1	3,7	5,5	17,0	5,1	15,9	2,8	11,1	7,6	5,4
2005	42,5	4,1	4,5	19,3	7,6	14,4	2,2	13,3	7,2	5,8
2006	38,3	2,7	4,9	22,9	4,7	14,2	1,4	9,6	4,9	5,4
2007	38,7	2,6	5,8	23,2	3,5	14,2	1,3	7,4	4,4	6,7
2008	41,0	2,6	6,2	26,6	3,5	13,7	1,2	5,7	3,4	5,3
2009	42,4	2,5	7,3	25,5	3,5	13,8	0,7	4,6	3,2	6,5
2009. I. negyedév	42,4	3,2	8,3	30,7	2,0	4,5	0,3	6,7	2,6	5,5
2009. II. negyedév	45,4	2,7	7,6	26,0	2,9	11,8	0,5	4,3	2,9	7,1
2009. III. negyedév	38,9	2,3	7,2	21,8	3,7	25,3	1,2	3,5	3,4	5,8
2009. IV. negyedév	44,3	2,3	6,4	26,3	4,8	6,0	0,4	4,9	3,7	7,5

* Külföldi látogatók száma tehergépkocsi-vezetők nélkül. A legalább 1 éjszakát eltöltő külföldi látogatók száma. A megkérdezettek több régiót is megjelölhettek.

2.9. A Magyarországra látogató külföldiek főbb mutatói küldő országok szerint, 2009

Országok, országcsoportok, földrészek	Látogatók száma, ezer fő	Ebből:		Látogatók tartózkodási ideje, ezer nap	Látogatók kiadásai, millió forint	Ebből:	
		egy napra látogatók száma	turisztikai motivációval érkezők száma			egy napra látogatók kiadásai	turisztikai motivációval érkező kiadásai
Ausztria	6 437	5 515	2 889	10 654	126 832	67 905	87 933
Belgium, Luxemburg ^{a)}	147	55	84	858	10 662	301	9 669
Bulgária	1 234	1 183	20	1 377	10 973	7 614	2 012
Csehország	1 077	827	330	1 884	17 360	5 241	13 304
Dánia	93	1	83	718	10 891	2	10 586
Egyesült Királyság	359	49	296	2 424	37 362	678	34 904
Észtország, Lettország, Litvánia, Ciprus, Málta ^{a)}	148	51	78	1 091	15 969	296	9 683
Finnország	83	2	79	577	11 835	89	11 205
Franciaország	364	132	220	1 930	27 946	910	24 611
Görögország	112	20	90	752	15 487	154	13 659
Hollandia	306	103	183	1 939	23 957	586	22 160
Horvátország	971	918	224	1 086	8 115	6 287	2 261
Írország	54	0	52	391	8 610	7	8 321
Izrael	93	–	84	860	11 428	–	9 946
Kanada	91	1	89	1 233	20 931	73	19 652
Lengyelország	1 566	955	594	4 594	46 986	6 278	39 703
Németország	3 130	948	2 034	19 896	242 524	6 489	221 840
Norvégia	65	1	60	605	10 261	5	8 986
Olaszország	625	252	360	2 432	31 748	1 662	28 630
Oroszország	106	36	68	812	15 242	417	13 113
Portugália, Spanyolország ^{a)}	212	13	194	1 398	27 311	140	25 649
Románia	7 783	7 062	1 122	10 578	75 627	57 582	18 106
Svájc	253	78	173	1 519	19 534	522	18 731
Svédország	178	31	141	1 496	17 965	250	16 203
Szerbia, Montenegró, Koszovó ^{a)}	2 201	1 992	460	2 705	36 785	31 935	4 668
Szlovákia	9 095	8 584	1 414	10 199	88 740	80 221	11 336
Szlovénia	418	411	80	435	3 815	3 504	750
Ukrajna	1 685	1 478	335	2 341	72 397	65 715	7 070
USA	397	4	383	3 685	67 916	205	63 361
Európa	39 606	31 506	11 741	86 270	1 030 047	349 977	672 313
EU	33 420	26 192	10 343	75 622	852 601	239 912	610 265
Ázsia	376	49	311	4 562	55 183	2 954	39 811
Afrika	22	–	18	416	4 678	–	3 205
Amerika	557	9	536	5 318	99 318	303	92 866
Ausztrália	63	–	63	422	11 410	–	11 410
Mindösszesen	40 624	31 565	12 670	96 988	1 200 637	353 234	819 605

a) A jelölt országok a teljeskörűsítéskor összevonásra kerültek, mely az adott országok mintaelemszámának csekély voltával indokolható.

2.10. A Magyarországra látogató külföldiek száma az utazás motivációja és küldő országok szerint, 2009

(ezer fő)

Országok, országcsoportok, földrészek	Turisztikai motiváció					
	Szabadidős turizmus	ebből:		üzleti turizmus	ebből:	együtt
		rokon-, barát-látogatás	gyógy- és egészség-turizmus		konferencia-turizmus	
Ausztria	2 757	614	644	132	3	2 889
Belgium, Luxemburg ^{a)}	70	28	4	15	3	84
Bulgária	3	1	0	17	0	20
Csehország	225	60	37	105	10	330
Dánia	73	7	6	10	2	83
Egyesült Királyság	244	68	9	52	5	296
Észtország, Lettország, Litvánia, Ciprus, Málta ^{a)}	43	2	0	35	4	78
Finnország	71	5	0	9	1	79
Franciaország	178	42	1	42	3	220
Görögország	73	7	0	17	5	90
Hollandia	155	48	12	28	3	183
Horvátország	172	82	69	52	3	224
Írország	42	8	3	10	1	52
Izrael	72	17	1	12	1	84
Kanada	76	24	0	13	3	89
Lengyelország	481	57	151	113	5	594
Németország	1 683	467	342	352	47	2 034
Norvégia	55	10	3	4	1	60
Olaszország	288	81	7	72	5	360
Oroszország	52	15	3	16	3	68
Portugália, Spanyolország ^{a)}	172	19	2	22	5	194
Románia	1 029	754	121	93	8	1 122
Svájc	142	61	20	31	5	173
Svédország	128	43	2	13	2	141
Szerbia, Montenegró, Koszovó ^{a)}	425	300	71	35	6	460
Szlovákia	1 310	562	241	104	7	1 414
Szlovénia	51	21	19	28	1	80
Ukrajna	319	254	39	16	1	335
USA	323	73	1	60	6	383
Európa	10 301	3 649	1 808	1 440	140	11 741
EU	9 076	2 895	1 599	1 267	119	10 343
Ázsia	249	65	1	62	11	311
Afrika	13	4	0	5	1	18
Amerika	454	112	2	82	15	536
Ausztrália	59	7	0	4	1	63
Mindösszesen	11 076	3 838	1 812	1 594	168	12 670
2008=100%	102,5	101,4	105,3	86,2	92,3	100,1

a) A jelölt országok a teljeskörűsítéskor összevonásra kerültek, mely az adott országok mintaelemszámának csekély voltával indokolható.

2.10. A Magyarországra látogató külföldiek száma az utazás motivációja és küldő országok szerint, 2009 (folytatás)

(ezer fő)

Ország, országcsoport	Nem turisztikai motiváció						Összesen
	tanulás	vásárlás	munka- végzés	átutazás	egyéb	együtt	
Ausztria	14	2 627	230	610	66	3 548	6 437
Belgium, Luxemburg ^{a)}	1	0	4	56	0	62	147
Bulgária	0	0	4	1 209	0	1 214	1 234
Csehország	3	66	19	656	4	747	1 077
Dánia	0	0	1	9	0	10	93
Egyesült Királyság	3	0	2	57	1	63	359
Észtország, Lettország, Litvánia, Ciprus, Málta ^{a)}	18	0	1	51	0	71	148
Finnország	2	0	0	2	0	3	83
Franciaország	3	11	3	126	0	144	364
Görögország	2	0	0	20	0	22	112
Hollandia	2	1	3	115	2	123	306
Horvátország	3	392	21	329	3	748	971
Írország	1	0	1	0	0	2	54
Izrael	5	0	1	0	4	9	93
Kanada	2	0	0	0	0	2	91
Lengyelország	1	7	49	914	1	972	1 566
Németország	17	7	95	970	6	1 096	3 130
Norvégia	4	0	0	1	0	5	65
Olaszország	2	3	5	253	2	264	625
Oroszország	1	0	1	36	0	38	106
Portugália, Spanyolország ^{a)}	3	1	2	12	0	18	212
Románia	11	969	246	5 425	10	6 661	7 783
Svájc	0	0	0	79	0	80	253
Svédország	5	0	1	30	0	37	178
Szerbia, Montenegró, Koszovó ^{a)}	14	510	61	1 140	16	1 741	2 201
Szlovákia	141	5 526	842	1 051	121	7 681	9 095
Szlovénia	0	177	13	146	2	339	418
Ukrajna	19	226	484	618	3	1 350	1 685
USA	6	1	6	2	0	15	397
Európa	274	10 572	2 096	14 681	241	27 864	39 606
EU	229	9 396	1 523	11 714	217	23 077	33 420
Ázsia	24	22	8	6	4	64	376
Afrika	1	0	1	0	1	4	22
Amerika	9	1	7	5	0	21	557
Ausztrália	0	0	0	0	0	0	63
Mindösszesen	308	10 595	2 112	14 692	246	27 953	40 624
2008=100%	81,3	132,8	86,7	97,9	22,3	103,9	102,7

a) A jelölt országok a teljeskörűsítéskor összevonásra kerültek, mely az adott országok mintaelemszámának csekély voltával indokolható.

2.11. A Magyarországra látogató külföldiek kiadásai (folyó áron), 2004–2009

Időszak	Egy napra látogatók		Több napra látogatók		Látogatók összesen	
	kiadásai, millió forint	egy fő egy napjára jutó költése, ezer forint/fő/nap	kiadásai, millió forint	egy fő egy napjára jutó költése, ezer forint/fő/nap	kiadásai, millió forint	egy fő egy napjára jutó költése, ezer forint/fő/nap
2004	192 269	8,9	629 531	8,3	821 800	8,4
2005	197 734	7,5	666 555	10,0	864 288	9,3
2006	250 288	8,6	720 247	10,2	970 535	9,7
2007	235 336	7,7	695 650	10,4	930 985	9,5
2008	323 604	10,5	763 557	11,5	1 087 161	11,2
2009	353 234	11,2	847 402	13,0	1 200 637	12,4
2004. I. negyedév	40 191	11,2	158 802	9,3	198 993	9,7
II. negyedév	50 052	8,9	170 435	9,0	220 487	8,9
III. negyedév	56 387	7,9	207 630	7,2	264 017	7,3
IV. negyedév	45 640	8,5	92 663	8,5	138 302	8,5
2005. I. negyedév	38 380	8,4	168 411	12,9	206 791	11,7
II. negyedév	55 435	9,4	161 162	10,0	216 596	9,9
III. negyedév	52 508	5,6	213 127	8,3	265 635	7,5
IV. negyedév	51 411	8,2	123 855	10,3	175 267	9,6
2006. I. negyedév	59 388	10,8	108 844	10,2	168 231	10,4
II. negyedév	57 649	8,5	180 384	9,5	238 033	9,2
III. negyedév	73 667	7,4	258 920	10,4	332 586	9,5
IV. negyedév	59 585	8,8	172 100	10,6	231 684	10,0
2007. I. negyedév	50 015	8,1	116 426	10,3	166 442	9,5
II. negyedév	60 473	8,2	174 984	9,5	235 456	9,1
III. negyedév	71 894	6,8	241 687	9,9	313 582	9,0
IV. negyedév	52 953	8,0	162 553	12,7	215 506	11,1
2008. I. negyedév	62 062	10,3	125 457	12,5	187 519	11,7
II. negyedév	66 839	9,4	194 872	11,9	261 711	11,2
III. negyedév	104 822	9,5	261 085	9,6	365 907	9,6
IV. negyedév	89 881	13,6	182 143	14,1	272 024	13,9
2009. I. negyedév	81 460	12,8	151 575	14,3	233 035	13,7
II. negyedév	88 834	11,6	222 523	13,5	311 357	12,9
III. negyedév	105 264	9,6	287 909	11,7	393 173	11,0
IV. negyedév	77 676	11,9	185 396	13,5	263 072	13,0

2.12. A Magyarországra látogató külföldiek kiadásai utazási motivációk szerint, 2004–2009

(millió forint)

Időszak	Turisztikai motiváció					együtt
	szabadidős turizmus	ebből:		üzleti turizmus	ebből: konferencia-turizmus	
		rokon-, barát-látogatás	gyógy- és egészség-turizmus			
Egy napra látogatók						
2 004	27 391	6 540	11 986	5 158	773	32 549
2 005	40 047	8 778	21 172	6 752	589	46 799
2 006	53 788	11 832	28 459	7 305	358	61 093
2 007	40 974	7 106	23 904	6 375	261	47 349
2 008	42 636	8 695	25 760	10 024	274	52 659
2 009	40 397	8 207	21 890	8 726	210	49 123
2009. I. negyedév	9 137	1 554	6 391	3 976	34	13 113
II. negyedév	11 126	2 294	5 739	1 722	48	12 847
III. negyedév	11 959	2 233	6 252	1 707	16	13 667
IV. negyedév	8 175	2 127	3 509	1 321	113	9 496
2008=100%	94,7	94,4	85,0	87,1	76,6	93,3
Több napra látogatók						
2 004	465 378	79 593	76 358	99 440	23 209	564 817
2 005	453 521	97 412	56 490	131 411	32 269	584 931
2 006	475 702	90 262	48 973	140 947	23 282	616 649
2 007	455 980	87 215	58 788	135 979	19 005	591 959
2 008	529 854	107 453	98 599	148 265	18 736	678 119
2 009	623 641	123 021	121 616	146 841	22 961	770 482
2009. I. negyedév	98 177	25 812	30 631	34 477	3 412	132 654
II. negyedév	160 280	32 370	30 566	38 269	6 352	198 549
III. negyedév	237 061	34 735	30 673	36 833	7 356	273 894
IV. negyedév	128 124	30 104	29 745	37 261	5 841	165 385
2008=100%	117,7	114,5	123,3	99,0	122,6	113,6
Látogatók összesen						
2 004	492 769	86 134	88 344	104 598	23 982	597 366
2 005	497 833	106 190	77 661	138 163	105 305	635 996
2 006	529 489	102 094	77 432	148 252	23 640	677 741
2 007	496 954	94 321	82 693	142 354	19 266	639 308
2 008	572 490	116 148	124 359	158 288	19 010	730 778
2 009	664 038	131 228	143 506	155 567	23 172	819 605
2009. I. negyedév	107 314	27 366	37 022	38 453	3 446	145 767
II. negyedév	171 405	34 664	36 306	39 991	6 399	211 397
III. negyedév	249 020	36 967	36 925	38 541	7 372	287 561
IV. negyedév	136 299	32 231	33 253	38 582	5 954	174 881
2008=100%	116,0	113,0	115,4	98,3	121,9	112,2

2.12. A Magyarországra látogató külföldiek kiadásai utazási motivációk szerint, 2004–2009 (folytatás)

(millió forint)

Időszak	Nem turisztikai motiváció						Összesen
	tanulás	vásárlás	munka- végzés	átutazás	egyéb	együtt	
Egy napra látogatók							
2 004	386	118 060	1 220	37 634	2 421	159 720	192 269
2 005	321	99 981	7 366	38 387	4 523	150 578	197 734
2 006	1 670	104 086	21 881	48 566	12 994	189 195	250 288
2 007	239	106 485	18 960	47 650	14 653	187 986	235 336
2 008	424	119 402	81 904	63 038	6 177	270 945	323 604
2 009	299	154 041	72 626	76 031	1 114	304 111	353 234
2009. I. negyedév	95	36 960	17 241	13 746	304	68 347	81 460
II. negyedév	49	38 723	18 843	17 897	476	75 987	88 834
III. negyedév	46	41 027	20 595	29 754	175	91 598	105 264
IV. negyedév	109	37 331	15 946	14 634	160	68 180	77 676
2008=100%	70,5	129,0	88,7	120,6	18,0	112,2	109,2
Több napra látogatók							
2 004	9 130	17 748	16 495	9 185	12 155	64 713	629 531
2 005	18 376	13 407	31 920	2 014	11 997	77 714	666 555
2 006	28 475	2 997	42 072	4 729	25 325	103 598	720 247
2 007	28 352	4 600	47 699	6 050	16 990	103 691	695 650
2 008	32 743	3 092	33 002	7 569	9 031	85 438	763 557
2 009	35 135	4 151	28 417	5 840	3 377	76 921	847 402
2009. I. negyedév	8 729	538	7 381	1 526	748	18 921	151 575
II. negyedév	13 100	797	8 111	994	970	23 973	222 523
III. negyedév	4 683	1 319	5 272	1 792	948	14 015	287 909
IV. negyedév	8 623	1 496	7 653	1 529	710	20 011	185 396
2008=100%	107,3	134,2	86,1	77,2	37,4	90,0	111,0
Látogatók összesen							
2 004	9 516	135 808	17 715	46 819	14 576	224 434	821 800
2 005	18 697	113 388	39 286	40 401	16 520	228 292	864 288
2 006	30 144	107 083	63 953	53 295	38 318	292 793	970 534
2 007	28 591	111 085	66 658	53 699	31 644	291 677	930 985
2 008	33 167	122 494	114 907	70 607	15 208	356 383	1 087 161
2 009	35 434	158 191	101 043	81 871	4 492	381 031	1 200 637
2009. I. negyedév	8 824	37 498	24 622	15 272	1 052	87 268	233 035
II. negyedév	13 149	39 520	26 954	18 891	1 446	99 960	311 357
III. negyedév	4 729	42 347	25 867	31 546	1 123	105 612	393 173
IV. negyedév	8 731	38 826	23 599	16 163	870	88 189	263 072
2008=100%	106,8	129,1	87,9	116,0	29,5	106,9	110,4

2.13. A Magyarországra látogató külföldiek kiadásai utazási motivációk és országok szerint, 2009

Országok, országcsoportok	Turisztikai motiváció						aránya az összesen kiadáson belül, %
	szabadidős turizmus	ebből:		üzleti turizmus	ebből:	együtt	
		rokon-, barát- látogatás	gyógy- és egészség- turizmus		konferencia- turizmus		
	millió forint						
Ausztria	80 694	10 135	43 959	7 239	286	87 933	69,3
Belgium, Luxemburg ^{a)}	7 741	2 725	660	1 929	518	9 669	90,7
Bulgária	458	224	0	1 553	0	2 012	18,3
Csehország	9 596	744	2 249	3 708	369	13 304	76,6
Dánia	9 174	673	1 037	1 412	300	10 586	97,2
Egyesült Királyság	28 484	6 549	3 184	6 420	833	34 904	93,4
Észtország, Lettország, Litvánia, Ciprus, Málta ^{a)}	5 528	120	0	4 155	703	9 683	60,6
Finnország	9 946	499	0	1 259	237	11 205	94,7
Franciaország	19 321	3 532	925	5 290	466	24 611	88,1
Görögország	10 506	1 071	0	3 153	641	13 659	88,2
Hollandia	18 472	4 615	2 561	3 688	393	22 160	92,5
Horvátország	1 401	760	336	859	82	2 261	27,9
Írország	6 798	757	2 200	1 523	187	8 321	96,6
Izrael	8 623	1 870	327	1 324	162	9 946	87,0
Kanada	15 998	5 277	178	3 654	821	19 652	93,9
Lengyelország	31 177	3 531	11 728	8 526	468	39 703	84,5
Németország	184 365	33 023	60 939	37 475	6 690	221 840	91,5
Norvégia	8 386	1 023	1 383	599	197	8 986	87,6
Olaszország	22 904	5 041	602	5 725	486	28 630	90,2
Oroszország	9 997	1 210	925	3 115	548	13 113	86,0
Portugália, Spanyolország ^{a)}	22 103	1 806	348	3 546	897	25 649	93,9
Románia	14 212	8 986	1 706	3 894	447	18 106	23,9
Svájc	15 228	5 116	4 231	3 504	748	18 731	95,9
Svédország	14 219	4 165	203	1 985	282	16 203	90,2
Szerbia, Montenegró, Koszovó ^{a)}	3 593	2 043	735	1 075	73	4 668	12,7
Szlovákia	9 501	2 962	1 845	1 835	275	11 336	12,8
Szlovénia	436	182	142	314	3	750	19,7
Ukrajna	5 518	4 002	298	1 553	153	7 070	9,8
USA	48 280	10 834	257	15 081	1 486	63 361	93,3
Európa	553 808	106 239	142 426	118 505	16 813	672 313	65,3
EU	505 637	91 339	134 291	104 629	14 480	610 265	71,6
Ázsia	26 261	5 746	327	13 551	1 758	39 811	72,1
Afrika	2 204	1 020	142	1 001	165	3 205	68,5
Amerika	71 604	16 711	556	21 262	4 084	92 866	93,5
Ausztrália	10 162	1 513	55	1 248	353	11 410	100,0
Mindösszesen	664 038	131 228	143 506	155 567	23 172	819 605	68,3
2008=100%	116,0	113,0	115,4	98,3	121,9	112,2	-

a) A jelölt országok a teljeskörűsítéskor összevonásra kerültek, mely az adott országok mintaelemszámának csekély voltával indokolható. A mintavételi eljárással megvalósított adatgyűjtés eredményei a fenti részletezettségben – egyes országok és utazási motivációk együttes (cellánkénti) vizsgálatokor – komolyabb mintavételi hibát és torzítást is tartalmazhatnak.

2.13. A Magyarországra látogató külföldiek kiadásai utazási motivációk és országok szerint, 2009 (folytatás)

Országok, országcsoportok	Nem turisztikai motiváció							Összesen
	tanulás	vásárlás	munka- végzés	átutazás	egyéb	együtt	aránya az összesen kiadásán belül	
	millió forint						%	
Ausztria	36	29 436	3 269	4 722	1 435	38 899	30,7	126 832
Belgium, Luxemburg ^{a)}	311	3	290	377	12	993	9,3	10 662
Bulgária	0	0	656	8 305	0	8 961	81,7	10 973
Csehország	46	896	635	2 397	82	4 056	23,4	17 360
Dánia	112	0	88	104	0	304	2,8	10 891
Egyesült Királyság	776	4	663	821	193	2 458	6,6	37 362
Észtország, Lettország, Litvánia, Ciprus, Málta ^{a)}	5 404	0	587	296	0	6 286	39,4	15 969
Finnország	559	0	58	13	0	630	5,3	11 835
Franciaország	975	586	997	769	8	3 335	11,9	27 946
Görögország	1 340	0	334	154	0	1 827	11,8	15 487
Hollandia	307	121	445	773	150	1 797	7,5	23 957
Horvátország	59	3 204	336	2 247	8	5 854	72,1	8 115
Írország	207	0	76	0	5	289	3,4	8 610
Izrael	1 271	0	88	0	122	1 482	13,0	11 428
Kanada	1 039	0	241	0	0	1 280	6,1	20 931
Lengyelország	48	378	2 099	4 581	177	7 283	15,5	46 986
Németország	4 444	1 764	7 664	6 624	187	20 684	8,5	242 524
Norvégia	1 146	27	96	6	0	1 275	12,4	10 261
Olaszország	536	98	862	1 591	31	3 118	9,8	31 748
Oroszország	443	0	1 134	417	135	2 129	14,0	15 242
Portugália, Spanyolország ^{a)}	1 136	18	399	99	9	1 661	6,1	27 311
Románia	523	19 913	11 642	25 303	140	57 522	76,1	75 627
Svájc	121	43	16	591	32	803	4,1	19 534
Svédország	958	3	569	224	9	1 762	9,8	17 965
Szerbia, Montenegro, Kosovó ^{a)}	226	21 936	1 270	8 620	64	32 117	87,3	36 785
Szlovákia	280	69 593	3 393	2 988	1 150	77 404	87,2	88 740
Szlovénia	0	2 624	56	381	4	3 065	80,3	3 815
Ukrajna	136	3 391	56 267	5 436	96	65 327	90,2	72 397
USA	2 001	48	2 488	18	0	4 555	6,7	67 916
Európa	22 369	155 374	94 164	81 751	4 076	357 735	34,7	1 030 047
EU	17 996	125 441	34 782	60 523	3 593	242 336	28,4	852 601
Ázsia	9 274	2 769	3 078	50	201	15 372	27,9	55 183
Afrika	540	0	718	0	215	1 473	31,5	4 678
Amerika	3 251	48	3 083	71	0	6 452	6,5	99 318
Ausztrália	0	0	0	0	0	0	0,0	11 410
Mindösszesen	35 434	158 191	101 043	81 871	4 492	381 031	31,7	1 200 637
2008=100%	106,8	129,1	87,9	116,0	29,5	106,9	-	110,4

a) A jelölt országok a teljeskörűsítéskor összevonásra kerültek, mely az adott országok mintaelemszámának csekély voltával indokolható. A mintavételi eljárással megvalósított adatgyűjtés eredményei a fenti részletezettségben – egyes országok és utazási motivációk együttes (cellánkénti) vizsgálatokor – komolyabb mintavételi hibát és torzítást is tartalmazhatnak.

2.14. A Magyarországra látogató külföldiek fogyasztási szerkezete, 2009

Szolgáltatás-, árucikkcsoport	Egy napra	Több napra	Látogatók összesen
	látogatók		
Külföldi látogatók fogyasztása, millió forint	353 234	847 402	1 200 637
	Megoszlása, %		
Szálláshely- és vendéglátó-szolgáltatások	8,0	45,4	34,4
Közlekedés	0,7	9,8	7,1
Üzemanyag-vásárlás	7,7	3,6	4,8
Élelmiszer, ital	28,1	8,0	13,9
Egyéb árucikk	41,6	12,0	20,7
Gyógyászati és egészség-megőrzési szolgáltatások	5,2	7,8	7,0
Kulturális, sport- és egyéb turisztikai szolgáltatások	0,3	6,7	4,9
Egyéb szolgáltatások	8,3	6,7	7,2
Összesen	100,0	100,0	100,0
	Külföldi látogatók fogyasztásának változása, 2008=100%		
Szálláshely- és vendéglátó-szolgáltatások	110,6	110,2	110,3
Közlekedés	102,7	95,8	96,0
Üzemanyag-vásárlás	131,2	115,9	122,7
Élelmiszer, ital	154,6	120,3	138,6
Egyéb árucikk	104,3	115,6	108,6
Gyógyászati és egészség-megőrzési szolgáltatások	84,3	112,2	104,6
Kulturális, sport- és egyéb turisztikai szolgáltatások	54,5	126,7	123,5
Egyéb szolgáltatások	64,2	106,0	86,8
Összesen	109,2	111,0	110,4
Turisztikai motivációval érkező külföldi látogatók fogyasztása összesen, millió forint	49 123	770 482	819 605
	Turisztikai motivációval érkező külföldi látogatók fogyasztásának változása, 2008=100%		
Szálláshely- és vendéglátó-szolgáltatások	104,4	97,9	99,0
Közlekedés	80,0	84,6	85,5
Üzemanyag-vásárlás	143,8	102,5	104,3
Élelmiszer, ital	127,3	114,1	114,4
Egyéb árucikk	133,3	104,4	106,4
Gyógyászati és egészség-megőrzési szolgáltatások	91,0	99,2	93,7
Kulturális, sport- és egyéb turisztikai szolgáltatások	71,5	115,3	114,8
Egyéb szolgáltatások	55,4	108,1	100,9
Összesen	93,3	113,6	112,2

2.15. A Magyarországra látogató külföldiek fogyasztási szerkezete utazási motivációk szerint, 2009

Fogyasztási szerkezet / Motiváció	Turisztikai motiváció					együtt
	szabadidős turizmus	ebből:		üzleti turizmus	ebből: konferencia-turizmus	
		rokon-, barát-látogatás	gyógy- és egészség-turizmus			
Megoszlás, %						
Szállás étkezéssel	19,9	4,1	24,4	24,1	26,1	20,7
Szállás étkezés nélkül	8,5	1,5	6,7	15,0	15,6	9,8
Étkezés vendéglátóhelyen	14,0	14,3	9,7	11,6	10,2	13,5
Vásárolt élelmiszer, ital	8,1	15,8	5,7	4,1	4,0	7,3
Nemzetközi közlekedés	6,1	7,5	0,5	10,7	9,5	7,0
Belföldi közlekedés	1,8	1,9	0,5	3,1	2,5	2,1
Autó bérlet	0,3	0,5	0,0	0,7	0,2	0,4
Üzemanyag	2,9	5,4	2,1	4,3	5,7	3,2
Kulturális programok	2,6	1,9	0,8	0,9	1,8	2,3
1 napos kirándulás M.-on befizetve	0,9	0,4	0,2	0,2	0,3	0,8
Egészségmegőrzés	10,1	5,0	32,2	0,9	2,3	8,4
Gyógyászat	2,2	1,6	7,1	0,0	0,0	1,8
Szórakozás	3,5	5,7	1,2	1,6	1,3	3,1
Sport, fitness	0,5	0,2	0,3	0,0	0,0	0,4
Biztosítás	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egyéb ajándékvásárlás	12,2	24,9	5,0	14,6	12,3	12,6
Tanulás	0,0	0,1	0,0	0,2	0,4	0,1
Egyéb költség	6,3	9,2	3,4	7,8	7,9	6,6
Összes kiadás, milliárd Ft	664 038	131 228	143 506	155 567	23 172	819 605
Egy fő egy napjára jutó kiadás, ezer Ft	12,4	7,5	16,3	28,4	31,5	13,9
2008=100%						
Szállás étkezéssel	102,5	143,0	92,1	115,0	128,0	106,3
Szállás étkezés nélkül	94,9	107,5	87,4	84,8	75,3	93,3
Étkezés vendéglátóhelyen	97,2	98,8	93,0	107,3	107,9	98,6
Vásárolt élelmiszer, ital	92,0	81,3	95,2	64,6	67,2	87,4
Nemzetközi közlekedés	110,8	130,9	88,5	132,6	115,1	119,9
Belföldi közlekedés	100,5	126,8	46,9	120,2	93,7	108,6
Autóbérlet	107,7	132,8	116,8	99,9	80,0	107,6
Üzemanyag	102,3	97,5	81,6	76,3	57,7	95,9
Kulturális programok	87,4	90,2	60,8	102,9	100,0	87,0
1 napos kirándulás M.-on befizetve	68,1	104,0	64,1	104,5	53,3	67,9
Egészségmegőrzés	78,7	94,5	68,9	59,4	50,9	75,9
Gyógyászat	256,9	103,3	309,8	83,4	41,1	248,4
Szórakozás	95,4	82,5	123,6	87,3	148,0	92,9
Sport, fitness	80,4	65,3	103,2	127,9	569,2	78,7
Biztosítás	134,5	44,1	792,8	17,2	0,5	100,9
Egyéb ajándékvásárlás	96,5	100,3	80,6	84,7	99,3	94,0
Tanulás	4,2	0,0	0,0	0,8	0,0	1,7
Egyéb költség	102,7	98,8	115,0	89,5	92,1	99,9
Összes kiadás	116,0	113,0	115,4	98,3	121,9	112,2

2.15. A Magyarországra látogató külföldiek fogyasztási szerkezeté utazási motivációk szerint, 2009 (folytatás)

Fogyasztási szerkezet / Motiváció	Nem turisztikai motiváció						Összesen
	tanulás	vásárlás	munka- végzés	átutazás	egyéb	együtt	
Megoszlás, %							
Szállás étkezéssel	3,1	0,1	1,6	1,2	9,6	1,1	14,5
Szállás étkezés nélkül	34,1	0,1	5,7	1,2	3,9	5,0	8,3
Étkezés vendéglátóhelyen	8,0	2,3	2,9	23,1	12,6	7,6	11,7
Vásárolt élelmiszer, ital	19,5	49,2	8,9	15,8	9,8	28,1	13,9
Nemzetközi közlekedés	7,0	0,1	1,0	0,0	6,6	1,0	5,1
Belföldi közlekedés	3,7	0,0	0,8	2,4	2,3	1,1	1,8
Autóbérlés	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3
Üzemanyag	0,2	1,3	4,8	29,7	6,8	8,3	4,8
Kulturális programok	0,8	0,0	0,4	0,0	0,5	0,2	1,6
1 napos kirándulás Magyarországon befizetve	0,2	0,0	0,1	0,0	0,3	0,1	0,5
Egészségmegőrzés	0,6	0,1	0,3	0,0	7,6	0,3	5,8
Gyógyászat	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	1,3
Szórakozás	4,4	0,1	0,5	0,0	3,3	0,6	2,3
Sport, fitness	0,7	0,0	0,1	0,0	0,7	0,1	0,3
Biztosítás	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egyéb ajándékvásárlás	8,3	44,4	62,7	9,2	23,1	38,1	20,7
Tanulás	5,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,2
Egyéb költség	3,8	2,3	10,3	17,2	12,7	7,9	7,0
Összes kiadás, milliárd Ft	35 434	158 191	101 043	81 871	4 492	381 031	1 200 637
Egy fő egy napjára jutó kiadás, ezer Ft	6,0	14,8	17,8	5,4	8,8	10,1	12,4
2008=100%							
Szállás étkezéssel	78,3	57,8	112,4	155,3	78,2	135,3	105,5
Szállás étkezés nélkül	83,9	64,6	91,8	135,6	113,2	97,1	93,5
Étkezés vendéglátóhelyen	93,1	91,5	107,6	97,2	124,5	99,5	98,3
Vásárolt élelmiszer, ital	85,1	74,1	117,3	91,6	96,2	73,7	79,7
Nemzetközi közlekedés	74,5	70,7	149,9	–	45,9	112,2	117,9
Belföldi közlekedés	90,5	42,0	86,1	103,4	52,7	97,2	105,6
Autó bérlés	0,0	171,4	483,8	334,5	81,1	476,2	121,1
Üzemanyag	177,3	51,5	51,2	96,9	65,8	83,7	90,0
Kulturális programok	187,6	138,9	79,6	448,8	291,6	166,9	89,1
1 napos kirándulás Magyarországon befizetve	131,0	267,3	162,5	–	287,5	251,5	72,5
Egészségmegőrzés	68,6	69,8	49,3	344,8	55,9	119,1	75,5
Gyógyászat	138,6	70,1	15,7	0,0	752,9	282,6	245,0
Szórakozás	53,7	101,5	123,5	785,6	128,4	110,6	93,4
Sport, fitness	71,0	101,7	111,7	–	200,9	142,4	84,7
Biztosítás	1 150,5	424,3	–	0,0	–	–	192,0
Egyéb ajándékvásárlás	110,6	122,4	91,1	63,2	78,7	104,7	101,7
Tanulás	335,7	57,3	–	0,0	–	361,9	306,1
Egyéb költség	71,3	264,8	151,0	125,1	170,4	159,0	121,9
Összes kiadás	106,8	129,1	87,9	116,0	29,5	106,9	110,4

2.16. A Magyarországra látogató külföldiek fontosabb jellemzői közlekedési mód és utazási motivációk szerint, 2009

Motiváció	Érkezés típusa	Magyarországra látogató külföldiek				
		száma, ezer fő	összesen tartózkodási ideje, ezer nap	átlagos tartózkodási ideje, nap	kiadásai, millió Ft	Egy fő egy napjára jutó kiadásai, ezer Ft
Szabadidős turizmus	Összesen	11 076	53 646	4,8	664 038	12,4
	ebből: közút	8 632	35 507	4,1	351 415	9,9
<i>Ebből:</i>	légi	2 444	18 139	7,4	312 624	17,2
Rokon-, barátlátogatás	Összesen	3 838	17 606	4,6	131 228	7,5
	ebből: közút	3 247	10 995	3,4	72 038	6,6
	légi	591	6 611	11,2	59 190	9,0
Gyógy- és egészségturizmus	Összesen	1 812	8 812	4,9	143 506	16,3
	ebből: közút	1 766	8 416	4,8	128 956	15,3
	légi	46	396	8,6	14 550	36,8
Üzleti turizmus	Összesen	1 594	5 477	3,4	155 567	28,4
	ebből: közút	960	2 214	2,3	52 797	23,8
<i>Ebből:</i>	légi	634	3 262	5,1	102 770	31,5
Konferenciaturizmus	Összesen	168	735	4,4	23 172	31,5
	ebből: közút	87	283	3,3	8 512	30,1
	légi	81	452	5,6	14 660	32,4
Vásárlás	Összesen	10 595	10 675	1,0	158 191	14,8
	ebből: közút	10 591	10 657	1,0	157 515	14,8
	légi	4	17	4,0	676	38,7
Munkavégzés	Összesen	2 112	5 685	2,7	101 043	17,8
	ebből: közút	2 061	3 107	1,5	84 740	27,3
	légi	51	2 578	50,6	16 303	6,3
Átutazás	Összesen	14 692	15 088	1,0	81 871	5,4
	ebből: közút	14 692	15 088	1,0	81 871	5,4
	légi	–	–	–	–	–
Egyéb (tanulással együtt)	Összesen	554	6 418	11,6	39 926	6,2
	ebből: közút	430	774	1,8	3 568	4,6
	légi	124	5 644	45,6	36 358	6,4
Összesen	Összesen	40 624	96 988	2,4	1 200 637	12,4
	ebből: közút	37 366	67 346	1,8	731 906	10,9
	légi	3 258	29 642	9,1	468 731	15,8
Összesen (arány %):	ebből: közút	92,0	69,4	–	61,0	–
	légi	8,0	30,6	–	39,0	–

2.17. A Magyarországra látogató külföldiek száma, nemek, korcsoportok és az utazási motivációk szerint, 2009

(ezer fő)

Motiváció	Látogatók száma összesen	Ebből:		Látogatók száma korcsoportok szerint					
		nők összesen	férfiak összesen	0-14 éves	15-24 éves	25-44 éves	45-54 éves	55-64 éves	65 év és afelett
Egy napra látogatók									
Átutazás	14 305	5 753	8 552	1 419	1 164	7 224	3 667	703	128
Üdülés	77	39	38	20	12	30	10	4	1
Városnézés	1 177	614	563	91	96	447	373	144	25
Rokon-, barátlátogatás	1 567	730	837	143	167	563	431	204	59
Gyógykezelés	179	106	73	5	14	40	60	45	16
Egészségmegőrzés	749	412	338	81	42	202	196	165	63
Kongresszus, konferencia	18	4	14	0	0	7	9	1	0
Üzleti út	408	44	364	0	10	187	184	25	2
Kulturális programok	185	71	114	20	35	83	32	13	2
Vallás	191	108	84	7	7	20	46	67	45
Vásárlás	10 551	5 802	4 749	762	1 081	4 695	2 683	1 153	177
Tanulás	169	77	92	20	124	16	6	3	0
Munka	1 637	428	1 209	7	107	926	528	70	0
Természetjárás	150	43	107	6	33	73	32	6	0
Vadászat	7	1	6	0	0	2	3	2	0
Egyéb	195	54	141	13	20	91	43	24	3
Összesen	31 565	14 285	17 280	2 594	2 911	14 606	8 302	2 630	521
%	100,0	45,3	54,7	8,2	9,2	46,3	26,3	8,3	1,7
Turisztikai motivációval érkezők	4 707	2 171	2 536	373	415	1 654	1 376	677	213
megoszlása, %	100%	46%	54%	8%	9%	35%	29%	14%	5%
Nem turisztikai motivációval érkezők	26 858	12 114	14 744	2 221	2 496	12 953	6 927	1 953	308
megoszlása, %	100%	45%	55%	8%	9%	48%	26%	7%	1%
Több napra látogatók									
Átutazás	387	171	216	33	17	178	128	26	3
Üdülés	2 051	1 040	1 011	220	154	647	537	386	106
Városnézés	1 139	600	539	18	143	514	237	160	66
Rokon-, barátlátogatás	2 272	1 135	1 137	204	193	828	593	311	143
Gyógykezelés	60	31	29	1	1	9	16	24	9
Egészségmegőrzés	823	424	399	20	7	56	273	416	51
Kongresszus, konferencia	150	48	102	1	3	55	70	17	5
Üzleti út	1 019	224	795	2	17	498	434	63	6
Kulturális programok	310	108	203	11	58	149	67	22	4
Vallás	74	38	36	3	13	16	34	6	1
Vásárlás	44	21	23	2	5	15	18	2	1
Tanulás	139	61	78	2	80	49	3	5	0
Munka	475	114	361	5	21	241	176	21	10
Természetjárás	38	14	25	0	10	18	7	2	1
Vadászat	27	1	27	0	0	3	13	8	3
Egyéb	51	20	31	3	8	14	14	11	1
Összesen	9 058	4 049	5 009	526	731	3 290	2 620	1 481	410
%	100,0	44,7	55,3	5,8	8,1	36,3	28,9	16,4	4,5
Turisztikai motivációval érkezők	7 963	3 662	4 301	480	599	2 793	2 280	1 416	395
megoszlása, %	100%	46%	54%	6%	8%	35%	29%	18%	5%
Nem turisztikai motivációval érkezők	1 095	387	709	46	132	497	340	65	15
megoszlása, %	100%	35%	65%	4%	12%	45%	31%	6%	1%

2.18. A Magyarországra látogató külföldiek megoszlása a szálláshely típusa szerint, 2009

(%)

Országok, országcsoportok, földrészek	Kereskedelmi szálláshelyeken	Egyéb fizetős szálláshely	Fizetés nélküli szálláshely	Ebből: saját házban éjszakázott	Összesen
Mindösszesen	56,0	9,4	34,5	2,6	100,0
Ebből:					
Ausztria	49,5	9,3	41,3	7,8	100,0
Belgium, Luxemburg ^{a)}	55,6	8,6	35,8	1,6	100,0
Bulgária	85,9	9,1	5,0	4,1	100,0
Csehország	59,4	11,7	28,9	0,9	100,0
Dánia	79,3	9,7	11,0	0,8	100,0
Egyesült Királyság	68,1	7,4	24,6	1,5	100,0
Észtország, Lettország, Litvánia, Ciprus, Málta ^{a)}	62,1	22,5	15,4	0,0	100,0
Finnország	80,3	8,0	11,7	0,5	100,0
Franciaország	64,2	9,3	26,5	1,8	100,0
Görögország	86,0	6,9	7,2	0,0	100,0
Hollandia	60,7	8,8	30,5	1,5	100,0
Horvátország	38,6	0,0	61,4	0,0	100,0
Írország	69,1	8,7	22,2	1,6	100,0
Izrael	67,5	12,3	20,1	3,4	100,0
Kanada	60,7	10,2	29,2	4,5	100,0
Lengyelország	64,4	19,7	15,9	0,5	100,0
Németország	63,6	9,9	26,5	2,2	100,0
Norvégia	66,2	12,8	21,0	1,8	100,0
Olaszország	67,7	5,5	26,8	0,9	100,0
Oroszország	67,1	6,8	26,1	1,3	100,0
Portugália, Spanyolország ^{a)}	78,9	9,2	11,8	0,2	100,0
Románia	15,6	8,5	75,9	1,3	100,0
Svájc	49,1	4,7	46,1	0,7	100,0
Svédország	54,8	9,8	35,4	2,6	100,0
Szerbia, Montenegró, Koszovó ^{a)}	19,6	3,1	77,3	11,2	100,0
Szlovákia	26,3	3,7	70,0	7,1	100,0
Szlovénia	30,5	6,2	63,3	0,0	100,0
Ukrajna	14,2	5,2	80,6	1,9	100,0
USA	66,0	8,4	25,6	1,5	100,0
Európa	54,6	9,5	35,9	2,7	100,0
EU	56,7	9,9	33,4	2,6	100,0
Ázsia	68,6	10,3	21,1	1,5	100,0
Afrika	52,0	14,7	33,3	4,6	100,0
Amerika	66,0	8,3	25,7	1,8	100,0
Ausztrália	78,1	9,4	12,5	0,5	100,0

a) A jelölt országok a teljeskörűsítéskor összevonásra kerültek az adott országok mintaelemszámának csekély volta miatt.

3.1. A belföldi utazások összefoglaló adatai, 2009

Időszak	Utazási aktivitás, százalék	Az aktív utazók utazásainak átlagos száma, utazás	Összes utazás, ezer fő	Utazáson eltöltött idő, ezer nap	Egy utazás átlagos időtartama, nap	Kiadás, millió forint	Egy utazó egy napjára jutó kiadás, forint
1–3 éjszakás utazás							
I. negyedév	13,8	2,1	2 908	8 204	2,8	28 342	3 455
II. negyedév	16,2	2,2	3 596	10 797	3,0	32 007	2 964
III. negyedév	17,1	2,1	3 672	11 182	3,0	32 290	2 888
IV. negyedév	15,9	2,0	3 150	9 172	2,9	30 343	3 308
2009 összesen	26,1	5,1	13 326	39 355	3,0	122 982	3 125
Előző év=100,0	93,9	85,4	81,0	81,4	100,5	80,4	98,8
4 és többéjszakás utazás							
I. negyedév	3,4	1,2	409	2 791	6,8	10 554	3 782
II. negyedév	8,8	1,3	1 121	8 094	7,2	25 211	3 115
III. negyedév	15,9	1,5	2 406	18 601	7,7	62 815	3 377
IV. negyedév	5,7	1,2	658	4 461	6,8	15 330	3 436
2009 összesen	17,6	2,6	4 594	33 946	7,4	113 910	3 356
Előző év=100,0	88,4	97,1	86,7	86,3	99,5	82,0	95,1
Összes többnapos utazás							
I. negyedév	15,6	2,1	3 317	10 995	3,3	38 896	3 538
II. negyedév	21,3	2,2	4 717	18 891	4,0	57 218	3 029
III. negyedév	29,1	2,1	6 078	29 783	4,9	95 106	3 193
IV. negyedév	18,9	2,0	3 808	13 633	3,6	45 673	3 350
2009 összesen	33,9	5,3	17 920	73 302	4,1	236 892	3 232
Előző év=100,0	95,2	85,9	82,4	83,6	101,4	81,2	97,1

3.2. A lakosság belföldi utazási aktivitása demográfiai, társadalmi és gazdasági jellemzők szerint, 2009

Társadalmi, demográfiai jellemzők	1–3 éjszakás	4 és többéjszakás	Összes többnapos
	utazáson részt vevők aránya,%		
Lakóhely			
Közép-Magyarország	35,9	26,3	44,9
Ebből: Budapest	44,1	34,5	53,1
Közép-Dunántúl	25,9	16,8	32,8
Nyugat-Dunántúl	20,3	17,4	31,0
Dél-Dunántúl	22,6	16,1	29,6
Észak-Magyarország	27,8	16,4	35,4
Észak-Alföld	21,5	12,4	27,4
Dél-Alföld	22,9	14,5	30,0
Településnagyság			
Budapest	44,1	34,5	53,1
100 ezer és több lakos (Budapest nélkül)	31,0	22,8	40,5
50 000 – 99 999 lakos	33,7	25,5	44,1
10 000 – 49 999 lakos	26,0	17,0	33,6
5 000 – 9 999 lakos	20,6	13,5	28,1
2 000 – 4 999 lakos	22,2	12,5	28,8
0 – 1 999 lakos	18,6	10,8	24,9
Háztartástípus			
Egytagú	23,7	13,8	28,5
Kéttagú	27,7	17,4	33,8
egyikük sem idősebb 38 évesnél	45,9	27,0	51,8
mindketten idősebbek 38 évesnél	24,9	16,0	30,8
egyéb	32,1	18,9	39,1
Háromtagú	27,3	17,1	34,2
három nagykorú	24,4	14,6	30,5
két nagykorú és egy kiskorú	31,8	20,8	40,3
egy nagykorú és két kiskorú	32,7	26,1	40,0
Négytagú	27,5	19,7	37,4
három nagykorú és egy kiskorú	26,4	17,9	35,6
két nagykorú és két kiskorú	30,8	25,6	43,9
egyéb	25,1	15,4	32,4
Öttagú	23,4	19,5	34,6
három nagykorú és két kiskorú	19,7	18,8	31,1
két nagykorú és három kiskorú	28,7	30,6	46,2
egyéb	22,1	13,4	29,7
Hat- vagy több tagú	18,3	14,3	25,0
Átlagosan	26,1	17,6	33,9

3.2. A lakosság belföldi utazási aktivitása demográfiai, társadalmi és gazdasági jellemzők szerint, 2009 (folytatás)

Társadalmi, demográfiai jellemzők	1–3 éjszakás	4 és többéjszakás	Összes többnapos
	utazáson részt vevők aránya,%		
Anyagi helyzet megítélése			
Jó	45,2	35,6	57,2
Átlagos	32,3	23,6	42,5
Szerény	21,9	13,6	28,4
Nagyon szűkös	16,1	7,9	19,8
Második otthon használata			
Nyaráló, hétvégi ház, apartman	68,4	53,1	76,1
Telek	50,9	37,5	60,6
Nincs	23,4	15,3	30,9
Személygépkocsi használata			
Használ személygépkocsit	30,6	21,6	40,0
Nem használ személygépkocsit	19,0	11,3	23,9
Életkor			
0–14 éves	28,8	25,2	41,3
15–24 éves	30,4	20,4	39,3
25–44 éves	29,5	18,4	37,5
45–64 éves	26,7	17,0	33,6
65 éves és idősebb	17,7	11,6	22,4
Iskolai végzettség			
Nincs	25,0	21,5	35,8
Alapfokú	16,5	9,3	21,2
Középfokú	28,4	17,8	36,2
Felsőfokú	45,4	33,7	56,2
Gazdasági aktivitás			
Dolgozik	30,5	20,1	39,0
Munkanélküli	20,0	9,3	23,2
Nyugdíjas	20,4	13,7	26,1
Egyéb inaktív	28,8	20,0	37,2
Átlagosan	26,1	17,6	33,9

3.3. A lakosság belföldi utazási aktivitása településnagyság és az anyagi helyzet megítélése szerint, 2009

(százalék)

Településnagyság	Az anyagi helyzet megítélése				
	nagyon szűkös	szérsény	átlagos	jó	együtt
Budapest	24,7	43,1	62,6	75,2	53,1
100 ezer és több lakos (Budapest nélkül)	24,4	34,6	46,3	73,4	40,5
50 000 – 99 999 lakos	24,7	36,5	51,1	68,6	44,1
10 000 – 49 999 lakos	20,6	29,2	41,0	51,1	33,6
5 000 – 9 999 lakos	22,2	22,7	36,0	38,6	28,1
2 000 – 4 999 lakos	20,2	23,7	38,9	46,3	28,8
0 – 1 999 lakos	14,5	22,0	32,2	42,4	24,9
Összesen	19,8	28,4	42,5	57,2	33,9

3.4. A lakosság belföldi utazási aktivitása településnagyság és iskolai végzettség szerint, 2009

(százalék)

Településnagyság	iskolai végzettség				Együtt
	Nincs	Alapfokú	Középfokú	Felsőfokú	
Budapest	64,1	35,2	50,1	65,1	53,1
100 ezer és több lakos (Budapest nélkül)	46,7	24,8	41,2	54,5	40,5
50 000 – 99 999 lakos	55,9	25,7	42,4	68,8	44,1
10 000 – 49 999 lakos	35,3	21,6	35,5	54,7	33,6
5 000 – 9 999 lakos	31,0	19,0	32,6	42,7	28,1
2 000 – 4 999 lakos	29,8	20,3	32,0	54,9	28,8
0 – 1 999 lakos	27,0	17,4	28,8	41,8	24,9
Összesen	35,8	21,2	36,2	56,2	33,9

3.5. A belföldi utazások fontosabb jellemzői, 2009

Megnevezés	1–3	4 és több-	Összes	1–3	4 és több-	Összes
	éjszakás	éjszakás		éjszakás	éjszakás	
	utazás, ezer fő			utazáson eltöltött idő, ezer nap		
Motiváció						
Szórakozás, pihenés, városnézés, természetjárás	4 241	2 883	7 124	13 309	21 198	34 507
Rokon, barát meglátogatása	7 068	1 110	8 178	20 116	8 200	28 316
Egészségmegőrzés	226	77	303	754	569	1 323
Hivatalos célú utazás	202	26	228	552	174	727
Hobby jellegű munkavégzés	1 080	250	1 330	3 225	1 901	5 126
Egyéb szabadidős	234	107	341	627	696	1 324
Turisztikai cél összesen	13 051	4 453	17 504	38 584	32 738	71 322
Tanulás	31	34	65	87	295	382
Munkavégzés (keresőtevékenység)	143	74	217	393	626	1 019
Egyéb	101	32	133	292	287	579
Nem turisztikai cél összesen	275	141	416	772	1 208	1 980
Megoszlás, %						
Szórakozás, pihenés, városnézés, természetjárás	31,8	62,8	39,8	33,8	62,4	47,1
Rokon, barát meglátogatása	53,0	24,2	45,6	51,1	24,2	38,6
Egészségmegőrzés	1,7	1,7	1,7	1,9	1,7	1,8
Hivatalos célú utazás	1,5	0,6	1,3	1,4	0,5	1,0
Hobby jellegű munkavégzés	8,1	5,4	7,4	8,2	5,6	7,0
Egyéb szabadidős	1,8	2,3	1,9	1,6	2,1	1,8
Turisztikai cél összesen	97,9	96,9	97,7	98,0	96,4	97,3
Tanulás	0,2	0,7	0,4	0,2	0,9	0,5
Munkavégzés (keresőtevékenység)	1,1	1,6	1,2	1,0	1,8	1,4
Egyéb	0,8	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8
Nem turisztikai cél összesen	2,1	3,1	2,3	2,0	3,6	2,7
Közlekedési eszköz						
Személygépkocsi, motor	9 434	3 397	12 831	28 272	24 670	52 941
Autóbusz	2 080	483	2 563	5 761	3 755	9 516
Vasút, HÉV	1 756	687	2 443	5 185	5 304	10 489
Egyéb	56	27	82	138	217	356
Megoszlás, %						
Személygépkocsi, motor	70,8	74,0	71,6	71,8	72,7	72,2
Autóbusz	15,6	10,5	14,3	14,6	11,1	13,0
Vasút, HÉV	13,2	15,0	13,6	13,2	15,6	14,3
Egyéb	0,4	0,6	0,5	0,4	0,6	0,5
Igénybe vett szállástípus						
Szálloda	1 380	1 010	2 389	4 491	6 629	11 120
Panzió	436	348	783	1 390	2 381	3 771
Kemping	97	106	204	312	708	1 021
Ifjúsági szálló, turistaszálló	301	173	474	852	1 278	2 130
Munkahelyi üdülő, sporttábor	81	173	254	246	1 279	1 525
Magánszálláshely	176	292	468	567	2 143	2 710
Saját nyaraló, második otthon	2 944	1 022	3 966	9 133	8 412	17 546
Rokon, barát által biztosított szállás	7 688	1 459	9 147	21 880	11 018	32 898
Egyéb	223	12	235	484	98	582
Megoszlás, %						
Szálloda	10,4	22,0	13,3	11,4	19,5	15,2
Panzió	3,3	7,6	4,4	3,5	7,0	5,1
Kemping	0,7	2,3	1,1	0,8	2,1	1,4
Ifjúsági szálló, turistaszálló	2,3	3,8	2,6	2,2	3,8	2,9
Munkahelyi üdülő, sporttábor	0,6	3,8	1,4	0,6	3,8	2,1
Magánszálláshely	1,3	6,3	2,6	1,4	6,3	3,7
Saját nyaraló, második otthon	22,1	22,2	22,1	23,2	24,8	23,9
Rokon, barát által biztosított szállás	57,7	31,8	51,0	55,6	32,5	44,9
Egyéb	1,7	0,3	1,3	1,2	0,3	0,8
Összesen	13 326	4 594	17 920	39 355	33 946	73 302

3.6. Belföldi utazások időtartama lakóhely és cél régió szerint, 2009

(ezer nap)

Lakóhely	Balaton	Buda- pest- Közép- Duna- vidék	Dél- Alföld	Dél- Dunán- túl	Észak- Alföld	Észak- Magyar- ország	Közép- Dunán- túl	Nyugat- Dunán- túl	Tisza-tó	Össze- sen
1–3 éjszakás utazás										
Közép-Magyarország	3 453	6 191	1 250	419	1 119	1 681	2 181	1 183	406	17 882
Ebből: Budapest	2 903	5 242	927	326	851	1 293	2 032	902	358	14 833
Közép-Dunántúl	1 199	457	184	260	155	142	1 280	387	29	4 094
Nyugat-Dunántúl	486	262	61	74	35	45	207	847	0	2 017
Dél-Dunántúl	587	577	179	1 105	56	59	260	97	0	2 920
Észak-Magyarország	148	642	145	91	425	2 207	63	85	211	4 016
Észak-Alföld	179	984	383	75	3 058	490	23	69	78	5 340
Dél-Alföld	303	585	1 318	178	327	220	62	90	3	3 087
Összesen	6 356	9 699	3 520	2 202	5 175	4 845	4 076	2 756	727	39 355
4 és többéjszakás utazás										
Közép-Magyarország	5 581	2 807	1 332	263	1 264	1 701	1 086	1 664	426	16 125
Ebből: Budapest	4 502	2 449	1 028	215	849	1 288	1 028	1 396	272	13 027
Közép-Dunántúl	1 202	108	347	297	223	250	532	317	21	3 297
Nyugat-Dunántúl	1 106	259	67	105	179	123	60	399	37	2 336
Dél-Dunántúl	1 227	434	216	620	104	160	71	224	12	3 068
Észak-Magyarország	777	490	244	3	526	815	129	236	171	3 390
Észak-Alföld	859	465	239	120	561	294	29	100	116	2 784
Dél-Alföld	736	422	667	140	299	402	70	198	11	2 946
Összesen	11 489	4 985	3 112	1 547	3 157	3 745	1 977	3 139	795	33 946
Összes többnapos utazás										
Közép-Magyarország	9 034	8 998	2 582	682	2 383	3 382	3 267	2 847	832	34 007
Ebből: Budapest	7 404	7 692	1 955	542	1 700	2 581	3 060	2 297	630	27 860
Közép-Dunántúl	2 402	565	531	557	379	392	1 813	703	49	7 391
Nyugat-Dunántúl	1 593	521	128	178	214	169	268	1 246	37	4 353
Dél-Dunántúl	1 814	1 012	395	1 726	160	218	330	321	12	5 988
Észak-Magyarország	924	1 132	389	94	951	3 022	192	321	382	7 406
Észak-Alföld	1 038	1 449	623	195	3 619	784	53	169	194	8 124
Dél-Alföld	1 040	1 008	1 985	317	626	623	131	289	14	6 033
Összesen	17 845	14 684	6 632	3 750	8 332	8 590	6 053	5 895	1 521	73 302

3.6. Belföldi utazások időtartama lakóhely és cél régió szerint, 2009 (folytatás)

(%)

Lakóhely	Balaton	Buda- pest– Közép- Duna- vidék	Dél- Alföld	Dél- Dunán- túl	Észak- Alföld	Észak- Magyar- ország	Közép- Dunán- túl	Nyugat- Dunán- túl	Tisza-tó	Össze- sen
1–3 éjszakai utazás										
Közép-Magyarország	19,3	34,6	7,0	2,3	6,3	9,4	12,2	6,6	2,3	100,0
Ebből: Budapest	19,6	35,3	6,2	2,2	5,7	8,7	13,7	6,1	2,4	100,0
Közép-Dunántúl	29,3	11,2	4,5	6,4	3,8	3,5	31,3	9,4	0,7	100,0
Nyugat-Dunántúl	24,1	13,0	3,0	3,6	1,7	2,2	10,3	42,0	0,0	100,0
Dél-Dunántúl	20,1	19,8	6,1	37,9	1,9	2,0	8,9	3,3	0,0	100,0
Észak-Magyarország	3,7	16,0	3,6	2,3	10,6	55,0	1,6	2,1	5,2	100,0
Észak-Alföld	3,4	18,4	7,2	1,4	57,3	9,2	0,4	1,3	1,5	100,0
Dél-Alföld	9,8	19,0	42,7	5,8	10,6	7,1	2,0	2,9	0,1	100,0
Összesen	16,2	24,6	8,9	5,6	13,1	12,3	10,4	7,0	1,8	100,0
4 és többéjszakai utazás										
Közép-Magyarország	34,6	17,4	8,3	1,6	7,8	10,5	6,7	10,3	2,6	100,0
Ebből: Budapest	34,6	18,8	7,9	1,7	6,5	9,9	7,9	10,7	2,1	100,0
Közép-Dunántúl	36,5	3,3	10,5	9,0	6,8	7,6	16,1	9,6	0,6	100,0
Nyugat-Dunántúl	47,4	11,1	2,9	4,5	7,7	5,3	2,6	17,1	1,6	100,0
Dél-Dunántúl	40,0	14,2	7,0	20,2	3,4	5,2	2,3	7,3	0,4	100,0
Észak-Magyarország	22,9	14,4	7,2	0,1	15,5	24,0	3,8	7,0	5,1	100,0
Észak-Alföld	30,8	16,7	8,6	4,3	20,2	10,6	1,1	3,6	4,2	100,0
Dél-Alföld	25,0	14,3	22,6	4,7	10,2	13,7	2,4	6,7	0,4	100,0
Összesen	33,8	14,7	9,2	4,6	9,3	11,0	5,8	9,2	2,3	100,0
Összes többnapos utazás										
Közép-Magyarország	26,6	26,5	7,6	2,0	7,0	9,9	9,6	8,4	2,4	100,0
Ebből: Budapest	26,6	27,6	7,0	1,9	6,1	9,3	11,0	8,2	2,3	100,0
Közép-Dunántúl	32,5	7,6	7,2	7,5	5,1	5,3	24,5	9,5	0,7	100,0
Nyugat-Dunántúl	36,6	12,0	2,9	4,1	4,9	3,9	6,2	28,6	0,9	100,0
Dél-Dunántúl	30,3	16,9	6,6	28,8	2,7	3,6	5,5	5,4	0,2	100,0
Észak-Magyarország	12,5	15,3	5,2	1,3	12,8	40,8	2,6	4,3	5,2	100,0
Észak-Alföld	12,8	17,8	7,7	2,4	44,6	9,7	0,6	2,1	2,4	100,0
Dél-Alföld	17,2	16,7	32,9	5,3	10,4	10,3	2,2	4,8	0,2	100,0
Összesen	24,3	20,0	9,0	5,1	11,4	11,7	8,3	8,0	2,1	100,0

3.7. Belföldi utazások időtartama motiváció és célrégió szerint, 2009

(ezer nap)

Motiváció	Balaton	Buda- pest– Közép- Duna- vidék	Dél- Alföld	Dél- Dunán- túl	Észak- Alföld	Észak- Magyar- ország	Közép- Dunán- túl	Nyugat- Dunán- túl	Tisza-tó	Össze- sen
1–3 éjszakás utazás										
Szórakozás, pihenés, városnézés, term.járás	4031	2737	632	707	1058	1673	1230	927	314	13309
Rokon, barát meglátogatása	1443	4760	2485	1224	3680	2733	2112	1299	381	20116
Egészségmegőrzés	179	94	43	30	117	100	3	190	0	754
Hivatalos célú utazás	23	269	39	15	87	39	33	46	0	552
Hobbi jellegű munka	596	1243	211	114	92	150	586	206	28	3225
Egyéb szabadidős	36	226	55	36	81	80	67	47	1	627
Turisztikai cél összesen	6 307	9 328	3 465	2 126	5 116	4 775	4 031	2 713	724	38 584
Tanulás	11	23	21	12	3	8	6	3	0	87
Munkavégzés	27	176	21	54	31	32	22	28	0	393
Egyéb	11	172	13	10	25	30	17	12	3	292
Nem turisztikai cél összesen	49	370	55	76	59	70	46	44	3	772
Mindösszesen	6 356	9 699	3 520	2 202	5 175	4 845	4 076	2 756	727	39 355
4 és többéjszakás utazás										
Szórakozás, pihenés, városnézés, term.járás	9 423	1 736	1 622	768	1 827	2 288	1 052	1 990	493	21 198
Rokon, barát meglátogatása	1 068	1 930	1 051	545	1 061	1 079	614	624	228	8 200
Egészségmegőrzés	223	10	35	34	76	28	0	130	33	569
Hivatalos célú utazás	55	44	4	0	40	5	0	27	0	174
Hobbi jellegű munka	519	736	159	37	18	117	237	42	36	1 901
Egyéb szabadidős	176	49	130	101	51	75	54	55	4	696
Turisztikai cél összesen	11 463	4 505	3 001	1 486	3 073	3 591	1 956	2 868	795	32 738
Tanulás	1	144	34	43	17	26	0	29	0	295
Munkavégzés	11	219	37	15	47	65	5	226	0	626
Egyéb	13	118	39	4	20	63	15	15	0	287
Nem turisztikai cél összesen	25	480	111	62	84	153	21	270	0	1 208
Mindösszesen	11 489	4 985	3 112	1 547	3 157	3 745	1 977	3 139	795	33 946
Összes többnapos utazás										
Szórakozás, pihenés, városnézés, term.járás	13 454	4 473	2 254	1 475	2 885	3 960	2 282	2 917	807	34 507
Rokon, barát meglátogatása	2 511	6 689	3 536	1 770	4 741	3 812	2 725	1 922	609	28 316
Egészségmegőrzés	402	104	78	64	193	127	3	320	33	1 323
Hivatalos célú utazás	78	313	43	15	128	44	33	73	0	727
Hobbi jellegű munka	1 114	1 979	370	151	111	267	823	248	64	5 126
Egyéb szabadidős	211	275	185	137	132	156	121	102	5	1 324
Turisztikai cél összesen	17 770	13 833	6 466	3 611	8 189	8 366	5 987	5 581	1 518	71 322
Tanulás	12	166	55	55	20	34	6	33	0	382
Munkavégzés	38	395	59	70	79	97	28	254	0	1 019
Egyéb	25	290	52	13	44	93	33	27	3	579
Nem turisztikai cél összesen	75	851	166	138	143	224	66	314	3	1 980
Mindösszesen	17 845	14 684	6 632	3 750	8 332	8 590	6 053	5 895	1 521	73 302

3.7. Belföldi utazások időtartama motiváció és célrégió szerint, 2009 (folytatás)

(%)

Motiváció	Balaton	Buda- pest– Közép- Duna- vidék	Dél- Alföld	Dél- Dunán- túl	Észak- Alföld	Észak- Ma- gyar- ország	Közép- Dunán- túl	Nyugat- Dunán- túl	Tisza-tó	Össze- sen
1–3 éjszakás utazás										
Szórakozás, pihenés, városnézés, term.járás	30,3	20,6	4,8	5,3	8,0	12,6	9,2	7,0	2,4	100,0
Rokon, barát meglátogatása	7,2	23,7	12,4	6,1	18,3	13,6	10,5	6,5	1,9	100,0
Egészségmegőrzés	23,7	12,5	5,6	3,9	15,5	13,2	0,4	25,1	0,0	100,0
Hivatalos célú utazás	4,2	48,7	7,1	2,7	15,8	7,1	6,0	8,2	0,0	100,0
Hobbi jellegű munka	18,5	38,5	6,5	3,5	2,9	4,7	18,2	6,4	0,9	100,0
Egyéb szabadidős	5,7	36,0	8,7	5,8	12,9	12,8	10,6	7,4	0,1	100,0
Turisztikai cél összesen	16,3	24,2	9,0	5,5	13,3	12,4	10,4	7,0	1,9	100,0
Tanulás	12,4	26,0	23,9	14,3	3,0	9,4	7,1	4,0	0,0	100,0
Munkavégzés	6,9	44,8	5,4	13,8	8,0	8,1	5,7	7,2	0,0	100,0
Egyéb	3,9	58,8	4,3	3,4	8,4	10,3	5,9	4,0	0,9	100,0
Nem turisztikai cél összesen	6,4	48,0	7,1	9,9	7,6	9,1	5,9	5,7	0,4	100,0
Mindösszesen	16,2	24,6	8,9	5,6	13,1	12,3	10,4	7,0	1,8	100,0
4 és többéjszakás utazás										
Szórakozás, pihenés, városnézés, term.járás	44,5	8,2	7,7	3,6	8,6	10,8	5,0	9,4	2,3	100,0
Rokon, barát meglátogatása	13,0	23,5	12,8	6,7	12,9	13,2	7,5	7,6	2,8	100,0
Egészségmegőrzés	39,3	1,7	6,2	5,9	13,3	4,9	0,0	22,9	5,8	100,0
Hivatalos célú utazás	31,3	25,2	2,2	0,0	23,0	2,7	0,0	15,5	0,0	100,0
Hobbi jellegű munka	27,3	38,7	8,4	1,9	1,0	6,1	12,5	2,2	1,9	100,0
Egyéb szabadidős	25,2	7,0	18,7	14,5	7,4	10,8	7,8	7,9	0,6	100,0
Turisztikai cél összesen	35,0	13,8	9,2	4,5	9,4	11,0	6,0	8,8	2,4	100,0
Tanulás	0,4	48,7	11,7	14,6	5,9	8,7	0,0	10,0	0,0	100,0
Munkavégzés	1,7	34,9	6,0	2,5	7,5	10,4	0,9	36,1	0,0	100,0
Egyéb	4,7	41,1	13,7	1,2	6,9	21,8	5,3	5,2	0,0	100,0
Nem turisztikai cél összesen	2,1	39,8	9,2	5,1	7,0	12,7	1,7	22,4	0,0	100,0
Mindösszesen	33,8	14,7	9,2	4,6	9,3	11,0	5,8	9,2	2,3	100,0
Összes többnapos utazás										
Szórakozás, pihenés, városnézés, term.járás	39,0	13,0	6,5	4,3	8,4	11,5	6,6	8,5	2,3	100,0
Rokon, barát meglátogatása	8,9	23,6	12,5	6,3	16,7	13,5	9,6	6,8	2,2	100,0
Egészségmegőrzés	30,4	7,8	5,9	4,8	14,6	9,6	0,2	24,2	2,5	100,0
Hivatalos célú utazás	10,7	43,1	5,9	2,1	17,5	6,1	4,6	10,0	0,0	100,0
Hobbi jellegű munka	21,7	38,6	7,2	2,9	2,2	5,2	16,0	4,8	1,2	100,0
Egyéb szabadidős	16,0	20,8	14,0	10,4	10,0	11,8	9,1	7,7	0,4	100,0
Turisztikai cél összesen	24,9	19,4	9,1	5,1	11,5	11,7	8,4	7,8	2,1	100,0
Tanulás	3,1	43,6	14,5	14,5	5,2	8,9	1,6	8,6	0,0	100,0
Munkavégzés	3,7	38,7	5,8	6,8	7,7	9,5	2,7	25,0	0,0	100,0
Egyéb	4,3	50,1	9,0	2,3	7,7	16,0	5,6	4,6	0,5	100,0
Nem turisztikai cél összesen	3,8	43,0	8,4	7,0	7,2	11,3	3,4	15,9	0,1	100,0
Mindösszesen	24,3	20,0	9,0	5,1	11,4	11,7	8,3	8,0	2,1	100,0

3.8. Belföldi utazások időtartamának megoszlása motiváció és az igénybe vett szálláshely típusa szerint, 2009

(százalék)

Fő motiváció	Szálloda	Panzió	Kemping	Ifjúsági szálló, turista-szállás	Munkahelyi üdülő, sport-tábor	Magán-szállás-adás	Saját nyaraló, második otthon	Rokon, ismerős által biztosított szállás	Egyéb	Összesen
Megoszlás motiváció szerint										
Szórakozás, pihenés, városnézés, természetjárás	83,0	86,1	81,7	43,5	88,6	86,9	64,8	14,4	76,8	47,1
Rokon, barát meglátogatása	1,6	2,4	2,2	1,6	0,4	1,1	5,2	82,1	7,1	38,6
Egészségmegőrzés	8,0	5,0	1,1	0,6	0,9	3,3	0,1	0,3	1,7	1,8
Hivatalos célú utazás	4,0	1,9	0,0	1,8	1,1	0,9	0,1	0,3	0,9	1,0
Hobby jellegű munkavégzés	0,0	0,1	0,7	0,8	0,1	0,0	27,9	0,5	2,9	7,0
Egyéb szabadidős	1,2	1,7	13,6	29,8	3,5	4,4	0,1	0,5	2,9	1,8
Turisztikai cél összesen	97,7	97,3	99,2	78,2	94,7	96,6	98,3	98,1	92,3	97,3
Tanulás	0,3	0,4	0,0	5,3	0,0	2,0	0,2	0,4	0,0	0,5
Munkavégzés (keresőtevékenység)	1,6	2,1	0,0	15,0	3,5	1,4	0,3	0,8	7,3	1,4
Egyéb	0,4	0,2	0,8	1,5	1,9	0,0	1,3	0,7	0,4	0,8
Nem turisztikai cél összesen	2,3	2,7	0,8	21,8	5,3	3,4	1,7	1,9	7,7	2,7
Mindösszesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Megoszlás szálláshely szerint										
Szórakozás, pihenés, városnézés, természetjárás	26,7	9,4	2,4	2,7	3,9	6,8	33,0	13,8	1,3	100,0
Rokon, barát meglátogatása	0,6	0,3	0,1	0,1	0,0	0,1	3,2	95,3	0,1	100,0
Egészségmegőrzés	67,4	14,1	0,8	1,0	1,1	6,7	1,6	6,5	0,7	100,0
Hivatalos célú utazás	61,4	10,1	0,0	5,3	2,2	3,5	1,4	15,4	0,8	100,0
Hobby jellegű munkavégzés	0,0	0,1	0,1	0,3	0,0	0,0	95,6	3,5	0,3	100,0
Egyéb szabadidős	9,9	4,7	10,5	47,9	4,1	8,9	1,2	11,5	1,3	100,0
Turisztikai cél összesen	15,2	5,1	1,4	2,3	2,0	3,7	24,2	45,2	0,8	100,0
Tanulás	8,2	4,4	0,0	29,5	0,0	14,2	7,8	35,9	0,0	100,0
Munkavégzés (keresőtevékenység)	17,2	7,6	0,0	31,3	5,2	3,8	5,3	25,5	4,2	100,0
Egyéb	7,9	1,4	1,4	5,6	4,9	0,0	38,6	39,7	0,4	100,0
Nem turisztikai cél összesen	12,7	5,2	0,4	23,4	4,1	4,7	15,5	31,7	2,3	100,0
Mindösszesen	15,2	5,1	1,4	2,9	2,1	3,7	23,9	44,9	0,8	100,0

3.9. Belföldi utazásokhoz kapcsolódó turisztikai kiadások a lakóhely, az utazás céljának régiója és az utazás típusa szerint, 2009

Régió	Kiadás a(z)			Egy utazó egy napjára jutó kiadás a(z)		
	1–3 éjszakás	4 és több-éjszakás	összes	1–3 éjszakás	4 és több-éjszakás	összes
	utazásokon, millió forint			utazásokon, forint		
A háztartás lakóhelye statisztikai-tervezési régiók szerint						
Közép-Magyarország	52 911	50 188	103 099	2 959	3 112	3 032
Ebből: Budapest	41 238	37 436	78 674	2 780	2 874	2 824
Közép-Dunántúl	15 067	12 352	27 419	3 680	3 746	3 710
Nyugat-Dunántúl	7 652	9 818	17 470	3 794	4 203	4 014
Dél-Dunántúl	11 141	9 386	20 527	3 816	3 059	3 428
Észak-Magyarország	11 413	11 195	22 609	2 842	3 302	3 053
Észak-Alföld	15 293	11 160	26 453	2 864	4 009	3 256
Dél-Alföld	9 506	9 810	19 316	3 080	3 330	3 202
Az utazás célja turisztikai régiók szerint						
Közép-Dunántúl	8 628	3 608	12 235	2 117	1 825	2 021
Nyugat-Dunántúl	12 721	13 393	26 114	4 615	4 267	4 430
Dél-Dunántúl	7 143	5 676	12 819	3 244	3 668	3 419
Észak-Magyarország	16 223	11 525	27 748	3 348	3 077	3 230
Észak-Alföld	14 232	12 895	27 127	2 750	4 084	3 256
Dél-Alföld	9 148	9 446	18 595	2 599	3 035	2 804
Budapest–Közép-Duna-vidék	24 711	7 409	32 121	2 548	1 486	2 187
Balaton	27 738	47 525	75 262	4 364	4 137	4 218
Tisza-tó	2 438	2 433	4 871	3 355	3 062	3 202
Összesen	122 982	113 910	236 892	3 125	3 356	3 232

3.10. Belföldi utazásokhoz kapcsolódó turisztikai kiadások összetétele a belföldi többnapos utakon, 2009

Költésnem	Összesen	Ebből:					turisztikai cél összesen
		szórakozás, pihenés stb. ^{a)}	rokon, barát meglátogatása	egészségmegőrzés	hobby jellegű munka		
1–3 éjszakás utazás							
Szállás, millió forint	31 479	24 575	896	3 374	3	30 731	
Étkezés étteremben, millió forint	12 060	7 603	2 582	693	188	11 761	
Élelmiszer vásárlása üzletekben, millió forint	19 677	8 132	8 272	224	2 587	19 357	
Távolsági és helyi közlekedés, millió forint	7 221	1 491	5 228	50	135	6 985	
Üzemanyag, millió forint	26 505	11 127	10 650	951	1 817	25 743	
Egyéb, millió forint	26 040	11 226	11 439	2 167	385	25 849	
Összesen, millió forint	122 982	64 154	39 067	7 459	5 115	120 426	
Egy fő egy napjára jutó költség, forint	3 125	4 820	1 942	9 888	1 586	3 121	
4 és többéjszakás utazás							
Szállás, millió forint	45 131	41 706	231	2 034	8	44 606	
Étkezés étteremben, millió forint	13 424	11 452	1 117	360	165	13 211	
Élelmiszer vásárlása üzletekben, millió forint	16 662	11 397	3 267	162	1 176	16 049	
Távolsági és helyi közlekedés, millió forint	2 971	1 252	1 241	98	30	2 639	
Üzemanyag, millió forint	13 117	9 849	2 048	223	558	12 860	
Egyéb, millió forint	22 605	18 109	3 360	516	209	22 368	
Összesen, millió forint	113 910	93 765	11 264	3 393	2 146	111 733	
Egy fő egy napjára jutó költség, forint	3 356	4 423	1 374	5 967	1 129	3 413	
Összes többnapos utazás							
Szállás, millió forint	76 610	66 282	1 128	5 408	12	75 341	
Étkezés étteremben, millió forint	25 484	19 055	3 698	1 054	354	24 974	
Élelmiszer vásárlása üzletekben, millió forint	36 339	19 527	11 538	387	3 763	35 404	
Távolsági és helyi közlekedés, millió forint	10 192	2 745	6 469	146	165	9 625	
Üzemanyag, millió forint	39 623	20 977	12 698	1 174	2 375	38 604	
Egyéb, millió forint	48 644	29 333	14 800	2 683	592	48 211	
Összesen, millió forint	236 892	157 919	50 331	10 852	7 261	232 159	
Egy fő egy napjára jutó költség, forint	3 232	4 576	1 777	8 203	1 416	3 255	
Megoszlás, %							
1–3 éjszakás utazás							
Szállás	25,6	38,3	2,3	45,2	0,1	25,5	
Étkezés étteremben	9,8	11,9	6,6	9,3	3,7	9,8	
Élelmiszer vásárlása üzletekben	16,0	12,7	21,2	3,0	50,6	16,1	
Távolsági és helyi közlekedés	5,9	2,3	13,4	0,7	2,6	5,8	
Üzemanyag	21,6	17,3	27,3	12,7	35,5	21,4	
Egyéb	21,2	17,5	29,3	29,1	7,5	21,5	
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
4 és többéjszakás utazás							
Szállás	39,6	44,5	2,1	59,9	0,4	39,9	
Étkezés étteremben	11,8	12,2	9,9	10,6	7,7	11,8	
Élelmiszer vásárlása üzletekben	14,6	12,2	29,0	4,8	54,8	14,4	
Távolsági és helyi közlekedés	2,6	1,3	11,0	2,9	1,4	2,4	
Üzemanyag	11,5	10,5	18,2	6,6	26,0	11,5	
Egyéb	19,8	19,3	29,8	15,2	9,7	20,0	
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Összes többnapos utazás							
Szállás	32,3	42,0	2,2	49,8	0,2	32,5	
Étkezés étteremben	10,8	12,1	7,3	9,7	4,9	10,8	
Élelmiszer vásárlása üzletekben	15,3	12,4	22,9	3,6	51,8	15,2	
Távolsági és helyi közlekedés	4,3	1,7	12,9	1,3	2,3	4,1	
Üzemanyag	16,7	13,3	25,2	10,8	32,7	16,6	
Egyéb	20,5	18,6	29,4	24,7	8,2	20,8	
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

a) Szórakozás, pihenés, sport, városnézés, természetjárás, iskolai tanulmányút, kulturális rendezvény, vallási ok.

3.11. Belföldi utazásokhoz kapcsolódó turisztikai kiadások összetétele, az igénybe vett szálláshely típusa szerint, 2009

(millió Ft)

Költésnem	Szálloda	Panzió	Kemping	Ifjúsági szálló, turista-szállás	Munkahelyi üdülő, sport-tábor	Magán-szállás-adás	Saját nyaraló, második otthon	Rokon, ismerős által biztosított szállás	Egyéb	Összesen
Szállás	51 579	11 646	1 508	2 783	2 639	6 083	125	248	–	76 610
Étkezés étteremben	7 969	3 475	740	742	847	2 553	3 351	5 565	243	25 484
Élelmiszer vásárlása üzletekben	2 625	1 565	792	980	650	1 911	12 911	14 709	198	36 341
Távolsági és helyi közlekedés	858	418	156	436	132	220	809	7 093	72	10 193
Üzemanyag	10 128	2 939	586	792	695	1 676	7 533	14 987	288	39 624
Egyéb	19 229	3 858	644	1 570	681	1 756	3 554	16 801	547	48 640
Összesen	92 388	23 900	4 426	7 303	5 644	14 198	28 281	59 403	1 348	236 892

3.12. A turizusból való kimaradás okai, 2009

(százalék)

Megnevezés	Nem szeret utazni	Munkából adódó kötelezettségek	Anyagi okok	Egészségügyi okok	Családi, baráti kötelezettségek	Nem volt kívül utazni	Szoktak utazni, de a kikérdezést megelőző időszakban nem tették	Egyéb ok	Összesen
Lakóhely									
Közép-Magyarország	2,1	11,3	45,9	19,1	2,0	0,9	17,6	1,2	100,0
Ebből: Budapest	2,1	12,3	41,0	22,4	1,6	1,1	18,0	1,5	100,0
Közép-Dunántúl	3,7	9,7	47,4	21,3	2,4	0,6	13,4	1,3	100,0
Nyugat-Dunántúl	3,2	10,1	44,0	19,2	3,0	0,8	18,6	1,0	100,0
Dél-Dunántúl	3,6	10,2	46,6	21,9	1,5	0,4	14,0	1,7	100,0
Észak-Magyarország	2,4	9,0	49,2	24,5	2,2	0,3	11,3	1,2	100,0
Észak-Alföld	3,5	11,2	50,5	20,1	2,2	0,4	10,8	1,3	100,0
Dél-Alföld	2,3	9,5	52,7	19,6	2,1	0,4	12,0	1,4	100,0
Településnagyság									
Budapest	2,1	12,3	41,0	22,4	1,6	1,1	18,0	1,5	100,0
100 ezer és több lakos (Budapest nélkül)	2,1	9,4	48,4	21,1	2,2	0,8	14,9	1,1	100,0
50 000 – 99 999 lakos	1,4	7,5	41,4	26,2	2,9	0,7	19,0	1,0	100,0
10 000 – 49 999 lakos	2,8	10,6	48,6	17,8	2,6	0,7	15,4	1,5	100,0
5 000 – 9 999 lakos	3,4	10,4	53,4	18,1	2,4	0,3	10,5	1,5	100,0
2 000 – 4 999 lakos	3,5	10,7	51,2	21,0	1,8	0,3	10,6	0,9	100,0
0 – 1 999 lakos	3,6	9,8	50,7	20,6	1,8	0,3	12,0	1,2	100,0
Országosan	2,8	10,3	48,1	20,5	2,2	0,6	14,2	1,3	100,0

4.1. A külföldre látogatások utazástípusok és motivációs célok szerint, 2004–2009

(ezer utazás)

Időszak	Szabadidős turizmus	Üzleti turizmus	Turisztikai motiváció együtt	Tanulás	Vásárlás	Munka	Egyéb	Nem turisztikai motiváció együtt	Összesen
Egy napra látogatók									
2004	1 720	190	1 910	36	6 527	870	119	7 552	9 462
2005	2 440	281	2 721	82	6 907	926	128	8 044	10 765
2006	3 103	397	3 500	77	4 997	1 636	379	7 089	10 590
2007	3 154	328	3 482	72	5 358	1 985	426	7 841	11 322
2008	3 036	381	3 417	153	5 122	1 985	329	7 589	11 006
2009	2 874	351	3 225	148	5 553	1 862	195	7 757	10 981
I. negyedév	561	87	648	67	1 193	359	51	1 670	2 318
II. negyedév	817	104	921	35	1 315	485	40	1 875	2 795
III. negyedév	970	106	1 076	23	1 619	593	53	2 288	3 364
IV. negyedév	526	54	580	23	1 426	425	51	1 924	2 504
Több napra látogatók									
2004	6 202	527	6 729	66	179	313	107	666	7 395
2005	5 409	676	6 085	105	209	504	91	909	6 993
2006	4 470	621	5 091	89	140	587	99	915	6 007
2007	4 363	615	4 978	75	154	676	65	970	5 949
2008	4 681	709	5 390	78	89	828	37	1 032	6 421
2009	4 159	657	4 816	65	59	969	14	1 107	5 925
I. negyedév	854	144	998	25	13	226	5	269	1 268
II. negyedév	987	187	1 174	12	15	251	1	279	1 454
III. negyedév	1 552	172	1 724	12	13	240	2	266	1 990
IV. negyedév	766	155	920	15	18	253	6	292	1 213
Látogatók összesen									
2004	7 922	717	8 639	103	6 706	1 183	227	8 218	16 858
2005	7 849	956	8 806	187	7 116	1 430	219	8 953	17 758
2006	7 573	1 016	8 590	167	5 139	2 223	478	8 008	16 597
2007	7 517	942	8 459	146	5 512	2 663	489	8 810	17 269
2008	7 718	1 090	8 808	231	5 212	2 813	365	8 621	17 428
2009	7 033	1 009	8 041	213	5 612	2 831	208	8 864	16 906
I. negyedév	1 415	231	1 646	92	1 206	585	56	1 939	3 586
II. negyedév	1 804	291	2 095	47	1 330	736	41	2 154	4 249
III. negyedév	2 522	278	2 800	35	1 632	833	55	2 554	5 354
IV. negyedév	1 292	209	1 500	39	1 444	677	56	2 216	3 717
Előző év azonos időszaka = 100,0									
Egy napra látogatók									
2004
2005	141,9	147,9	142,5	226,6	105,8	106,5	107,7	106,5	113,8
2006	127,2	141,2	128,6	93,4	72,3	176,6	295,1	88,1	98,4
2007	101,6	82,7	99,5	93,6	107,2	121,3	112,4	110,6	106,9
2008	96,3	116,2	98,1	212,5	95,6	100,0	77,2	96,8	97,2
2009	94,7	92,2	94,4	96,6	108,4	93,8	59,1	102,2	99,8
I. negyedév	90,4	90,3	90,4	237,2	96,5	81,2	65,3	93,5	92,6
II. negyedév	105,7	137,3	108,6	126,5	101,2	97,4	40,2	97,4	100,8
III. negyedév	100,2	99,3	100,1	90,9	120,0	95,3	99,6	111,6	107,6
IV. negyedév	78,0	53,0	74,7	32,0	115,4	100,3	51,8	105,2	96,1
Több napra látogatók									
2004
2005	87,2	128,1	90,4	158,1	116,4	161,0	84,6	136,4	94,6
2006	82,6	91,9	83,7	84,4	67,1	116,5	109,2	100,7	85,9
2007	97,6	99,0	97,8	84,7	109,9	115,1	65,6	106,0	99,0
2008	107,3	115,3	108,3	104,0	57,8	122,5	56,9	106,4	107,9
2009	88,8	92,7	89,4	83,1	66,2	117,1	36,7	107,2	92,3
I. negyedév	102,6	88,5	100,3	152,4	61,3	142,3	63,8	131,7	105,7
II. negyedév	101,9	102,8	102,0	67,5	71,3	120,5	5,6	105,3	102,7
III. negyedév	77,8	88,3	78,7	54,0	50,8	105,1	30,3	94,6	80,5
IV. negyedév	86,5	91,3	87,3	73,9	84,3	108,5	107,6	104,1	90,8
Látogatók összesen									
2004
2005	99,1	133,4	101,9	182,3	106,1	120,9	96,8	108,9	105,3
2006	96,5	106,3	97,5	89,4	72,2	155,4	218,0	89,5	93,5
2007	99,3	92,7	98,5	87,2	107,3	119,8	102,3	110,0	104,0
2008	102,7	115,7	104,1	158,2	94,6	105,6	74,6	97,9	100,9
2009	91,1	92,5	91,3	92,1	107,7	100,6	57,0	102,8	97,0
I. negyedév	97,4	89,2	96,2	206,1	95,9	97,3	65,1	97,5	96,9
II. negyedév	103,6	113,0	104,8	103,4	100,7	104,2	34,9	98,4	101,4
III. negyedév	85,1	92,2	85,8	73,1	118,7	97,9	93,0	109,5	95,7
IV. negyedév	82,8	76,8	81,9	41,4	114,8	103,2	54,7	105,0	94,3

4.2. A külföldre tett látogatások határszakaszok, utazás típusok és motivációk szerint, 2004–2009

(ezer utazás)

Határszakasz	Szabadidős turizmus	Üzleti turizmus	Turisztikai motiváció együtt	Tanulás	Vásárlás	Munka	Egyéb	Nem turisztikai motiváció együtt	Összesen
Egy napra látogatók									
Osztrák	1 038	109	1 147	120	2 303	1 374	21	3 817	4 964
Szlovén	27	15	42	0	112	68	0	180	222
Horvát	67	47	115	0	122	32	1	154	269
Szerb	184	18	202	2	163	10	8	183	385
Román	318	56	374	1	272	148	1	421	795
Ukrán	65	6	71	0	438	8	0	446	517
Szlovák	1 175	99	1 274	24	2 145	224	163	2 556	3 830
Budapest (Ferihegy)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	2 874	351	3 225	147	5 553	1 862	194	7 756	10 981
Több napra látogatók									
Osztrák	1 630	259	1 889	23	29	569	1	622	2 511
Szlovén	21	3	25	0	0	8	0	8	33
Horvát	279	40	319	0	0	7	0	7	326
Szerb	136	22	157	2	7	10	0	19	177
Román	407	12	419	0	1	4	0	5	424
Ukrán	137	4	141	0	2	2	0	4	145
Szlovák	513	52	565	2	18	145	5	170	735
Budapest (Ferihegy)	1 036	266	1 302	38	2	223	7	271	1 573
Összesen	4 159	658	4 817	65	59	970	14	1 107	5 925
Látogatók összesen									
Osztrák	2 668	368	3 036	143	2 331	1 943	22	4 439	7 475
Szlovén	48	19	67	0	112	76	0	188	255
Horvát	346	87	433	0	122	39	1	162	595
Szerb	320	40	359	4	170	20	8	202	562
Román	724	68	793	1	272	152	1	427	1 219
Ukrán	202	10	212	0	439	10	0	450	661
Szlovák	1 689	150	1 839	26	2 163	369	167	2 726	4 565
Budapest (Ferihegy)	1 036	266	1 302	38	2	223	7	271	1 573
Összesen	7 033	1 008	8 042	213	5 612	2 832	208	8 864	16 906

4.3. A külföldre tett látogatások utazástípusok, motiváció és demográfiai jellemzők szerint, 2009

(ezer látogatás)

Motiváció	Látogatások száma összesen	Ebből:		Látogatások korcsoportok szerint, év					
		nők látogatásai	férfiak látogatásai	0–14 éves	15–24 éves	25–44 éves	45–54 éves	55–64 éves	65 év és afelettek
Egy napra látogatók									
Üdülés	1 207	593	614	138	191	469	259	137	13
Rokon, barát meglátogatása	1 228	588	640	143	118	478	296	152	40
Gyógykezeltetés	30	19	12	2	2	5	9	10	3
Egészségmegőrzés	163	77	86	16	16	40	54	34	3
Konferencia, kongresszus	19	6	12	0	1	9	7	1	0
Üzleti út; kiállítás, vásárlátogatás	332	48	284	0	6	165	137	23	1
Kulturális és sportrendezvény	121	53	68	17	42	38	18	5	0
Vadászat	4	0	4	0	0	1	3	1	0
Vallás	121	62	59	4	10	17	25	56	10
Vásárlás	4 945	2 508	2 437	208	789	2 383	1 131	386	48
Tanulás	147	84	64	73	23	48	3	1	0
Munkavégzés	1 862	612	1 250	1	73	1 095	576	117	1
Üzletelés	608	125	482	8	37	342	193	27	2
Egyéb	194	67	128	1	39	129	19	5	1
Összesen	10 981	4 841	6 140	611	1 346	5 218	2 729	955	121
Megoszlás, %	100,0	44,1	55,9	5,6	12,3	47,5	24,9	8,7	1,1
Turisztikai motivációval érkezők	3 225	1 447	1 778	321	386	1 221	807	419	69
Megoszlás, %	100,0	44,9	55,1	10,0	12,0	37,9	25,0	13,0	2,1
Nem turisztikai motivációval érkezők	7 756	3 395	4 362	290	960	3 997	1 922	536	52
Megoszlás, %	100,0	43,8	56,2	3,7	12,4	51,5	24,8	6,9	0,7
Több napra látogatók									
Üdülés	2 140	1 107	1 033	157	202	1 035	566	159	21
Rokon, barát meglátogatása	1 759	954	805	169	152	685	419	258	75
Gyógykezeltetés	8	4	3	0	0	1	2	3	1
Egészségmegőrzés	5	3	2	1	0	1	2	1	0
Konferencia, kongresszus	93	27	66	0	3	42	41	6	0
Üzleti út; kiállítás, vásárlátogatás	565	136	429	4	10	303	223	24	1
Kulturális és sportrendezvény	203	82	121	7	38	104	45	9	1
Vadászat	6	0	6	0	0	1	3	2	0
Vallás	38	21	16	0	4	13	13	6	2
Vásárlás	44	16	28	1	2	27	12	0	2
Tanulás	65	36	29	1	35	26	3	0	0
Munkavégzés	970	336	634	14	69	600	240	45	1
Üzletelés	15	4	11	0	1	8	5	1	0
Egyéb	14	5	8	0	2	7	3	1	0
Összesen	5 925	2 732	3 192	354	519	2 854	1 576	516	106
Megoszlás, %	100,0	46,1	53,9	6,0	8,8	48,2	26,6	8,7	1,8
Turisztikai motivációval érkezők	4 817	2 335	2 482	339	408	2 186	1 313	469	102
Megoszlás, %	100,0	48,5	51,5	7,0	8,5	45,4	27,3	9,7	2,1
Nem turisztikai motivációval érkezők	1 107	397	711	15	110	668	263	46	4
Megoszlás, %	100,0	35,8	64,2	1,4	10,0	60,3	23,7	4,2	0,4
Összesen									
Üdülés	3 347	1 700	1 647	295	394	1 503	825	297	33
Rokon, barát meglátogatása	2 987	1 541	1 445	313	270	1 164	714	410	115
Gyógykezeltetés	38	23	15	2	2	6	10	13	4
Egészségmegőrzés	168	80	88	17	16	41	56	36	3
Konferencia, kongresszus	112	34	78	0	3	52	48	8	1
Üzleti út; kiállítás, vásárlátogatás	897	184	713	4	15	468	360	47	2
Kulturális és sportrendezvény	324	136	189	24	79	142	63	14	1
Vadászat	11	1	10	0	0	2	6	3	0
Vallás	159	83	76	5	13	30	38	62	12
Vásárlás	4 989	2 524	2 465	209	791	2 410	1 142	386	50
Tanulás	213	120	93	73	58	75	5	1	0
Munkavégzés	2 832	947	1 884	14	142	1 695	816	162	2
Üzletelés	623	129	493	8	38	350	198	27	2
Egyéb	208	72	136	1	41	136	23	6	1
Összesen	16 906	7 574	9 332	966	1 865	8 072	4 305	1 471	227
Megoszlás, %	100,0	44,8	55,2	5,7	11,0	47,7	25,5	8,7	1,3
Turisztikai motivációval érkezők	8 042	3 782	4 260	660	794	3 407	2 120	889	171
Megoszlás, %	100,0	47,0	53,0	8,2	9,9	42,4	26,4	11,1	2,1
Nem turisztikai motivációval érkezők	8 864	3 792	5 072	305	1 070	4 665	2 185	582	56
Megoszlás, %	100,0	42,8	57,2	3,4	12,1	52,6	24,6	6,6	0,6

4.4 A külföldön eltöltött idő határszakaszok, utazás típusok és motivációk szerint, 2009

(ezer nap)

Határszakasz	Szabad-idős turizmus	Üzleti turizmus	Turisztikai motiváció együtt	Tanulás	Vásárlás	Munka	Egyéb	Nem turisztikai motiváció együtt	Összesen
Egy napra látogatók									
Osztrák	1 038	109	1 147	120	2 303	1 374	21	3 817	4 964
Szlovén	27	15	42	0	112	68	0	180	222
Horvát	67	47	115	0	122	32	1	154	269
Szerb	184	18	202	2	163	10	8	183	385
Román	318	56	374	1	272	148	1	421	795
Ukrán	65	6	71	0	438	8	0	446	517
Szlovák	1 175	99	1 274	24	2 145	224	163	2 556	3 830
Budapest (Ferihegy)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	2 874	351	3 225	147	5 553	1 862	194	7 756	10 981
Több napra látogatók									
Osztrák	10 958	936	11 894	286	98	5 298	6	5 688	17 582
Szlovén	137	8	145	0	0	81	1	82	227
Horvát	2 205	101	2 306	0	1	90	0	91	2 396
Szerb	597	71	668	7	18	38	0	64	731
Román	1 493	30	1 523	0	2	12	0	14	1 537
Ukrán	393	11	405	0	4	7	1	12	417
Szlovák	1 994	145	2 139	6	557	2 267	88	2 918	5 057
Budapest (Ferihegy)	13 136	2 045	15 181	2 244	10	26 144	122	28 519	43 700
Összesen	30 913	3 347	34 260	2 543	689	33 938	217	37 388	71 647
Látogatók összesen									
Osztrák	11 997	1 045	13 042	406	2 400	6 672	27	9 505	22 546
Szlovén	164	23	187	0	112	149	1	262	448
Horvát	2 272	149	2 420	0	122	122	1	245	2 665
Szerb	781	88	870	9	181	48	8	246	1 116
Román	1 810	86	1 896	1	273	160	2	436	2 332
Ukrán	458	18	476	0	442	15	1	458	934
Szlovák	3 169	244	3 413	30	2 702	2 491	251	5 474	8 887
Budapest (Ferihegy)	13 136	2 045	15 181	2 244	10	26 144	122	28 519	43 700
Összesen	33 787	3 698	37 485	2 690	6 242	35 800	412	45 144	82 629

4.5. A külföldre tett látogatások adatai a tartózkodás hossza szerint, 2009

Tartózkodási idő	Utazások száma, 1000 utazás	Tartózkodási idő, ezer nap	Átlagos tartózkodási idő, nap	Összes külföldi költség, millió Ft	Egy fő egy napra eső költése, Ft
2008					
Egynapos látogatások	11 006	11 006	1,0	88 895	8 077
2–30 napos látogatások	6 083	38 318	6,3	458 475	11 965
30 napnál hosszabb látogatások	339	34 539	101,9	177 602	5 142
Összesen	17 428	83 864	4,8	724 973	8 645
2009					
Egynapos látogatások	10 981	10 981	1,0	93 036	8 472
2–30 napos látogatások	5 527	33 343	6,0	430 795	12 920
30 napnál hosszabb látogatások	398	38 304	96,4	247 749	6 468
Összesen	16 905	82 629	4,9	771 579	9 338
2008 = 100,0					
Egynapos látogatások	99,8	99,8	100,0	104,7	104,9
2–30 napos látogatások	90,9	87,0	95,8	94,0	108,0
30 napnál hosszabb látogatások	117,3	110,9	94,5	139,5	125,8
Összesen	97,0	98,5	101,6	106,4	108,0

4.6. A külföldi utazásokhoz kapcsolódó kiadások utazástípusok és motiváció szerint, 2004–2009

(millió Ft)

Időszak	Szabadidős turizmus	Üzleti turizmus	Turisztikai motiváció együtt	Tanulás	Várlás	Munka	Egyéb	Nem turisztikai motiváció együtt	Összesen
Egy napra látogatók									
2004	9 327	3 308	12 635	194	67 267	2 440	651	70 552	83 188
2005	22 341	6 857	29 198	294	81 231	1 881	1 592	84 999	114 196
2006	14 141	4 152	18 293	134	52 249	5 681	2 071	60 136	78 430
2007	11 478	3 102	14 581	150	56 208	5 073	2 020	63 451	78 032
2008	11 435	8 039	19 474	101	61 978	4 912	2 432	69 423	88 896
2009	12 245	7 052	19 297	115	67 034	4 630	1 960	73 740	93 036
Több napra látogatók									
2004	351 192	34 061	385 253	4 849	28 556	10 607	3 566	47 577	432 830
2005	274 249	40 011	314 260	15 365	26 399	26 557	3 755	72 076	386 336
2006	254 436	50 987	305 423	18 448	13 169	62 176	3 245	97 038	402 460
2007	311 443	67 206	378 648	16 508	13 650	88 368	1 884	120 410	499 058
2008	353 882	91 830	445 712	21 294	9 780	157 449	1 843	190 366	636 077
2009	327 852	91 263	419 115	20 359	7 694	229 824	1 551	259 427	678 544
Látogatók összesen									
2004	360 519	37 369	397 888	5 043	95 823	13 047	4 217	118 130	516 018
2005	296 590	46 868	343 457	15 660	107 630	28 438	5 347	157 074	500 532
2006	268 577	55 139	323 716	18 582	65 418	67 858	5 316	157 174	480 890
2007	322 921	70 308	393 229	16 658	69 859	93 441	3 904	183 861	577 090
2008	365 317	99 869	465 186	21 395	71 758	162 361	4 275	259 789	724 973
2009	340 098	98 315	438 412	20 474	74 727	234 454	3 511	333 167	771 579

4.7. A külföldi utazásokhoz kapcsolódó kiadások határszakaszok, utazástípusok és motivációk szerint, 2009

(millió Ft)

Határszakasz	Szabad-idős turizmus	Üzleti turizmus	Turisztikai motiváció együtt	Tanulás	Vásárlás	Munka	Egyéb	Nem turisztikai motiváció együtt	Összesen
Egy napra látogatók									
Osztrák	6 320	3 931	10 252	37	31 656	3 779	507	35 980	46 231
Szlovén	85	130	215	0	1 745	75	0	1 820	2 035
Horvát	381	367	748	0	910	34	12	956	1 704
Szerb	954	184	1 138	12	3 331	35	73	3 451	4 589
Román	1 211	617	1 827	7	4 026	278	3	4 314	6 141
Ukrán	547	171	718	1	4 969	33	1	5 005	5 723
Szlovák	2 747	1 651	4 398	57	20 396	398	1 362	22 214	26 612
Budapest (Ferihegy)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	12 245	7 051	19 296	115	67 034	4 631	1 960	73 739	93 036
Több napra látogatók									
Osztrák	139 492	30 612	170 104	3 854	2 695	37 720	30	44 299	214 404
Szlovén	1 131	98	1 229	0	0	95	7	102	1 331
Horvát	16 258	1 222	17 480	0	0	194	0	194	17 673
Szerb	2 920	631	3 551	24	185	89	0	298	3 849
Román	4 051	225	4 275	0	3	35	1	38	4 314
Ukrán	1 592	192	1 784	0	23	15	13	51	1 835
Szlovák	12 566	1 994	14 560	16	4 332	18 661	344	23 352	37 912
Budapest (Ferihegy)	149 843	56 289	206 132	16 466	457	173 015	1 156	191 094	397 226
Összesen	327 852	91 263	419 115	20 360	7 694	229 824	1 551	259 428	678 544
Látogatók összesen									
Osztrák	145 812	34 544	180 356	3 892	34 351	41 499	537	80 279	260 635
Szlovén	1 216	228	1 444	0	1 745	170	7	1 922	3 366
Horvát	16 638	1 589	18 228	0	910	227	12	1 150	19 377
Szerb	3 874	815	4 689	36	3 516	124	73	3 749	8 438
Román	5 261	841	6 103	7	4 028	312	4	4 352	10 455
Ukrán	2 139	363	2 502	1	4 992	48	14	5 056	7 558
Szlovák	15 313	3 645	18 958	73	24 728	19 059	1 706	45 566	64 524
Budapest (Ferihegy)	149 843	56 289	206 132	16 466	457	173 015	1 156	191 094	397 226
Összesen	340 097	98 314	438 412	20 474	74 728	234 455	3 511	333 168	771 579
Előző év azonos időszaka = 100,0									
Egy napra látogatók									
Osztrák	120,1	131,6	124,2	83,1	107,8	103,6	62,1	106,2	109,7
Szlovén	103,9	115,5	110,6	0,0	71,5	22,7	0,0	65,3	68,3
Horvát	117,9	114,2	116,0	0,0	93,4	27,0	23,0	83,0	94,9
Szerb	83,7	24,3	60,0	0,0	75,9	104,0	15,6	70,6	67,6
Román	120,6	86,9	106,7	108,2	86,0	77,7	1,0	80,3	86,6
Ukrán	64,1	76,9	66,7	0,0	71,3	232,2	2,7	71,1	70,5
Szlovák	99,3	56,4	77,2	116,9	155,1	98,2	196,6	155,3	133,1
Budapest (Ferihegy)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Összesen	107,1	87,7	99,1	114,7	108,2	94,3	80,6	106,2	104,7
Több napra látogatók									
Osztrák	93,6	94,9	93,8	77,7	54,0	150,4	19,9	125,9	99,0
Szlovén	55,4	30,6	52,0	0,0	0,0	95,0	0,0	100,5	54,0
Horvát	57,3	71,6	58,1	0,0	0,0	36,8	0,0	34,2	57,7
Szerb	122,5	92,6	115,8	685,2	125,3	145,3	0,0	106,2	115,0
Román	103,3	50,7	97,9	0,0	5,4	26,8	9,5	20,1	94,7
Ukrán	70,5	65,0	69,9	0,0	27,0	38,1	24,1	28,6	67,2
Szlovák	52,5	40,8	50,5	59,7	102,4	753,0	448,8	342,9	106,4
Budapest (Ferihegy)	105,6	109,8	106,7	101,0	174,5	134,1	79,3	129,9	116,8
Összesen	92,6	99,4	94,0	95,6	78,7	146,0	84,2	136,3	106,7
Látogatók összesen									
Osztrák	94,5	98,1	95,2	77,7	100,0	144,5	55,5	116,2	100,8
Szlovén	57,3	52,5	56,5	0,0	71,5	39,5	41,1	66,6	61,8
Horvát	58,0	78,4	59,3	0,0	91,9	34,9	15,7	66,9	59,7
Szerb	109,9	56,7	94,5	1 039,3	77,5	130,8	13,7	72,5	83,3
Román	106,8	73,0	100,4	75,6	85,2	64,2	1,2	78,2	89,8
Ukrán	68,7	70,1	68,9	0,0	70,8	90,0	13,5	70,1	69,7
Szlovák	57,3	46,6	54,9	96,9	142,3	661,0	221,7	215,9	116,0
Budapest (Ferihegy)	105,6	109,8	106,7	101,0	174,5	134,1	79,3	129,9	116,8
Összesen	93,1	98,4	94,2	95,7	104,1	144,4	82,2	128,2	106,4

4.8. A közvetlen* külföldi kiadások összetétele utazástípusok szerint, 2009

(%)

Szolgáltatás-, árucikkcsoport	Egynapos utazásokon	Többnapos utazásokon		Összesen
		összesen	ebből: turisztikai motiváció	
Szállás étkezéssel	0,0	15,1	18,0	12,9
Szállás étkezés nélkül	0,0	15,5	6,0	13,3
Étkezés vendéglátóhelyen	5,9	9,2	12,9	8,7
Vásárolt élelmiszer, ital	21,6	13,8	9,3	14,9
Autóbérlés	0,0	0,5	0,9	0,5
Üzemanyag	4,7	7,5	9,9	7,1
Kulturális programok	1,2	3,2	4,9	2,9
Kirándulás, túra külföldön befizetve	0,0	3,0	3,7	2,6
Egészségmegőrzés	0,4	0,4	0,6	0,4
Gyógyászat	0,1	0,1	0,1	0,1
Szórakozás	1,8	3,8	4,8	3,5
Sport, fitness	0,1	0,8	1,3	0,7
Biztosítás	0,0	0,1	0,1	0,1
Egyéb vásárlás (ajándék stb.)	53,0	19,3	19,3	24,2
Tanulás	0,1	0,4	0,1	0,3
Egyéb költség	10,9	7,3	8,2	7,8
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0

* Külföldi kiadások = közvetlen külföldi kiadások + a belföldi kiadások külföldi rezidenseknél realizálódó része.

4.9. A külföldre látogatók adatai a célországok rangsora szerint, 2009*

Rang-sor	Célország	Utazások száma, ezer utazás	Célország	Tartózkodási idő, ezer nap
Egynapos utazások				
1.	Ausztria	5 027	Ausztria	5 027
2.	Szlovákia	3 699	Szlovákia	3 699
3.	Románia	793	Románia	793
4.	Ukrajna	534	Ukrajna	534
5.	Szerbia	385	Szerbia	385
6.	Horvátország	267	Horvátország	267
7.	Szlovénia	233	Szlovénia	233
Egynapos utazásokon összesen		10 981		10 981
	Szomszédos országok	10 938		10 938
	Európai Unió országai	9 795		9 795
Többnapos utazások				
1.	Ausztria	1 097	Egyesült Királyság	13 000
2.	Németország	833	Németország	8 611
3.	Románia	484	Ausztria	5 571
4.	Szlovákia	427	USA	4 783
5.	Csehország	330	Hollandia	3 507
6.	Horvátország	322	Franciaország	2 621
7.	Olaszország	283	Horvátország	2 394
8.	Franciaország	257	Belgium	2 347
9.	Egyesült Királyság	235	Írország	2 321
10.	Hollandia	195	Svájc	2 299
Többnapos utazásokon összesen		6 044		71 767
	Szomszédos országok	2 668		12 873
	Európai Unió országai	4 855		53 346

* Egy utazás alkalmával az utazók több országot is felkereshettek.

5.1. Szálláshely-szolgáltatók összefoglaló adatai, 2009

Megnevezés		Kereskedelmi szálláshely	Nem üzleti célú szálláshely	Magán-szálláshely	Együtt
Működő egység	2009. július 31-én	2 993	749	39 310	43 052
Szoba		117 788	12 375	100 438	230 601
Férőhely		301 873	54 635	227 455	583 963
Vendég, ezer		7 151	401	961	8 513
Vendégéjszaka, ezer		18 710	1 405	3 757	23 872
Átlagos tartózkodási idő, éjszaka		2,6	3,5	3,9	2,8

5.2 A kereskedelmi szálláshelyek kapacitása, 2009. július 31.

Szállástípus	Működő egységek	Kiadható		2008 = 100,0
		szobák/lakóegységek száma	férőhelyek	
Ország összesen				
Szálloda	884	52 148	118 420	102,4
*****	24	4 681	9 580	104,5
****	197	18 342	40 273	112,8
***	473	22 967	53 239	99,0
**	152	4 649	11 497	96,8
*	38	1 509	3 831	74,5
Szállodából: gyógyszálloda	54	6 746	14 240	97,2
Szállodából: wellness-szálloda	90	5 826	13 310	113,9
Szállodából: apartmanszálloda	46	2 768	6 810	108,4
Panzió	1 158	15 162	39 044	100,5
Turistaszálló	216	5 644	22 372	95,7
Ifjúsági szálló	132	4 908	18 619	114,7
Üdülőház	354	7 163	21 516	102,0
Kemping	249	32 763	81 902	93,4
Összesen	2 993	117 788	301 873	99,7
Budapest				
Szálloda	161	17 283	36 714	106,8
*****	16	3 663	7 424	99,5
****	54	7 621	15 729	118,8
***	76	5 296	11 594	97,3
**	10	535	1 408	124,8
*	5	168	559	90,3
Szállodából: gyógyszálloda	5	1 237	2 356	107,5
Szállodából: wellness-szálloda	7	815	1 782	159,1
Szállodából: apartmanszálloda	14	1 375	2 819	99,0
Panzió	58	976	2 244	103,7
Turistaszálló	10	456	1 980	119,5
Ifjúsági szálló	8	248	964	84,6
Üdülőház	1	42	68	–
Kemping	5	381	953	92,7
Összesen	243	19 386	42 923	106,4
Balaton kiemelt üdülőkörzet (part közeli és további települések)				
Szálloda	180	12 517	30 696	100,8
*****	1	230	445	100,0
****	33	4 060	9 870	102,4
***	99	6 430	15 962	104,5
**	36	1 381	3 421	86,8
*	11	416	998	85,2
Szállodából: gyógyszálloda	20	2 523	5 567	101,8
Szállodából: wellness-szálloda	16	1 572	3 896	101,3
Szállodából: apartmanszálloda	7	317	1 069	119,4
Panzió	148	2 075	5 497	96,5
Turistaszálló	19	337	1 436	80,4
Ifjúsági szálló	24	1 597	6 627	124,9
Üdülőház	98	2 544	7 219	94,3
Kemping	47	9 882	24 709	91,4
Összesen	516	28 952	76 184	97,7

5.3 A kereskedelmi szálláshelyek kapacitása régiók és üdülőkörzetek szerint, 2009. július 31.

Régió / Üdülőkörzet	Működő egységek	Kiadható	
		szobák/lakóegységek	férőhelyek
Tervezési-statisztikai régiók			
Közép-Magyarország	382	23 077	52 042
Közép-Dunántúl	421	18 926	50 370
Nyugat-Dunántúl	544	19 329	47 674
Dél-Dunántúl	489	19 204	50 398
Észak-Magyarország	477	12 282	34 685
Észak-Alföld	383	15 084	39 712
Dél-Alföld	297	9 886	26 992
Ország összesen	2 993	117 788	301 873
Ebből: kiemelt üdülőkörzetek			
Budapest	243	19 386	42 923
Balaton	516	28 952	76 184
Ebből: Balaton-part	471	26 629	70 209
Dunakanyar	89	2 361	6 368
Mátra–Bükk	254	7 263	20 000
Mecsek és Villány	123	3 792	9 863
Sopron–Közszeghegyalja	140	5 864	14 021
Tisza-tó	50	3 038	8 176
Velencei-tó–Vértes	40	2 718	6 903

5.4. A kereskedelmi szálláshelyek száma üzemméret szerint, 2009. július 31.

Szállástípus	Szobák száma					Összesen
	–50	51–75	76–100	101–150	151–	
Szálloda	603	102	49	51	79	884
Panzió	1 142	8	3	4	1	1 158
Turistaszálló	189	9	9	9	0	216
Ifjúsági szálló	111	11	3	3	4	132
Üdülőház	332	15	1	2	4	354
Összesen	2 377	145	65	69	88	2 744

5.4. A kereskedelmi szálláshelyek száma üzemméret szerint, 2009. július 31. (folytatás)

Szállástípus	Férőhelyek száma					Összesen
	–20	21–50	51–100	101–200	201–	
Szálloda	27	232	289	176	160	884
Panzió	426	594	108	21	9	1 158
Turistaszálló	15	81	45	45	30	216
Ifjúsági szálló	6	52	19	38	17	132
Üdülőház	80	139	85	34	16	354
Kemping	2	22	46	56	123	249
Összesen	556	1 120	592	370	355	2 993

5.5. Szállodák üzemméret szerint, csillagonként, július 31.

Szállástípus	Szobák száma					Összesen
	–50	51–75	76–100	101–150	151–	
2004						
Szálloda	563	88	52	48	73	824
*****	1	2	1	1	11	16
****	42	8	10	12	33	105
***	308	43	23	28	26	428
**	156	23	14	5	2	200
*	56	12	4	2	1	75
2009						
Szálloda	603	102	49	51	79	884
*****	2	5	1	3	13	24
****	93	25	19	19	41	197
***	345	57	23	25	23	473
**	134	10	3	4	1	152
*	29	5	3	0	1	38

5.6. A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma, 2009

Szállástípus	Vendégek		Vendégéjszakák		Átlagos tartózkodási idő, éjszaka
	száma, ezer	előző év = 100,0	száma, ezer	előző év = 100,0	
Külföldi					
Szálloda	2 728	91,5	7 276	91,9	2,7
*****	529	88,8	1 228	95,4	2,3
****	1 164	99,8	3 262	98,5	2,8
***	921	83,8	2 492	82,5	2,7
**	98	96,8	243	101,6	2,5
*	16	79,6	51	85,6	3,2
Szállodából: gyógyszálloda	285	92,2	1 274	93,9	4,5
Szállodából: wellness-szálloda	154	95,7	429	95,0	2,8
Szállodából: apartmanszálloda	204	84,7	483	89,3	2,4
Panzió	186	86,9	497	87,4	2,7
Turistaszálló	19	89,9	57	86,2	3,1
Ifjúsági szálló	38	69,5	102	70,7	2,7
Üdülőház	40	95,8	180	95,2	4,5
Kemping	218	107,3	1 109	98,8	5,1
Összesen	3 228	91,8	9 220	92,1	2,9
Belföldi					
Szálloda	2 450	92,8	5 827	93,2	2,4
*****	98	110,0	214	115,7	2,2
****	1 013	99,8	2 280	102,3	2,2
***	1 098	88,1	2 738	90,9	2,5
**	206	92,6	500	90,0	2,4
*	34	52,4	94	34,5	2,8
Szállodából: gyógyszálloda	397	87,0	1 179	88,1	3,0
Szállodából: wellness-szálloda	560	101,0	1 243	102,9	2,2
Szállodából: apartmanszálloda	86	85,7	201	83,5	2,3
Panzió	615	91,5	1 374	89,2	2,2
Turistaszálló	223	94,4	531	97,1	2,4
Ifjúsági szálló	182	107,5	504	108,9	2,8
Üdülőház	265	102,8	735	104,7	2,8
Kemping	188	117,1	518	112,8	2,8
Összesen	3 923	94,9	9 490	95,2	2,4
Összesen					
Szálloda	5 179	92,1	13 103	92,4	2,5
*****	627	91,5	1 442	97,9	2,3
****	2 177	99,8	5 542	100,0	2,5
***	2 019	86,1	5 230	86,7	2,6
**	304	93,9	744	93,5	2,4
*	51	58,9	146	43,7	2,9
Szállodából: gyógyszálloda	683	89,1	2 453	91,0	3,6
Szállodából: wellness-szálloda	714	99,8	1 673	100,8	2,3
Szállodából: apartmanszálloda	290	85,0	684	87,5	2,4
Panzió	801	90,4	1 872	88,7	2,3
Turistaszálló	241	94,0	588	96,0	2,4
Ifjúsági szálló	219	98,3	605	99,9	2,8
Üdülőház	305	101,8	915	102,7	3,0
Kemping	405	111,6	1 627	102,8	4,0
Összesen	7 151	93,5	18 710	93,7	2,6

5.7. A kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak száma régióként és kiemelt üdülőkörzetenként, 2009

(ezer)

Régió / Üdülőkörzet	Szállodák			Egyéb szálláshelyek			Kereskedelmi szálláshelyek összesen		
	külföldi	belföldi	összes	külföldi	belföldi	összes	külföldi	belföldi	összes
Tervezési-statisztikai régiók									
Közép-Magyarország	4 646	945	5 592	335	313	648	4 982	1 259	6 240
Közép-Dunántúl	311	704	1 015	461	651	1 112	772	1 355	2 127
Nyugat-Dunántúl	1 394	1 619	3 013	436	513	950	1 831	2 132	3 963
Dél-Dunántúl	338	800	1 139	235	702	937	574	1 502	2 076
Észak-Magyarország	139	598	737	124	580	704	263	1 178	1 441
Észak-Alföld	310	773	1 083	247	473	720	557	1 246	1 803
Dél-Alföld	138	387	525	106	430	536	243	817	1 060
Ország összesen	7 276	5 827	13 103	1 944	3 662	5 607	9 220	9 490	18 710
Előző év = 100,0									
Közép-Magyarország	91,8	93,0	92,0	104,9	107,3	106,0	92,5	96,2	93,3
Közép-Dunántúl	79,9	101,0	93,4	81,9	107,3	95,1	81,1	103,9	94,3
Nyugat-Dunántúl	100,7	95,3	97,7	96,1	101,9	99,2	99,6	96,8	98,1
Dél-Dunántúl	85,6	91,3	89,6	87,7	96,3	94,0	86,5	93,6	91,5
Észak-Magyarország	86,8	97,6	95,4	105,1	89,2	91,6	94,6	93,3	93,5
Észak-Alföld	83,5	88,6	87,1	95,2	93,0	93,7	88,3	90,2	89,6
Dél-Alföld	88,5	80,6	82,5	97,3	102,4	101,4	92,1	90,8	91,1
Ország összesen	91,9	93,2	92,4	93,0	98,7	96,7	92,1	95,2	93,7
Ebből: kiemelt üdülőkörzetek									
Budapest	4 512	609	5 122	303	169	472	4 815	779	5 593
Balaton	1 098	1 718	2 816	563	882	1 445	1 661	2 600	4 261
Ebből: Balaton-part	989	1 402	2 390	537	824	1 361	1 526	2 225	3 751
Dunakanyar	34	236	269	19	93	111	52	328	381
Mátra–Bükk	114	471	586	63	341	404	177	813	989
Mecsek és Villány	100	181	281	43	155	198	144	336	479
Sopron–Kőszeghegyalja	455	638	1 093	232	146	379	687	785	1 472
Tisza-tó	2	23	25	17	68	85	19	91	110
Velencei-tó–Vértes	9	71	80	22	92	114	31	163	194
Előző év = 100,0									
Budapest	91,5	85,1	90,7	110,6	109,8	110,3	92,5	89,5	92,1
Balaton	90,3	94,2	92,6	80,0	111,3	96,6	86,5	99,4	93,9
Ebből: Balaton-part	90,1	94,2	92,4	80,3	106,3	94,3	86,4	98,3	93,1
Dunakanyar	93,3	108,0	105,9	73,0	95,3	90,7	84,9	104,1	101,0
Mátra–Bükk	89,7	93,8	93,0	95,8	88,9	89,9	91,8	91,7	91,7
Mecsek és Villány	81,6	95,1	89,8	102,0	84,2	87,5	86,9	89,7	88,8
Sopron–Kőszeghegyalja	108,5	100,2	103,5	99,3	88,3	94,7	105,2	97,8	101,1
Tisza-tó	188,8	120,8	124,7	80,5	96,2	92,7	86,2	101,4	98,5
Velencei-tó–Vértes	219,6	172,8	177,1	87,9	105,7	101,7	106,3	127,2	123,3

5.8. Vendégéjszakák a kereskedelmi szálláshelyeken országoként, 2009

Ország, országcsoport	Kereskedelmi szálláshelyek			Ebből: szállodák		
	száma, ezer	megoszlása, %	előző év = 100,0	száma, ezer	megoszlása, %	előző év = 100,0
Belföldi összesen	9 490	50,7	95,2	5 827	44,5	93,2
Külföldi összesen	9 220	49,3	92,1	7 276	55,5	91,9
Ebből:						
Ausztria	734	3,9	106,4	559	4,3	108,6
Belgium	144	0,8	89,7	102	0,8	95,7
Bulgária	38	0,2	90,9	34	0,3	90,0
Ciprus	9	0,0	70,3	9	0,1	70,9
Csehország	385	2,1	123,7	293	2,2	126,3
Dánia	170	0,9	81,3	84	0,6	93,5
Egyesült Királyság	502	2,7	80,0	459	3,5	79,0
Észtország	9	0,0	64,1	7	0,1	65,6
Finnország	127	0,7	106,9	112	0,9	108,2
Franciaország	356	1,9	106,0	297	2,3	102,2
Görögország	94	0,5	93,6	90	0,7	95,5
Hollandia	325	1,7	91,3	146	1,1	91,7
Horvátország	62	0,3	68,4	52	0,4	70,0
Írország	57	0,3	68,4	51	0,4	72,0
Lengyelország	393	2,1	93,2	214	1,6	87,0
Lettország	10	0,1	90,4	8	0,1	97,8
Litvánia	12	0,1	67,0	9	0,1	70,0
Luxemburg	7	0,0	91,4	7	0,1	94,0
Málta	4	0,0	73,5	4	0,0	74,1
Németország	2 156	11,5	91,5	1 503	11,5	91,1
Norvégia	109	0,6	85,4	100	0,8	88,0
Olaszország	464	2,5	103,6	414	3,2	102,6
Oroszország	279	1,5	88,2	266	2,0	90,4
Portugália	34	0,2	96,7	31	0,2	97,0
Románia	370	2,0	85,9	279	2,1	84,5
Spanyolország	290	1,6	81,4	278	2,1	81,1
Svájc	167	0,9	106,0	142	1,1	109,3
Svédország	170	0,9	93,5	151	1,1	92,9
Szerbia és Montenegró	60	0,3	84,2	54	0,4	85,4
Szlovákia	183	1,0	129,7	112	0,9	138,1
Szlovénia	40	0,2	99,1	32	0,2	98,0
Törökország	51	0,3	75,4	48	0,4	77,1
Ukrajna	142	0,8	86,6	130	1,0	87,7
Izrael	137	0,7	106,9	134	1,0	107,1
Japán	141	0,8	91,5	135	1,0	90,4
Kína	71	0,4	113,5	68	0,5	119,0
Koreai Köztársaság	34	0,2	..	33	0,3	..
Egyesült Államok	369	2,0	76,8	352	2,7	77,5
Kanada	52	0,3	86,0	48	0,4	89,0
Európai Unió	7 085	37,9	94,3	5 287	40,4	94,1
Európa	8 123	43,4	92,7	6 235	47,6	92,5
Ázsia	520	2,8	97,1	502	3,8	97,9
Afrika	30	0,2	108,0	26	0,2	102,8
Amerika	497	2,7	79,9	470	3,6	80,7
Ausztrália és Óceánia	51	0,3	78,3	44	0,3	77,9
Összesen	18 710	100,0	93,7	13 103	100,0	92,4

5.9. A kereskedelmi szálláshelyek külföldivendég-éjszakáinak száma kiemelt országoként, szállástípusonként, 2009

(ezer)

Ország	Szálloda	Panzió	Turista- szálló	Ifjúsági szálló	Üdülőtábor	Kemping	Összesen
Ausztria	559	53	1	2	9	110	734
Csehország	293	26	1	2	12	51	385
Egyesült Királyság	459	16	1	10	2	13	502
Franciaország	297	20	1	8	2	28	356
Hollandia	146	12	1	4	26	135	325
Lengyelország	214	27	12	10	25	105	393
Németország	1 503	116	3	10	51	473	2 156
Olaszország	414	26	1	2	2	19	464
Románia	279	50	14	5	10	12	370
Egyesült Államok	351	10	1	4	1	1	369

5.10. A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalmának megoszlása motivációk szerint, 2009

(%)

Szállástípus	Szabadidő	Ebből: egészség- turizmus	Kongresszus, konferencia	Üzleti utazás, munkavégzés	Összesen
Szálloda	69	13	9	22	100
****	52	10	17	31	100
****	71	15	10	19	100
***	73	12	6	21	100
**	66	4	8	25	100
*	64	2	7	29	100
Szállodából: gyógyszálloda	85	43	9	6	100
Szállodából: wellness-szálloda	79	19	11	10	100
Szállodából: apartmanszálloda	67	6	10	23	100
Panzió	65	7	4	32	100
Turistaszálló	78	1	3	19	100
Ifjúsági szálló	83	2	10	7	100
Üdülőtábor	92	12	2	6	100
Kemping	99	15	0	1	100
Összesen	72	11	8	20	100

5.11. A kereskedelmi szálláshelyek bruttó bevételei, 2009

Szállástípus	Szállásdíjak		Vendéglátásból származó bevétel		Egyéb bevétel, wellness- szolgáltatások		Összes bevétel	
	millió forint	előző év = 100,0	millió forint	előző év = 100,0	millió forint	előző év = 100,0	millió forint	előző év = 100,0
Szálloda	111 220	91,4	45 389	89,1	81 179	203,4	192 399	90,5
****	28 987	85,2	10 268	85,4	17 633	216,2	46 619	86,0
****	48 858	97,7	21 276	95,1	39 454	204,6	88 313	96,3
***	29 667	88,5	12 367	84,6	22 100	186,9	51 766	86,4
**	3 221	95,1	1 382	82,5	1 857	318,0	5 078	90,0
*	487	62,4	97	38,7	135	197,3	623	56,6
Szállodából: gyógyszálloda	19 050	96,9	9 634	86,8	18 892	169,9	37 942	90,6
Szállodából: wellness-szálloda	12 951	101,8	7 363	106,4	13 343	238,6	26 294	104,2
Szállodából: apartmanszálloda	7 089	83,5	2 245	87,1	3 629	175,5	10 718	81,6
Panzió	9 351	91,7	11 436	97,3	12 426	948,6	21 777	93,6
Turistaszálló	1 236	98,9	202	95,4	253	624,9	1 489	99,1
Ifjúsági szálló	1 347	91,0	114	87,3	328	119,4	1 675	88,8
Üdülőtábor	3 089	107,6	820	110,1	1 215	441,0	4 304	110,6
Kemping	2 841	111,5	150	81,5	368	203,1	3 210	110,1
Összesen	129 085	92,1	58 111	90,8	95 768	228,0	224 853	91,4

5.12. A kereskedelmi szálláshelyek fajlagos bevételei, 2009

Szállástípus	Egy vendégre jutó szállásdíj					
	külföldi		belföldi		összesen	
	forint	előző év = 100,0	forint	előző év = 100,0	forint	előző év = 100,0
Szálloda	26 155	96,6	16 267	104,7	21 476	99,2
*****	48 332	93,4	34 726	97,8	46 199	93,1
****	26 211	95,2	18 105	102,6	22 438	97,9
***	15 116	100,8	14 335	104,9	14 691	102,8
**	11 967	106,3	9 950	98,5	10 597	101,3
*	11 290	136,8	8 852	94,6	9 637	105,9
Szállodából: gyógyszálloda	38 393	107,3	20 376	108,4	27 909	108,8
Szállodából: wellness-szálloda	18 990	103,8	17 913	101,6	18 145	102,1
Szállodából: apartmanszálloda	28 361	99,3	15 193	94,5	24 439	98,2
Panzió	15 689	101,5	10 454	102,1	11 669	101,5
Turistaszálló	7 227	98,7	4 953	106,2	5 128	105,2
Ifjúsági szálló	8 740	89,3	5 604	99,7	6 142	92,6
Üdülőház	17 337	118,3	9 058	103,2	10 141	105,7
Kemping	9 111	100,7	4 573	102,7	7 009	99,9
Összesen	23 982	96,7	13 172	103,0	18 052	98,6

5.12. A kereskedelmi szálláshelyek fajlagos bevételei, 2009 (folytatás)

Szállástípus	Egy vendégéjszakára jutó szállásdíj					
	külföldi		belföldi		összesen	
	forint	előző év = 100,0	forint	előző év = 100,0	forint	előző év = 100,0
Szálloda	9 808	96,2	6 840	104,4	8 488	98,8
*****	20 828	86,9	15 933	93,0	20 101	87,0
****	9 354	96,5	8 048	100,0	8 817	97,6
***	5 590	102,5	5 748	101,6	5 672	102,1
**	4 797	101,2	4 103	101,4	4 330	101,8
*	3 580	127,3	3 215	143,8	3 343	143,0
Szállodából: gyógyszálloda	8 603	105,3	6 864	107,2	7 767	106,5
Szállodából: wellness-szálloda	6 806	104,6	8 067	99,7	7 744	101,1
Szállodából: apartmanszálloda	11 968	94,1	6 516	97,0	10 363	95,4
Panzió	5 864	100,8	4 682	104,7	4 996	103,4
Turistaszálló	2 361	102,8	2 075	103,3	2 102	103,1
Ifjúsági szálló	3 241	87,7	2 021	98,5	2 226	91,1
Üdülőház	3 844	119,1	3 261	101,3	3 376	104,8
Kemping	1 788	109,4	1 660	106,6	1 747	108,4
Összesen	8 396	96,4	5 445	102,6	6 899	98,4

5.13. Szállodai szobák bruttó átlagára, havonta, csillagonként, 2009

Időszak	Öt-	Négy-	Három-	Két-	Egy-	Szállodák átlagosan	Ebből:		
	csillagos szállodák						gyógy- szállodák	wellness- szállodák	apartman- szállodák
Átlagár, forint									
Január	29 697	15 021	10 048	7 297	5 737	14 930	12 996	15 484	19 550
Február	30 091	14 262	9 637	7 525	5 422	14 331	12 045	13 920	21 041
Március	32 072	15 182	9 483	7 840	7 112	15 083	13 368	14 233	20 095
Április	34 777	16 423	10 413	8 261	7 028	15 828	14 772	14 614	19 791
Május	35 651	16 873	10 386	7 894	7 182	15 952	14 617	13 667	20 239
Június	35 316	16 520	10 404	7 755	7 388	15 762	13 766	14 814	21 425
Július	30 714	15 273	11 094	8 264	7 494	14 461	13 499	15 823	17 204
Augusztus	27 107	15 280	11 246	9 272	7 504	14 239	14 486	16 519	15 330
Szeptember	30 729	15 335	9 553	7 907	7 227	14 508	13 433	13 550	15 975
Október	31 927	15 297	9 836	7 283	7 435	15 085	14 513	15 336	17 535
November	28 194	13 817	9 337	7 313	7 294	14 127	12 457	13 949	15 957
December	25 707	14 760	10 563	7 604	7 398	14 803	15 782	16 056	17 083
2009	31 034	15 397	10 297	8 032	7 106	14 913	13 820	14 948	18 178
Előző év azonos időszaka = 100,0									
Január	95,8	101,6	101,2	92,6	134,4	101,1	111,9	103,2	97,1
Február	98,3	98,6	102,2	93,4	134,7	99,9	106,3	101,4	106,8
Március	99,6	103,5	100,1	99,0	163,1	104,5	107,3	99,0	115,8
Április	95,5	99,6	105,6	96,8	152,3	98,7	109,8	103,2	99,3
Május	94,7	96,4	102,9	98,9	143,9	99,0	97,5	95,2	104,4
Június	94,1	101,9	106,4	96,9	157,9	103,5	106,1	102,3	116,2
Július	100,1	103,6	110,4	104,1	136,2	107,3	111,2	104,7	102,1
Augusztus	86,4	99,4	107,5	110,4	134,7	102,3	111,3	106,0	96,8
Szeptember	82,6	95,5	100,1	100,3	141,0	95,3	102,8	97,9	86,0
Október	78,6	94,0	95,9	95,0	138,0	91,9	101,9	102,9	81,6
November	91,8	93,7	101,8	98,0	139,4	98,5	104,5	98,3	85,0
December	86,6	93,4	101,9	102,6	87,1	96,5	104,0	100,6	90,1
2009	90,9	98,3	103,8	100,7	138,7	99,9	106,1	101,8	97,7

5.14. Egy szoba egy működési napjára jutó szállásdíj (REVPAR), 2009

Időszak	Öt-	Négy-	Három-	Két-	Egy-	Szállodák átlagosan	Ebből:		
	csillagos szállodák						gyógy- szállodák	wellness- szállodák	apartman- szállodák
Egy szoba egy működési napjára jutó szállásdíj (REVPAR), forint									
Január	12 232	5 361	2 561	1 519	2 286	4 626	5 999	4 880	5 730
Február	12 427	5 518	2 791	1 696	1 397	4 832	6 472	4 646	5 853
Március	15 719	6 165	3 014	2 002	1 418	5 523	6 598	4 586	6 669
Április	16 985	7 521	3 915	2 588	1 922	6 559	7 450	5 697	8 077
Május	19 598	8 493	4 245	2 505	1 819	7 179	8 282	5 424	8 449
Június	21 641	8 332	4 342	2 431	1 893	7 192	7 980	5 863	9 154
Július	18 608	8 817	5 587	3 505	1 866	7 656	8 946	8 801	8 143
Augusztus	17 399	10 068	6 316	3 890	1 966	8 305	10 992	10 114	7 812
Szeptember	19 812	8 454	4 413	2 301	1 335	7 173	8 687	5 789	7 486
Október	18 787	8 335	3 910	2 241	1 579	7 039	8 615	7 052	7 472
November	15 468	6 304	2 966	1 796	1 326	5 546	6 917	5 119	6 004
December	11 654	5 574	2 362	1 525	1 018	4 504	6 545	5 078	4 776
2009	16 666	7 462	3 989	2 466	1 699	6 423	7 815	6 111	7 072
Előző év azonos időszaka = 100,0									
Január	82,9	93,6	92,0	101,3	159,2	93,7	106,8	96,6	82,7
Február	72,5	81,7	87,3	95,0	103,2	84,3	96,2	81,9	87,9
Március	81,9	82,5	81,2	96,1	97,0	86,2	91,9	75,7	86,4
Április	69,0	84,5	96,2	113,0	113,5	86,8	95,8	95,4	84,0
Május	76,6	79,0	87,1	94,3	95,1	83,8	88,6	75,4	77,7
Június	89,8	90,2	96,8	93,1	107,4	95,1	100,5	83,2	93,9
Július	91,4	93,4	95,1	98,2	90,0	96,6	101,4	96,4	82,8
Augusztus	85,0	92,1	95,9	99,5	94,0	94,3	107,4	96,6	78,7
Szeptember	78,5	83,6	90,7	89,3	74,2	85,8	99,1	84,2	69,6
Október	70,4	86,2	79,5	86,7	88,8	81,5	93,7	92,7	68,2
November	87,9	88,5	84,6	82,9	95,3	89,8	94,0	89,3	77,2
December	82,1	89,3	78,2	79,7	72,4	84,8	101,6	91,6	75,0
2009	79,8	87,2	90,2	95,1	97,3	88,7	97,9	88,8	78,6

5.15. Szállodák szobafoglaltsága havonta, csillagonként, 2009

(%)

Időszak	Öt-	Négy-	Három-	Két-	Egy-	Szállodák átlagosan	Ebből:		
	csillagos szállodák						gyógy- szállodák	wellness- szállodák	apartman- szállodák
Január	41,2	36,0	25,1	21,3	22,3	30,8	46,2	31,9	27,7
Február	41,3	38,5	28,7	23,1	23,5	33,5	53,7	33,3	26,7
Március	49,0	41,2	32,0	25,9	18,5	36,8	49,5	31,7	32,5
Április	48,8	45,8	37,5	30,9	27,3	41,3	50,4	39,0	39,4
Május	54,9	50,4	40,8	31,6	25,3	44,8	56,7	39,7	42,2
Június	61,1	50,5	41,2	31,1	24,8	45,2	57,9	39,6	42,5
Július	60,4	57,7	50,9	42,6	28,0	52,7	66,3	55,5	48,0
Augusztus	63,4	65,9	56,1	42,4	28,5	58,2	75,7	61,2	50,7
Szeptember	64,7	55,2	45,3	29,5	18,6	49,2	64,5	42,5	46,8
Október	58,8	54,3	39,7	30,6	19,8	46,5	59,4	45,8	42,6
November	54,4	45,1	31,6	24,6	18,2	38,8	55,3	36,2	37,6
December	45,3	37,8	25,1	20,1	13,8	31,9	41,5	31,6	27,8
2009	53,7	48,5	38,7	30,7	23,9	43,1	56,5	40,9	38,9

5.16. 2009-ben üzembe helyezett szállodák

Szálloda neve	Település	Osztályba sorolás	Szálloda típusa	Üzemeltető neve	Szobák	Férőhelyek
					száma	
Budapest						
Casle Garden Hotel	Budapest 01. ker.	****	egyéb szálloda	M 2003 Kereskedelmi Kft.	38	77
Belvedere Budapest Hotel	Budapest 02. ker.	****	egyéb szálloda	Belvedere Hotels Szálloda-üzemeltető és Szolgáltató	45	90
Aquamarina Hotel	Budapest 03. ker.	***	garniszálloda	MINOL Ingatlanforgalmazó és Szállodaipari Kft.	40	95
Ramada Resort Aquaword Hotel	Budapest 04. ker.	****	wellness-szálloda	Aquaworld Hotel és Élményszolgáltató Zrt.	309	666
President Hotel	Budapest 05. ker.	*****	apartmanszálloda	SHALOM-Szálloda Építő és Üzemeltető Zrt.	110	181
Central Basilica Hotel	Budapest 05. ker.	***	garniszálloda	RESTTEAM Szolgáltató Kft.	47	98
Marmara Hotel	Budapest 05. ker.	****	egyéb szálloda	ERMAR Ingatlanberuházó és Szolgáltató Kft.	93	192
Carat Hotel	Budapest 06. ker.	****	egyéb szálloda	Hotel Carat Kft.	51	102
Palazzo Zichy Hotel	Budapest 08. ker.	****	garniszálloda	Lőrincz pap tér 2. Szolgáltató Kft.	80	160
Bristol Hotel	Budapest 08. ker.	****	garniszálloda	BRISTOL Ingatlanforgalmazó és Szolgáltató Kft.	49	98
Actor Business Hotel	Budapest 09. ker.	****	egyéb szálloda	AKTOR-GR Szolgáltató Kereskedelmi és Termelő Kft.	54	166
Expo Congress Hotel	Budapest 10. ker.	*****	egyéb szálloda	MMG HOTELS Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	160	320
Kocsis utcai Hotel	Budapest 11. ker.	**	garniszálloda	Fővárosi Önkormányzat	90	210
Baranya megye						
Hotel Szent János	Mohács	***	egyéb szálloda	Fény Kft.	49	96
Békés megye						
Dübögő Hotel	Békés	****	apartmanszálloda	BÉKÉS-KASZINO Kereskedelmi és Vendéglátóipari Kft.	14	28
Borsod-Abaúj-Zemplén megye						
Balneo Hotel Zsóri Thermal & Wellness	Mezőkövesd	****	wellness-szálloda	Négylevelű Kereskedelmi, Gyártó és Szolgáltató Kft.	134	267
Fortuna Hotel	Miskolc	***	egyéb szálloda	RELAKO Idegenforgalmi és Vendéglátó Bt.	14	31
Szeleta Hotel	Miskolc	***	garniszálloda	Hámor Holiday Idegenforgalmi Zrt.	24	60
Kitty Hotel	Miskolc	***	egyéb szálloda	HOTEL KITTY Vendéglátó és Kereskedelmi Kft.	25	57
Alfa Hotel	Miskolc	***	wellness-szálloda	OSTI Ingatlanforgalmazó, Vendéglátóipari, Ker.	16	51
Csongrád megye						
City Hotel Szeged	Szeged	***	egyéb szálloda	M.F.M SERVICE Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.	12	25
Fejér megye						
Laguna Hotel	Gárdony	***	apartmanszálloda
Károlyi Kastélyszálloda	Fehérvárcsurgó	***	egyéb szálloda	FKKF Fehérvárcsurgói Károlyi Kastély Fejlesztő és Üveg-Ásvány Bányászati Ipari Kft.	21	54
Szálló	Kincsesbánya	****	egyéb szálloda	Mandala Fogadó
Jankovich Kúria	Rácalmás	***	egyéb szálloda	Vendéglátóipari Kft.	50	100
Régió Hotel	Székesfehérvár	**	egyéb szálloda	Székesfehérvári Regionális Képző Központ
Győr-Moson-Sopron megye						
Bavaria Hotel és Étterem	Abda	***	egyéb szálloda	HOTEL BAVARIA Vendéglátó, Kereskedelmi és Szolg.	15	28
Amarillis Hotel	Győr	***	egyéb szálloda	BOR-CSI Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	21	46
Boutique Hotel Civitas	Sopron	***	egyéb szálloda	BW 2005.Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	28	64
Hajdú-Bihar megye						
Campus Hotel	Debrecen	***	egyéb szálloda	Hunép Campus Hotel Szálloda, Idegenforgalmi és Szolg.
Heves megye						
Thermalpark Aparthotel	Egerszalók	***	apartmanszálloda	REÁLNÉT Ingatlanközvetítő, Beruházó és Szolg.	60	124

5.16. 2009-ben üzembe helyezett szállodák (folytatás)

Szálloda neve	Település	Osztályba sorolás	Szálloda típusa	Üzemeltető neve	Szobák	Férő- helyek
					száma	
Jász-Nagykun-Szolnok megye						
Nimród Bioszálloda	Karcag	****	egyéb szálloda	Hubai és Társai Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.	18	50
Napház Panzió	Tiszafüred	****	egyéb szálloda	R. F-GAME Vendéglátó és Játékszolgáltató Kft.
Komárom-Esztergom megye						
Rajkai Vendégház	Komárom	***	garnizsálloda	RAJKAI Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	8	16
H és R Szabadidőközpont	Komárom	**	egyéb szálloda	H&R 2003 Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
Vidin nevű Hajószálloda	Neszmély	***	egyéb szálloda	Duna Rendezvényszervező és Szolgáltató Kft.
Olimpiai Edzőtábor	Tata	***	egyéb szálloda	Nemzeti Utánpótlás-Nevelési és Sportszolgáltató
Nógrád megye						
Andezit Hotel	Bér	***	egyéb szálloda	ANDEZIT HOTEL Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	34	83
Christina Park Hotel	Ipolytarnóc	****	egyéb szálloda	Tarnóc-Art Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.
Major Hotel	Szécsény	***	egyéb szálloda	DURAMEN Ipari, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	22	44
Pest megye						
Abacus Business & Wellness Hotel	Herceghalom	****	wellness-szálloda	Abacus Hospitality Services Ingatlanfejlesztő Kft.	128	281
Waterfront Hotel	Szentendre	***	egyéb szálloda	WATERFRONT Ingatlanfejlesztési Kft.	20	40
Global Football P.& Sporhotel	Telki	****	egyéb szálloda	MLSZ Edzőcentrum és Hotel Sportszolgáltató	64	128
Oekotel Tópark Hotel	Törökbálint	**	garnizsálloda	OEKOTEL Szolgáltató Kft.	75	225
Royal Club Hotel	Visegrad	****	egyéb szálloda	ROYAL APARTMAN CLUB Ingatlanfejlesztő	52	110
Espa Bio & Art Hotel	Zsámbék	****	wellness-szálloda	ESPA Kereskedelmi, Szolgáltató Kft.	38	76
Somogy megye						
Park Hotel Üdülőszálló	Balatonlelle	***	egyéb szálloda	Human-Jövő 2000 GOMBOS IMMOBILIEN INVESTMENT	110	258
Tabán Hotel	Balatonlelle	***	egyéb szálloda	RELAX THERMÁL
Relax Thermál Villapark	Csokonyavisonta	***	apartmanszálloda	VILLAPARK Kft.	64	128
Kastélyszálló Szarkavár	Kaposújlok	***	egyéb szálloda	Esküdt és Társai Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	13	43
Hullám Hotel	Siófok	*	garnizsálloda	Szárnyas-S Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	32	64
Beach Hotel	Siófok	***	egyéb szálloda	Hegyí Károly
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye						
Hardi Hotel Garnizsálló	Nyírbátor	**	garnizsálloda	Hardi Csárda Vendéglátóipari Bt.	6	12
Vas megye						
Maróthy Kúria	Zsédény	**	egyéb szálloda	Dr. Fiedlerné Ajtay Zsófia Gyöngyvér	12	32
Veszprém megye						
Park Hotel	Balatonfüred	***	gyógy-szálloda	PARK HOTEL Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	22	60
Allegro Hotel	Tihany	****	egyéb szálloda	JOHANSENS Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	15	34
Zala megye						
St. Martin Spa & Wellness Hotel	Hévíz	****	wellness-szálloda	Keszthely Tourist Kft.	13	32
City Hotel Éden	Keszthely	***	garnizsálloda	HERBA Kereskedelmi és Szolgáltató Közkereseti Társ.	9	18
Hotel Mini	Keszthely	**	garnizsálloda	RENO 98 Szolgáltató Bt.	12	30

5.17. 2009-ben megszűnt szállodák

Szálloda neve	Település	Osztályba sorolás	Szálloda típusa	Üzemeltető neve
Budapest				
Expo Szálloda	Budapest 10. ker.	***	egyéb szálloda	KIPEX Vendéglátó és Üzemeltető Kft.
Népliget Hotel	Budapest 10. ker.	**	garniszálloda	MP-EX Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
Borsod-Abaúj-Zemplén megye				
Club Elite Hotel	Háromhuta	***	egyéb szálloda	INTERNATIONAL ELITE Üdülési és Építési Zrt.
Tó Hotel	Mályi	*	egyéb szálloda	Térségi Képzés Oktatási Alapítvány
Lokomotív Hotel Zsóry Senior	Mezőkövesd	*	egyéb szálloda	MÁV LOKOMOTÍV HOTELS Szállodaüzemeltető és Szolg.
Juno Hotel	Miskolc	***	apartman-szálloda	NEPTUN-HUNGÁRIA Szállodai Szolgáltató és Ker.
DAM Rt. Vendégház	Miskolc	***	apartman-szálloda	DAM Diósgyőr Diósgyőri Acélművek
Pallasz Hotel	Miskolc	*	egyéb szálloda	MESE 2000. Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.
Fejér megye				
Hotel Gárdony	Gárdony	*	egyéb szálloda	MÁV LOKOMOTÍV HOTELS Szállodaüzemeltető és Szolg.
Győr-Moson-Sopron megye				
Eszterházy Kastély	Fertőd	*	egyéb szálloda	Műemlékek Nemzeti Gondnoksága
Somogy megye				
Beach Hotel	Balatonberény	**	egyéb szálloda	QUAESTOR INVEST
Kastély Hotel	Balatonboglár	****	egyéb szálloda	TETRA 2005. Ingatlanfejlesztő és Üzemeltető Kft.
Fenyves Üdülő	Balatonfenyves	*	egyéb szálloda	MÁV LOKOMOTÍV HOTELS Szállodaüzemeltető és Szolg.
Randevú Hotel	Balatonföldvár	**	egyéb szálloda	Dr. Kasza Márton
Balaton Hotel	Balatonföldvár	**	egyéb szálloda	KLUB HOTELS Balaton
NM. Önkormányzat Hiv. Üdülője	Balatonföldvár	*	egyéb szálloda	Nógrád Megye Önkormányzatának Ellátó Szervezete
Giuseppe Hotel	Balatonlelle	**	egyéb szálloda	HUNGUEST Hotels Szállodaipari Zártkörűen Működő Rt.
I. sz. Balatonlellel Üdülő	Balatonlelle	*	egyéb szálloda	Közgyűteményi Ellátó Szervezet
Nature Hotel	Balatonszárszó	***	egyéb szálloda	INTERLINES Vagyonkezelő Kft.
Fonyód Sporthotel	Fonyód	***	egyéb szálloda	Petőfi Sportegyesület Fonyód
BV Továbbképzési Központ	Igal	*	egyéb szálloda	Büntetés-Végrehajtási Szervezet
Szarkavár Kastélyszálló	Kaposújlak	***	egyéb szálloda	RIAMA Panzió Vendéglátó és Szolgáltató Kkt.
Csokonai Ház Szálloda	Kaposvár	**	egyéb szálloda	DÉLIPARTY CAMPING Idegenforgalmi és Kereskedelmi Zrt.
Interpress Hotel	Siófok	**	egyéb szálloda	VENDÉG-VÁR Szállodaipari, Gazdasági és Szolgáltató
Pelso Hotel	Siófok	**	egyéb szálloda	VENDÉG-VÁR Szállodaipari, Gazdasági és Szolgáltató
Vas megye				
Berzsényi Kastély	Kemenessömjén	**	egyéb szálloda	ÖKOCENTRUM Nemzetközi Környezetvédelmi és Koord.

5.18. A kereskedelmi szálláshelyek előzetes és végleges adatai közötti eltérés, 2009*

Mutató	Mértékegység	Előzetes adat	Végleges adat	Eltérés, %
Kapacitás				
Működő egység	darab	2 830	2 993	5,8
Kiadható szobák, lakóegységek	darab	113 290	117 788	4,0
Kiadható férőhelyek	darab	289 396	301 873	4,3
Szobafoglaltság	%	37,1	37,0	-0,3
Vendégforgalom				
Összes vendég	ezer	7 013	7 151	2,0
Ebből: külföldi	ezer	3 175	3 228	1,7
Összes vendégéjszaka	ezer	18 287	18 710	2,3
Ebből: külföldi	ezer	9 029	9 220	2,1
Bevétel				
Bruttó szállásdíjbevételek	millió forint	127 512	129 085	1,2
Szálláshelyi vendéglátás bruttó bevétele	millió forint	57 424	58 111	1,2
Összes bruttó bevétel	millió forint	222 204	224 853	1,2
Fajlagos mutatók				
Kiadott szobák bruttó átlagára	forint	13 922	13 885	-0,3
Egy szoba egy működési napjára jutó bruttó szállásdíjbevételek	forint	5 162	5 137	-0,5
Egy vendégéjszakára jutó bruttó szállásdíjbevételek	forint	6 954	6 899	-0,8

* Az előzetes adatokat a Kereskedelmi szálláshelyek c. gyorstájékoztatóban minden tárgyhónapot követő 36. napon közli a KSH.

5.19. A kereskedelmi szálláshelyek vendéglátóegységeinek száma szálláshelytípusonként, 2009. július 31.

Szállástípus	Étterem, vendéglő, söröző (meleg étel felszolgálással), büfé	Cukrászda, eszpresszó, fagyaltatózó, kávéház	Bár, drinkbár, diszkó, borozó, söröző	Összes vendéglátóhely
Szálloda	690	83	344	1 117
*****	38	3	34	75
****	227	29	139	395
***	331	37	133	501
**	85	14	31	130
*	9	0	7	16
Szállodából: gyógyszálloda	61	13	35	109
Szállodából: wellness-szálloda	101	9	59	169
Szállodából: apartmanszálloda	32	5	13	50
Panzió	574	52	120	746
Turistaszálló	33	4	1	38
Ifjúsági szálló	26	0	3	29
Üdülőház	76	9	17	102
Kemping	40	3	3	46
Összesen	1 439	151	488	2 078

5.20. A kereskedelmi és magánszálláshelyek férőhely-kapacitása és vendégforgalma, üdülőkörzetenként, 2009

Üdülőkörzet	Kereskedelmi szálláshelyek			Magánszálláshelyek			Kereskedelmi és magánszálláshelyek összesen		
	férőhelyek száma	külföldi-vendég-éjszakák száma, ezer	belföldi-vendég-éjszakák száma, ezer	Férőhelyek száma	külföldi-vendég-éjszakák száma, ezer	belföldi-vendég-éjszakák száma, ezer	férőhelyek száma	külföldi-vendég-éjszakák száma, ezer	belföldi-vendég-éjszakák száma, ezer
Ország összesen	301 873	9 220	9 490	227 455	1 267	2 490	529 328	10 487	11 980
Ebből:									
Budapest	42 923	4 815	779	4 102	99	34	47 025	4 913	813
Balaton	76 184	1 661	2 600	126 242	664	998	202 426	2 325	3 598
Ebből: Balaton-part	70 209	1 526	2 225	117 165	593	958	187 374	2 118	3 183
Dunakanyar	6 368	52	328	1 947	5	45	8 315	57	374
Mátra–Bükk	20 000	177	813	12 132	46	196	32 132	223	1 009
Mecsek és Villány	9 863	144	336	10 876	118	146	20 739	262	481
Sopron–Kőszeghegyalja	14 021	687	785	6 690	98	126	20 711	785	910
Tisza-tó	8 176	19	91	5 741	6	55	13 917	25	146
Velencei-tó–Vértes	6 903	31	163	2 733	8	20	9 636	39	183

5.21. A magán szálláshelyek kapacitása régiók és kiemelt üdülőkörzetek szerint, 2009. július 31.

Régió / Üdülőkörzet	Vendéglátók	Kiadható	
		szobák	férőhelyek
Magán szállásadás összesen			
Tervezési-statisztikai régiók			
Közép-Magyarország	1 559	3 440	7 978
Közép-Dunántúl	7 369	17 690	39 659
Nyugat-Dunántúl	6 886	17 892	38 606
Dél-Dunántúl	15 817	40 316	87 484
Észak-Magyarország	3 209	8 663	22 080
Észak-Alföld	3 145	9 014	23 458
Dél-Alföld	1 325	3 423	8 190
Ország összesen	39 310	100 438	227 455
Ebből: Kiemelt üdülőkörzetek			
Budapest	925	1 820	4 102
Balaton	23 014	58 670	126 242
Ebből: Balaton-part	21 263	54 451	117 165
Dunakanyar	324	798	1 947
Mátra–Bükk	1 843	5 056	12 132
Mecsek és Villány	2 329	4 975	10 876
Sopron–Kőszeghegyalja	1 113	2 948	6 690
Tisza-tó	755	2 186	5 741
Velencei-tó–Vértes	485	1 309	2 733
Fizetővendéglátás			
Tervezési-statisztikai régiók			
Közép-Magyarország	1 129	2 358	5 355
Közép-Dunántúl	6 275	15 011	33 032
Nyugat-Dunántúl	5 446	14 013	29 353
Dél-Dunántúl	14 724	37 373	80 697
Észak-Magyarország	900	2 455	5 863
Észak-Alföld	2 449	7 202	18 795
Dél-Alföld	853	2 149	5 033
Ország összesen	31 776	80 561	178 128
Ebből: Kiemelt üdülőkörzetek			
Budapest	925	1 820	4 102
Balaton	21 717	55 439	118 997
Ebből: Balaton-part	20 985	53 683	115 402
Dunakanyar	125	325	716
Mátra–Bükk	667	1 896	4 413
Mecsek és Villány	2 010	4 157	8 911
Sopron–Kőszeghegyalja	844	2 285	5 092
Tisza-tó	407	1 266	3 315
Velencei-tó–Vértes	356	959	1 899
Falusi szállásadás			
Tervezési-statisztikai régiók			
Közép-Magyarország	430	1 082	2 623
Közép-Dunántúl	1 094	2 679	6 627
Nyugat-Dunántúl	1 440	3 879	9 253
Dél-Dunántúl	1 093	2 943	6 787
Észak-Magyarország	2 309	6 208	16 217
Észak-Alföld	696	1 812	4 663
Dél-Alföld	472	1 274	3 157
Ország összesen	7 534	19 877	49 327
ebből: Kiemelt üdülőkörzetek			
Budapest	–	–	–
Balaton	1 297	3 231	7 245
Ebből: Balaton-part	278	768	1 763
Dunakanyar	199	473	1 231
Mátra–Bükk	1 176	3 160	7 719
Mecsek és Villány	319	818	1 965
Sopron–Kőszeghegyalja	269	663	1 598
Tisza-tó	348	920	2 426
Velencei-tó–Vértes	129	350	834

5.22. A magán szálláshelyek külföldi- és belföldi vendég-forgalma, 2009

Régió / Üdülőkörzet	Vendégek száma, ezer			Vendégéjszakák száma, ezer		
	külföldi	belföldi	összesen	külföldi	belföldi	összesen
Magán szállásadás összesen						
Tervezési-statisztikai régiók						
Közép-Magyarország	37	33	65	110	113	223
Közép-Dunántúl	24	84	108	118	281	400
Nyugat-Dunántúl	37	106	143	254	403	657
Dél-Dunántúl	126	207	333	567	901	1 467
Észak-Magyarország	15	116	130	63	323	386
Észak-Alföld	38	82	120	126	292	418
Dél-Alföld	9	53	62	28	178	207
Ország összesen	280	681	961	1 267	2 490	3 757
Ebből: Kiemelt üdülőkörzetek						
Budapest	29	10	39	99	34	133
Balaton	141	232	373	664	998	1 662
Ebből: Balaton-part	135	220	355	593	958	1 551
Dunakanyar	1	15	16	5	45	50
Mátra–Bükk	11	73	84	46	196	243
Mecsek és Villány	17	34	52	118	146	264
Sopron–Kőszeghegyalja	14	35	49	98	126	223
Tisza-tó	1	16	17	6	55	61
Velencei-tó–Vértes	1	6	7	8	20	28
Fizetővendéglátás						
Tervezési-statisztikai régiók						
Közép-Magyarország	31	19	50	105	72	178
Közép-Dunántúl	22	61	83	109	210	319
Nyugat-Dunántúl	30	59	89	232	264	496
Dél-Dunántúl	123	189	312	552	842	1 394
Észak-Magyarország	10	36	46	44	104	149
Észak-Alföld	37	62	99	121	229	349
Dél-Alföld	6	38	45	21	129	151
Ország összesen	258	466	724	1 184	1 851	3 035
Ebből: Kiemelt üdülőkörzetek						
Budapest	29	10	39	99	34	133
Balaton	138	223	361	648	970	1 618
Ebből: Balaton-part	134	217	352	585	948	1 533
Dunakanyar	1	6	7	3	17	20
Mátra–Bükk	8	29	37	38	80	118
Mecsek és Villány	17	27	43	115	120	235
Sopron–Kőszeghegyalja	12	27	38	90	99	188
Tisza-tó	0	7	7	2	21	23
Velencei-tó–Vértes	1	3	3	6	11	17
Falusi szállásadás						
Tervezési-statisztikai régiók						
Közép-Magyarország	2	14	16	5	40	45
Közép-Dunántúl	2	22	24	10	71	81
Nyugat-Dunántúl	7	47	53	22	138	161
Dél-Dunántúl	3	18	21	14	59	73
Észak-Magyarország	5	79	85	19	218	237
Észak-Alföld	2	19	21	6	64	69
Dél-Alföld	2	15	17	7	49	56
Ország összesen	22	215	237	83	640	722
Ebből: Kiemelt üdülőkörzetek						
Balaton	3	9	12	16	28	44
Ebből: Balaton-part	1	3	4	8	10	18
Dunakanyar	1	9	9	1	28	30
Mátra–Bükk	3	44	47	8	116	125
Mecsek és Villány	1	8	8	3	26	28
Sopron–Kőszeghegyalja	2	9	11	8	27	35
Tisza-tó	1	9	9	4	34	38
Velencei-tó–Vértes	0	3	4	2	9	11

5.23. A nem üzleti céllal üzemeltetett közösségi, szabadidős szálláshelyek kapacitása és vendégforgalma régiók és szállástípusok szerint, 2009

Megnevezés	Szálláshelyek száma	Szobák száma összesen	Összes férőhely	Vendégek száma	Vendégéjszakák száma	Átlagos tartózkodási idő
	darab			fő	éjszaka	
Tervezési- statisztikai régió szerint						
Közép-Magyarország	191	2 804	10 596	134 125	523 549	3,9
Közép-Dunántúl	108	1 976	7 610	59 432	226 507	3,8
Nyugat-Dunántúl	82	1 445	5 664	53 355	152 806	2,9
Dél-Dunántúl	103	2 736	16 616	56 203	203 718	3,6
Észak-Magyarország	92	946	3 743	25 838	88 529	3,4
Észak-Alföld	68	986	4 080	26 862	74 305	2,8
Dél-Alföld	105	1 482	6 326	45 524	135 871	3,0
Összesen	749	12 375	54 635	401 339	1 405 285	3,5
Típus szerint						
Üdülő	291	3 373	11 184	139 940	575 023	4,1
Gyermeküdülő	23	394	2 084	11 873	63 466	5,3
Gyermek- és ifjúsági tábor	102	1 342	7 556	70 775	264 475	3,7
Kulcsosház	84	1 055	9 522	16 115	43 525	2,7
Munkásszállás	25	394	909	4 039	24 952	6,2
Vendégszállás	50	258	773	9 399	39 602	4,2
Diákothton, kollégium	122	4 863	18 600	118 444	307 393	2,6
Egyéb	52	696	4 007	30 754	86 849	2,8
Összesen	749	12 375	54 635	401 339	1 405 285	3,5

5.24. Fontosabb turisztikai települések jegyzéke az idegenforgalmi adó és az idegenforgalom alapján, 2009

Rang-sor	Település	Tervezési-statisztikai régió	Vendégéjszakák száma			Összes idegenforgalmi adó bevétel, millió forint	Részesedés az összes idegenforgalmi adóbevételből, %
			kereskedelmi szálláshelyek	magán-szálláshelyek	összesen		
1.	Budapest	Közép-Magyarország	5 402 165	132 695	5 534 860	1 350	19,9
2.	Siófok	Dél-Dunántúl	667 801	197 769	865 570	474	7,0
3.	Hajdúszoboszló	Észak-Alföld	730 932	256 786	987 718	300	4,4
4.	Hévíz	Nyugat-Dunántúl	903 612	47 275	950 887	275	4,1
5.	Balatonfüred	Közép-Dunántúl	497 488	30 528	528 016	207	3,1
6.	Bük	Nyugat-Dunántúl	531 083	114 449	645 532	179	2,6
7.	Zalakaros	Nyugat-Dunántúl	392 301	82 467	474 768	146	2,2
8.	Gárdony	Közép-Dunántúl	42 345	9 750	52 095	128	1,9
9.	Balatonkenese	Közép-Dunántúl	37 052	12 551	49 603	113	1,7
10.	Sopron	Nyugat-Dunántúl	381 574	27 682	409 256	102	1,5
11.	Eger	Észak-Magyarország	285 242	60 021	345 263	93	1,4
12.	Sárvár	Nyugat-Dunántúl	375 399	20 339	395 738	92	1,4
13.	Tihany	Közép-Dunántúl	105 102	11 832	116 934	79	1,2
14.	Szeged	Dél-Alföld	189 888	35 593	225 481	78	1,2
15.	Szentendre	Közép-Magyarország	9 884	3 517	13 401	76	1,1
16.	Zamárdi	Dél-Dunántúl	77 523	170 376	247 899	75	1,1
17.	Alsóörs	Közép-Dunántúl	68 984	55 710	124 694	73	1,1
18.	Gyula	Dél-Alföld	199 862	49 933	249 795	72	1,1
19.	Miskolc	Észak-Magyarország	188 127	22 800	210 927	70	1,0
20.	Velence	Közép-Dunántúl	73 446	7 063	80 509	68	1,0
21.	Csopak	Közép-Dunántúl	29 527	19 731	49 258	62	0,9
22.	Harkány	Dél-Dunántúl	178 122	189 987	368 109	61	0,9
23.	Keszthely	Nyugat-Dunántúl	137 788	14 799	152 587	60	0,9
24.	Győr	Nyugat-Dunántúl	187 110	1 365	188 475	57	0,8
25.	Debrecen	Észak-Alföld	306 524	8 283	314 807	53	0,8
26.	Balatonlelle	Dél-Dunántúl	83 405	58 646	142 051	51	0,8
27.	Visegrád	Közép-Magyarország	148 361	2 983	151 344	50	0,7
28.	Csersztomaj	Nyugat-Dunántúl	20 955	710	21 665	48	0,7
29.	Balatonalmádi	Közép-Dunántúl	232 315	11 058	243 373	48	0,7
30.	Pécs	Dél-Dunántúl	187 179	32 391	219 570	47	0,7
31.	Balatonvilágos	Közép-Dunántúl	44 344	2 768	47 112	45	0,7
32.	Berekfürdő	Észak-Alföld	96 008	17 047	113 055	45	0,7
33.	Mátrászentimre	Észak-Magyarország	67 205	5 852	73 057	41	0,6
34.	Tiszaújváros	Dél-Alföld	13 829	452	14 281	39	0,6
35.	Balatonföldvár	Dél-Dunántúl	84 284	29 915	114 199	38	0,6
36.	Balatonszemes	Dél-Dunántúl	155 565	8 916	164 481	37	0,5
37.	Fonyód	Dél-Dunántúl	76 402	182 870	259 272	36	0,5
38.	Dunapataj	Dél-Alföld	3 667	547	4 214	33	0,5
39.	Balatonakali	Közép-Dunántúl	40 608	12 618	53 226	33	0,5
40.	Balatonboglár	Dél-Dunántúl	32 585	199 479	232 064	32	0,5
41.	Fadd	Dél-Dunántúl	25 155	8	25 163	31	0,5
42.	Babarc	Dél-Dunántúl	–	33	33	29	0,4
43.	Balatonudvari	Közép-Dunántúl	16 334	3 494	19 828	28	0,4
44.	Lakitelek	Dél-Alföld	7 813	394	8 207	26	0,4
45.	Békésszentandrás	Dél-Alföld	–	6 401	6 401	26	0,4
46.	Balatonszepezd	Közép-Dunántúl	21 505	2 110	23 615	25	0,4
47.	Bogács	Észak-Magyarország	82 681	22 718	105 399	25	0,4
48.	Veszprém	Közép-Dunántúl	57 537	2 233	59 770	25	0,4
49.	Cserkeszlő	Észak-Alföld	90 013	16 064	106 077	25	0,4
50.	Gyöngyös	Észak-Magyarország	53 651	8 897	62 548	24	0,4
1–50. település összesen			13 640 282	2 211 905	15 852 187	5 227	77,1
Összesen			18 709 746	3 757 300	22 467 046	6 778	100,0

6.1. Az utazásszervezői és -közvetítői tevékenységi engedéllyel rendelkező vállalkozások száma, 2004–2009

Év	Nem utazásszervezés szakágazatba sorolt szervezetek	Utazásszervezés ágazatba sorolt szervezetek ^{a)}	Ebből:			Engedéllyel rendelkezők száma összesen
			utazásszervezők	ügynökségek	utazással összefüggő egyéb szolgáltatások foglалását végző vállalkozások	
2004	374	737	1 031	80	–	1 111
2005	359	770	1 044	85	–	1 129
2006	193	994	1 106	81	–	1 187
2007	171	1 013	1 104	80	–	1 184
2008	284	906	687	180	39	1 190
2009	286	926	718	182	26	1 212

a) Az Utazásszervezői és -közvetítői tevékenység 2008-ig a TEÁOR '03 6330-as szakágazatába tartozott. A 2008-tól érvényben lévő TEÁOR '08 79-es ágazata foglalja magába jelenleg is az utazásszervezést (79.12), az utazásközvetítést (79.11) és az egyéb foglalási tevékenységet (79.90).

6.2. Az utazásszervezés összefoglaló adatai, 2008

Megnevezés	Utazás-közvetítés	Utazás-szervezés	Utazással összefüggő egyéb szolgáltatások foglalása	Egyéb	Összesen
Utaztatott személyek száma					
Kiutaztatás	70	938	9	126	1 143
Beutaztatás	41	770	8	69	888
Belföldi utaztatás	25	575	3	106	709
Külföldi utaztatás	1,0	39	0	1	41
Összesen	137	2 322	20	302	2 781
Vendégéjszakák száma, ezer éjszaka					
Kiutaztatás	383	5 580	31	723	6 717
Beutaztatás	129	2 096	89	200	2 514
Belföldi utaztatás	47	465	14	79	605
Külföldi utaztatás	1	112	0	5	118
Összesen	560	8 253	134	1 007	9 954
Árbevétele, millió forint					
Értékesítés nettó árbevétele	33 989	202 857	12 587	240 866	..
Ebből:					
Utazásszervezés, -közvetítés és egyéb foglalásból származó árbevétel	25 047	170 765	12 437	14 474	222 724
Ebből:					
Kiutaztatás	11 331	84 400	3 191	4 053	102 976
Beutaztatás	2 624	29 123	696	1 535	33 979
Belföldi utaztatás	491	6 000	446	749	7 687
Külföldi utaztatás	4 382	865	3	5	5 257

6.3. Az utazásszervezés adatai üzletágak szerint, 2007–2008

Utaztatási tevékenység	Utaztatott személyek száma, ezer fő	Ebből: utazási csomag szolgáltatást igénybe vevők száma, ezer fő	Vendégéjszakák száma, ezer fő	Ebből: utazási csomag szolgáltatást igénybe vevők vendégéjszakái, ezer fő	Utazásközvetítés, vendégek aránya, %
2007					
Kiutaztatás	1 048	922	6 386	5 989	34,1
Beutaztatás	868	733	2 211	1 963	3,0
Belföldi utaztatás	808	245	711	451	8,5
Külföldi utaztatás	45	43	108	108	–
Összesen	2 769	1 943	9 416	8 511	16,3
2008					
Kiutaztatás	1 143	1 007	6 717	6 357	31,3
Beutaztatás	888	763	2 514	2 285	3,2
Belföldi utaztatás	709	458	605	508	8,2
Külföldi utaztatás	41	37	118	118	–
Összesen	2 781	2 265	9 954	9 268	16,0

6.4. Szervezett ki- és beutaztatás partnerországok szerint, 2008

Földrész, ország	Külföldre látogató magyarok			Magyarországra érkező külföldiek		
	száma, ezer fő	Vendégéjszakáinak száma, ezer vendégéjszaka	vendégéjszakái, előző év = 100,0 %	száma, ezer fő	vendégéjszakáinak száma, ezer vendégéjszaka	vendégéjszakái, előző év = 100,0 %
Európa	986,7	5607,9	111,4	680,1	1849,6	94,2
Ebből:						
Ausztria	130,3	509,1	174,9	37,2	60,5	87,5
Belgium	5,9	23,1	149,0	6,5	22,0	99,6
Ciprus	8,9	57,4	105,1	0,3	0,9	15,9
Csehország	37,5	107,0	181,6	10,2	35,9	104,2
Dánia	1,4	4,3	92,3	13,5	40,7	108,3
Finnország	3,2	10,9	149,9	12,3	35,9	142,2
Franciaország	45,7	230,6	124,2	33,9	85,2	91,0
Görögország	173,6	1 287,0	95,7	8,6	38,1	103,3
Hollandia	3,8	14,8	87,0	18,1	81,8	157,5
Horvátország	104,6	685,1	103,3	7,5	11,4	98,3
Írország	3,1	20,0	115,7	5,4	20,8	90,2
Lengyelország	18,1	55,8	93,7	30,0	91,1	243,1
Egyesült Királyság	0,4	1,1	277,3	0,0	0,1	12,1
Németország	24,5	131,7	105,7	36,3	59,7	76,7
Olaszország	21,0	61,9	91,3	153,9	314,8	70,7
Oroszország	143,6	782,0	117,6	40,7	131,8	89,9
Portugália	2,6	11,3	25,5	36,1	184,3	107,0
Portugália	8,2	48,3	112,8	1,9	5,2	103,3
Románia	14,4	67,9	107,5	30,8	50,1	242,7
Spanyolország	66,6	434,7	105,8	66,5	186,0	71,1
Svájc	7,4	36,6	118,1	10,1	17,8	69,5
Svédország	2,3	7,2	101,0	14,8	50,3	92,3
Szlovákia	24,1	67,9	123,0	2,4	4,4	50,4
Szlovénia	10,6	39,4	113,9	5,4	12,9	163,3
Törökország	66,6	527,8	101,6	13,8	45,7	143,6
Ukrajna	3,0	10,8	167,9	53,9	192,7	126,6
Ázsia	23,5	183,4	71,3	66,0	175,4	115,7
Ebből:						
Izrael	2,3	15,5	47,3	5,0	21,2	60,2
Japán	1,6	9,1	259,9	33,7	52,8	74,2
Afrika	117,6	809,5	84,7	48,3	373,1	87 174,1
Ebből:						
Egyiptom	54,0	333,6	72,5	25,0	208,2	...
Tunézia	57,5	424,7	95,3	20,8	157,0	...
Amerika	15,0	110,3	82,7	88,7	109,1	118,5
Ebből:						
Amerikai Egyesült Államok	8,4	53,9	110,3	77,3	80,8	101,9
Kanada	0,5	3,0	99,8	2,7	9,5	139,6
Mexikó	1,3	13,5	114,3	0,1	0,3	34,6
Ausztrália és Óceánia	0,6	6,0	75,8	4,5	7,0	330,4
Összesen	1 143,4	6 717,2	105,2	887,5	2 514,3	113,7

6.5. Budapest Airport járat- és utasforgalma, 2009

Menetrend szerinti járatok szerint				Nem menetrend szerinti járatok szerint		
rangsor	célország	érkező és induló járatok száma	érkező és induló utasok száma	célország	érkező és induló járatok száma	érkező és induló utasok száma
Mindösszesen		98 649	7 659 113		11 162	436 254
Ebből:						
1.	Németország	17 375	1 300 239	Egyiptom	631	89 396
2.	Egyesült Királyság	7 714	944 214	Görögország	577	76 906
3.	Olaszország	7 005	527 273	Törökország	476	66 826
4.	Franciaország	5 407	475 314	Tunézia	421	54 428
5.	Svájc	5 773	413 254	Spanyolország	386	53 992
6.	Hollandia	4 055	369 295	Franciaország	115	9 112
7.	Svédország	3 002	301 196	Bulgária	177	8 079
8.	Belgium	3 603	262 502	Olaszország	116	5 636
9.	Románia	6 618	258 053	Norvégia	37	5 251
10.	Spanyolország	2 227	235 107	Málta	36	5 206
11.	Írország	1 606	221 989	Ciprus	42	4 559
12.	Görögország	2 105	182 191	Marokkó	27	3 603
13.	Dánia	1 919	181 151	Oroszország	213	3 283
14.	Finnország	1 755	180 814	Tanzánia	19	3 118
15.	Izrael	1 730	173 179	Csehország	108	3 027
16.	Csehország	3 338	150 459	Thaiföld	20	2 915
17.	Törökország	1 356	129 648	Izland	12	2 228
18.	Bulgária	2 079	126 517	Brazília	18	2 149
19.	Oroszország	1 635	119 891	Izrael	24	1 854
20.	Lengyelország	2 374	116 430	Zöld-foki szigetek	27	1 829
Összesen		82 676	6 668 716		3 482	403 397
Előző év = 100,0						
Mindösszesen		95,2	97,7		78,0	72,0
Ebből:						
1.	Németország	89,3	91,2	Egyiptom	97,1	86,6
2.	Egyesült Királyság	90,0	89,8	Görögország	59,8	63,1
3.	Olaszország	109,9	114,2	Törökország	77,7	82,4
4.	Franciaország	105,3	108,3	Tunézia	54,5	54,5
5.	Svájc	103,7	113,1	Spanyolország	70,4	72,7
6.	Hollandia	97,6	103,8	Franciaország	82,7	95,8
7.	Svédország	101,4	110,9	Bulgária	180,6	257,9
8.	Belgium	96,8	98,0	Olaszország	57,4	45,5
9.	Románia	93,8	97,4	Norvégia	94,9	116,5
10.	Spanyolország	101,6	101,1	Málta	92,3	90,5
11.	Írország	76,8	85,8	Ciprus	85,7	80,0
12.	Görögország	107,5	118,6	Marokkó	69,2	107,0
13.	Dánia	95,1	106,2	Oroszország	130,7	292,3
14.	Finnország	105,9	102,7	Tanzánia	90,5	114,6
15.	Izrael	109,1	100,3	Csehország	63,9	65,3
16.	Csehország	97,0	98,3	Thaiföld	46,5	59,6
17.	Törökország	101,0	109,3	Izland	7,3	62,3
18.	Bulgária	97,1	101,2	Brazília	112,5	137,7
19.	Oroszország	80,6	87,7	Izrael	20,5	10,5
20.	Lengyelország	94,5	97,5	Zöld-foki szigetek	77,1	89,1
Összesen		96,2	99,2		71,3	71,7

7.1. A vendéglátóhelyek száma üzlettypusonként, régiók és üdülőkörzetek szerint, 2009. június 30.

Területi egység	Kereskedelmi vendéglátóhely					Munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátóhely	Együtt
	étterem	cukrászda	egyéb vendéglátó hely	bár, borozó	összesen		
2004 ^{a)}	11 432	1 850	23 398	13 648	50 328	5 358	55 686
2005	11 589	1 847	23 212	13 827	50 475	5 819	56 294
2006	11 802	1 824	22 975	13 753	50 354	6 140	56 494
2007	11 857	1 745	22 739	14 078	50 419	6 752	57 171
2008 ^{b)}	11 678	1 705	22 234	14 007	49 624	6 999	56 623
2009	11 767	1 541	22 549	13 982	49 839	7 165	57 004
Tervezési-statisztikai régiók szerint							
Közép-Magyarország	3 924	568	6 251	2 565	13 308	1 982	15 290
Ebből: Budapest	2 747	321	3 868	1 104	8 040	1 474	9 514
Közép-Dunántúl	1 430	177	2 532	1 494	5 633	870	6 503
Nyugat-Dunántúl	1 537	129	2 434	1 633	5 733	798	6 531
Dél-Dunántúl	1 513	156	2 421	1 563	5 653	787	6 440
Észak-Magyarország	1 048	139	2 435	2 238	5 860	941	6 801
Észak-Alföld	1 078	174	3 629	2 177	7 058	1 021	8 079
Dél-Alföld	1 237	198	2 847	2 312	6 594	766	7 360
Kiemelt üdülőkörzetek szerint							
Budapest	2 747	321	3 868	1 104	8 040	1 474	9 514
Balaton	1 392	89	1 717	605	3 803	184	3 987
Ebből: Part menti települések	1 226	73	1 517	440	3 256	138	3 394
Dunakanyar	494	81	845	405	1 825	188	2 013
Mátra–Bükk	526	62	1 052	701	2 341	393	2 734
Mecsek és Villány	392	37	595	373	1 397	311	1 708
Sopron–Kőszeg hegyalja	271	26	377	293	967	138	1 105
Tisza-tó	83	10	168	116	377	21	398
Velencei-tó–Vértes	115	15	305	91	526	55	581
Kiemelt üdülőkörzetek összesen	6 020	641	8 927	3 688	19 276	2 764	22 040
Egyéb üdülőkörzetek	5 747	900	13 622	10 294	30 563	4 401	34 964

a) dec. 31.

b) jún. 30.,

Az adatok összehasonlíthatóságának érdekében a 2008. évi adatokat is 2008. június 30-i állapotra vonatkozóan közöltük.

7.2. A vendéglátóhelyek eladási forgalma, 2004–2009

Megnevezés	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Forgalom, millió forint						
Kereskedelmi vendéglátóhelyek	496 785	567 047	565 089	586 580	598 032	585 781
Ebből:						
kereskedelmi szálláshelyeken működő vendéglátóhelyek	21 156	20 999	21 443	59 921	63 973	32 423
Munkahelyi vendéglátóhelyek	68 026	67 206	75 294	81 271	86 580	94 523
Összesen	564 811	634 253	640 383	667 851	684 612	680 304
Volumenindex, előző év = 100,0						
Kereskedelmi vendéglátóhelyek	101,2	107,5	95,0	96,0	94,5	91,3
Munkahelyi vendéglátóhelyek	115,5	92,1	105,5	98,7	97,9	102,4
Összesen	102,7	105,7	96,1	96,3	94,9	92,7
Vendéglátó-árindex, előző év = 100,0						
Kereskedelmi vendéglátóhelyek	110,7	106,1	104,9	108,2	107,9	107,3
Munkahelyi vendéglátóhelyek	110,1	107,2	106,2	109,3	108,8	106,6
Összesen	110,7	106,2	105,1	108,3	108,0	107,2

8.1. Kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak változása egyes európai országokban, 2009

(előző évhez képest, %)

Ország	Szállodatípusú szálláshelyek			Egyéb szálláshelyek			Összes szálláshely		
	külföldi	belföldi	összesen	külföldi	belföldi	összesen	külföldi	belföldi	összesen
EU összesen	-9,1	-1,6	-5,1	-5,2	-0,6	-2,1	-8,0	-1,2	-4,1
Ausztria	-4,6	1,6	-2,9	1,2	3,4	2,0	-3,4	2,1	-1,8
Belgium	-8,2	1,6	-4,9	-2,5	0,2	-0,9	-6,2	0,7	-3,0
Bulgária	-19,5	-8,7	-16,5	-45,2	12,0	4,2	-19,8	-4,9	-15,2
Ciprus	-21,9	5,1	-19,7	65,3	-45,5	45,4	-21,5	4,5	-19,4
Csehország	-9,6	-0,2	-6,2	-25,3	0,3	-4,5	-11,5	0,0	-5,7
Dánia	-6,7	-9,8	-8,5	-7,3	-2,8	-3,9	-7,0	-5,1	-5,7
Egyesült Királyság	-7,8	2,2	-1,7	-7,4	6,2	2,8	-7,7	3,8	-0,1
Észtország	-7,3	-16,9	-10,0	-9,3	-17,9	-15,5	-7,5	-17,2	-11,0
Finnország	-13,4	-4,1	-6,8	6,4	5,7	5,8	-10,7	-2,3	-4,6
Franciaország	-11,1	-2,5	-5,6	-1,1	7,1	4,1	-7,3	1,2	-1,9
Görögország	-9,9	0,9	-7,3	-2,4	5,4	1,7	-9,8	1,1	-7,0
Hollandia	-5,0	-3,1	-4,0	2,9	3,8	3,6	-1,7	1,9	0,8
Horvátország	-8,5	-14,5	-9,4	5,9	-4,2	5,0	-1,6	-10,7	-2,6
Írország	-20,2	-3,9	-15,4	5,1	-5,8	-2,2	-17,3	-4,6	-12,6
Izland
Lengyelország	-6,5	-1,5	-3,1	-5,8	-2,4	-2,7	-6,3	-2,1	-2,9
Lettország	-16,5	-37,6	-23,3	-45,6	-46,6	-46,3	-19,4	-40,5	-27,7
Lichtenstein	-9,1	18,5	-8,4
Litvánia	-14,6	-29,3	-20,4	-9,9	-28,9	-26,6	-14,4	-29,1	-21,7
Luxemburg
Magyarország^{a)}	-10,5	-8,4	-9,5	-12,2	1,3	-4,4	-10,8	-6,0	-8,4
Málta	-14,1	5,9	-13,3	-2,1	29,8	-1,9	-13,9	6,0	-13,1
Németország	-4,6	-0,6	-1,4	-2,6	-7,9	-7,5	-4,2	-3,2	-3,4
Olaszország	-7,5	-1,9	-4,3	1,7	-4,3	-1,8	-4,3	-2,7	-3,4
Portugália	-11,8	2,2	-7,3	-7,7	-7,1	7,2	-11,5	-0,7	-7,3
Románia	-21,9	-15,3	-16,4	-20,2	-8,0	-9,6	-21,9	-15,0	-16,1
Spanyolország	-8,9	-3,1	-6,5	-13,5	-1,6	-9,1	-10,3	-2,7	-7,2
Svédország	3,3	-0,9	0,1	-13,5	-3,7	-6,1	-0,4	-1,5	-1,2
Szlovákia	-28,4	-6,3	-18,1	-32,7	-8,1	-14,5	-29,4	-7,2	-16,7
Szlovénia	-7,8	8,9	-2,1	-3,3	8,9	3,9	-6,8	8,9	-0,2
Törökország
Norvégia	-10,3	-1,0	-3,6	-5,2	1,8	-0,4	-8,2	0,1	-2,4
Svájc	-7,1	-3,2	-5,4

a) A tábla előzetes adatokat tartalmaz, így Magyarország esetében a adatok eltérnek az 5. fejezetben szereplő számoktól.

Forrás: Eurostat, Data in focus 4/2010, Tourism in Europe: First results for 2009.

8.2. A lakosság belföldi és külföldi utazásszámainak változása egyes európai országokban, 2009

(előző évhez képest, %)

Ország	Külföldi	Belföldi	Összesen	1-3 éjszakás			4 és többéjszakás		
	utazás			külföldi	belföldi	összesen	külföldi	belföldi	összesen
			utazás			utazás			
EU összesen	-1,3	3,6	2,3	1,3	3,8	3,6	2,1	3,4	0,7
Ausztria	12,7	13,9	13,3	11,5	19,3	16,9	13,1	6,7	10,7
Belgium
Bulgária	26,2	41,2	39,5	44,5	45,2	45,1	19,8	35,0	32,1
Ciprus	-2,4	9,6	4,6	2,1	9,6	8,9	-3,0	9,6	0,2
Csehország	-6,8	18,5	11,3	-11,8	17,0	14,0	-5,5	22,2	7,9
Dánia
Egyesült Királyság
Észtország	14,3	22,2	18,8	13,2	23,1	20,5	15,1	17,6	15,7
Finnország	3,0	-0,9	-0,3	3,0	-2,2	-1,7	3,1	5,0	4,4
Franciaország
Görögország
Hollandia	0,6	9,8	4,9	8,9	11,1	10,5	-0,9	8,5	2,3
Horvátország	8,6	0,3	2,4	0,8	1,9	1,6	15,3	-1,4	3,1
Írország	-13,8	-5,0	-9,6	-6,7	-5,9	-6,1	-15,8	-2,2	-12,8
Lengyelország	-12,5	-12,6	-12,6	-21,7	-17,5	-17,7	-10,5	-6,2	-7,3
Lettország	-19,4	10,8	3,7	-18,9	10,8	7,6	-19,6	10,8	-9,3
Litvánia	-26,6	-8,8	-15,5	-24,1	-5,4	-9,5	-28,1	-22,5	-26,1
Luxemburg	13,4	-35,8	13,0	21,7	-26,0	21,0	8,8	-57,9	8,6
Magyarország	-10,0	-16,7	-15,4	-3,8	-17,2	-15,8	-13,3	-15,5	-14,6
Málta
Németország	-1,2	5,7	3,2	1,4	4,8	4,4	1,8	7,4	2,0
Olaszország
Portugália
Románia	-7,5	22,8	20,1
Spanyolország	5,6	3,0	3,2	11,2	5,3	5,5	3,9	-1,7	-0,9
Szlovákia	-9,2	-6,7	-7,9	-23,4	-15,2	-16,9	-7,1	-1,1	-4,4
Szlovénia	13,2	34,2	22,6	21,6	40,3	33,2	8,3	16,9	10,5
Svédország
Norvégia	-7,5	3,8	-0,1	-9,0	5,9	2,7	-6,6	-0,7	-3,6

Forrás: Eurostat, Data in focus 4/2010, Tourism in Europe: First results for 2009.

Függelék 1. A Magyarországra utazó külföldiekkel készített interjúk száma, 2009

(db)

Határszakasz	Negyedév				Összesen
	1.	2.	3.	4.	
Osztrák	3 049	3 202	3 246	3 038	12 535
Szlovén	581	617	671	575	2 444
Horvát	871	970	963	714	3 518
Szerb	1 691	1 620	1 560	1 394	6 265
Román	3 197	3 423	3 443	3 085	13 148
Ukrán	897	937	969	933	3 736
Szlovák	2 933	3 012	2 823	2 729	11 497
Ferihegy	2 771	3 053	2 975	2 916	11 715
Összesen	15 990	16 834	16 650	15 384	64 858

Függelék 2. A külföldiekkel készített interjúk száma* országok szerint, 2009

Országok, földrészek	Interjúk száma	Interjúk megoszlása, %
Ausztria	8 128	12,5
Csehország	1 533	2,4
Nagy-Britannia	2 114	3,3
Franciaország	885	1,4
Hollandia	994	1,5
Horvátország	2 298	3,5
Lengyelország	866	1,3
Németország	4 305	6,6
Olaszország	1 364	2,1
Oroszország	282	0,4
Románia	13 680	21,1
Svájc	587	0,9
Svédország	504	0,8
Szerbia, Montenegró, Koszovó együtt	5 241	8,1
Szlovákia	11 432	17,6
Szlovénia	1 488	2,3
USA	897	1,4
Ukrajna	3 131	4,8
EU-9	15 360	23,7
EU+15 (új tagállamok)	20 776	32,0
EU (Románia és Bulgária együtt)	14 132	21,8
EU-országok együtt	50 268	77,5
Európa	62 705	96,7
Ázsia	600	0,9
Afrika	91	0,1
Amerika	1 232	1,9
Ausztrália	230	0,4
Összesen	64 858	100,0

* "A külföldiek magyarországi turisztikai és egyéb kiadásai című felvételből.

Függelék 3. A lakosság belföldi utazásai (LUSZ) adatgyűjtés mintája, 2009.

Megnevezés	Háztartások száma	Személyek száma
Régió		
Közép-Magyarország	2 516	5 777
Ebből: Budapest	1 527	3 120
Közép-Dunántúl	1 114	2 845
Nyugat-Dunántúl	1 043	2 637
Dél-Dunántúl	986	2 518
Észak-Magyarország	1 496	3 716
Észak-Alföld	1 621	4 278
Dél-Alföld	1 633	3 988
Háztartás típusa		
Egytagú	2 867	2 878
Kéttagú	3 380	6 760
egyikük sem idősebb 38 évesnél	341	682
mindketten idősebbek 38 évesnél	2 546	5 092
egyéb	493	986
Háromtagú	1 823	5 469
három nagykorú	1 114	3 342
két nagykorú és egy kiskorú	647	1 941
egy nagykorú és két kiskorú	62	186
Négytagú	1 456	5 824
három nagykorú és egy kiskorú	344	1 376
két nagykorú és két kiskorú	534	2 136
egyéb	578	2 312
Öttagú	622	3 110
három nagykorú és két kiskorú	146	730
két nagykorú és három kiskorú	172	860
egyéb	304	1 520
Hat- vagy több tagú	261	1 718
Településnagyság		
Budapest	1 527	3 120
100 ezer és több lakos (Budapest nélkül)	1 143	2 632
50 000 – 99 999 lakos	689	1 605
10 000 – 49 999 lakos	2 312	5 705
5 000 – 9 999 lakos	1 122	2 985
2 000 – 4 999 lakos	1 549	4 197
0 – 1 999 lakos	2 067	5 515
Nem		
Férfi	–	12 184
Nő	–	13 575
Korcsoport		
0-14 éves	–	3 060
15-24 éves	–	3 271
25-44 éves	–	6 648
45-64 éves	–	7 473
65 vagy több éves	–	5 307
Iskolai végzettség		
Nincs	–	4 165
Alapfokú	–	7 919
Középfokú	–	10 354
Felsőfokú	–	3 201
Nem ismert	–	120
Gazdasági aktivitás		
Dolgozik	–	8 494
Munkanélküli	–	1 263
Nyugdíjas	–	7 429
Egyéb inaktív	–	3 594
Nem ismert	–	4 979
Összesen	10 409	25 759

Függelék 4. A lakosság belföldi utazásai (LUSZ) adatgyűjtés mintájának lakosság összetétele, anyagi helyzet megítélése, illetve az abban a megelőző három év során bekövetkezett változás szerinti megoszlása, % – 2009

(%)

Anyagi helyzet	Lényegesen romlott	Kissé romlott	Nem változott	Kissé javult	Lényegesen javult	Összesen
Jó	0,3	1,6	6,9	20,5	39,3	4,3
Átlagos	10,0	34,2	55,4	57,4	42,9	39,5
Szerény	35,4	51,5	31,1	18,4	10,7	39,4
Nagyon szűkös	54,4	12,7	6,5	3,7	7,1	16,9
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Jó	1,1	14,8	64,3	17,3	2,5	100,0
Átlagos	4,2	34,2	56,0	5,3	0,3	100,0
Szerény	15,0	51,6	31,6	1,7	0,1	100,0
Nagyon szűkös	53,9	29,7	15,5	0,8	0,1	100,0
Összesen	16,7	39,5	39,9	3,6	0,3	100,0

Függelék 5. A külföldre utazó magyarokkal készített Interjúk száma, 2009

(db)

Határszakasz	Negyedév				Összesen
	1.	2.	3.	4.	
Osztrák	1 738	2 056	2 076	1 983	7 853
Szlovén	249	212	264	216	941
Horvát	241	302	585	256	1 384
Szerb	513	503	492	458	1 966
Román	875	967	1 085	1 030	3 957
Ukrán	560	520	538	505	2 123
Szlovák	1 118	1 268	1 296	1 184	4 866
Ferihegy	1 479	1 365	1 564	1 540	5 948
Összesen	6 773	7 193	7 900	7 172	29 038

Jelmagyarázat:

+ = előzetes adat.

- = a megfigyelt statisztikai jelenség nem fordult elő.

Kiadványaink letölthetőek:

www.ksh.hu vagy a www.szamokbanutazunk.hu

Elérhetőségek:

Felelős szerkesztő: Dr. Probáld Ákos főosztályvezető

További információ: Gilyán Csaba

Telefon: (+36-1) 345-6625, Csaba.Gilyan@ksh.hu

[Információs szolgálat](#) Telefon: (+36-1) 345-6789, fax: (+36-1) 345-6788